

TES GERITSEN

DOBITNICA NAGRADE NERO

NESTALA

Do sada najbolji, najsloženiji i najnapetiji roman o detektivki
Džejn Ricoli i medicinskom istražitelju Mori Ajls.

**TES GERITSEN
NESTALA**

Džekobu, još jednom

IZRAZI ZAHVALNOSTI

Mojr najiskrenije hvala mojoj svetlosti vodilji i agentu Meg, Ruli, zatim Džejn Berki i Donu Kliriju iz agencije Džejn Rotrozen, Lindi Merou i Đini Sentrelo iz Balantajn buksa i Selini Voker iz Transvorlda. Svi ste vi omogućili da se ovo desi.

JEDAN

Zovem se Mila, i ovo je moje putovanje.

Postoji toliko mesta gde bih mogla da počnem priču. Mogla bih da počnem u gradu u kome sam odrasla, u Krivicu, na obali reke Servac, u Mjadzijelskoj oblasti. Mogla bih da počnem kada mi je bilo osam godina, onog dana kada mi je majka umrla, ili kada mi je bilo dvanaest, kada mi je otac pao pod točkove komšijinog kamiona. Ipak mislim da ću priču početi ovde, u meksičkoj pustinji, tako daleko od mog doma u Belorusiji. Ovde sam izgubila nevinost. Ovde su moji snovi umrli.

Novembarski je dan, nema oblaka, a nebom jezde krupne crne ptice. Nikada nisam videla tako plavo nebo. Sedim u belom kombiju koji voze dva muškarca. Oni ne znaju moje pravo ime, niti ih je izgleda za to briga. Samo se smeju i zovu me Crvena Sonja. To ime su mi nadenuli čim su me videli kako izlazim iz aviona u Meksiko Siti. Anja kaže da je to zbog moje kose. *Crvena Sonja* je naslov filma koji nisam gledala, ali Anja jeste. Šapuće mi da se radi o jednoj prelepoj ratnici koja mačem kosi sve svoje neprijatelje. Sada pomišljam da mi se to oni tim imenom rugaju, zato što ja nisam lepotica; nisam ni ratnica. Tek mi je sedamnaest i bojim se zato što ne znam šta će sledeće da se desi.

Držimo se za ruke, Anja i ja, dok nas kombi vozi, sa još pet devojaka, kroz голу pustinju i zakrčljalo žbunje. Žena u Minsku nam je obećala „Paket aranžman u Meksiku“, ali smo znale šta to zaista znači: bekstvo. Priliku. Odletite avionom u Meksiko Siti, rekla nam je, a tamo će vas na aerodromu dočekati ljudi koji će vam pomoći da pređete preko granice, da uđete u novi život. „Kako ovde živite?“, pitala nas je. „Za mlade devojke nema posla, nema stanova, nema pristojnih muškaraca. Nemate roditelje da vas izdržavaju. A ti, Mila ti tako dobro govoriš engleski“, rekla mi je. „U Americi ima da se uklopiš evo *ovako*.“ Pucnula je prstima. „Budite hrabre! Iskoristite priliku. Poslodavci nude da vam plate put, pa šta onda čekate?“

Èini mi se da nismo čekale ovo, dok se oko nas pruža beskrajna

pustinja. Dok se Anja privija uz mene, sve devojke u kombiju su tihe. Sve počinjemo isto da se pitamo. *Šta sam to uradila?*

Vozili smo se čitavog jutra. Dva čoveka napred ništa nam ne govore, ali onaj na mestu suvozača neprekidno se okreće da nas pogleda. Njegove oči uvek traže Anju i meni se ne dopada kako je gleda. Ona to ne primećuje zato što drema naslonjena na moje rame. U školi smo je zvali Miš, zato što je bila mnogo stidljiva. Pocrvenela bi čim bi je neki momak pogledao. Mi smo vršnjakinje, ali kada pogledam Anjino usnulo lice, vidim dete. I mislim: Nije trebalo da joj dozvolim da pođe sa mnom. Trebalo je da je ostavim u Krivicu.

Naš kombi napokon silazi s autoputa i počinje da se trucka po zemljanom drumu. Ostale devojke se bude i zure kroz prozor u smeđa brda, gde stenje leži razbacano poput starih kostiju. U mom rodnom gradu prvi sneg je već pao, ali ovde, u ovoj zemlji bez zime, postoji samo prašina, plavo nebo i usahlo žbunje. Zaustavljamo se i dvojica muškaraca nas gledaju.

Vozač kaže na ruskom: „Dalje moramo peške. To je jedini put preko granice.”

Otvaraju vrata i mi izlazimo, jedna po jedna, sedam devojaka, trepcemo i protežemo se posle duge vožnje. Uprkos bleštavom suncu, ovde je prohladno, mnogo svežije nego što sam očekivala. Anja me hvata za ruku i osećam da drhti.

„Ovamo“, naređuje vozač pa nas vodi sa zemljanog puta, na stazu koja vodi u brda. Penjemo se kraj stenja i trnovitog žbunja koje nam grebe noge. Anja je u sandalama i često mora da zastane, da istrese oštre kamičke. Sve smo žedne, ali nam ljudi samo jednom dozvoljavaju da zastanemo da pijemo vodu. Onda nastavljamo, pentramo se šljunkovitom stazom kao nespretne koze. Stižemo do vrha i počinjemo da se spuštamo, ka nekoliko stabala koja stoje zajedno. Tek pošto smo stigle u podnožje vidimo da je to suvo rečno korito. Po obali je razbacan otpad onih koji su tuda prošli pre nas: plastične flaše za vodu, prljava pelena i stara cipela, guma ispucala od sunca. S grane leprša komad plave cerade. Ovim putem je prošlo već toliko sanjara, a mi smo novih sedam, njihovim stopama idemo u Ameriku. Moji strahovi iznenada nestaju, zato što ovde, u ovim otpacima, vidim dokaz da smo blizu.

Ljudi nam mašu da pođemo i mi se penjemo na suprotnu obalu.

Anja me vuče za ruku. „Mila, ne mogu više da hodam“, šapuće.

„Moraš.“

„Ali stopalo mi krvari.“

Gledam njene ranjave nožne prste, krv koja curi iz nežne kože i vičem ljudima: „Moja drugarica je posekla nogu!“ Vozač kaže: „Šta me briga. Hodaj dalje.“

„Ne možemo dalje. Treba joj zavoj.“

„Ili nastavi da hodaš ili ćemo vas dve da ostavimo.“ „Dajte joj bar vremena da promeni obuću!“

Čovek se okreće. U tom trenutku se preobrazio. Anja je ustuknula od izraza na njegovom licu. Druge devojke stoje ukipljene i razrogačenih očiju, kao preplašene ovce koje se tiskaju jedna uz drugu dok on krupnim koracima ide ka meni.

Udarac je tako hitar da ga nisam ni videla. Odjednom sam na kolenima i nekoliko sekundi sve je mračno. Negde daleko Anja vrišti. Onda osećam bol, damaranje u vilici. Osećam ukus krvi. Vidim je kako u jarkim kapima pada na rečne oblutke.

„Ustaj. Hajde, ustaj! Dovoljno smo gubili vreme.“ Teško se pridižem na noge. Anja zuri u mene bolnim očima. „Mila, samo budi dobra!“, šapuće. „Moramo da radimo šta nam kažu! Noge me više ne bole, stvarno. Mogu da hodam.“

„Jesi li sada shvatila?“, kaže mi čovek. Okreće se i strelja pogledom ostale devojke. „Vidite šta se dešava kada me naljutite? Kada mnogo pričate? A sada napred!“ Devojke iznenada žure preko rečnog korita. Anja me hvata za ruku i vuče me za sobom. Previše sam ošamućena da bih se oduprla, tako da se teturam za njom, gutam krv, jedva vidim stazu pred sobom.

Put ne traje još dugo. Penjemo se na suprotnu obalu, vijugamo kroz šumarak i iznenada smo na zemljanom drumu.

Tu su parkirana dva kombija koja nas čekaju. „Stanite u vrstu“, kaže naš vozač. „Hajde, požurite. Hoće da vas pogledaju.“

Mada zbunjene tim naređenjem, stajemo jedna pored druge, sedam umornih devojaka bolnih stopala i prašnjave odeće.

Iz kombija izlaze četiri čoveka i pozdravljaju našeg vozača na engleskom. Amerikanci. Snažan čovek sporo prolazi pored našeg stroja i

odmerava nas. Ima kapu za bejzbol i izgleda kao preplanuli farmer koji pregleda svoje krave. Zaustavlja se ispred mene pa se mršti. „Šta se ovoj desi]o?“

„O, nešto se bunila“, kaže naš vozač. „To je samo modrica.“

„A i svejedno je previše mršava. Ko bi nju hteo?“

Zna li on da ja razumem engleski? Da li ga je uopšte briga? Ja možda jesam mršava, mislim, ali ti imaš svinjsko lice.

Njegov pogled je već prešao dalje, na druge devojke. „Dobro“, kaže, pa se ceri. „Da vidimo šta imate.“

Vozač nas gleda. „Skidajte se“, naređuje na ruskom.

Preneraženo zurimo u njega. Do tog trenutka sam gajila trunku nade da nam je žena u Minsku rekla istinu, da nam je sredila posao u Americi. Da će Anja čuvati tri devojčice, da ću ja da prodajem venčаницe u butiku. Čak i pošto nam je vozač uzeo pasoše, čak i pošto smo se teturale onom stazom, mislila sam: Ovo još može da ispadne dobro. Još može biti istina.

Nijedna od nas se ne pomera. Još ne verujemo šta je to zahtevao od nas.

„Čujete li vi šta sam rekao?“, kaže naš vozač. „Hoćete sve da prodete kao ona?“ Pokazuje moje natečeno lice, koje još boli od udarca. „*Hajde*.“

Jedna devojka odmahuje glavom i počinje da plače. Njega je to razbesnelo. Glava joj je odleteia od šamara, ona se zateturala u stranu. On je hvata za ruku, grabi joj bluzu i cepa je. Ona vrišti i pokušava da ga odgurne.

Od drugog udarca leti na zemlju. On prilazi pa je još i zverski šutne u rebra.

„A sada“, kaže okrećući se ka nama ostalirna. „Koja je sledeća?“

Jedna devojka brzo raskopčava bluzu. Sad smo sve poslušne, skidamo košulje, otkopčavamo suknje i pantalone. Čak i Anja, stidljiva mala Anja, poslušno skida majicu.

„Sve“, naređuje vozač. „Sve skidaj, Što ste toliko spore? Uskoro ćete vi naučiti da budete brže.“ Prilazi devojci koja stoji s rukama prekrštenim preko grudi. Nije skinula donji veš. On hvata lastiš i ona se trzne kad ga on pokida.

Ėetvorica Amerikanaca počinju da nas obilaze kao vukovi, pogledom nam prelaze preko tela. Anja se toliko trese da čujem kako joj cvokoću zubi.

„Ovu ću da isprobam.“ Jedna devojka jeca dok je vuku iz stroja.

Čovek se čak ni ne trudi da prikrije napad. Gura joj glavu na jedan kombi, raskopčava šlic i nabija se u nju. Ona vrišti.

Drugi ljudi prilaze pa i oni biraju. Iznenada Anju odvlače od mene. Pokušavam da je zadržim, ali mi vozač krivi ruku.

„Tebe niko neće“, kaže on. Gura me u kombi i zaključava me unutra.

Kroz prozor vidim i čujem sve. Smeh ljudi, otimanje devojaka, njihove krike. Ne mogu da gledam; ne mogu ni da okrenem glavu.

„Mila!“, vrišti Anja. „Mila, pomози mi!“

Lupam po zaključanim vratima, očajnički želim da doprem do nje. Čovek ju je bacio na zemlju i raširio joj butine. Ona leži s rukama prikovanim na zemlju, čvrsto je zažmurila od bola. I ja vrištim, pesnicama mlatim po prozoru, ali ne mogu da ga probijem.

Pošto je čovek završio s njom, izmazan je njenom krvlju. Zatvara šlic i glasno objavljuje: „Lepo. Baš lepo.“

Zurim u Anju. Isprva mislim da je sigurno mrtva, zato što se ne pomera. Čovek se čak ni ne osvrće da je pogleda, već iz ranca vadi flašu s vodom. Dugo pije. Ne vidi da Anja dolazi k sebi.

Ona iznenada ustaje i potrči.

Dok ona beži u pustinju, ja pritiskam šake na prozor. *Brže, Anja. Hajde! Hajde!*

„Hej!“, viče jedan muškarac. „Ova beži.“

Anja još trči. Bosa je i gola, oštre stene joj sigurno seku stopala. Međutim pred njom se pruža otvorena pustinja i ona ne posustaje.

Ne osvrći se. Nastavi da trčiš! Nastavi...

Od pucnja mi se ledi krv.

Anja pada, licem na zemlju. Još nije pokorena. Pridiže se na noge, tetura se nekoliko koraka napred kao da je pijana, pa pada na kolena. Sada puzi, svaki pedalj je borba, trijumf. Pruža ruku, kao da će uhvatiti šaku koja će joj pomoći, koju niko od nas ne vidi.

Prolama se drugi pucanj.

Ovog puta, pošto je pala, Anja više ne ustaje.

Vozač kombija zavlači pištolj za pojas i gleda devojke. Sve plaču, zagrljene dok zure preko pustinje ka Anjinom telu.

„Šteta da se roba tako razbacuje“, kaže čovek koji ju je silovao.

„Ko da se gnjavi jureći za njima“, kaže vozač. „Još imaš šest da

izabereš.“

Isprobali su robu; sada počinju da se cenjkaju. Pošto su završili, dele nas kao stoku. Po tri devojke u svaki kombi. Ne čujem koliko su za nas platili; samo znam da sam jeftina, ona koju su dodali u sklopu drugog dogovora.

Dok odlazimo, osvrćem se ka Anjinom telu. Nisu se potrudili da je sahrane; leži izložena suncu i vetru, gladne ptice već kruže nebom. Za nekoliko nedelja, od nje neće ostati ništa. Nestaće, baš kao što ću i ja nestati, u zemlji gde niko ne zna moje ime. U Americi.

Izlazimo na autoput. Vidim znak: US 94.

DVA

Doktorka Mora Ajls čitavog dana nije omirisala svež vazduh. Još od sedam tog jutra udisala je miris smrti, aromu toliko poznatu da nije uzimala kada je nožem rasekala hladnu kožu, kada se gadan smrad dizao iz otkrivenih organa. Policajci koji su ponekad stajali u sali da posmatraju obdukcije nisu bili takvi stoici. Ponekad bi Mora nanjušila viksovu mast kojom bi namazali nozdrve da nadjačaju smrad. Ponekad čak ni viks nije bio dovoljan i ona je viđala kako im iznenada zaklecaju kolena, pa se okreću, da grcaju iznad lavaboja. Policajci nisu navikli, kao što ona jeste, na prodorni ugriz formalina, na sumporastu aromu raspalih membrana.

Danas je u tom buketu mirisa postojala i neočekivana slatka primesa: miris kokosovog ulja širio se s kože gospođe Glorije Leder, koja je sada ležala na obdukcionom stolu. Imala je pedeset godina, raspuštenica širokih kukova i teških grudi, s noktima na stopalima namazanim sjajno ružičasto. Jasna granica između preplanule i blede kože obeležavala je ivice kupaćeg kostima koji je imala na sebi kada su je našli mrtvu pored bazena. Kupaći je bio bikini ne baš najsrećniji izbor za telo omlitavelo u sredovečnom dobu. *Kada sam ja poslednji put imala priliku da obučem kupaći kostim?*, pomislila je Mora, pa je osetila apsurdan nalet zavisti prema gospođi Gloriji Leder, koja je poslednje trenutke života provela uživajući u letnjem danu. Avgust samo što nije stigao, a Mora još nije bila na plaži, niti je sedela pored bazena, čak se nije ni sunčala u svom dvorištu.

„Rum i kolu“, rekao je mladi policajac koji je stajao kod nogu. „Mislim da je to imala u čaši. Stajala je pored baštenske stolice.“

Mora je sada prvi put videla policajca Bjukenena u svojoj mrtvačnici. Od njega ju je hvatala nervoza, od načina na koji se igrao papirnom maskom i prebacivao težinu s noge na nogu. Momak je izgledao premlad da bude policajac. Svi su počinjali da izgledaju premlado.

„Jeste li sačuvali sadržinu te čaše?“, upitala je policajca Bjukenena.

„Uf... nismo, gospođo. Ja sam dobro omirisao. Siguran sam da je pila

rum-kolu.“

„U devet ujutro?“ Mora je preko stola pogledala svog pomoćnika Jošimu. On je kao i obično bio nem, ali je videla jednu tamnu obrvu kako se diže, što je za Jošimu bio veoma rečit komentar.

„Nije popila mnogo“, rekao je policajac Bjukenen. „Čaša je još bila prilično puna.“

„Dobro“, rekla je Mora. „Hajde da joj pogledamo leđa.“ Ona i Jošima zajedno su okrenuli leš na bok.

„Na bedru ima tetovažu“, primetila je Mora. „Mali plavi leptir.“

„Mislim stvarno“, reče Bjukenen. „Žena u njenim godinama?“

Mora diže pogled. „Mislite da je neko od pedeset godina prastar?“

„Hoću da kažem pa toliko godina ima *moja mama*.“ *Pazi šta pričaš, mali. Ja sam samo deset godina mlađa.* Uzela je nož i počela da seče. To joj je bila peta obdukcija tog dana, i brzo ju je obavila. Pošto je doktor Kostas bio na odmoru, a sinoć su imali tešku saobraćajku, hladnjak je od jutros bio prepun džakova s telima. Nije još ni završila te zaostale slučajeve, a nova dva tela stigla su u frižider. Ona će morati da sačekaju do sutra. Službenici mrtvačnice već su otišli kući, a Jošima je pogledavao na sat, očigledno je jedva čekao da i on pođe.

Zasekla je kožu, rasekla grudi i abdomen. Izvadila vlažne organe i stavila ih na ploču za rasecanje. Malo-pomalo, Glorija Leder je otkrila svoje tajne: masna jetra, jasan znak previše rum-kole. Materica čvornovata od fibroida.

I napokon, kada su otvorili kranijum, razlog njene smrti. Mora ga je videla čim je u rukavicama izvadila mozak. „Subarahnoidno krvarenje“, rekla je i digla pogled ka Bjukenenu, mnogo bleđem nego kada je ušao u salu. „Ova žena je verovatno imala sakularnu aneurizmu slabu tačku u jednoj arteriji u osnovi mozga. Povišen krvni pritisak je to samo pojačao.“

Bjukenen proguta knedlu, pogleda usredsređenog na mlitavo parče kože koje je donedavno bilo skalp Glorije Leder, a sada je visilo preko njenog lica. To je deo koji ih obično užasne, trenutak kada mnogi od njih ustuknu ili se okrenu kada se lice zgužva kao stara gumena maska. „Dakle... kažete da je smrt prirodna?“, upitao je tiho. „Tačno. Ovde ne moraš da vidiš ništa više.“

Mladić je već skidao mantil dok se udaljavao od stola. „Mislim da mi

treba malo svežeg vazduha...”

Meni takođe, pomislila je Mora. Letnja je noć, treba da zalijem baštu, a čitavog dana nisam izašla napolje.

Međutim, sat kasnije, još je bila u zgradi i pregledala laboratorijske beleške i diktirala izveštaje. Mada se presvukla iz mantila, miris mrtvačnice kao da ju je još pratio, miris koji nikakav sapun i voda ne mogu da operu, zato što se zapravo zadržao u pamćenju. Uzela je diktafon i počela da beleži izveštaj o Gloriji Leder.

„Pedesetogodišnja belkinja nađena pogrbljena u baštenskoj stolici blizu svog bazena. Dobro razvijena, dobro uhranjena žena bez vidljivih povreda. Spoljašnji pregled otkriva stari hirurški ožiljak na abdomenu, verovatno od operacije slepog creva. Takođe ima i malu tetovažu leptira na...” Zastala je, prisećajući se tetovaže. Je li bila na levom ili desnom kuku? Gospode, kako sam umorna, pomislila je. Ne mogu da se setim. Kakav trivijalan detalj. Neće biti nimalo značajan za njen zaključak, ali je mrzela da bude netačna.

Ustala je sa stolice i otišla pustim hodnikom do stepeništa, gde su joj koraci odjekivali na betonskim stepenicima. Ušla je u laboratoriju, uključila svetlo i videla da je Jošima kao i obično sve ostavio u besprekornom stanju. Stolovi su se obrisani sijali, pod je bio opran. Otišla je do hladne sobe i otvorila teška vrata. Izvili su se pramenovi hladne magle. Nesvesno je udahнула vazduh, kao da će zaroniti u gadnu vodu, pa je ušla u ostavu.

Zauzeto je bilo osam kolica; većina je čekala da ih pogrebnici odnesu. Krenula je između njih zagledajući etikete sve dok nije našla Gloriju Leder. Otvorila je džak, zavukla ruke ispod butina i okrenula je u stranu taman dovoljno da ugleda tetovažu.

Nalazila se na levom kuku.

Ponovo je zatvorila džak i taman je htela da zatvori vrata kada se ukipila. Okrenula se i zagledala u ostavu.

Da to nisam nešto čula?

Ventilator se uključio i duvao ledeni vazduh kroz rešetke. Da, to je, pomislila je. Ventilator. Ili kompresor frižidera. Ili voda u cevima. Vreme je da pođe kući. Toliko je umorna, počelo je da joj se pričinjava.

Ponovo se okrenula da ode.

Ponovo se ukipila. Okrenula se i zagledala u niz džakova s telima. Srce joj je sada tako žestoko tuklo da je čula samo sopstveno bilo.

Nešto se ovde pomerilo. Sigurna sam.

Otvorila je prvi džak i zagledala se u čoveka sa zašivenim grudnim košem. Njegova autopsija već je obavljena. Definitivno je mrtav.

Iz kog? Iz kog je došao zvuk?

Brzo je otvorila sledeći džak i suočila se sa izudaranim licem, smrskanom lobanjom. *Mrtav.*

Uzdrhtalim rukama otvorila je treći džak. Plastika se razdvojila i ugledala je lice blede mlade žene s crnom kosom i poplavelim usnama. Pošto je otvorila džak do kraja, razotkrila je vlažnu bluzu, tkaninu zalepljenu na bledu kožu svetlucavu od ledenih kapljica vode. Smakla je bluzu i videla pune grudi, uzan struk. Torzo je i dalje bio netaknut, patologov nož nije ga još zasekao. Prsti na rukama i nogama bili su ljubičasti, ruke prošarane plavim.

Pritisnula je prste na ženin vrat i osetila ledenu kožu. Sagnula se do usana i sačekala šapat daha, makar najslabiji dašak na obrazu.

Leš otvori oči.

Mora huknu i zatetura se unazad. Sudarila se s kolicima pozadi i zamalo pala kad su ova otklizala. Ispravila se i videla da su ženine oči još otvorene, ali nefokusirane. Plave usne oblikovale su nemušte reči.

Moram da je iznesem iz hladnjaka! Moram da je zagrejem!

Mora je gurnula kolica ka vratima ali se ona nisu pomerila; u panici je zaboravila da otkoči točkove. Nagazila je na papučicu pa ih ponovo gurnula. Ovog puta su pošla, zatandrkala iz ostave u topliju odaju za utovar.

Ženine oči ponovo su se sklopile. Mora se nagnula bliže i nije osetila vazduh kako izlazi na usne. *O, gospode. Ne smem sada da te izgubim.*

O toj neznanki nije znala ništa ni njeno ime ni njenu anamnezu. Ta žena možda vrvila od virusa, ali ipak je čvrsto priljubila usne na njene i gotovo se zagrcnula od ukusa ledene kože. Triput je duboko dunula pa pritisnula prste na vrat da proveriti karotidni puls.

Da li mi se pričinjava? Možda kroz prste osećam svoj sopstveni puls?

Zgrabila je zidni telefon i pozvala 911.

„Hitne službe, izvolite.“

„Ovde doktorka Ajls iz službe medicinskog istražitelja. Trebaju mi kola hitne pomoći. Ovde je žena, prestala je da diše...“

„Izvinite, jeste li to rekli u službi medicinskog istražitelja?“

„Da! Nalazim se u zadnjem delu zgrade, odmah kod vrata za utovar. Mi smo na Olbenijskoj ulici, odmah preko puta medicinskog centra!“

„Smesta šaljem hitnu.“

Mora spusti slušalicu. Ponovo je potisnula gađenje i pritisnula usne na ženine. Još tri hitra daha, a onda su joj se prsti vratili na karotidnu arteriju.

Puls. Definitivno ima pulsa!

Iznenada se začulo šištanje, kašalj. Žena je sada uvlačila i izbacivala vazduh, sluz joj je krkljala u grlu.

Ne daj se. Diši, ženo. Diši!

Glasno zavijanje oglasilo je dolazak hitne pomoći. Gurnula je zadnja vrata i stajala škiljeći obasjana rotacionim svetlima dok se vozilo parkiralo. Iskočila su dva bolničara s opremom.

„Unutra je!“, viknula je Mora.

„Još ne diše?“

„Sada je počela. I osećam puls.“

Dva čoveka utrčaše u zgradu pa zastadoše, zureći u ženu na kolicima. „Gospode“, prošaputa jedan. „Je li to *džak za telo*?“

„Našla sam je u hladnoj ostavi“, reče Mora. „Sada joj sigurno već preti hipotermija.“

„Čoveče. Ako ovo nije najgori košmar...“

Izvadili su masku za kiseonik i infuziju. Spojili su EKG. Na monitoru je spori sinusoidni ritam igrao kao pero lenjog crtača. Ženi je srce kucalo i disala je, ali je još izgledala mrtva.

Pošto je podvezao jednu mlitavu ruku, bolničar je upitao: „Šta je priča? Odakle ona tu?“

„Ne znam ništa o njoj“, rekla je Mora. „Sišla sam da pogledam jedno drugo telo u hladnoj ostavi i čula sam je kako se pomera.“

„Da li se to, hm, ovde često dešava?“

„Ovo je meni prvi put.“ A najiskrenije se nadala i poslednji.

„Koliko je dugo provela u vašem hladnjaku?“

Mora je pogledala spisak na zidu, gde su beležene dnevne isporuke, pa je videla da je N. N. osoba stigla u mrtvačnicu oko podneva. *Pre osam sati. Osam sati zatvorena ispod pokrova. Šta da je završila na mom stolu? Šta da samjoj zasekla grudi?* Preturila je po korpi s prijernim dokumentima i našla ženinu dokumentaciju. „Donela ju je Vejmutska vatrogasna i spasilačka

služba“, rekla je. „Navodno utapanje...”

„Ehej!“ Bolničar je ubo infuziju u venu a pacijentkinja se iznenada trgnula i živnula, torzo joj je poskočio na kolicima. Mesto uboda je kao čarolijom poplavelo kada je probušena vena iskrvarila u kožu.

„Jebem ti, ispade igla. Pomozi mi da je držim!“ „Čoveče, mala oće da ustane i odšeta.“

„Sada se baš opire. Ne mogu da dam infuziju.“

„Onda samo da je prebacimo na nosila i odvedemo.“

„Kuda?“, upitala je Mora.

„Odmah preko puta. U urgentni. Ako imate neke papire, trebaće mi kopija.“

Klimnula je glavom.

„Vidimo se tamo.“

Dugački red pacijenata stajao je i čekao pred šalterom u Urgentnom centru, a dežurna sestra je izbegavala Morine pokušaje da privuče nien pogled. Kada je takva gužva, potreban je odsečen ud iz koga šiklja krv da bi se išlo preko reda, ali se Mora nije obazirala na besne poglede drugih pacijenata već je otišla pravo na šalter. Zakucala je na staklo.

„Morate da sačekate u redu“, rekla je sestra.

„Ja sam doktorka Ajls. Donela sam papire za transfer pacijenta. Trebaće doktoru.“

„Kog pacijenta?“

„Žene koju su malopre doneli od preko puta.“

„Mislite na ženu iz mrtvačnice?“

Mora zastade, iznenada svesna da drugi pacijenti u redu mogu da čuju svaku reč.

„Da“, rekla je samo.

„Onda prođite. Hoće da razgovaraju s vama. Imaju problema s njom.“

Začu se zujanje brave i Mora prođe kroz vrata, ka ordinacijama. Smesta je videla šta je dežurnoj sestri značilo *problemi*. Ženu iz mrtvačnice još nisu prebacili u ordinaciju, već je još ležala u hodniku, pokrivena ćebetom grejačem. Dvojica bolničara i bolničarka pokušavali su da je obuzdaju.

„Pritegni taj kaiš!“

„E, jebi ga opet joj izlete ruka...”

„Pusti masku za kiseonik. Ne treba joj.”

„Pazi na infuziju! Opet će da izleti!”

Mora se bacila ka nosilima i zgrabila pacijentkinju ruku pre nego što je stigla da istrigne intravenozni kateter. Dugačka crna kosa ošinu Morino lice dok je žena pokušavala da se otme. Pre samo dvadeset minuta bila je leš plavih usana u džaku za telo. Sada su jedva uspevali da je obuzdaju dok se život nezaustavljivo vraćao u njene udove.

„Drž’te je! Drž’te tu ruku!”

Zvuk je nastao duboko u ženinom grlu. Bio je to jek ranjene životinje. Onda se glava zabacila i krik je prerastao u nezemaljski vrisak. Ne zvuči ljudski, pomislila je Mora, sva se naježivši. *Gospode bože, šta sam to vratila iz mrtvih?*

„Slušaj me. *Slušaj!*”, naredila je Mora. Zgrabila je ženinu glavu obema rukama i zagledala se u lice iskrivljeno od panike. „Neću dozvoliti da ti se ništa desi. Obećavam ti. Moraš nas pustiti da ti pomognemo.”

Na zvuk Morinog glasa žena se umirila. Ali njene oči su zurile, zenice raširene kao krupna crna jezera.

Jedan bolničar počeo tiho da vezuje kaišem ženinu ruku.

Ne, pomisli Mora. Nemoj to da radiš.

Kada kaiš okrznu pacijentkinjinu ruku, ona se trznu kao opečena. Ruka joj polete i Mora se zatetura unazad. Obraz joj je brideo od udarca.

„Pomoć!”, viknu bolničar. „Može li doktor Katler da dođe?”

Mora se povukla, trljajući lice, a doktor i još jedna bolničarka izadoše iz ordinacije. Metež je privukao pažnju pacijenata u čekaonici. Mora ih je videla kako radoznalo vire kroz staklenu pregradu, gledaju scenu bolju od svake epizode *Urgentnog centra*.

„Je li alergična na nešto?”, upitao je doktor.

„Nema anamnezu”, odgovorio je bolničar.

„Šta se dešava ovde? Zašto se otima?”

„Nemamo pojma.”

„Dobro. Dobro, da probamo sa pet miligrama haldola, intravenozno.”

„Infuzija se otkačila.”

„Onda ga dajte injekcijom. Hajde! I nešto valijuma, pre nego što sama sebe povredi.”

Žena ponovo kriknu kada joj igla probi kožu.

„Znamo li nešto o ovoj ženi? Ko je ona?“ Doktor iznenada primeti Moru, koja je stajala nekoliko koraka dalje. „Vi ste rođaka?“

„Ja sam zvala hitnu. Ja sam doktorka Ajls.“

„Vi ste njen lekar?“

Pre nego što je Mora stigla da odgovori, jedan bolničar iz hitne reče:

„Ona je sudski patolog. Ovo je pacijentkinja koja se probudila u mrtvačnici.“

Doktor se zagleda u Moru.

„Šalite se.“

„Našla sam je kako se pomera u hladnoj ostavi“, reče Mora.

Doktor se nasmeja od neverice.

„Ko je proglasio njenu smrt?“

„Donela ju je Vejmutska vatrogasna i spasilačka služba.“ Pogledao je pacijentkinju. „Pa, sada je sasvim očigledno živa.“

„Doktore Katlere, soba dva je sada prazna“, doviknu bolničarka. „Možemo tamo da je prebacimo.“

Mora je pošla za njima dok su gurali nosila hodnikom, u ordinaciju. Ženino otimanje je jenjalo, snaga je popuštala pod dejstvom haldola i valijuma. Bolničarke su uzele krv, ponovo spojile EKG. Ritam srca kuckao je na monitoru.

„Dobro, doktorko Ajls“, rekao je lekar iz urgentnog kada je osvetlio ženine zenice baterijskom. „Ispričajte mi šta znate.“

Mora je otvorila kovertu sa fotokopiranim papirima koji su stigli uz telo. „Reći ću vam samo šta je u papirima za transfer“, odgovorila je. „U osam ujutru Vejmutska spasilačka i vatrogasna služba javila se na poziv iz nautičkog kluba *Zora*, gde su čamdžije našle N. N. osobu kako pluta u zalivu Hingam. Kada su je izvadili iz vode, nije bilo pulsa ni disanja. I nikakve identifikacije. Pozvan je istražitelj državne policije i on je pomislio da je najverovatnije reč o nesrećnom slučaju. U podne je prebačena u našu službu.“

„A niko u vašoj službi nije primetio da je ona još živa?“

„Stigla je dok smo bili preplavljeni drugim slučajevima. Na autoputu je bio višestruki sudar. A još smo imali zaostalih slučajeva od sinoć.“

„Sada je gotovo devet. I niko nije pregledao ovu ženu?“

„Mrtvi nisu hitni slučajevi.“

„Zato ih samo ostavite u frižideru?“

„Dok ne stignu na red.“

„Šta da niste čuli njene pokrete?“ Okrenuo se da je pogleda. „Hoćete da kažete da bi možda bila ostavljena tamo do sutra ujutro?“

Mora oseti kako rumeni.

„Da“, priznala je.

„Doktore Katlere, ima jedan slobodan krevet u šok-sobi“, rekla je sestra. „Hoćete da je tamo vodimo?“

Klimnuo je glavom. „Pojma nemamo kakve je lekove možda unela, tako da hoću da bude na monitoru.“ Pogledao je pacijentkinju, čije su oči sada bile sklopljene. Usne su nastavile da se kreću, kao u nemoj molitvi. „Ova nesrećnica je već jednom umrla. Ne dozvolite da joj se to ponovo desi.“

Mora je čula telefon kako zvoniti u njenoj kući dok je petljala sa ključevima i pokušavala da otvori vrata. Kada je stigla u dnevnu sobu, zvonjava je prestala. Ko god da je zvao nije ostavio poruku. Pregledala je pozive, ali nije prepoznala poslednje ime: Zoi Fosi. Pogrešan broj?

Odbijam da zbog toga brinem, pomislila je, pa je pošla ka kuhinji.

Onda joj je zazvonio mobilni. Iskopala ga je iz torbice, videla da je zove kolega, doktor Ejb Bristol.

„Halo, Ejbe?“

„Mora, šta se to noćas desilo u urgentnom?“

„Čuo si?“

„Već me je troje ljudi zvalo. Iz *Globa*, iz *Heralda* i sa neke lokalne televizivne stanice.“

„Šta hoće novinari?“

„Svi pitaju ko je leš koji se probudio. Rekli su da je upravo primljena u urgentni. Nisam imao pojma o čemu pričaju.“

„O, gospode. Kako su mediji tako brzo saznali?“

„Znači da je istina?“

„Htela sam da ti javim...“ Ućutala je. Telefon je zvonio u dnevnoj sobi.

„Opet neko zove. Zovem te malo kasnije, važi?“

„Samo mi obećaj da ćeš mi sve ispričati.“

Utrčala je u dnevnu sobu i digla slušalicu.

„Doktorka Ajls.“

„Ovde Zoi Fosi, vesti Kanala šest. Kako komentarišete...“

„Još malo pa će deset uveče“, prekinu je Mora. „Ovo je moj privatni broj telefona. Ako želite da razgovarate sa mnom, moraćete da me pozovete na posao, u radno vreme.“

„Koliko smo razumeli, danas se u mrtvačnici probudila jedna žena.“

„Neću to komentarisati.“

„Iz pouzdanih izvora smo saznali da su je istražitelj iz državne policije i vatrogasci u Vejmutu proglasili za mrtvu. Da li je neko u vašoj službi doneo isti zaključak?“

„Služba medicinskog istražitelja nije učestvovala u donošenju takvih zaključaka.“

„Ali žena je bila pod vašim nadzorom, zar ne?“

„Niko u našoj službi nije proglasio smrt.“

„Kažete da je ovo greška vejmutskih vatrogasaca i državne policije? Kako neko može tako da pogreši? Zar nije sasvim očigledno da li je neko živ ili mrtav?“

Mora je prekinula vezu.

Telefon gotovo smesta zazvoni. Na ekranu se pojavio drugi broj.

Javila se.

„Doktorka Ajls.“

„Ovde Dejv Rozen, *Asošijeted pres*. Izvinite što vas ometam, ali imamo vesti da se mlada žena dopremljena u službu za sudsku patologiju probudila u džaku za telo. Je li to istina?“

„Kako vi, pobogu, saznajete takve stvari? Ovo mi je već drugi poziv.“

„Slutim da će ih biti još mnogo.“

„A šta ste o tome čuli?“

„Da su je popodne doneli u mrtvačnicu iz Vejmutske spasilačke i vatrogasne službe. Da ste je baš vi našli živu i pozvali hitnu pomoć. Već sam razgovarao s bolnicom i kažu da je njeno stanje teško ali stabilno. Je li to sve tačno?“

„Jeste, ali...“

„Je li ona zapravo bila u džaku za telo kada ste je našli? Je li bila potpuno zatvorena?“

„Vaš nastup je preterano senzacionalistički.“

„Da li neko u vašoj službi redovno proverava tela kada stižu? Tek koliko da bude siguran da su mrtva?“

„Ujutro ćete dobiti zvaničnu izjavu. Laku noć.“ Prekinula je vezu. Pre nego što je telefon stigao ponovo da zazvoni, isključila ga je iz zida. Samo će tako moći malo i da spava. Zagledala se u zanemeli telefon i upitala se: *Kako su se pobogu vesti tako brzo pročule?*

Onda je pomislila na svedoke u urgentnom službenike, bolničarke, bolničare. Pacijente u čekaonici, koji gledaju kroz staklenu pregradu. Jedan poziv i vest će se proćuti. Ništa se ne širi brže od morbidnih glasina. Sutra će, pomislila je, biti mučenje i bolje da se za njega spremim.

Uzela je mobilni i pozvala Ejba.

„Imamo problem“, rekla je.

„Provalio sam.“

„Ne razgovaraj s novinarima. Ja ću ti pripremiti izjavu. Isključila sam kućni telefon. Ako ti zatrebam, zovi me na mobilni.“

„Spremna si da se nosiš s time?“

„Ko će drugi? Ja sam je našla.“

„Mora, ti znaš da će ovo biti udarna vest u čitavoj zemlji.“

„Već su me zvali iz AP-a.“

„O, gospode. Jesi li razgovarala sa službom Javne sigurnosti? Oni će rukovoditi istragom.“

„Pa, oni su mi sledeći na spisku poziva.“

„Treba li ti pomoć u pripremanju izjave?“

„Trebaće mi malo vremena da je sastavim. Sutra ću zakasniti na posao. Samo ih odbijaj dok ja ne stignem.“ „Verovatno će biti i parnice.“

„Mi smo potpuno nevini, Ejbe. Mi ništa pogrešno nismo uradili.“

„To nema veze. Spremi se.“

TRI

„Da li se svečano zaklinjete da će svedočenje koje ćete izneti pred sudom biti istina, čitava istina i ništa sem istine, tako vam Bog pomogao?“

„Da“, reče Džejn Ricoli.

„Hvala. Sedite.“

Džejn se činilo da su sve oči u sudnici uprte u nju dok se teško spuštala na stolicu za svedoke. Zurili su u nju od trenutka kada se ugegala u sudnicu, natečenih članaka, s trbuhom. koji je zatezao široku trudničku haljinu. Sada se promeškoljila u stolici, pokušala da se udobno smesti, ali je u prostoriji bilo toplo i već je osećala graške znoja na čelu. Znojjava, nervozna, trudna policajka. Jeste, pravo oličenje autoriteta.

Gari Spurluk, pomoćnik tužioca za okrug Safok, ustao je da obavi direktno ispitivanje. Džejn ga je znala kao mirnog i metodičnog tužioca, i taj prvi krug pitanja nije je brinuo. Nije odvajala pogled od Spurloka, izbegavajući da čak i pogleda optuženog, Bilija Vejna Roloa, koji je pogrbljen sedeo pored svoje advokatrice i zurio u Džejn. Znala je da Rolo pokušava da je zastraši pretećim pogledom. Da uznemiri policajku, da je izbací iz ravnoteže. Bio je nalik na mnoge druge propalice koje je znala, i taj njegov pogled nije bio ništa novo. Samo poslednja slamka za koju se ološ hvata.

„Možete li reći sudu vaše ime i prezime?“ rekao je Spuriok.

„Detektivka Džejn Ricoli. R-I-C-0-L-I.“ „Zanimanje?“

„Detektiv u odeljenju za ubistva, Bostonska policija.“ „Možete li da nam opišete svoje obrazovanje i poreklo?“ Ponovo se promeškoljila, a leđa su počela da je bole od tvrde stolice. „Diplomirala sam krivično pravo na Državnom koledžu Masačusets bej. Posle obuke u Bostonskoj policijskoj akademiji radila sam kao pozornica u Bek Beju i Dorčesteru.“ Trgnula se kada ju je beba snažno ritnula. *Mir tamo dole. Mama svedoči.* Spurluk je i dalje čekao ostatak njenog odgovora. Nastavila je. „Dve godine sam radila kao detektivka u odeljenjima za nemoral i narkotike. Onda sam pre pola

godine prešla u odeljenje za ubistva, gde sam trenutno raspoređena.“

„Hvala vam, detektivko. Sada bih vas pitao za događaje od trećeg februara ove godine. Prilikom vršenja svoje dužnosti, došli ste u jedan stan u Roksberiju. Je li to tačno?“

„Jeste.“

„Adresa je Bulevar Malkolma Eksa 4280?“

„Da. To je stambena zgrada.“

„Ispričajte nam o toj poseti.“

„Otprilike oko pola tri po podne, mi moj partner, detektiv Bari Frost i ja stigli smo na tu adresu da razgovaramo sa stanarom iz stana dva B.“

„U vezi sa čim?“

„U vezi sa istragom o ubistvu. Rečeni stanar je bio poznanik žrtve.“

„Dakle on ili ona nije bio osumnjičeni u tom slučaju?“

„Nije. Nismo je smatrali za osumnjičenu.“

„I šta se onda desilo?“

„Tek što smo zakucali na vrata dva B kada smo čuli žensko vrištanje. Dopiralo je iz stana na drugoj strani hodnika. Dva E.“

„Možete li da opišete te vriske?“

„Pa, rekla bih da su to bili vrisci velikog straha i bola. A čuli smo i nekoliko glasnih udaraca, kao da se prevrće nameštaj. Ili da se nešto baca na pod.“

„Primedba!“ Ustala je braniteljka, visoka plavokosa žena. „Čisto nagađanje. Nije bila u stanu da to vidi.“ „Prihvaćeno“, reče sudija. „Detektivko Ricoli, molim vas da se uzdržite od nagađanja o događajima koje nikako niste mogli da vidite.“

Èak i ako to nije nikakvo nagađanje? Zato što se tačno to dešavalo. Bili Vêjn Rolo je udarao glavom svoje devojke o pod.

Džejn potisnu razdražljivost pa prilagodi izjavu. „Čuli smo glasne udarce u stanu.“

„Šta ste onda uradili?“

„Detektiv Frost i ja smesta smo zakucali na vrata stana dva E.“

„Jeste li se predstavili kao službenici policije?“

„Jesmo.“

„I šta se desilo...“

„Laže ko pseto“, reče optuženi. „Uopšte nisu rekli da su murija!“

Svi pogledaše Bilija Vejna Roloa; on je gledao samo Džejn.

„Tišina, gospodine Rolo“, naredio je sudija.

„Ali ona laže.“

„Gospodo, ili obuzdajte svog klijenta ili ću ga izbaciti iz sudnice.“

„Pssst, Bilf, prošaputala je advokatica. „Ovako samo sebi odmažeš.“

„U redu“, reče sudija. „Gospodine Spurlok, možete nastaviti.“

Pomoćnik okružnog tužioca ponovo se okrenuo ka Džejn. „Šta se desilo kada ste zakucali na vrata stana dva E?“

„Niko nije odgovorio. Međutim, još smo čuli vriske. Udarce. Zajedno smo zaključili da je nečiji život u opasnosti i da moramo da uđemo u stan bez obzira na pristanak stanara.“

„I jeste li ušli?“

„Jesmo.“

„Provalili su mi jebena vrata!“, reče Rolo.

„Tišina, gospodine Rolo!“, prasnuo je sudija, pa se optuženi pogrbio u stolici, pogledom streljajući Džejn.

Bleni u mene koliko hoćeš, seronjo. Misliš da te se ja bojim?

„Dektivko Ricoli“, reče Spurlok, „šta ste videli u tom stanu?“

Džejn je ponovo pogledala pomoćnika tužioca.

„Videli smo muškarca i ženu. Žena je ležala na leđima. Lice joj je bilo veoma izubijano, a usna joj je krvarila. Muškarac je čučao iznad nje. Obema rukama ju je stezao za vrat.“

„Da li je taj čovek ovde u sudnici?“

„Jeste.“

„Pokažite ga.“

Uprla je prstom u Bilija Vejna Roloa.

„Šta se onda desilo?“

„Detektiv Frost i ja smo odvukli gospodina Roloa od žene. Ona je još bila pri svesti. Gospodin Rolo je pružio otpor i tom prilikom je detektiv Frost zadobio snažan udarac u abdomen. Gospodin Rolo je zatim pobegao iz stana. Ja sam pojurila za njim na stepenište. Tamo sam uspela da ga lišim slobode.“

„Sama?“

„Da.“ Zastala je. Pa onda dodala, bez pokušaja da bude duhovita: „Pošto je pao niz stepenice. Delovalo je da pod dejstvom alkohola.“

„Ona me je *gurnula!*“, rekao je Rolo.

Sudija snažno udari čekićem.

„Sada je stvarno dosta! Molim sudsku stražu da ukloni optuženog.“

„Časni sude.“ Ustala je braniteljka. „Obuzdaću ga.“

„Do sada vam to nije baš polazilo za rukom, gospođo Kvinlan.“

„Od sada će da ćuti.“ Pogledala je svog klijenta. „Zar ne?“

Rolo nezadovoljno huknu.

Spurlok reče:

„Nemam daljih pitanja, časni sude“, pa sede.

Sudija je pogledao advokata odbrane.

„Gospođo Kvinlan?“

Viktorija Kvinlan ustade za unakrsno ispitivanje. Džejn nikada ranije nije imala posla s njom i nije bila sigurna šta da očekuje. Dok se Kvinlanova približavala mestu za svedoke, Džejn je pomislila: *Mlada si, plava i prelepa. Što gubiš vreme braneći ovog gada?* Žena se kretala kao manekenka na modnoj pisti, kratka suknja i visoke tanke potpetice naglašavale su njene dugačke noge. Džejn su zbolela stopala samo od pogleda na te cipele. Žena kao Kvinlanova verovatno je čitavog života u centru pažnje, a sada je to maksimalno koristila dok je polako prilazila mestu za svedoke, očigledno svesna da svi muškarci u poroti zure u njeno čvrsto dupence.

„Dobro jutro, detektivko“, reče Kvinlanova. Umilno. Previše umilno. Ta će plavuša svakog časa da pusti kandže.

„Dobro jutro, gospođo“, rekla je Džejn, krajnje neutralno. „Rekli ste da ste trenutno raspoređeni u odeljenje za ubistva.“

„Jesam.“

„A koje nove slučajeve trenutno aktivno istražujete?“ „Trenutno nemam nove slučajeve. Ali nastavljam da pratim...“

„A ipak ste detektivka Bostonske policije. Zar u ovom času nema slučajeva ubistava koji zahtevaju istragu?“

„Ja sam na trudničkom.“

„Oh. Znači, na *bolovanju* ste. Tako da trenutno niste u jedinici.“

„Bavim se administrativnim dužnostima.“

„Ali da budemo jasni. Niste *aktivna* detektivka.“ Kvinlanova se osmehnula. „Trenutno.“

Džejn oseti kako se zajapurila. „Kao što sam rekla, nalazim se na

trudničkom odsustvu. Čak i policajke rađaju decu“, dodala je pomalo zajedljivo, pa se smesta zbog toga pokajala. *Nemoj da igraš njenu igru. Sačuvaj mir.* To je bilo lakše reći nego učiniti u toj pećnici od sudnice. Šta je to pobogu s klimom? Zašto nikom drugom ne smeta vrućina?

„Kada vam je termin, detektivko?“

Džejn je zastala, pitajući se kuda to vodi. „Termin je bio prošle nedelje“, rekla je napokon. „Kasni.“

„Dakle, trećeg februara, kada ste prvi put sreli mog klijenta, gospodina Roloa, bili ste u? Recimo trećem mesecu?“

„Primedba“, reče Spurluk. „Ovo je nebitno.“

„Gospođo“, upita sudija Kvinlanovu, „koja je svrha vašeg pitanja?“

„Ima veze sa njenim ranijim svedočenjem. Da je detektivka Ricoli nekako bila u stanju da potpuno sama savlada i liši slobode mog očigledno zdravog i sposobnog klijenta.“

„A kakve tačno veze s tim ima stanje njene trudnoće?“

„Ženi u trećem mesecu trudnoće bilo bi teško da...“

„Ona je policajka, gospođo Kvinlan. Hapšenje ljudi je njen posao.“

Samo tako, sudijo! Pokaži joj.

Viktorija Kvinlan porumene od tog prekora.

„U redu, časni sude. Povlačim to pitanje.“ Ponovo se okrenula ka Džejn. Na tren ju je osmatrala dok je razmišljala o sledećem potezu. „Rekli ste da ste vi i vaš partner detektiv Frost oboje bili na mestu događaja. Da ste zajedno doneli odluku da uđete u stan dva B.“

„To nije bio stan dva B, gospođo. Bio je stan dva E.“

„Oh, da, naravno. Moja greška.“

Ma da, kao da nisi pokušala da me zbuniš.

„Kažete da ste zakucali na vrata i glasno istakli da ste policijski službenici“, rekla je Kvinlanova.

„Da.“

„A to nema nikakve veze s prvobitnim razlogom zašto ste se našli u toj zgradi.“

„Nema. Bila je čista slučajnost što smo se tu zatekli. Ali kada zaključimo da je neko u opasnosti, naša dužnost je da intervenišemo.“

„I zato ste zakucali na vrata stana dva B.“

„Dva E.“

„I pošto ih niko nije otvorio, vi ste provalili.“

„Smatrali smo da je ženin život u opasnosti, po kricima koje smo čuli.“

„Kako ste znali da su to krici bola ili strave? Zar nisu mogli biti zvuci, recimo, strasnog vođenja ljubavi?“ Džejn je došlo da se nasmeje na to pitanje, ali se obuzdala. „Ono što smo čuli nije na to ličilo.“

„A vi pouzdano znate tako nešto? Umete da ih razlikujete?“

„Žena sa krvavom usnom je prilično dobar dokaz.“ „Stvar je u tome što *to niste znali u tom trenutku*. Niste mom klijentu pružili priliku da otvori vrata. Na brzinu ste procenili i prosto provalili.“

„Zaustavili smo batinanje.“

„Svesni ste da je takozvana žrtva odbila da tuži gospodina Roloa? Da su oni i dalje zajedno, veran i skladan par?“ Džejn se steže vilica, „To je njena stvar.“ *Ona ima prava da bude glupa*. „Ono što sam tog dana videla, u stanu dva E, očigledno je bilo zlostavljanje. Bilo je krvi.“

„A *moja* krv se kao ne računa?“, reče Rolo. „Ti si me gurnula niz stepenice, ženo! Još imam ožiljak, evo ovde na bradi!“

„Tišina, gospodine Rolo“, naredi sudija.

„Vidite! Tu sam udario u donji stepenik! Morali su da me šiju!“

„Gospodine Rolo!“

„*Jeste* li vi gurnuli mog klijenta niz stepenice, detektivko?“, upita Kvinlanova.

„Primedba“, reče Spurluk.

„Ne, nisam“, odgovori Džejn. „Bio je dovoljno pijan da sam padne niz stepenice.“

„Laže!“, reče optuženi.

Èekić snažno udari. „*Tišina*, gospodine Rolo!“

Bili Vejn Rolo tek je počinjao da se zahuktava u svojoj uvređenosti i besu. „Ona i njen ortak, izvukli su me na stepenište, da niko ne vidi šta rade. Mislite da bi *ona* mogla sama da me uhapsi? Ta mala *trudnica*? Kako samo sere!“

„Naredniče Givense, uklonite optuženog.“

„To je slučaj policijske brutalnosti!“, vikao je Rolo dok ga je sudski stražar dizao. „Hej, vi u poroti, da niste glupi? Zar ne vidite da je sve ovo smišljeno? To dvoje su me išutirali niz jebene stepenice!“

Èekić udari. „Proglašavam pauzu. Izvedite porotnike.“ „Ma da!

Proglašavaš *pauzu!*“ Rolo se nasmejao i odgurnuo stražara. „Baš kada su napokon počeli da čuju istinu!“

„Vodite ga, naredniče Givense.“

Givens uhvati Roloa za ruku. Rolo se, van sebe, izvi i nastrnu, udarivši glavom stražara u trbuh. Obojica tresnuše o pod i počеше da se rvu. Viktorija Kvinlan je zurila, otvorenih usta, dok su se njen klijent i sudski stražar otimali tek koji pedalj od njenih manolo blarik cipela.

O, čoveče. Neko mora da preuzme kontrolu nad ovim haosom.

Džejn se teško pridigla iz stolice. Odgurnula je ošamućenu Kvinlanovu i zgrabila stražareve lisice, koje su mu u metežu pale na pod.

„Pomoć!“, viknuo je sudija, udarajući čekićem. „Treba nam još stražara!“

Narednik Givens je sada ležao na podu, Rolo ga je prikovao za pod i upravo je dizao pesnicu za udarac. Džejn zgrabi Roloovu dignutu pesnicu i stavi mu lisice.

„Šta koji?“, reče Rolo.

Džejn mu nagazi leđa, iskrivi ruku pozadi i gurnu ga na čuvara. Još jedno škljoc i lisice su držale i Roloovu levu ruku.

„Silazi s mene, kravetino!“ zaurla Rolo. „Slomićeš mi kičmu!“

Narednik Givens, zarobljen na dnu gomile, izgledao je kao da će se ugušiti pod težinom.

Džejn diže nogu s Roloovih leđa. Iznenada, nalet vrele tečnosti briznu između njenih nogu i isprska Roloa i Givensa. Zateturala se unazad i preneražena pogleda mokru trudničku haljinu. Tečnost koja je s njenih butina kapala na pod sudnice.

Rolo se izvi u stranu i zagleda u nju. Iznenada se nasmeja. Nije prestajao da se cereka dok se okretao na leđa.

„Hej“, rekao je. „Vidi ovo! Kučka se upišala u gaće!“

ÈETIRI

Mora je čekala na crvenom u Bruklin vilidžu kada ju je Ejb Bristol pozvao na mobilni. „Jesi li gledala te-ve jutros?“, upitao je.

„Nemoj da mi kažeš da je ovo već u vestima.“

„Kanal šest. Novinarka je Zoi Fosi. Jesi li razgovarala s njom?“

„Sinoć, samo nakratko. Šta je rekla?“

„Ukratko? 'Žena nađena živa u džaku za telo. Sudski patolog krivi Vejmutsku spasilačku i vatrogasnu službu i masačusetsku policiju za pogrešno ustanovljenu smrt.“

„Čoveče. Uopšte to nisam rekla.“

„Znam da nisi. Ali sada imamo besnog šefa vatrogasne službe u Vejmutu, a ni masačusetska policija nije oduševljena. Luiz već ima pune ruke posla s njihovim pozivima.“

Upalilo se zeleno. Dok je vozila kroz raskrnicu, iznenada je poželeva da može da se okrene i vrati kući. Da može da izbegne mučenje koje predstoji.

„Ti si već na poslu?“, upitala je.

„Stigao sam u sedam. Mislio sam da ćeš ti već biti tu.“

„U kolima sam. Jutros mi je trebalo sat-dva da spremim izjavu.“

„Pa, moram da te upozorim da te čeka zaseda na parkingu kada stigneš.“

„Tu su se skupili?“

„Reporter, te-ve ekipe. Parkirali su na Olbenijskoj ulici. Trčkaraju između naše zgrade i bolnice.“

„Blago njima, baš je praktično. Kao u samousluzi za vesti.“

„Jesi li čula još nešto o pacijentkinji?“

„Jutros sam zvala doktora Katlera. Rekao je da je toksikološka analiza pokazala barbiturate i alkohol. Sigurno je bila pod jakim dejstvom.“

„To verovatno objašnjava zašto je pala u vodu. Zbog barbiturata u organizmu nije ni čudo što su prevideli znake života.“

„Zašto se ovo pretvara u toliku histeriju?“

„Zato što je savršen materijal za tabloide. Žena se digla iz mrtvih. Plus, žena je mlada, zar ne?“

„Rekla bih da ima dvadesetak godina.“

„I privlačna?“

„Kakve to sad veze ima?“

„Ma daj.“ Ejb se nasmejao. „Znaš da je to bitno.“

Mora uzdahnu.

„Da“, priznala je. „Veoma je privlačna.“

„Pa, eto ti. Mlada, seksi i zamalo živa rasporena.“

„Ovo poslednje nije tačno.“

„Samo te upozoravam, tako će javnost to da vidi.“

„Mogu li prosto da odem na bolovanje? Možda bih mogla da uhvatim sledeći let za Bermude?“

„I da mene ostaviš s ovim haosom? Da se nisi usudila.“ Kada je skrenula na Olbenijsku ulicu dvadeset minuta kasnije, primetila je dva kombija te-ve ekipa parkirana ispred ulaza u zgradu Službe medicinskog istražitelja. Kao što ju je Ejb i upozorio, novinari su bili spremni za napad. Izašla je iz klimatizovanog leksusa u jutro već otežalo od vlage, a petoro-šestoro izveštača jurnu ka njoj.

„Doktorko Ajls!“, viknuo je muškarac. „Ja sam iz *Boston tribjuna*. Možete li nešto da mi kažete u vezi sa ženom iz džaka za telo?“

Umesto odgovora, Mora je iz torbe za spise izvadila primerke onoga što je sastavila tog jutra. Bio je to jednostavan opis sinoćnih događaja i njene reakcije. Brzo je razdelila kopije. „To je moja izjava“, rekla je. „Nemam šta da dodam.“

Time nije zaustavila bujicu pitanja.

„Kako neko može tako da pogreši?“

„Jeste li saznali kako se žena zove?“

„Čuli smo da su smrt proglasili ljudi iz Vejmutske vatrogasne službe. Možete li da nam date imena?“

Mora je rekla:

„Moraćete da razgovarate sa njihovim predstavnikom za štampu. Ja ne mogu da odgovaram za njih.“

Progovorila je jedna žena.

„Morate priznati, doktorko Ajls, da je ovo jasan slučaj *nečije* nesposobnosti.“

Mora je prepoznala taj glas. Okrenula se i videla plavokosu ženu koja se probila kroz čopor u prvi red.

„Vi ste ona novinarska sa Kanala šest.“

„Zoi Fosi.“ Žena htela da se osmehne, zahvalna što ju je Mora prepoznala, ali pogled koji joj je doktorka uputila smesta je zbrisao taj osmeh.

„Pogrešno ste me citirali“, reče Mora. „Uopšte nisam rekla da krivim vatrogasce ili masačusetsku policiju.“

„Neko mora biti kriv. Ako nisu oni, ko je? Jeste li vi odgovorni, doktorko Ajls?“

„Apsolutno ne.“

„Žena je zatvorena u džak za telo, još živa. Osam sati je bila zarobljena u hladnjači mrtvačnice. A niko nije kriv?“ Fosijeva zastade. „Zar ne mislite da bi neko trebalo zbog ovoga da ostane bez posla? Recimo, taj inspektor masačusetske policije?“

„Veoma ste brzi u određivanju krivice.“

„Zbog te greške, ta žena je mogla da umre.“

„Ali nije.“

„Zar to nije prilično jednostavno?“ nasmejala se Fosijeva. „Mislim, koliko je teško odrediti je li neko živ ili mrtav?“

„Teže je nego što mislite“, uzvratila je Mora.

„Znači vi ih branite.“

„Dala sam vam svoju izjavu. Ne mogu da komentarišem postupke drugih.“

„Doktorko Ajls?“ To je ponovo bio čovek iz *Boston tribjuna*. „Rekli ste da ustanovljavanje smrti ne mora nužno biti jednostavno. Znam da je i u drugim mrtvačnicama širom zemlje bilo sličnih grešaka. Možete li nam objasniti zašto je to ponekad teško?“ Govorio je s tihim poštovanjem. Ne izazivački, već razumno pitanje koje zavređuje odgovor.

Na trenutak je osmotrila čoveka. Videla je inteligentne oči, vetrom razbarušenu kosu i urednu bradu zbog kojih je pomislila na mladolikog profesora na koledžu. Mnoge studentkinje bi se pozaljubljivale u tako naočitog, crnomanjastog čoveka.

„Kako se zovete?“ upitala je.

„Piter Lukas. Pišem nedeljnu kolumnu za *Tribjun*.“

„Razgovaraću sa vama, gospodine Lukase. I to samo sa vama. Uđite.“

„Stani malo“, pobunila se Fosijeva. „Neki od nas su ovde duže čekali.“ Mora je ošinu pogledom.

„U ovom slučaju, gospođo Fosi, ko rano rani ne grabi dve sreće. Već onaj ko je kulturan.“ Okrenula se i ušla u zgradu, a izveštač *Tribjuna* sledio ju je u stopu.

Njena sekretarica Luiz je telefonirala. Poklopila je šakom slušalicu, pa je prošaputala Mori, pomalo očajno: „Ne prestaje da zvoni. Šta da im kažem?“

Mora je spustila primerak svoje izjave na Luizin sto.

„Faksiraj im ovo.“

„Samo to hoćete?“

„Odbij sve pozive iz medija. Pristala sam da razgovaram sa gospodinom Lukasom, ali ni sa kim drugim. Nema drugih intervju.“

Luizin izraz, dok je osmatrala novinara, bilo je prelako protumačiti. *Vidim da ste izabrali zgodnog momka.*

„Nećemo dugo“, rekla je Mora. Odvela je Lukasa u svoju kancelariju i zatvorila vrata. Pokazala mu je stolicu.

„Hvala što ste pristali na razgovor“, rekao je on.

„Vi ste bili jedini napolju koji mi nije išao na živce.“

„To ne znači da to nisam u stanju da radim.“

To joj je izmamilo osmeh.

„Ovo je čista strategija samoodbrane“, rekla je. „Ako razgovaram sa vama, možda će ostali novinari početi vas da jure. Ostaviće mene na miru i proganjaće vas.“

„Bojim se da to ne ide tako. I dalje će juriti vas.“

„Ima toliko važnijih vesti o kojima biste mogli da pišete, gospodine Lukase. Zašto baš o ovome?“

„Zato što ovo na nas deluje na nekom iskonskom nivou. Budi naše najgore strahove. Koliko nas je užasnuto pred pomišlju da će nas ostaviti kao mrtve iako nismo? Da će nas žive sahraniti? A to se, uzgred, *desilo* nekoliko puta u prošlosti.“

Klimnula je glavom.

„Postoje neki istorijski dokumentovani slučajevi, ali to je bilo pre doba balsamovanja tela radi izlaganja pre sahrane.“

„I buđenja u mrtvačnici? Ona nisu stvar daleke prošlosti. Otkrio sam da je poslednjih godina bilo nekoliko slučajeva.“

Oklevala je.

„Dešavalo se.“

„Češće nego što javnost to shvata.“ Izvadio je beležnicu pa je otvorio. „Godine 1984. bio je jedan slučaj u Njujorku. Čovek je ležao na stolu za autopsiju. Patolog je uzeo skalpel i taman se spremao za prvi rez kada se leš probudio i zgrabio doktora za grlo. Doktor se srušio i umro od srčanog udara.“ Lukas je digao pogled. „Čuli ste za taj slučaj?“

„Fokusirate se na najsenzacionalističkiji primer.“

„Ali to je istina. Zar ne?“

Uzdahnula je.

„Jeste. Znam za taj slučaj.“

Okrenuo je novu stranicu u beležnici.

„Springfield u Ohaju, 1989. Žena u staračkom domu proglašena je za mrtvu i prebačena u pogrebni zavod. Leži na stolu i pogrebnik se sprema da je balsamuje. Onda leš počinje da priča.“

„Izgleda da ste veoma dobro upoznati s ovom temom.“

„Zato što je fascinantna.“ Prelistao je stranice beležnice. „Sinoć sam pregledao slučaj za slučajem. Devojčica u Južnoj Dakoti koja se probudila u otvorenom kovčegu. Čovek u De Moynu kome su grudi čak i rasečene. Tek je tada patolog iznenada shvatio da ovome *srce još kuca*.“ Lukas ju je pogledao. „To nisu urbane legende. To su dokumentovani slučajevi, i ima ih dosta.“

„Slušajte, ne kažem da se to ne dešava, zato što se očigledno dešava. Leševi su se budili u mrtvačnicama. Stari grobovi su otkopavani i nalaženi su tragovi grebanja na poklopcima kovčega. Ljudi se toliko boje te mogućnosti da neki proizvođači kovčega prodaju kovčege opremljene predajnicima kojima se može pozvati u pomoć. Tek za slučaj da vas žive sahrane.“

„Kakva uteha.“

„Tako da jeste, to može da se desi. Sigurna sam da ste čitali onu teoriju o Isusu. Da Hristovo vaskrsenje nije bilo pravo vaskrsenje. Da je

prosto bilo slučaj preuranjene sahrane.“

„Zašto je tako teško odrediti da je neko mrtav? Zar to ne bi trebalo da je očigledno?“

„Ponekad nije. Ljudi koji su se smrznuli, zbog davljenja u hladnoj vodi ili hladnog vremena, mogu izgledati veoma beživotno. Naša N. N. osoba je nađena u hladnoj vodi. A postoje i neki lekovi koji mogu da maskiraju vitalne znake, tako da se disanje i puls teško primećuju.“

„Romeo i Julija. Napitak koji je Julija popila da bi izgledala mrtva.“

„Da. Ne znam šta je taj napitak bio, ali scenario nije nemoguć.“

„Koji lekovi mogu tako da deluju?“

„Barbiturati, na primer. Oni mogu da uspore disanje i otežaju utvrđivanje da li subjekat diše.“

„Oni su se pojavili u toksikološkom izveštaju vaše N. N. osobe? Fenobarbital.“

Namrštila se.

„Gde ste to čuli?“

„Iz poverljivih izvora. Ali je tačno, zar ne?“

„Bez komentara.“

„Da li je ona patila od duševnih bolesti? Zašto bi uzela preteranu dozu fenobarbiturata?“

„Ne znamo ni kako se žena zove, a kamoli da li je patila od duševnih bolesti.“

Jedan trenutak ju je proučavao, a pogled mu je bio previše prodoran da prija. Pomislila je kako je ovaj razgovor greška. Pre samo nekoliko minuta Piter Lukas je na nju ostavio utisak učtivog i ozbiljnog čoveka, novinara koji će toj priči prići s poštovanjem. Sada joj međutim nije prijalo kuda su ciljala njegova pitanja. Došao je na sastanak potpuno pripremljen i veoma upućen u baš one detalje kojima je ona najmanje želela da se bavi; baš one detalje koji će opčiniti pažnju javnosti.

„Koliko shvatam, žena je izvađena iz zaliva Hingam juče ujutru“, rekao je. „Vejmutska spasilačka i vatrogasna služba prva se javila na poziv.“

„Tako je.“

„Zašto veštaci za sudsku medicinu nisu pozvani na lokaciju?“

„Nemamo dovoljno ljudstva da posetimo svako mesto smrti. Takođe, to je bilo čak dole u Vejmutu, a nije bilo sumnjivih okolnosti.“

„A to je odlučila masačusetska policija?“

„Njihov detektiv je mislio da je naverovatnije reč o nesrećnom slučaju.“

„Ili možda pokušaju samoubistva? S obzirom na toksikološku analizu?“

Nije videla svrhu u poricanju onoga što on već zna.

„Možda je unela preteranu dozu, da.“

„Preterana doza barbiturata. I telo ohlađeno u vodi. Dva razloga da se oteža određivanje smrti. Zar niko nije pomislio na to?“

„To je da, to je nešto što je trebalo da uzmu u obzir.“

„Ali ni detektiv masačusetske policije niti vejmutski spasiodci nisu to uradili. Što zvuči kao greška.“

„Dešava se ponekad. To je sve što mogu da kažem.“

„Jeste li vi nekada tako pogrešili, doktorko Ajls? Proglasili smrt nekoga ko je još živ?“

Zastala je, prisećajući se godina stažiranja. Jedne noći kada je bila dežurna prilikom rotacije na internom odeljenju, kada ju je zvonjava telefona probudila iz dubokog sna. Pacijentkinja u krevetu 336A upravo je izdahnula, rekla joj je bolničarka. Može li stažistkinja da dođe i proglasi smrt? Dok je Mora išla u pacientkinjinu sobu, nije osećala nikakvu napetost, nikakvu krizu samopouzdanja. Na studijama medicine nije bilo posebnih lekcija o ustanovljavanju smrti; smatralo se da će je studenti prepoznati kada je vide. Te noći, hodala je bolničkim hodnikom misleći da će taj zadatak brzo obaviti, pa se vratiti u krevet. Smrt nije bila neočekivana; pacientkinja je patila od poslednje faze raka, a na kartonu je jasno pisalo: NE ukazivati prvu pomoć.

Pošto je zakoračila u sobu 336, zapanjila se što je otkrila da je krevet okružen uplakanim članovima porodice koji su se okupili da kažu zbogom. Mora je imala publiku. To nije bilo mirno opraštanje s pokojnicom koje je očekivala. Bila je i previše svesna svih očiju koje je gledaju dok se izvinjavala što smeta, dok je prilazila krevetu. Pacijentkinja je ležala na leđima, spokojnog lica. Mora je izvadila stetoskop, stavila dijafragmu ispod bolničke spavaćice i pritisnula je na krhke grudi. Dok se nadvijala nad telom, osećala je rodbinu kako se tiska oko nje, osetila pritisak njihove zagušljive pažnje. Nije slušala dugo koliko je možda mogla. Bolničarke su

već odredile da je žena mrtva; poziv doktoru da to potvrdi bio je samo formalnost. Beleška u kartonu, potpis lekara, ništa im više nije bilo potrebno pre nego što prebace telo u mrtvačnicu. Sagnuta nad grudima, osluškujući tišinu, Mora je samo čekala kad će pobeći iz te sobe. Ispravila se, lica prikladno ispunjenog saosećanjem, pa je pažnju preusmerila na čoveka za koga je pretpostavila da je pacijentkinjin muž. Zaustila je da tiho kaže: *Primate moje saučešće.*

Šapat daha ju je zaustavio.

Preneražena, spustila je pogled i videla pacijentkinjine grudi kako se pomeraju. Gledala je ženu kako ponovo udiše, pa se umiruje. Bilo je to agonalno disanje ne čudo, već samo poslednji električni impulsi mozga, poslednje grčenje dijafragme. Svi okupljeni članovi porodice su huknuli.

„O, gospode bože“, rekao je muž. „Još je tu.“

„To će... to će biti uskoro“, bilo je sve što je Mora uspela da kaže. Izašla je iz sobe, potresena time koliko je blizu bila da pogreši. Nikada više nije bila tako opuštena kod proglašavanja smrti.

Pogledala je novinara.

„Svako greši“, rekla je. „Čak i nešto tako osnovno kao što je proglašavanje smrti nije lako kao što mislite.“

„Znači, branite vatrogasce? I masačusetsku policiju?“

„Kažem samo da se greške dešavaju. To je sve.“ *A bog zna, i sama sam često grešila.* „Jasno mi je kako je to moglo da se desi. Žena je nađena u hladnoj vodi. Imala je barbiturate u krvotoku. To je moglo da utiče da njeno stanje liči na smrt. Pod takvim okolnostima, greška nije nezamisliva. Osoblje koje se tamo našlo samo se trudilo da radi svoj posao i nadam se da ćete biti fer prema njima u vašem članku.“ Ustala je, što je bio znak da je razgovor gotov.

„Ja se uvek trudim da budem fer.“

„Ne može svaki novinar to da kaže za sebe.“

I on je ustao, pa je stao i gledao je preko stola.

„Javite mi da li sam uspeo. Pošto pročitate moju kolumnu.“ Otpratila ga je do vrata. Gledala ga je kako prolazi kraj Luizinog stola i izlazi.

Luiz je podigla pogled s tastature.

„Kako je prošlo?“

„Ne znam. Možda nije trebalo da razgovaram s njim.“

„Uskoro ćemo saznati“, rekla je Luiz, a oči su joj se vratile na monitor.
„Kada mu kolumna izađe u *Tribjunu* u petak.“

PET

Džejn nije mogla da odredi jesu li vesti dobre ili loše.

Doktorka Stefani Tam se sagnula napred i osluškivala kroz doplerov stetoskop, a ravna crna kosa pala joj je preko lica tako da Džejn nije videla izraz na njemu. Ležeći na leđima, Džejn je gledala uređaj kako klizi preko njenog velikog stomaka. Doktorka Tam je imala vešte šake i vodila je instrument sa istom nežnošću s kojom bi neko prebira po harfi. Ruka je iznenada stala i Tamova je usredsređeno spustila glavu. Džejn je pogledala svog muža Gejbrijela, koji je sedeo odmah pored nje, pa je videla istu napetost u njegovim očima.

Je li naša beba dobro?

Doktorka Tam se napokon ispravila i pogledala Džejn sa spokojnim osmehom. „Oslušnite“, rekla je i pojačala zvuk na dopleru.

Ritmičko šuštanje pulsiralo je iz zvučnika, ravnomerno i snažno.

„To su snažni fetalni srčani tonovi“, rekla je Tamova.

„Znači da je beba dobro?“

„Beba zasad odlično ide.“

„Zasad? Šta to znači?“

„Pa, ne može još dugo tu da ostane.“ Tamova je spakovala stetoskop u futrolu. „Pošto je pukao vodenjak, porođaj obično počinje sam.“

„Ali ništa se ne dešava. Ne osećam trudove.“

„Tačno tako. Vaša beba odbija da sarađuje. Izgleda da imamo posla s jednim veoma tvrdoglavim stvorenjem, Džejn.“

Gejbrijel uzdahnu.

„Ista majka. Rve se sa zločincima do poslednjeg trenutka. Možete li, molim vas, reći mojoj supruzi da je sada *zvanično* na porodiljskom?“

„Da, sada definitivno više ne radite“, rekla je Tamova. „Odvešću vas na ultrazvuk, da malo virnemo. Onda mislim da je vreme za indukciju.“

„Neće krenuti sam?“, upitala je Džejn.

„Pukao vam je vodenjak. Postoji opasnost od infekcije. Prošla su dva sata, a još nemate trudove. Vreme je da požurimo bebu.“ Tamova je odsečno krenula ka vratima. „Staviće vam infuziju. Proveriću na odeljenju za

dijagnostičko snimanje da li možemo odmah da vas pošaljemo na skeniranje. Onda moramo da vadimo bebu, da napokon postanete majka.“

„Ovo se sve dešava veoma brzo.“

Tamova se nasmeja.

„Imali ste devet meseci da se pripremite. Ne bi trebalo da bude *potpuno* iznenađenje“, rekla je i izašla iz prostorije.

Džejn je zurila u tavanicu.

„Nisam sigurna da sam spremna za ovo.“

Gejbrijel joj stegnu ruku.

„Ja sam za ovo bio spreman odavno. Čini mi se čitavu večnost.“ Podigao je njenu bolničku spavaćicu i pritisnuo uho na njen nagi trbuh. „Zdravo, mališa!“, viknuo je. „Tata postaje nestrpljiv, zato prestani da gnjaviš.“

„Uf. Jutros se baš nisi najbolje obrijao.“

„Obrijaću se ponovo, samo za tebe.“ Ispravio se i pogledi su im se sreli. „Ne šalim se, Džejn“, rekao je. „Ovo sam dugo želeo. Moju malu porodicu.“

„Ali šta ako ne bude kako si očekivao?“

„Šta ti misliš da sam očekivao?“

„Znaš. Savršeno dete. Savršenu ženu.“

„E, šta će mi savršena žena kad imam tebe?“, rekao je pa se izmakao i nasmejao kada je zamahnula na njega.

Ali ja jesam uspela da ugrabim savršenog muža, pomislila je, pogledavši u njegove osmehnute oči. Još ne znam kako mi se toliko posrećilo. Ne znam kako se devojka koja je odrasla s nadimkom Žablja Faca udala za čoveka koji samo treba negde da uđe pa da privuče pogled svake žene.

Nagnuo se ka njoj i tiho rekao:

„Još mi ne veruješ, je li? Mogu to da ponovim hiljadu puta i ti mi nikada nećeš poverovati. Ti si tačno ono što želim, Džejn. Ti i beba.“ Poljubio ju je u nos. „Dakle. Šta treba da ti donesem, mama?“

„Ej. Nemoj tako da me zoveš. Mnogo je neseksi.“

„Meni je *veoma* seksi. Zapravo...“

Nasmejala se i pljesnula mu ruku.

„Odlazi. Nađi nešto za ručak. I donesi mi hamburger i pomfrit.“

„Doktorica je zabranila. Rekla je da ne smeš ništa da jeds.

„Ne mora ona da zna.“

„Džejn.“

„Dobro, dobro. Idi kući i donesi mi bolničku torbu.“ Pozdravio ju je po vojnički. „Na zapovest. Ovo je tačno razlog zašto sam uzeo mesec dana slobodno.“

„I možeš li ponovo da probaš da pozoveš moje roditelje? Još se ne javljaju na telefon. E da, ponesi i moj laptop.“ Uzhanuo je i odmahnuo glavom.

„Šta je?“, upitala je.

„Treba da se rodiš, a hoćeš da ti donesem laptop?“

„Moram da sredim mnogo papirologije.“

„Za tebe, Džejn, nema nade.“

Poslala mu je poljubac.

„To si znao kada si se venčao sa mnom.“

„Znate“, rekla je Džejn gledajući invalidska kolica, „mogla bih prosto da *odem* na odeljenje za dijagnostičko snimanje, kada biste mi samo rekli gde je.“

Volonterka je odmahнула glavom i pritisnula kočnice na stolici.

„Bolnička pravila, gospodo, bez izuzetaka. Pacijenti moraju da se transportuju kolicima. Nećemo da se okliznete i padnete, je li tako?“

Džejn je pogledala kolica, a onda sedokosu volonterku koja je trebalo da ih gura. Sirotica starica, pomislila je Džejn, trebalo bi da ja guram *nju*. Protiv volje je ustala iz kreveta i prešla u kolica, dok je volonterka prebacivala bocu za infuziju. Tog jutra Džejn se rvala sa Bilijem Vejnom Roloom; sada je vozikaju okolo kao da je kraljica od Sabe. Kakav blam. Dok se vozila hodnikom, čula je ženu kako šišti, osetila miris cigareta u njenom dahu. *Šta ako se pratilja sruši? Šta ako joj zatreba prva pomoć? Smem li onda da ustanem, ili je i to zabranjeno?* Dublje je potonula u invalidska kolica, izbegavajući poglede ljudi pored kojih su prolazili u hodniku. Nemojte da me gledate, mislila je. Već me dovoljno grize savest što se ova sirotica starica toliko trudi oko mene.

Volonterka je uvukla Džejninu invalidsku stolicu u lifit, pa je zaustavila pored drugog pacijenta. Bio je to prosed čovek, koji je nešto

mrmljao sebi u bradu. Džejn je primetila kaiševe kojima mu je torzo bio vezan za stolicu pa je pomislila: *Čoveče, stvarno ozbiljno shvataju ta pravila o kolicima. Ako hoćeš da ustaneš, vežu te.*

Starac ju je prostrelio pogledom.

„Šta me ti kog đavola gledaš, a?“

„Ništa“, rekla je Džejn.

„Onda nemoj više da me gledaš.“

„Dobro.“

Crni bolničar koji je stajao iza starca se nasmejao.

„Gospodin Bodin tako razgovara sa svima, gospodo. Ne uzbuđujte se.“

Džejn slegnu ramenima.

„Na poslu su ljudi prema meni mnogo gori.“ O, *ijesam li spomenula da umeju i da zapucaju?* Zurila je pravo pred sebe, gledajući brojeve spratova kako se smenjuju, dobro pazeći da joj se pogled ne ukrsti s pogledom gospodina Bodina.

„Previše ljudi na ovom svetu zabada nos u tuđa posla“, rekao je starac. „Prokleti radoznalci. Samo blenu.“

„Hajde, gospodine Bodine“, rekao je bolničar, „niko nije zurio u vas.“

„Ona je zurila.“

Nije ni čudo što su te vezali, davežu matori, pomislila je Džejn.

Lift se otvorio u prizemlju i volonterka je izgurala Džejn. Dok su išli hodnikom ka dijagnostičkom snimanju, osećala je poglede prolaznika na sebi. Zdravi ljudi koji hodaju na svoje dve noge, odmeravaju invalida s ogromnim stomakom i malom plastičnom bolničkom narukvicom. Upitala se: je li ovako svakome ko je prisiljen da koristi invalidska kolica? Da li je uvek predmet sažaljivih pogleda?

Iza sebe je čula poznati džangrizavi glas:

„Šta gledaš, a?“ O, samo nek ne vode i gospodina Bodina na dijagnostičko snimanje. Međutim čula ga je kako gundā iza nje dok su ih gurali hodnikom pa iza ugla, u čekaonicu.

Volonterka je parkirala Džejn u čekaonici i tu je ostavila, odmah pored starca. Ne gledaj ga, pomislila je. Nemoj čak ni da pogledaš u njegovom pravcu.

„Šta je, previše si fina da pričaš sa mnom?“, upitao je. *Pretvaraj se*

da ga nema.

„Ha. Sada se čak pretvaraš da me nema.“

Digla je pogled s olakšanjem kada su se vrata otvo-rila, a tehničarka u plavom mantilu ušla u čekaonicu. „Džejn Ricoli?“

„Ja sam.“

„Doktorka Tam stiže za nekoliko minuta. Sada ću vas odvesti u sobu.“

„A šta je sa mnom?“, zakukao je starac.

„Nismo još spremni za vas, gospodine Bodine“, rekla je žena dok je gurala Džejnina kolica kroz vrata. „Morate biti strpljivi.“

„Ali moram da pišam, majku mu.“

„Da, znam, znam.“

„Ne znaš ti ništa.“

„Znam dovoljno da ne gubim vreme na prepiranje s takvima“, rekla je žena dok je gurala Džejn niz hodnik.

„Ispišaću vam se na tepih!“, viknuo je on.

„To vam je omiljeni pacijent?“, upitala je Džejn.

„O da.“ Tehničarka uzdahnu. „Kome ne bi bio.“

„Mislite da mu se stvarno piša?“

„Neprekidno. Prostata mu je velika kao pesnica, a ne da hirurzima ni da mu priđu.“

Žena je odgurala Džejn u ordinaciju i ukočila točkove kolica.

„Dajte da vam pomognem na sto.“

„Mogu sama.“

„Dušo, s tolikim stomakom stvarno treba da ti pomognem.“ Žena je uhvatila Džejn za ruku i povukla je iz stolice. Stajala je pored dok se Džejn smeštala na sto. „Dakle, ti se sada samo opusti, važi?“, rekla je okačivši Džejninu bocu sa infuzijom. „Kada doktorka Tam siđe, uradićemo ultrazvuk.“ Žena je izašla i ostavila Džejn samu u sobi. Nije imala šta da gleda sem dijagnostičke opreme. Nije bilo prozora, nije bilo plakata na zidovima, nije bilo časopisa. Čak ni nekih dosadnih kao što je *Svet golfa*.

Džejn se opustila na stolu i zagledala u голу tavanicu. Spustila je šake na veliki stomak pa je čekala poznati pokret sićušnog stopala ili lakta, ali nije osetila ništa. *Hajde, bebo, pomislila je. Razgovaraj sa mnom. Reci mi da ćeš biti dobro.*

Iz klima-uređaja dunuo je hladan vazduh i ona se stresla u tanušnoj

spavaćici. Pogledala je na sat i shvatila da umesto toga gleda u plastičnu narukvicu. Ime pacijenta: Ricoli, Džejn. Pa, ovaj pacijent nije preterano strpljiv,*(*Igra reči patient na engleskom znači i pacijent i strpljiv. (Prim. prev.)*) pomislila je. Hajde ljudi, šta se čeka!

Koža na njenom stomaku iznenada se ispupčila i osetila je kako joj se materica steže. Mišići su se blago stegli, ostali tako na tren, pa se opustili. Napokon trudovi.

Pogledala je na sat. Deset do podneva.

ŠEST

Do podneva je temperatura uveliko prešla trideset, tako da su se pločnici usijali kao pećnice, a iznad grada je lebdela sumporasta letnja izmaglica. Pred zgradom Službe medicinskog istražitelja više nije bilo novinara na parking; Mora je mogla neometano da pređe Olbenijsku ulicu i uđe u medicinski centar. U liftu je bila s petoro-šestoro mladih stažista, na prvoj mesečnoj rotaciji, pa se prisetila lekcije s medicinskog fakulteta: *Nipošto nemoj da se razboliš u junu*. Svi su tako mladi, mislila je gledajući njihova glatka lica, kosu koju još nisu prošarale sede. Činilo se da u poslednje vreme to sve češće primećuje, kod policajaca, kod doktora. Koliko mladi svi izgledaju. Šta li ovi stažisti vide kada pogledaju mene?, upitala se. Samo ženu dobro zagazilu u sredovečno doba, bez uniforme, bez pločice sa imenom na reveru.

Možda su pretpostavili da je rođaka nekog pacijenta, jedva vredna pogleda. Nekada je i ona bila kao ti stažisti, mlada i samopouzdana u belom mantilu. Pre nego što je naučila lekcije o porazu.

Lift se otvorio i pošla je za stažistima. Proleteli su pored šaltera, nedodirljivi u belim mantilima. Moru je, u civilnom odelu, dežurna sestra odmah zaustavila mršteći se i odsečno pitajući: „Izvinite, nekog tražite?“

„Došla sam da posetim jednu pacijentkinju“, rekla je Mora. „Primljena je sinoć, u urgentnom centru. Koliko shvatam, jutros je prebačena iz intenzivne nege.“

„Ime pacijentkinje?“

Mora je zastala. „Mislim da je još registrovana kao N. N. osoba. Doktor Katler mi je rekao da je u sobi četrdeset jedan.“

Pogled dežurne sestre postade još sumnjičaviji.

„Izvinite. Novinari nas zovu čitav dan. Ne možemo da odgovaramo na pitanja o toj pacijentkinji.“

„Ja nisam novinarka. Ja sam doktorka Ajls, sudski patolog. Rekla sam doktoru Katleru da ću doći da pogledam pacijentkinju.“

„Imate li neku legitimaciju?“

Mora izvadi identifikacionu kartu iz torbe pa je spusti na pult. Eto šta mi sledi kada se pojavljujem bez belog mantila, pomislila je. Videla je stažiste kako jezde hodnikom, slobodno, kao jato razmetljivih belih gusaka.

„Možete da pozovete doktora Katiera“, predložila je Mora. „On zna ko sam.“

„Pa, *valjda* je u redu“, rekla je dežurna sestra i vratila joj legitimaciju. „Zbog te pacijentkinje je bilo toliko gužve, morali su da pošalju radnika obezbeđenja.“ Dok je Mora išla hodnikom, sestra je doviknula: „Verovatno će vam i on zatražiti legitimaciju!“

Spremna za novu turu ispitivanja, držala je legitimaciju u ruci dok je prilazila sobi 431, ali nije zatekla čuvara pred zatvorenim vratima. Taman kada je htela da zakuca, čula je tup udarac u sobi, pa onda zveket metala koji pada.

Smesta je ušla u sobu i zatekla zbunjujući prizor. Doktor je stajao kraj kreveta i pružao ruku ka flaši s infuzijom. Nasuprot njemu, radnik obezbeđenja naginjao se iznad pacijentkinje i pokušavao da joj drži ruke. Noćni stočić se upravo prevrnuo i pod je bio klizav od prosute vode.

„Da li vam je potrebna pomoć?“, upitala je Mora.

Doktor je pogledao preko ramena i ona je ugledala plave oči i četkasto podšišanu plavu kosu. „Ne, u redu je. Imamo je“, rekao je.

„Dajte da vežem taj kaiš“, ponudila je i prišla na čuvarevu stranu kreveta. Taman kada je pružila ruku ka kaišu, videla je da se ženina ruka naglo oslobodila. Čula je kako je čuvar uznemireno huknuo.

Mora se trгла od praska. Nešto toplo joj isprska lice i čuvar se iznenada zatetura u stranu, na nju. Posrnula je pod njegovom težinom i pala na leđa ispod njega. Hladna voda s mokrog poda natopi joj bluzu, a odozgo pocuri tečna toplota krvi. Pokušala je da odgurne telo koje ju je teško pritiskalo, ali on je bio težak, tako težak da nije mogla da diše.

Telo je počelo da se trese u hropcu. Nova vreline joj isprska lice i usta i ona se zagrcnu od tog ukusa. *Davim se u njoj*. Kriknula je i gurnula ga, i telo, klizavo od krvi, skliznu sa nje.

Nekako se pridigla i usredsredila na ženu, koja se sada oslobodila svih spona. Tek tada je videla šta žena steže obema rukama.

Pištolj. Ima čuvarev pištolj.

Doktor je nestao. Mora je bila sama sa ženom iz džaka, i dok su zurile jedna u drugu, svaki detalj ženinog lica isticao se s užasnom jasnoćom. Raščupana crna kosa, mahniti pogled. Neumitno stezanje žila u njenoj ruci dok je čvrsto stezala dršku.

Gospode bože, povući će obarač.

„Molim te“, prošaputa Mora. „Ja samo želim da ti pomognem.“

Zvuk koraka u trku naterao je ženu da se naglo okrene u stranu. Vrata se silovito otvoriše i bolničarka se otvorenih usta zagleda u krvoproliće.

Žena iz džaka iznenada skoči iz kreveta. To se desilo tako brzo da Mora nije imala vremena da reaguje. Ukočila se kada ju je žena zgrabila za ruku, a cev pištolja je ubola u vrat. Dok joj je srce pretilo da će iskočiti iz grudi, Mora je pustila da je žena gurne ka vratima, sve vreme sa hladnim čelikom na koži. Bolničarka je ustuknula, previše prestravljena da nešto kaže. Žena je izvela Moru iz sobe, pa u hodnik. Gde je obezbeđenje? Da li neko zove pomoć? Nastavile su da idu, ka šalterima, a ženino znojavo telo čvrsto se pribijalo uz Morino, njeno uspaničeno disanje urlalo je Mori na uho.

„Pazite! Sklanjajte se s puta, ima pištolj!“, čula je Mora i krajičkom oka ugledala grupu stažista koje je videla nekoliko minuta ranije. Sada više nisu bili tako samopouzđani u belim mantilima, povlačili su se, razrogačenih očiju. Toliko svedoka, toliko beskorisnih ljudi.

Neka mi neko pomogne, majku mu!

Žena iz džaka i njen talac sada su stigle pred šaltere, a ošamućene žene za pultom gledale su ih kako prolaze, neme kao voštane figure. Telefon je zazvonio i niko se nije javio.

Lift je bio pravo napred.

Žena je pritisnula dugme za dole. Vrata su se otvorila i žena je gurnula Moru u kabinu, ušla iza nje i pritisnula

JEDAN.

Èetiri sprata. *Hoću li još biti živa kada se ta vrata ponovo otvore?*

Žena se povukla do suprotnog zida. Mora joj je netremično uzvraćala pogled. *Primoraj je da vidi ko sam. Pri~ moraj je da me gleda u oko kada bude povlačila obarač.* U liftu je bilo prohladno, a žena iz džaka bila je gola pod tanušnom bolničkom spavaćicom, ali je znoj sijao na njenom licu, a ruke su joj igrale oko drške pištolja.

„Zašto ovo radiš?“, upita Mora. „Ja ti nisam nikako naudila. Sinoć sam pokušala da ti pomognem. Ja sam ona koja te je *spasla*.“

Žena ništa nije rekla. Nije izustila ni reč, nije ispustila ni zvuk. Mora je čula samo disanje, ubrzano i hrapavo od straha.

Zazvonilo je zvono lifta i ženin pogled je poleteo ka vratima. Mora je mahnito pokušala da se priseti rasporeda u bolničkom predvorju. Prisetila se kioska s informacijama kod ulaznih vrata, na kome je radila volonterka srebrne kose. Prodavnice poklona. Niza telefona.

Vrata se otvoriše. Žena zgrabi Morinu ruku i gurnu je prvu iz lifta. Pištolj je ponovo bio na Morinoj vratnoj žili. Grlo joj je bilo suvo kao pepeo kada je izašla u predvorje. Osvrnula se levo, pa desno, ali nije videla nikoga, nije videla svedoke. Onda je primetila usamljenog čuvara kako se krije iza kioska za informacije. Jedan pogled na njegovu sedu kosu i Mora je izgubila nadu. To nije bio spasilac; to je bio samo uplašeni starac u uniformi. Čovek koji će jednako verovatno pogoditi taoca.

Napolju je počela da zavija sirena, kao furija koja se približava.

Morina glava poletela je nazad kada ju je žena zgrabila za kosu, cimmula je tako blizu da je osetila njen vreli dah na zatiljku, osetila prodorni miris njenog straha. Krenule su ka izlazu iz predvorja, a Mora je uspaničeno gledala starog čuvara koji je drhtao iza stola. Videla je srebrne balone kako igraju u prodavnici poklona i telefonsku slušalicu kako visi. Onda ju je žena isterala na vrata, pravo na popodnevnu jaru.

Patrolna kola bostonske policije zaustavila su se uz škripu guma i dva policajca su izašla, sa isukanim oružjem. Ukipili su se, pogleda prikovanih na Moru, koja je sada stajala i blokirala im vatrenu liniju.

Druga sirena zaurlala je bliže.

Žena je sada očajnički dahtala dok su joj se mogućnosti sužavale. Napred nije mogla; cimmula je Moru unazad, ponovo je uvukla u zgradu i povukla se u predvorje.

„Molim te“, šaputala je Mora dok ju je ova vukla „Ne možeš napolje! Samo spusti pištolj. Spusti pištolj pa ćemo zajedno izaći pred njih, važi? Prići ćemo im i oni ti neće nauditi...“

Videla je dvojicu policajaca kako se približavaju korak po korak, čitavim putem prateći svoj plen. Mora im je i dalje smetala, i mogli su samo bespomoćno da gledaju dok se žena povlačila u hodnik i vukla taoca za

sobom. Mora je čula nečije dahtanje i krajičkom oka ugledala preneražene prolaznike kako stoje ukipljeni u mestu.

„Povucite se, ljudi!“, viknuo je jedan policajac. „Sklanjajte se, svi!“

Znači ovde je kraj, pomislila je Mora. Uhvaćena sam u zamku sa ludakinjom koju nije moguće navesti na pregovore o predaji. Čula je kako se ženino disanje ubrzava u mahnito jecanje, osećala je strah kako kola kroz ženinu ruku, kao struja kroz kablove visokog napon. Osetila je kako je ova neumitno vuče ka krvavom raspletu i gotovo da je sve videla kroz oči policajaca koji su sada mileli napred. Prasak ženinog pištolja, glava taoca razneta u krvavom oblaku. Neizbežna kiša metaka koja će sve okončati. Do tog trenutka, policija je u pat poziciji. A žena iz džaka, zarobljena u čeljustima panike, jednako je bespomoćna i nesposobna da promeni tok događaja.

Jedino ja mogu nešto da promenim. Sada je trenutak da to uradim.

Mora je udahnula, izdahnula. Dok je vazduh izlazio iz njenih pluća, pustila je da joj mišići omlitave. Noge su joj popusitle i srušila se na pod.

Žena je iznenađeno huknula, pokušala da zadrži Moru. Međutim, mlitavo telo je teško, a talac joj je već klizio na zemlju, njen živi štit je propadao. Mora se, iznenada slobodna, zakotrljala u stranu. Pokrila je glavu rukama i sklupčala se, čekajući pucnjavu. Međutim, čula je samo korake u trku i viku.

„Jebem ti. Ne vidim je dobro“

„Sklanjajte se s puta, svi!“

Nečija ruka je zgrabi i prodrma.

„Gospodo, kako ste? Jeste li dobro?“

Drhteći, napokon je podigla pogled ka policajcu. Čula je pucketanje radija, sirene su zavijale kao narikače.

„Hajde, morate da se sklonite.“ Policajac ju je uhvatio za ruku i povukao je na noge. Toliko se žestoko tresla da je jedva uspevala da stoji, pa ju je uhvatio oko struka i poveo je ka izlazu. „Svi vi!“, viknuo je na prolaznike. „*Smesta* napolje iz zgrade.“

Mora se osvrnula. Žene iz džaka nigde nije bilo.

„Možete li da hodate?“, upitao je policajac.

Pošto nije mogla da kaže ni reč, samo je zaklimala glavom.

„Onda krenite! Moramo sve da evakuišemo. Ne treba da budete ovde.“

Ne kada će da poteče krv.

Napravila je nekoliko koraka napred, Osvrnula se poslednji put i videla da policajac već ide niz hodnik. Znak je pokazivao ka krilu gde će žena iz džaka pružiti poslednji otpor.

Odeljenje za dijagnostičko snimanje.

Džejn Ricoli se naglo probudila, pa je zatreptala i na tren zbunjena pogledala u tavanicu. Nije očekivala da će zadremati, ali je sto za pregled bio neočekivano udoban, a ona je bila umorna; proteklih nekoliko noći nije dobro spavala. Pogledala je sat na zidu i shvatila da su je ostavili samu više od pola sata. Koliko još treba da čeka? Pustila je da protekne još pet minuta, sve razdraženija.

Dobro, sad mi je dosta. Idem da otkrijem zašto im toliko treba. I neću da čekam invalidska kolica.

Sišla je sa stola i bosim stopalima pljesnula po hladnom podu. Napravila je dva koraka i shvatila da joj je ruka još priključena na infuziju. Prebacila je kesu s tečnošću na stub na točkovima pa ga odgurala do vrata. Kada je pogledala u hodnik, nikog nije videla. Ni bolničare ni tehničare.

Pa, ovo *baš* uliva poverenje. Potpuno su je zaboravili.

Pošla je niz hodnik bez prozora, gurajući stub sa infuzijom, a točkovi su vrludali dok su se okretali preko linoleuma. Prošla je kraj jednih otvorenih vrata, onda još jednih, i videla prazne stolove, opustele prostorije. Kuda su svi otišli? Za ono kratko vreme koje je prespavala, svi su nestali.

Zar je moguće da jeprošlo samo pola sata?

Zaustavila se u tom praznom hodniku, obuhvaćena iznenadnom mišlju koja kao da je poticala iz *Zone sumraka*, da su svi drugi na svetu nestali dok je ona spavala. Pogledala je niz hodnik u oba pravca, pokušavajući da se priseti puta nazad do čekaonice. Nije obraćala pažnju kada ju je tehničarka dogurala u ordinaciju. Otvorila je vrata i videla kancelariju. Otvorila je druga vrata i videla arhivu.

Ne i ljude. Ubrzala je korake kroz lavirint hodnika, a stub sa infuzijom čegrtao je pored nje. Kakva je ovo bolnica kad mogu da ostave sirotu trudnicu samu? Ima da se žali, nego šta nego će da se žali. Porođaj je mogao

već da počne! Mogla bi da umire! Umesto toga je bila veoma besna i *nije* bila u raspoloženju kakvo se preporučuje trudnicama. Ni najmanje.

Napokon je ugledala znak za izlaz i sa biranim rečima već na usnama, naglo je otvorila vrata. Pošto je osmotrila čekaonicu nije smesta shvatila situaciju. Gospodin Bodin je i dalje bio vezan za kolica i parkiran u uglu. Tehničarka za ultrazvuk i recepcionerka šćućurile su se na jednoj sofi. Na drugoj je doktorka Tam sedela pored crnog bolničara. Šta je ovo, čajanka? Dok su nju zaboravili u onoj sobi, zašto se njena doktorka izvalila ovde na sofi?

Onda je primetila medicinski grafikon na podu, videla prevrnutu šolju, kafu prosutu po tepihu. I shvatila da doktorka Tam ne lenčari; leđa su joj bila ukočena, mišići lica zgrčeni od straha. Oči joj nisu bile usredsređene na Džejn, već na nekoga drugog.

Tada je Džejn shvatila. *Neko stoji odmah iza mene.*

SEDAM

Mora je sedela u prikolici mobilne komande operacija, okružena telefonima, ekranima i laptopovima. Klima nije radila, u prikolici je bilo više od trideset stepeni. Policajac Emerton, koji je pratio radio-saobraćaj, hladio se rukom i lokao vodu iz flaše. Ali kapetan Hajder, zapovednik specijalnih jedinica bostonske policije, izgledao je savršeno mirno dok je proučavao planove zgrade na monitoru kompjutera. Pored njega se nalazio upravnik održavanja bolnice i na šemi pokazivao odgovarajuće detalje.

„Ovo odeljenje na koje se sada povukla, to je dijagnostičko snimanje“, rekao je upravnik. „To je nekada bilo staro bolničko rendgensko odeljenje, pre nego što smo ga preselili u novu zgradu. Bojim se da će vam predstavljati veliki problem, kapetane.“

„Kakav problem?“, rekao je Hajder.

„U spoljnim zidovima se nalazi olovna izolacija, a u tom krilu nema vrata ni prozora koji vode napolje. Nećete moći da provalite spolja. Niti da ubacite suzavac.“

„A u dijagnostičko snimanje se ulazi jedino kroz ta unutrašnja vrata na hodniku?“

„Tako je.“ Upravnik održavanja pogleda u Hajdera. „Pretpostavljam da je zaključala ta vrata?“

Hajder klimnu glavom. „Što znači da je zarobljena unutra. Povukli smo svoje ljude iz hodnika, tako da nisu na liniji direktne vatre ako odluči da istrči.“

„Ona je u ćorsokaku. Napolje može jedino kroz vaše ljude. Zasad ste je saterali u ćošak. Ali isto tako, *vama* će biti teško da uđete.“

„Tako da smo u pat položaju.“

Upravnik je kliknuo mišem, uvećao deo crteža.

„Sad, postoji *jedna* mogućnost, u zavisnosti od toga u koji je tačno deo krila rešila da se povuče. Olovna izolacija ugrađena je u sve te dijagnostičke oblasti. Međutim ovde u čekaonici, zidovi nisu izolovani.“

„S kakvim građevinskim materijalima tu imamo posla?“

„Uglavnom gipsane ploče. Tavanicu biste lako mogli da probušite s gornjeg sprata.“ Upravnik održavanja ponovo je pogledao Hajdera. „Ali bi ona tada mogla samo da se povuče u izolovani deo, i ne biste joj mogli ništa.“

„Oprostite“, ubacila se Mora.

Hajder se okrenuo ka njoj, a u plavim očima se videla razdražljivost.

„Da?“, prasnuo je.

„Mogu li sada da odem, kapetane Hajdere? Ja ne mogu ništa više da vam kažem.“

„Jos ne.

„Dokle?“

„Moraćete da sačekate ovde dok vas naš pregovarač ne sasluša. On zahteva da se svi svedoci zadrže.“

„Rado ću razgovarati s njim, ali nema razloga da ovde sedim. Moja kancelarija je odmah preko puta. Znaite gde me možete naći.“

„To nije dovoljno blizu, doktorko Ajls. Moramo da vas držimo pod nadzorom.“ Hajder se već ponovo vraćao planu zgrade, a njeni protesti ga nisu zanimali. „Događaji se odvijaju veoma brzo i ne možemo da gubimo vreme tražeći svedoke koji su nekud odšetali.“

„Ja neću nikud da odšetam. I nisam jedini svedok. Bilo je i bolničarki koje vode računa o njoj.“

„I njih smo zadržali. Razgovaraćemo sa svima vama,“ „A bio je i onaj doktor, u njenoj sobi. Bio je tamo kad je sve počelo.“

„Kapetane Hajdere?“, reče Emerton okrenuvši se od radija. „Prva četiri sprata sada su evakuisana. Ne mogu da prebace pacijente u kritičnom stanju sa gornjih spratova, ali smo sve koje smo mogli izveli iz zgrade.“

„Perimetri?“

„Unutrašnji je sada uspostavljen. U hodniku su podigli barikadu. Još čekamo dodatno ljudstvo da obezbedimo spoljašnji.“

Televizor iznad Hajderove glave emitovao je lokalnu bostonsku stanicu, sa isključenim zvukom. Bile su to vesti uživo, a prizori zapanjujuće poznati. *To je Olbenijska ulica, pomislila je Mora. Evo i komandne prikolice, u kojoj sam, baš ovog trenutka, zatočena.* Dok čitav Boston gleda kako se drama odvija na te-ve ekranima, ona je zarobljena u središtu krize.

Prikolica se zaljuljala, pa se Mora okrenu ka vratima i vide čoveka koji je ušao. Još jedan policajac, pomislila je, pošto je primetila oružje u futroli na njegovom boku, ali je ovaj čovek bio niži i mnogo manje upečatljiv od Hajdera. Znoj mu je na jarkocrveno teme zalepio retke pramenove smeđe kose.

„Gospode, ovde je još toplije“, rekao je čovek. „Što ne uključite klimu?“

„Uključili smo je“, rekao je Emerton, „ali ništa ne radi. Nismo imali vremena da zovemo servisere. Ovako je katastrofa za elektronske uređaje.“

„Ljude da ne spominjemo“, rekao je čovek i pogledao Moru. Pružio joj je ruku. „Vi ste doktorka Ajls, je li tako? Ja sam poručnik Liroj Stilman. Pozvali su me da pokušam da smirim stvari. Da vidim možemo li ovo da rešimo bez nasilja.“

„Vi ste pregovarač sa otmičarima.“

Skromno je slegnuo ramenima.

„Tako me zovu.“ Rukovali su se. Možda je njegov nepretenciozan izgled tužno lice, proćelava glava pomogao da se ona opusti. Za razliku od Hajdera, koga kao da je pokretao čisti testosteron, ovaj čovek ju je osmotrio s tihim i strpljivim osmehom. Kao da ima sve vreme na svetu da razgovara s njom. Pogledao je Hajdera. „Ova prikolica je nepodnošljiva. Gospoda ne mora ovde da sedi.“

„Tražio si da zadržimo svedoke.“

„Da, ali ne da ih žive ispečete.“ Otvorio je vrata. „Bilo gde drugde biće prijatnije nego ovde.“

Izašli su i Mora je duboko prodisala, zahvalna što više nije u onoj zagušljivoj kanti. Tu je napokon duvao povetarac. Dok je bila unutra, Olbenijska ulica pretvorila se u more policijskih vozila. Prilaz zgradi sudske patologije preko puta sada je bio zaprečen i nije znala kako će da istera svoj automobil sa tog parkinga. U daljini, iza policijskih barikada, videla je satelitske antene, kao cveće niklo na visokim stabljikama iznad kombija teve ekipa. Pitala se da li je njima jednako vruće i grozno dok sede u vozilima kao što je bilo njoj u komandnoj prikolici. Nadala se da jeste.

„Hvala što ste sačekali“, rekao je Stilman.

„Nisu mi baš pružili izbor.“

„Znam da je neprijatno, ali moramo da zadržimo svedoke dok ih ne

ispitamo. Sada je situacija pod kontrolom i meni trebaju informacije. Ne znamo njene motive. Ne znamo koliko ljudi je unutra s njom. Moramo da znamo sa čim imamo posla, da bih izabrao odgovarajući pristup kada počne da razgovara sa nama.“

„Još nije?“

„Nije. Izolovali smo tri telefonske linije u bolničkom krilu gde se povukla, tako da kontrolišemo svu njenu komunikaciju. Pokušali smo da je pozovemo pet-šest puta, ali nam ona prekida vezu. Na kraju će, neizbežno, želeti da komunicira. Gotovo uvek žele.“

„Čini se da mislite kako je ona kao svaki drugi otmičar.“

„Ljudi koji to urade uglavnom se ponašaju slično.“

„A koliko među otmičarima ima žena?“

„To je neobično, moraću da priznam.“

„Jeste li ikada ranije imali posla s nekom otmičarkom?“ Zastao je. „Ako ćemo iskreno“, rekao je, „ovo mi je prvi put. Prvi je put svima nama. Ovde smo suočeni s retkim izuzetkom. Žene prosto ne otimaju taoce.“

„Ova jeste.“

Klimnuo je glavom.

„A dok ne budem saznao nešto više, moraću ovome da pristupim kao svakoj drugoj krizi s taocima. Pre nego što budem pregovarao s njom, moraću o njoj da saznam što je više moguće. Ko je ona i zašto ovo radi.“

Mora odmahnu glavom.

„Ne znam kako ja tu da vam pomognem.“

„Vi ste poslednji imali kontakt s njom. Ispričajte mi sve čega možete da se setite. Svake njene izgovorene reči, svakog pokreta.“

„Veoma sam kratko provela s njom. Svega nekoliko minuta.“

„Jeste li razgovarale?“

„Ja sam pokušala.“

„Šta ste joj rekli?“

Mora je osetila da joj se dlanovi ponovo znoje kada se prisetila one vožnje liftom. Kako je ženina ruka drhtala dok je stezala oružje.

„Pokušala sam da je smirim, da je urazumim. Rekla sam da samo želim da pomognem.“

„Kako je ona na to reagovala?“

„Ništa nije rekla. Bila je potpuno nema. To je bilo ono najužasnije.“

Pogledala je Stilmana.

„Njena potpuna ćutnja.“

Namrštio se.

„Da li je bilo kako reagovala na vaše reči? Sigurni ste da vas je mogla ćuti?“

„Nije gluva. Reagovala je na zvuke. Znam da je ćula policijske sirene.“

„A ipak nije izustila ni reć?“

Mora je odmahнула glavom.

„To je bizarno. Da li imamo posla s jezićkom preprekom? Tako će biti teško pregovarati.“

„Meni ionako nije delovala kao neko ko bi pregovarao.“

„Poćnite od poćetka, doktorko Ajls. Sve što je uradila, sve što ste vi uradili.“

„Već sam sve to isprićala kapetanu Hajderu. Ako mi neprekidno postavljate ista pitanja, nećete dobiti više odgovora.“

„Znam da se ponavljamo, ali neki detalj koga se prisetite može biti presudan. Nešto što ću moći da upotrebim.“

„Držala je pištolj uperen u moju glavu. Bilo je teško usredsrediti se na bilo šta sem na opstanak.“

„Bili ste s njom. Znaćte njeno poslednje duševno stanje. Imate li pojma zašto je poćela tako da se ponaša? Ima li opasnosti da će povrediti taoce koje drži?“

„Već je ubila jednog ćoveka. Zar vam to ništa ne govori?“

„Ali od tada nismo ćuli pucnje, tako da smo prošli kritićnih prvih trideset minuta, što je najopasniji period. Vreme kada je otmićar još uplašen i kada će najverovatnije ubiti taoća. Sada je prošao gotovo ćitav sat, a ona nije preduzela ništa drugo. Koliko znamo, nikog više nije povredila.“

„Pa šta onda radi tamo?“

„Nemamo pojma. Još pokušavamo da saznamo nešto više o njoj. Odeljenje za ubistva proverava kako je završila u mrtvaćnici, a mi smo iz bolnićke sobe uzeli otiske za koje mislimo da su njeni. Pod uslovom da niko više ne nastrada, vreme je na našoj strani. Što ovo duže traje, to ćemo mi više informacija imati o njoj. I biće veći izgledi da se sve reši bez krvoprolića, bez junaćenja.“ Pogledao je ka bolnici. „Vidite one policajce

tamo? Verovatno jedva čekaju da jurišaju na zgradu. Ako dođe do toga, onda sam ja bio neuspešan. Moje opšte pravilo za situacije s taocima je jednostavno: samo polako. Držimo je u krilu bez prozora, bez izlaza, tako da ne može da pobegne. Ne može da bude u pokretu. Zato ćemo da je pustimo da sedi i razmisli o svojoj situaciji. A shvatiće da nema drugog izbora nego da se preda.“

„Ako je dovoljno racionalna da to shvati.“

Neko vreme ju je posmatrao. Bio je to pogled koji je blago ispitivao značaj upravo izgovorenih reči.

„Mislite li vi da je racionalna?“

„Mislim da je prestravljena“, rekla je Mora. „Kada smo bile same u onom liftu, videla sam joj oči. Paniku u njima.“

„Je li zato pucala?“

„Sigurno se osećala ugroženo. Bilo nas je troje koji smo se tiskali oko njenog kreveta, pokušali da je obuzdamo.“

„Vas troje? Bolničarka s kojom sam pričao rekla je da je videla samo vas i radnika obezbeđenja kada je ušla u sobu.“

„Bio je i doktor. Mlad čovek, plav.“

„Bolničarka ga nije videla.“

„O, on je pobegao. Pošto je pištolj opalio, zbrisao je kao zec.“ Zastala je, još ogorčena zbog toga kako ju je ostavio. „Ja sam ostala na cedilu u sobi.“

„Zašto mislite da je pacijentkinja pucala samo u čuvara? Ako ste oko kreveta stajali vas troje?“

„On se naginjao ka njoj. On je bio najbliži.“

„Ili zbog njegove uniforme?“

Namrštila se.

„Šta vam to znači?“

„Razmislite malo. Uniforma je simbol autoriteta. Možda je mislila da je policajac. Zbog toga pomišljam da možda ima dosije.“

„Mnogi ljudi se boje policije. Ne morate biti kriminalac.“

„Zašto nije pucala u doktora?“

„Rekla sam vam, on je pobegao. Izašao je.“

„Nije pucala ni u vas.“

„Zato što joj je trebao talac. Ja sam bila najbliža živa osoba.“

„Mislite li da bi vas ubila? Da joj se pružila prilika?“

Mora ukrsti pogled s njegovim.

„Mislim da bi ta žena uradila sve da ostane živa.“

Vrata prikolice naglo se otvoriše. Kapetan Hajder proviri napolje i reče Stilmanu: „Liroje, moraš ovo da čuješ.

»Šta?“

„Upravo je išlo na radiju.“

Mora je pošla za Stilmanom nazad u prikolicu, u kojoj je za kratko vreme koje je provela napolju postalo još zagušljivije.

„Pusti ponovo snimak“, rekao je Hajder Emertonu. Iz zvučnika se začuo uzbuđen muški glas. „...slušate KBUR, a ovo je Rob Roj, vaš domaćin ovog veoma čudnog popodneva. Narode, imamo jednu *biiiizarnu* situaciju. Na vezi imamo ženu koja tvrdi da je ona ta koja prkosi specijalcima u medicinskom centru. Sad, ja joj u početku nisam verovao, ali je naš producent razgovarao s njom. Mislimo da nije prevara...“

„Šta je to kog đavola?“, upita Stilman. „Sigurno je neka šala. Izolovali smo te telefonske linije.“

„Samo slušaj“, reče Hajder.

„...dakle halo, gospođo?“, rekao je voditelj. „Slušamo vas. Recite kako se zovete.“

Odgovorio je grlen ženski glas:

„Moje ime nije bitno.“

„Dobro. Znači, zašto pobogu to radite?“

„Kocka je bačena. To je sve što želim da kažem.“ „Šta bi to trebalo da znači?“

„Recite im. Izgovorite to. Kocka je bačena.“

„Dobro, dobro. Šta god to značilo, čuo vas je čitav grad. Narode, ako slušate, kocka je bačena. Ovo je Rob Roj na stanici KBUR i mi smo na vezi s gospođom koja je napravila sav onaj kaos u...“

„Recite policiji da ne prilazi“, rekla je žena. „U ovoj sobi držim šestoro ljudi. Imam dovoljno metaka za sve.“

„Ehej, gospođo! Smirite se malo. Nema razloga niko da strada.“

Stilmanovo lice besno se zajapurilo. Okrenuo se ka Hajderu.

„Kako se ovo desilo? Mislio sam da smo izolovali te telefonske linije.“

„Jesmo. Pozvala je s mobilnog.“

„Čijeg mobilnog?“

„Broj pripada nekoj Stefani Tam.“

„Znamo li ko je to?“

„...ajoj! Narode, nadrljao sam“, rekao je Rob Roj. „Producent mi upravo kaže da su mi bostonski čuvari reda i zakona naredili da prekinem razgovor sa ovom slušateljkom. Policija nas zatvara, drugari, i ja ću da prekinem ovaj razgovor. Jeste li još tu, gospođo? Halo?“ Tišina. „Izgleda da više nije na vezi. Pa, nadam se da će se smiriti. Gospođo, ako me još slušate, molim vas da nikome ne naudite. Možemo da vam pozovemo pomoć, važi? A svim mojim slušaocima u gradu, ponavljamo da ste ovo prvo čuli na KBUR-u. 'Kocka je bačena...“

Emerton je prekinuo snimak.

„To je to“, rekao je. „To smo snimili. Odrnah smo prekinuli poziv, čim smo čuli sa kim voditelj razgovara. Ali ovaj deo razgovora je otišao u etar.“

Stilman je delovao ošamućeno. Zagledao se u zanemelu audio-opremu.

„Šta to ona pobogu radi, Liroje?“, upitao je Hajder. „Je li to želja za pažnjom? Pokušava da stekne naklonost javnosti?“

„Ne znam. Bilo je uvrnuto.“

„Zašto ne razgovara *sa nama*? Zašto s radio-stanicom? Mi pokušavamo da je pozovemo, a ona nam prekida vezu!“

„Govori s naglaskom.“ Stilman je pogledao Hajdera. „Očigledno nije Amerikanka.“

„A šta je to rekla? *Kocka je bačena*. Šta to treba da znači? Da je igra počela?“

„To je citat Juiija Cezara“, rekla je Mora.

Svi su je pogledali.

„Šta?“

„To je Cezar rekao dok je stajao na obali Rubikona. Ako pređe reku, zapoćeće građanski rat u Rimu. Znao je da ako se odluči na taj potez, nema povratka.“

„Kakve veze ima Julije Cezar sa ovim?“, upita Hajder.

„Sarno vam kažem odakle ta fraza. Kada je Cezar naredio svojoj vojsci da pređe reku, znao je da je prešao tačku posle koje nema povratka. To je bilo kockanje, ali on jeste bio kockar. Kada je doneo odluku, rekao je:

'Kocka je bačena'.“ Zastala je. „I otišao je u istoriju.“

„Dakle, to znači preći Rubikon“, rekao je Stilman. Mora klimnu glavom:

„Naša otmičarka je napravila izbor. Upravo nam je saopštila da povratka nema.“

Emerton doviknu:

„Imamo podatke o mobilnom telefonu. Stefani Tam je doktorka u Medicinskom centru. Ginekološko-akušersko odeljenje. Ne javlja se na pejdžer, a kada je poslednji put primećena, pošla je u dijagnostičko snimanje da vidi pacijentkinju. U bolnici pregledaju raspored personala, pokušavaju da otkriju ko još nedostaje od zaposlenih.“

„Izgleda da sada imamo ime bar jednog taoca“, reče Stilman.

„Šta je sa mobilnim? Pozvati smo je, ali je odbila poziv. Da ga ostavimo u funkciji?“

„Ako prekinemo vezu, mogli bismo da je razbesnimo. Neka joj zasad ostane. Samo ćemo pratiti pozive.“

Stilman je zastao i izvadio maramicu da obriše znoj sa čela.

„Bar hoće da komunicira ako već ne sa nama.“ Ovde je već zagušljivo, pomislila je Mora gledajući Stilmanovo zajapureno lice. A dan će postati još i topliji. Osetila je da se ljulja i shvatila je da ne može da podnese da ostane u toj prikolici ni trena duže.

„Moram na svež vazduh“, rekla je. „Smem li da izađem?“

Stilman ju je odsutno pogledao.

„Da. Da, samo napred. Čekajte imamo li podatke kako da vas pronađemo?“

„Kapetan Hajder ima moj fiksni i mobilni broj. Možete da me pozovete kada god poželite.“

Izašla je pa zastala, trepćući na podnevnom suncu. Posmatrajući, ošamućeno, kaos na Olbenijskoj ulici. To je bila ista ona ulica kojom je svakog dana dolazila na posao, isti pogled koji je svakog jutra viđala dok se približavala zgradi Službe medicinskog istražitelja. Sada su tu vrvela vozila i odredi policijskih specijalaca u crnim uniformama. Svi su čekali sledeći potez žene koja je zapalila fitilj ove krize. Žene čiji je identitet još bio tajna za sve njih.

Krenula je ka zgradi, vijugajući između policijskih kola, pa se provukla

ispod policijske trake. Tek kada se ispravila primetila je poznatu priliku kako joj prilazi. Za dve godine otkako je upoznala Gejbrijela Dina, nikada ga nije videla uzrujanog, i retko kad je videla uopšte bilo kakvo snažno osećanje. Sada je na njegovom licu bila jasna panika.

„Jesi li već čula imena?“, upitao je.

Odmahnula je glavom, zbunjena.

„Imena?“

„Talaca. Ko je u zgradi?“

„Zasad sam čula da spominju samo jedno ime. Doktorku.“

„Koga?“

Zastala je, zatečena njegovim naglim pitanjem.

„Neka doktorka Tam. S njenog mobilnog je zvala radio-stanicu.“
Okrenuo se i zagledao u bolnicu. „O, bože.“

„Šta je?“

„Ne mogu da nađem Džejn. Nije evakuisana sa ostalim pacijentima na njenom spratu.“

„Kada je otišla u bolnicu?“

„Jutros, pošto joj je vodenjak pukao.“ Pogledao je Moru. „Primila ju je doktorka Tam.“

Mora se zagledala u njega, iznenada se prisativši onoga što je upravo čula u komandnoj prikolici. Da je doktorka Tam pošla dole u dijagnostičko snimanje da vidi svoju pacijentkinju.

Džejn. Doktorka je išla dole da vidi Džejn.

„Mislim da je bolje da pođeš sa mnom“, rekla je Mora.

OSAM

Došla sam u bolnicu da se porodim. Umesto toga će mi prosuti mozak.

Džejn je sedela na sofi, ukleštena između doktorke Tam s desne i crnog bolničara s leve strane. Osećala ga je kako drhti pored nje, kože hladne i lepljive u klimatizovanoj prostoriji. Doktorka Tam je sedela savršeno mirno, a lice joj je bilo kamena maska. Na drugoj sofi sedela je recepcionerka, obgrlivši samu sebe, a pored nje je tehničarka tiho plakala. Niko se nije usuđivao da izgovori ni reč; jedini zvuk je dopirao s televizora u čekaonici, koji je non-stop radio. Džejn je pogledala pločice sa imenima na uniformama. Mek. Domenika. Glena. Dr Tam. Pogledala je narukvicu na svojoj ruci. RICOLI, DŽEJN. Svi uredno označeni za mrtvačnicu. Ovde neće biti problema sa identifikacijom, narode.

Pomislila je na Bostonce koji sutra otvaraju svoj *Tribjun* i vide ta imena odštampana masnim crnim slovima na naslovnoj strani. ŽRTVE U OPSADI BOLNICE. Pomislila je na čitaoce kako preleću pored imena „Ricoli, Džejn“, a onda pažnju posvećuju sportskoj strani.

Zar ovako dolazi kraj? Nešto tako glupo, da se prosto nađeš u pogrešnom trenutku na pogrešnom mestu? *Hej, čekaj*, poželela je da vikne. *Ja sam trudna! U filmovima niko ne puca u trudnog taoca!*

Ali ovo nije bio film i nije mogla da predvidi šta će luda žena s pištoljem da uradi. Tako ju je Džejn nazvala. Luda žena. Kako drugačije nazvati ženu koja šetka tamo-ovamo mašući pištoljem? Samo povremeno bi zastala da pogleda te-ve, na kome je išao Kanal šest. Vidi, mama, evo me na televiziji, mislila je Džejn. Ja sam jedna od onih talaca kojima se posrećilo pa su sada zarobljeni u zgradi. To je kao onaj rijeliti *Survajvor*, samo s pravim mecima.

I pravom krvlju.

Primetila je da i Luda žena ima pacijentsku narukvicu. Pobegla je s odeljenja psihijatrije? Što *nju* ne probaju da nateraju da mirno sedi u invalidskim kolicima? Žena je bila bosonoga, čvrsto dupe provirivalo je iz

bolničke spavaćice bez leđa. Imala je dugačke noge, mišićave butine, raskošnu grivu kao ugalj crne kose. Odevena u seksi kožnu odeću, ličila bi na Zenu, princezu ratnicu.

„Moram da pišam“, rekao je gospodin Bodin.

Luda žena nije se ni osvrnula ka njemu.

„Ej! Zar mene niko ne sluša? Reko' moram *da pišam!*“

O, više, obavi to već jednom, matori, pomislila je Ricolijeva. Ispišaj se u invalidskim kolicima. Nemoj da živciraš osobu koja drži pištolj.

Na televizoru se pojavila plavokosa novinarka. Zoi Fosi, javljala se iz Olbenijske ulice.

„Još nemamo vesti o tome koliko je talaca zarobljeno u bolničkom krilu. Zasad imamo jednu potvrđenu žrtvu, radnika obezbeđenja koji je ubijen dok je pokušavao da obuzda pacijentkinju...“

Luda žena se zaustavi, pogleda prikovanog na ekran. Jedno njeno boso stopalo spustilo se na žutu fasciklu koja je ležala na podu. Tek je tada Džejn primetila ime na kartonu, ispisano crnim markerom.

Ricoli, Džejn.

Pošto su se vesti završile, Luda žena je nastavila da šetka, a bosa stopala bi zapljeskala kad stanu na fasciklu. Bio je to Džejnin bolnički karton, koji je doktorka Tam verovatno nosila kada je ušla na odeljenje. Sada je ležao tu pod nogama Lude žene. Bilo je dovoljno samo da se sagne, otvori i pročita prvu stranu, gde su navedeni podaci o pacijentu. Ime, datum rođenja, bračno stanje, broj socijalnog.

I zanimanje. Detektivka, odeljenje za ubistva. Bostonska policija.

Ta žena je sada pod opsadom specijalaca Bostonske policije, pomislila je Džejn. Kada otkrije da sam i ja policajka...

Nije želela da dovrši tu misao; znala je kuda vodi. Ponovo je pogledala dole u ruku, u bolničku identifikacionu narukvicu sa naštampanim slovima RICOLI, DŽEJN. Samo ako uspe to da skine, mogla bi da ga gurne između jastuka, pa Luda žena ne bi mogla da je poveže s kartonom. To je to, ratosiljaj se opasne narukvice. Onda ćeš biti samo još jedna trudnica u bolnici. Nećeš biti policajka, nećeš biti pretnja.

Zavukla je prst pod narukvicu i povukla, ali narukvica nije popustila. Povukla je jače, ali nije mogla da je prekine. Od čega ih pobogu prave? Od titanijuma? Ali naravno da je morala da bude jaka. Ne bi bilo dobro da

pometeni starci poput gospodina Bodina strgnu identifikacione narukvice i lutaju hodnicima, anonimni. Jače je povukla plastiku, čvršće je stegnula zube, mišići su joj se nemo pomerali. Moraću da je pregrizem, pomislila je. Kada Luda žena ne bude gledala, mogla bih...

Zaledila se. Shvatila je da žena stoji tačno ispred nje, s bosom nogom ponovo na njenom kartonu. Do tada je izbegavala da neposredno pogleda otmičarku, u strahu da ne privuče pažnju na sebe. Sada je, na svoj užas, videla da je žena usredsređena na nju i to samo na nju i osetila se kao usamljena gazela izdvojena iz stada za klanje. Žena je čak i *izgledala* mačkasto, dugih udova i okretna, s crnom kosom sjajnom kao panterovo krzno. Plave oči sijale su kao reflektori, i Džejn je sada bila uhvaćena u njihovom svetlu.

„To je ono što ti urade“, rekla je žena gledajući Džejinu narukvicu. „Zalepe ti etiketu. Kao u konclogoru.“ Pokazala joj je svoju narukvicu na kojoj je pisalo N. N. *Postoji za tebe jedno originalno američko ime*, pomislila je Džejn, pa joj je zamalo došlo da se nasmeje. *Kao taoca me drži Džejn Do**(Jane Doe naziv kojim se u američkoj pravosudnoj i medicinskoj praksi nazivaju nepoznate ženske osobe. (Prim. prev.)) *Džejn protiv Džejn. Prava protiv lažne*. Zar bolnica nije znala ko je ta žena kada su je primili? Sudeći po nekoliko izgovorenih reči, bilo je jasno da nije Amerikanka. Istočnoevropljanka. Možda Ruskinja.

Žena je strgla svoju narukvicu i bacila je u stranu. Onda je zgrabila Džejinu ruku pa je i njenu narukvicu snažno povukla. Pukla je.

„Eto. Nema više etiketa“, rekla je žena. Pogledala je Džejinu narukvicu. „Ricoli. To je italijansko.“

„Jeste.“ Džejn nije odvajala pogled od ženinog lica, u strahu da makar na tren ne pogleda dole, privuče pažnju na fasciklu pod njenom bosom nogom. Žena je taj mirni pogled doživela kao znak veze između njih. Sve do sada Luda žena jedva da je ikome od njih rekla i reči. Sada je pričala. *To je dobro*, pomislila je Džejn. *Prilika za razgovor. Pokušaj da uspostaviš neku vezu s njom, da zasnuješ neki odnos. Budijoj prijateljica. Ona neće ubiti prijateljicu, je li tako?*

Žena je gledala u Džejin veliki stomak.

„Čekam prvu bebu“, rekla je Džejn.

Žena je pogledala sat na zidu. Čekala je nešto. Brojala je minute koji

su sporo prolazili.

Džejn je rešila da zagnjuri palac malo dublje u vodu razgovora. „Kako kako se ti zoveš?“, rekla je.

„Zašto?“

„Samo me zanima.“ Da bih prestala da te zovem Luda žena.

„Svejedno je. Ja sam već mrtva.“ Žena ju je pogledala. „Isto kao i ti.“

Džejn se zagledala u te goruće oči i na jedan užasan trenutak je pomislila: Šta ako je to istina? Šta ako smo *zaista* već mrtvi, a ovo je neki pakao?

„Molim te“, promrmljala je recepcionarka. „Pusti nas da idemo, molim te. Mi ti nismo potrebni. Samo nas pusti da otvorimo vrata i izađemo.“

Žena je ponovo počela da šetka, bosa stopala povremeno bi zgazila na pali karton. „Misliš da će te pustiti da živiš? Pošto si bila sa mnom? Umreće svako ko je sa mnom.“

„O čemu to ona priča?“, prošaputala je doktorka Tam.

Pati od paranoje, pomislilaje Džejn. Od manije proganjanja.

Žena iznenada zastade i zagleda se u fasciklu kod nogu.

Nemoj da je otvoriš. Molim te, nemoj da je otvoriš.

Žena ju je uzela, odmerila ime na koricama.

Skreni joj pažnju, smesta.

„Izvini“, rekla je. „Stvarno stvarno moram u ve-ce. Pošto sam trudna.“ Pokazala je vrata. „Molim te, mogu li da odem?“

Žena je spustila karton na stočić za kafu, tik van Džejninog domašaja. „Nemoj da zaključaš vrata.“

„Neću. Obećavam.“

„Idi.“

Doktorka Tam dodirnu Džejninu šaku. „Treba li vam pomoć? Hoćete da ja idem sa vama?“

„Ne. Dobro je“, rekla je Džejn dok se dizala na nesigurne noge. Očajnički je želela da podigne karton dok je prolazila pored stočića za kafu, ali ju je Luda žena sve vreme posmatrala. Otišla je u toalet, uključila svetlo i zatvorila vrata. Osetila je iznenadno olakšanje što je sama i što ne zuri u pištolj.

Mogla bih svejedno da zaključam vrata. Mogla bih samo da ostanem unutra i da sačekam da se sve završi.

Pomislila je na doktorku Tam, bolničara, Glenu i Domeniku kako se tiskaju na kauču. Ako razbesnim Ludu ženu, oni će stradati. Bila bih kukavica kada bih se krila iza zaključanih vrata.

Obavila je nuždu i oprala ruke. Napila se vode iz dlana, pošto nije znala kada će sledeći put imati priliku da pije. Obrisala je mokru bradu i pogledom pretražila mali toalet, u potrazi za nečim što bi mogla da upotrebi kao oružje, ali je videla samo papirne ubruse, tečni sapun i metalnu korpu za otpatke.

Vrata su se iznenada otvorila. Okrenula se i videla otmičarku kako zuri u nju. *Ona mi ne veruje. Naravno da mi ne veruje.*

„Gotova sam“, rekla je Džejn. „Evo izalzim.“ Izašla je iz toaleta i vratila se na sofu. Videla da karton još leži na stočiću za kafu.

„Sada ćemo da sedimo i čekamo“, rekla je žena pa je sela u stolicu, s pištoljem u krilu.

„Šta čekamo?“, upitala je Džejn.

Žena se zagledala u nju. Mirno rekla:

„Kraj.“

Džejn se sva naježila. Istovremeno je osetila i nešto drugo: stezanje u abdomenu, kao kada se šaka polako skuplja u pesnicu. Zadržala je dah kada je grč postao bolan, dok joj je znoj rosio čelo. Pet sekundi. Deset. Polako je popustio, i ona se nagnula nazad u sof, duboko dišući. Doktorka Tam ju je napregnuto pogledala.

„Šta je?“ Džejn proguta knedlu. „Mislim da se porađam.“

„Unutra imamo koleginicu?“, upitao je kapetan Hajder.

„To ne sme da procuri“, rekao je Gejbrijel. „Neću da *niko* zna čime se ona bavi. Ako otmičarka otkrije da drži policajku...“ Gejbrijel je duboko udahnuo i tiho rekao: „Ovo ne sme da dopre u medije. To je sve.“

Liroj Stilman je klimnuo glavom.

„Nećemo to dozvoliti. Posle onoga što se desilo radniku obezbeđenja...“ Zastao je. „Ništa ne sme da procuri.“

Hajder reče:

„To što imamo koleginicu unutra moglo bi da nam bude prednost

„Molim?“, reče Mora, zapanjena što je Hajder izjavio tako nešto u Gejbrijelovom prisustvu.

„Detektivka Ricoli je razborita i staložena. I ume da rukuje oružjem. Mogla bi presudno da utiče na to kako će se ovo okončati.”

„Takođe je u devetom mesecu trudnoće i svaki čas treba da se porodi. Šta tačno očekujete da uradi?”

„Samo kažem da ima policijske instinkte. To je dobro.”

„Trenutno“, reče Gejbrijel, „jedini instinkt koji želim da moja supruga sledi jeste onaj za samoodržanjem. Hoću da bude živa i zdrava. Zato ne računajte na njena junaštva. Samo je vadite odatle.”

Stilman reče:

„Nećemo učiniti ništa da izložimo vašu ženu opasnosti, agente Dine. To vam obećavam.”

„Ko je ta otmičarka?”

„Još čekamo identifikaciju.”

„Šta želi?”

Hajder se ubaci:

„Možda agent Din i doktorka Ajls mogu da izađu iz prikolice i puste nas da radimo.”

„Ne, u redu je“, reče Stilman. „On mora da zna. Naravno da mora da zna.“ Pogledao je Gejbrijela. „Ovome ćemo pristupiti sporo, pružićemo joj priliku da se smiri i počne da govori. Dokle god niko ne strada, imamo vremena.”

Gejbrijel klimnu glavom.

„Tako to treba da se obavi. Bez pucnjave, bez juriša. Samo da svi prežive.”

Emerton doviknu:

„Kapetane, dobili smo spisak. Imena osoblja i pacijenata koji nedostaju.”

Stilman zgrabi stranicu kada je izašla iz štampača pa pregleda imena.

„Je li ona tu?”, upita Gejbrijel.

Posle kratke ćutnje, Stilman klimnu glavom.

„Bojim se da jeste.” Pružio je list Hajderu. „Šest imena. To je otmičarka rekla na radiju. Da drži šestoro ljudi.” Propustio je da doda ono što je žena još rekla. *I imam dovoljno metaka za sve njih.*

„Ko je video spisak?”, upitao je Gejbrijel.

„Upravnik bolnice“, odgovori Hajder. „I ko god da mu je pomogao da

ga sastavi.“

„Pre nego što ode dalje, izbrišite s njega ime moje žene.“

„To su samo imena. Niko ne zna...“

„Svaki novinar će za deset sekundi otkriti da je Džejn policajka.“

Mora reče:

„On je u pravu. Svi bostonski reporteri iz crne hronike znaju njeno ime.“

„Izbriši ga sa spiska, Mark“, reče Stilman. „Pre nego što ga još neko vidi.“

„Šta je s našim timom za upad? Ako budu morali da uđu, moraće da znaju ko je unutra. Koliko ljudi spasavaju.“

„Ako dobro obavite svoj posao“, rekao je Gejbrijel, „tim za upad uopšte neće ni biti potreban. Samo ubedite tu ženu da se preda.“

„Pa, zasad s pričom nemamo mnogo sreće, je li tako?“ Hajder pogleda Stilmana. „Odbija čak i da kaže zdravo.“

„Prošla su tek tri sata“, reče Stilman. „Moramo da joj damo vremena.“

„A posle šest sati? Dvanaest?“ Hajder je pogledao Gejbrijela. „Vaša žena svaki čas mora da se rodi.“

„Mislite da sam to zaboravio?“, uzvratio je Gejbrijel. „Nije tamo samo moja žena, već i moje dete. Doktorka Tam je možda s njima, ali ako nešto pođe naopako s porođajem, nema opreme, nisu u operacionoj saili. Zato da, želim da se ovo okonča što je pre moguće. Ali ne ako postoje izgledi da to pretvorite u krvoproliv.“

„Ona je ovo započela. Ona bira šta će sledeće da se desi.“

„Onda nemojte ni na šta da je prisiljavate. Ovde imate pregovarača, kapetane Hajdere. Upotrebite ga. I držite vaše specijalce dalje od moje žene.“ Gejbrijel se okrenu i izađe iz prikolice.

Mora ga je napolju sustigla na pločniku. Morala je dvaput da vikne njegovo ime pre nego što se napokon zaustavio da je pogleda.

„Ako zeznu stvarf, rekao je, „ako prerano ulete...“

„Čuo si šta je Stilman rekao. On želi da ovo obavi polako, isto kao ti.“

Gejbrijel je zurio u tri specijalca u punoj opremi okupljena oko ulaza u predvorje.

„Vidi ih samo. Naložili su se, spremni za akciju. Znam kako je to, i sam sam kroz to prolazio. I sam sam isto osećao. Umoriš se od stajanja, od

beskonačnih pregovora. Samo hoće da se bace na posao, jer su za to obučeni. Jedva čekaju da povuku obarač.“

„Stilman misli da može pričom da je natera da izađe.“

Pogledao ju je.

„Ti si bila sa tom ženom. Hoće li ona da sluša?“

„Ne znam. Stvar je u tome što o njoj gotovo ništa ne znamo.“

„Čuo sam da su je izvadili iz mora. Da su je spasioci doveli u mrtvačnicu.“

Mora klimnu glavom.

„Navodno je reč bila o utapanju. Našli su je u zalivu Hingam.“

„Ko ju je našao?“

„Neki ljudi iz nautičkog kluba u Vejmutu. Bostonska policija je već poslala tim iz odeljenja za ubistva da počne istragu.“

„Ali oni ne znaju za Džejn.“

„Još ne.“ To će uticati na njih, pomislila je Mora. Njihova koleginica, talac. Kada je život drugog policajca izložen opasnosti, to na njih uvek utiče.

„Kog nautičkog kluba?“, upitao je Gejbrijel.

DEVET

Mila

Na prozorima su rešetke. Jutros se mraz pružio preko stakla poput kristalne paukove mreže. Napolju je drveće, toliko drveća da ne znam šta se pruža dalje. Znam samo za ovu sobu i ovu kuću, koje su postale čitav naš svet otkako nas je kombi tu dovezao. Sunce iskri na mrazu pred našim prozorom. Lepo je u toj šumi, i zamišljam kako šetam među drvećem. Pucketanje lišća, led što blista među granama. Hladan, čist, raj.

U ovoj kući je pakao.

Vidim njegove odraze na licima drugih devojaka, koje sada leže usnule na prljavim vojničkim ležajevima. Čujem muku njihovog nemirnog ječanja, njihovog jecanja. Ovu sobu deli nas šest. Olena je tu najduže, a na obrazu ima ružnu masnicu, uspomenu na klijenta koji voli grube igre. Svejedno, Olena ipak ponekad uzvraća. Jedino ona među nama, jedino nju ne mogu sasvim da obuzdaju, uprkos njihovim lekovima za smirenje i injekcijama. Uprkos batinama.

Čujem kako automobil stiže na prilaz i užasnuta čekam zvono na vratima. Ono je kao strujni udar. Sve devojke naglo se bude na taj zvuk pa se pridižu, privlače ćebad na grudi. Znamo šta će sledeće da bude. Čujemo ključ u bravi i naša vrata se otvaraju.

Majka stoji na vratima kao debela kuvarica i nemilosrdno bira jagnje za klanje. Kao i uvek, tome pristupa hladnokrvno, na njenom rošavom licu nema emocija dok pogledom pretražuje svoje stado. Pogled joj prelazi preko devojaka skupijenih na ležajevima, pa onda do prozora, gde stojim ja.

„Ti“, kaže na ruskom. „Hoće nekog novog.“

Gledam druge devojke. U njihovim očima vidim samo olakšanje zato što ovog puta nisu one izabrane za žrtvu.

„Šta čekaš?“, pita Majka.

Šake su mi se ohladile; već osećam mučninu kako mi grči stomak.

„Nije nije mi dobro. A dole me još peče...”

„Prva ti je nedelja a već te peče?” Majka prezrivo frkće. „Navikavaj se.”

Ostale devojke zure u pod ili u šake i izbegavaju moj pogled. Samo me Olena gleda i u njenim očima vidim sažaljenje.

Krotko idem za Majkom. Već znam da otpor znači kaznu i još imam modrice od poslednje prilike kada sam se pobunila. Majka pokazuje sobu na kraju hodnika.

„Na krevetu je haljina. Obuci je.”

Ulazim u sobu i ona zatvara vrata za mnom. Prozor gleda na prilaz gde je parkiran plavi automobil. I na njemu su rešetke. Gledam veliki mesingani krevet i ono što vidim nije komad nameštaja već sprava za moje mučenje. Uzimam haljinu. Bela je, kao haljina lutke, sa čipkom oko skuta. Odmah sam shvatila šta to predstavlja i mučnina se stegla u čvor straha. Kada traže da glumiš dete, upozorila me je Olena, to znači da žele da se bojiš. Žele da vrištiš. Uživaju ako krvariš.

Ne želim da obučem haljinu, ali se bojim da je ne obučem. Kad čujem korake kako se približavaju sobi, već sam obukla haljinu i spremam se za ono što sledi. Vrata se otvaraju i ulaze dva muškarca. Kratko me odmere i ja se nadam da su se razočarali, da misle da sam previše mršava ili previše ružna i da će se okrenuti i izaći. Ali onda oni zatvaraju vrata i prilaze mi, kao vukovi plenu.

Moraš naučiti da odlebdiš. To mi je Olena govorila, da odlebdim iznad bola. To pokušavam dok muškarci kidaju haljinu lutke, dok se njihove grube šake stežu oko mojih članaka, dok me prisiljavaju da popustim. Oni su platili za moj bol i nisu zadovoljni sve dok ne vrištim, sve dok mi znoj i suze ne išaraju lice. O *Anja, koliko imaš sreće što si mrtva!*

Pošto se završilo, pošto sam othramala nazad u zaključanu sobu, Olena seda na ležaj pored mene i miluje me po kosi. „Sada moraš da jedeš”, kaže.

Odmahujem glavom.

„Samo hoću da umrem.”

„Ako umreš, oni su pobedili. Ne smemo im dozvoliti da pobede.”

„Oni su već pobedili.” Okrećem se na bok i privijam kolena na grudi, sklupčavam se u čvrstu malu loptu u koju ništa ne može da prodre. „Već su

pobedili...”

„Mila, pogledaj me. Misliš li da sam se ja predala? Misliš li da sam već mrtva?”

Brišem suze s lica.

„Ja nisam snažna kao ti.”

„To nije snaga, Mila. To je mržnja. Mržnja je ono što te održava u životu.” Naginje se bliže, a njena dugačka kosa je slap crne svile. Plaši me ono što vidim u njenim očima. Tu gori vatra; ona nije sasvim duševno zdrava. Tako Olena preživljava, na drogama i ludilu.

Vrata se opet otvaraju i mi se sve skupljamo dok Majka razgleda po sobi. Pokazuje jednu devojkicu.

„Ti, Kaća. Ovo je jedan tvoj.”

Kaća samo uzvraća pogled, nepomično.

Majka u dva koraka stiže do nje i lupi joj šamar. „Polazi”, naređuje i Kaća teturajući izlazi iz sobe. Majka zaključava vrata.

„Zapamti, Mila”, šapuće Olena. „Zapamti šta te održava u životu.”

Gledam u njene oči i vidim. *Mržnja.*

DESET

„Ne smemo dozvoliti da se za to sazna“, rekao je Gejbrijel. „Inače bi mogla da strada.“

Detektiv iz odeljenja za ubistva Bari Frost reagovao je ošamućenim pogledom. Stajali su na parkingu nautičkog kluba *Zora*. Nije bilo ni daška vetra, a dalje na zalivu Hingam plutale su jedrilice, nepomične na vodi. Pod bleskom podnevnog sunca, znoj je zalepio retke pramenove kose na Frostovo bledo čelo. U sobi punoj ljudi Bari Frost bio bi onaj koga ćete najverovatnije prevideti, čovek koji će se tiho povući u ugao, gde će stajati osmehnut i neprimećen. Njegova pitoma narav pomogla mu je da izdrži povremeno burno partnerstvo sa Džejn, partnerstvo koje je u protekle dve i po godine pustilo snažne korene poverenja. Sada su dva čoveka kojima je bilo stalo do nje, Džejin muž i Džejin partner, gledali jedan u drugog sa zajedničkim strahom.

„Niko nam nije rekao da je ona unutra“, prošaputao je Frost. „Nismo imali pojma,“

„Ne smemo dozvoliti medijima da saznaju.“

Frost užasnuto huknu. „To bi bila katastrofa.“

„Reci mi ko je ta žena. Reci mi sve što znaš.“

„Veruj mi, za ovo nećemo štedeti truda. Moraš da nam veruješ.“

„Ne mogu da sedim po strani. Moram sve da znam.“

„Ti ne možeš biti objektivan. Ona ti je žena.“

„Tačno tako. Ona je *moja žena*.“ Prizvuk panike ušunjao se u Gejbrijelov glas. Zastao je da obuzda nemir pa je tiho rekao: „Šta bi ti uradio? Da je Elis tamo zarobljena?“ Frost ga je kratko osmotrio. Onda je klimnuo.

„Uđi. Razgovaramo sa gazdom. On ju je izvadio iz vode.“ Ušli su sa bleštavog sunca u svežu tamu nautičkog kluba. Unutra je mirisalo kao u svakom primorskom baru u koji je Gejbrijel u životu ušao, miris okeana pomešan sa citrusima i alkoholom. Bilo je to trošno zdanje, nasadeno na

drveni mol koji je gledao u zaliv. Dva pokretna klima-uređaja čegrtala su na prozorima, prigušujući zveckanje čaša i tihi šum razgovora. Pod je škripao dok su išli ka salonu.

Gejbrijel je prepoznao dvojicu bostonskih detektiva koji su stajali za šankom i razgovarali s nekim ćelavim čovekom. I Daren Krou i Tomas Mur bili su Džejnine kolege iz odeljenja za ubistva. Obojica su iznenađeno pozdravili Gejbrijela.

„Hej“, reče Krou. „Nisam znao da FBI radi na ovome.“ „FBI“, reče ćelavi. „Čoveče, sigurno je nešto mnogo ozbiljno.“ Pružio je ruku Gejbrijelu. „Skip Bojnton. Ja sam gazda nautičkog kluba *Zora*.“

„Agent Gejbrijel Din“, reče Gejbrijel dok su se rukovali. Trudeći se, što je bolje mogao, da sve izgleda zvanično. Ipak je osećao zbunjeni pogled Tomasa Mura. Mur je video da tu nešto nije u redu.

„Da, upravo sam pričao ovim detektivima kako smo je našli. Stvarno je bio šok, da se ne lažemo, kad sam video telo u vodi.“ Zastao je. „Nego, jeste li za piće, agente Dine? Klub časti.“

„Ne hvala.“

„O dobro, ne pijete na dužnosti, je li?“ Skip se sažaljivo nasmejao. „Vi momci stvarno sve po pravilima, je li? Niko neće piće. Pa, ja bogami hoću.“ Prošao je iza šanka i stavio kocke leda u čašu. Sipao votku preko. Gejbrijel je čuo zveckanje leda u drugim čašama, pa se osvrnuo po prostoriji da pogleda desetak članova kluba koji su sedeli u salonu, gotovo sve muškarci. *Da li se neko od njih zapravo bavi jedrenjem?*, pitao se Gejbrijel. *Ili dolaze ovamo isključivo zbog pića?*

Skip se vratio ispred šanka, s votkom u ruci.

„To nije nešto što se dešava svakog dana“, rekao je. „Još sam zbog toga uzdrman.“

„Pričali ste nam kako ste ugledali telo“, rekao je Mur.

„O. Da. Negde oko osam ujutru poranio sam da promenim jedro. Za dve nedeije imamo regatu i puštam jednu novu jedrilicu. Imam i logo na njoj. Zelenog zmaja, opasno izgleda. Nego, izašao sam na palubu, sa novim jedrom, i video nešto nalik na lutku iz prodavnice kako pluta u vodi, kao zakačeno za jednu stenu. Ušao sam u čamac na vesla da bolje pogledam i majku mu, stvarno žena. I to mnogo zgodna. Zato sam viknuo drugim momcima i nas trojica smo je izvukli. Onda smo pozvali devet jedan jedan.“

Otpio je gutljaj votke i uzdahnuo. „Nije nam na pamet palo da je još živa. Mislim, čoveče. Nama je cura stvarno izgledala mrtva.“

„Sigurno je izgledala mrtva i ljudima iz spasilačke i vatrogasne“, reče Krou.

Skip se nasmeja.

„A oni bi trebalo da su profesionalci. Ako oni to ne vide, ko će?“

„Pokažite nam“, reče Gejbrijel. „Gde ste je našli.“ Otišli su do vrata salona, na mol. Voda je pojačavala blesak sunca i Gejbrijel je morao da zaškilji pred blistavim odsjajem da bi video stenje koje Skip pokazuje.

„Vidite onaj sprud tamo? Obeležiii smo ga bovama, zato što je tu navigacija opasna. Kada je piima, duboko je nekoliko palaca, pa se uopšte i ne vidi. Mnogo je lako nasukati se.“

„Kada je juče bila plima?“, upita Gejbrijel.

„Ne znam. U deset ujutru, čini mi se.“

„Da li je sprud bio iznad vode?“

„Jeste. Da je tada nisam video, nekoiiko sati kasnije možda bi otišla na pučinu.“

Ljudi su na tren stajali ćutke, škiljeći u zaliv Hingam. Prošao je motorni izletnički brod, stvarajući talas od koga su se vezani čamci zaljuljali, a užad udarila po jarbolima.

„Jeste li nekada ranije videli tu ženu?“, upitao je Mur.

„Ne.“

„Sigurni ste?“

„Curu koja tako izgieda? Sigurno bih zapamtio.“

„A niko u klubu nije je prepoznao?“

Skip se nasmeja. „Niko ko bi to prizano.“

Gejbrijel ga pogieda.

„Zašto ne bi?“

„Pa, znate.“

„Ne, vi mi recite.“

„Ovi momci u klubu...“ Skip se nervozno nasmeja. „Hoću da kažem, vidite sve ove brodiće ukotvljene naokolo? Šta mislite, ko u njima plovi? Sigurno ne njihove žene. Na brodove se pale muškarci, a ne žene. A ovde se okupljaju muškarci. Brod je čoveku drugi dom.“ Skip zastade. „U svakom pogledu.“

„Mislite da je bila nečija ženska?“, upita Krou.

„Ma, otkud ja znam. Samo mi je ta mogućnost pala na pamet. Znae, dovedeš ribicu ovde kasno noću. Zezaš se na brodu, malo popiješ, malo se uradiš. Lako je pasti u more.“

„Ili je lako nekoga gurnuti.“

„E, čekajte malo.“ Skip je izgledao uzrujano. „Nemojte sad tek tako *to* da zaključite. U našem klubu su sve dobri momci. Dobri momci.“

Koji, eto, možda karaju ribice na svojim brodovima, pomisli Gejbrijel.

„Žao mi je što sam uopšte spomenuo tu mogućnost“, rekao je Skip. „Jako retko se desi da se ljudi napiju i padnu u more. To je moglo da se desi na bilo kom brodu, a ne na nekom našem.“ Pokazao je na zaliv, gde je jedan turistički brod klizio preko zaslepljujuće sjajne vode. „Vidite koliko ih tamo plovi? Mogla je da se preturi s nekog glisera. Da je donese plima.“

„Svejedno“, reče Mur, „trebaće nam spisak svih vaših članova.“

„Je li to zaista neophodno?“

„Jeste, gospodine Bojntone“, rekao je Mur s tihim, ali nepokolebljivim autoritetom. „Neophodno je.“

Skip ispi ostatak votke. Od vrućine mu se teme zajapurilo, pa je obrisao znoj sa njega.

„Članovi će *baš* da se obraduju. Izvršimo svoju građansku dužnost i izvadimo ženu iz vode. A sada smo svi osumnjičeni?“

Gejbrijel je okrenuo pogled uz obalu, ka rampi za čamce gde je kamion sada išao unazad da porine gliser. Još tri vozila koja su vukla čamce bila su postrojena na parkiralištu i čekala da dođu na red. „Kakvo je vaše noćno obezbeđenje, gospodine Bojntone?“, upitao je.

„Obezbeđenje?“ Skip slegnu ramenima. „U ponoć zaključamo vrata kluba.“

„A mol? Čamci? Nema noćnog čuvara?“

„Nismo imali nikakve provale. Svi čamci su zaključani. A ovde je uvek mirno. Ako priđete bliže gradu, naći ćete ljude koji se muvaju oko obale čitave noći. Ovo je jedan fin mali klub. Mesto gde čovek može da pobegne od svega.“

Mesto gde noću možeš da dovezeš čamac do rampe, pomisli Gejbrijel. Možeš da priđeš sasvim do vode, i niko te neće videti da otvaraš prtljažnik. Niko te neće videti da vadiš telo i bacaš ga u more. Ako je plima povoljna,

telo bi otplovilo pored ovih obližnjih ostrva pravo u Masačusetski zaliv.

Ali ne ako dolazi plima.

Zazvonio mu je mobilni. Udaljio se od ostalih nekoliko koraka niz mol pre nego što se javio.

Bila je Mora. „Mislim da ćeš hteti da se vratiš ovamo“, rekla je. „Spremamo autopsiju.“

„Čiju autopsiju?“

„Radnika obezbeđenja bolnice.“

„Uzrok smrti je jasan, zar ne?“

„Pojavilo se jedno drugo pitanje.“

„Koje?“

„Ne znamo ko je taj čovek.“

„Zar ne može neko iz bolnice da ga identifikuje? On je bio njihov radnik.“

„U tome i jeste problem“, reče Mora. „Nije.“

Još nisu skinuli leš.

Gejbrijelu užasi obdukcione sale nisu bili nepoznati, i pogled na tu žrtvu, po njegovom dosadašnjem iskustvu, nije bio posebno šokantan. Video je samo usamljenu ulaznu ranu u levom obrazu; lice je inače bilo netaknuto. Čovek je bio tridesetih godina, uredno potkresane tamne kose i snažne brade. Smeđe oči, izložene vazduhu zbog poluotvorenih kapaka, već su se zamaglile. Pločica na kojoj je pisalo PERIN bila je zakačena za džep na grudima uniforme. Dok je zurio u sto, Gejbrijelu nisu najviše smetali ni krv ni slepe oči; bila je to spoznaja da isto oružje koje je okončalo život ovog čoveka sada preti Džejn.

„Čekali smo vas“, rekao je doktor Ejb Bristol. „Mora je smatrala da ćete želeti ovome da prisustvujete od početka.“

Gejbrijel je pogledao Moru, koja je obukla mantil i stavila masku, ali je stajala kod nogu pokojnika, ne na svom uobičajenom mestu s njegove desne strane. U svim drugim prilikama kada je ulazio u tu salu, ona je vodila glavnu reč, ona je držala nož. Nije bio navikao da je vidi kako prepušta kontrolu u prostoriji kojom obično vlada. „Ti nećeš da obaviš ovu

autopsiju?“, upitao je.

„Ne mogu. Ja sam svedok smrti ovog čoveka“, rekla je Mora. „Ovo mora da obavi Ejb.“

„I još nemate pojma ko je on?“

Odmahnula je glavom.

„Niko zaposlen u bolnici ne preziva se Perin. Šef obezbeđenja je došao da vidi telo. Nije ga prepoznao.“

„Otisci prstiju?“

„Otiske smo poslali u federalnu bazu otisaka prstiju. Zasad nam ništa nisu javili. Nema ništa ni o otiscima ubice.“

„Znači sada imamo i drugu N. N. osobu?“ Gejbrijel se zagledao u leš. „Ko su, kog đavola, ti ljudi?“

„Hajde da ga skinemo“, rekao je Ejb Jošimi.

Njih dvojica su izuli pokojniku cipele i čarape, otkopčali mu kaiš i svukli pantalone, ređajući odevne predmete na čist čaršav. Ejb je u rukavicama pretražio džepove pantalona, ali ništa nije našao. Nije bilo češlja, novčanika, ključeva. „Čak ni sitnog novca“, primetio je.

„Čovek bi pomislio da će biti bar novčić ili dva“, rekao je Jošima.

„Džepovi su prazni.“ Ejb diže pogled. „Potpuno nova uniforma?“

Zatim su se posvetili košulji. Tkanina je sada bila kruta od skorene krvi, pa su morali da je sljušte s grudi, otkrivši snažne pektoralne mišiće i guste tamne malje. I ožiljke. Debeo kao upleteno uže, jedan ožiljak se koso pružao ispod desne bradavice; drugi je išao od abdomena do leve karlične kosti.

„To nisu hirurški ožiljci“, rekla je Mora, namrštivši se sa svog mesta.

„Rekao bih da je ovaj momak bio u nekoj baš žestokoj tuči“, rekao je Ejb. „Ovo izgleda kao rane od noža.“

„Hoćete da odsečemo rukave?“, upitao je Jošima.

„Ne, možemo da ih skinemo. Hajde samo da ga okrenemo.“

Prevrnuli su leš na levi bok da oslobode rukav. Jošima, koji je bio okrenut ka leđima leša, iznenada reče: „Ehej. Treba ovo da vidite.“

Tetovaža je pokrivala čitavu levu plećku. Mora se nagnula da pogleda i kao da se trgnula na tu sliku, kao da je ova živa, da je otrovna bodlja spremna da se zarije. Oklop je bio blistavoplav. Dvoja klešta pružala su se ka vratu čoveka. Unutar zakrivljenog repa nalazio se broj 13. „Škorpija“ reče

Mora tiho.

„To je dosta opasan stočni pečat“, rekao je Jošima. Mora ga namršteno pogleda.

„Tako smo ih zvali u vojsci. Dok sam tamo radio u mrtvačnici video sam neka prava umetnička dela. Kobre, tarantule. Jedan tip je istetovirao ime svoje devojke na...“ Jošima zastade. „Meni tamo igla nikako ne bi prišla.“ Skinuli su i drugi rukav, pa su vratili sada goli leš na leđa. Mada još mlad čovek, na koži je već nakupio brojne traume. Ožiljke, tetovažu. A sada i poslednju povredu: ranu od metka u levom obrazu.

Ejb pomeri uveličavajuće staklo iznad rane. „Ovde vidim zonu nagorelosti.“ Pogledao je Moru. „Bili su u neposrednom kontaktu?“

„On se naginjao nad krevetom i pokušavao da je obuzda kada je pucala.“

„Možemo li da vidimo rendgenske snimke mozga?“

Jošima izvadi filmove iz koverta pa ih okači. Bila su dva snimka, anteroposteriorni i bočni. Ejb je teškim korakom obišao oko stola da bolje vidi avetinske senke koje su ostavile kosti kranijuma i lica. Jedan tren ništa nije govorio. Onda je pogledao Moru. „Koliko kažeš da si čula pucnjeva?“, upitao je.

„Jedan.“

„Dođi da vidiš ovo.“

Mora je prišla okačenim snimcima.

„Ne razumem“, prošaputala je. „Bila sam prisutna kada se to desilo.“

„Ovde su očigledno dva metka.“

„Znam da je pištolj samo jednom opalio.“

Ejb se vratio za sto pa se zagledao u glavu leša. U rupu od metka sa ovalnim oreolom pocrnele zone nagorelosti. „Postoji samo jedna ulazna rana. Ako je pištolj brzo opalio dvaput, to bi objasnilo jednu ranu.“

„To nije ono što sam ja čula, Ejbe,“

„U svoj onoj zbrci, možda si propustila činjenicu da su bila dva pucnja.“

Još nije odvojila pogled od rendgenskih snimaka. U tom trenutku očito nije uspevala da pomiri ono što je pamtila s neporecivim dokazima koji su okačeni sijali.

„Opiši šta se desilo u toj sobi, Mora“, rekao je Gejbrijel.

„Bilo nas je troje, pokušavali smo da je obuzdamo“, rekla je. „Nisam je videla kako je otela čuvaru pištolj. Bila sam se usredsredila na kaiš za ruku, pokušavala sam da ga vežem. Taman sam ga uhvatila kada je pištolj opalio.“ „A drugi svedok?“

„On je bio doktor.“

„Čega se on seća? Jednog ili dva pucnja?“

Okrenula se i pogled joj se ukrstio s Gejbrijelovim.

„Policija uopšte nije razgovarala s njim.“

„Zašto?“

„Zato što niko ne zna ko je on.“ Prvi put je čula prizvuk strepnje u svom glasu.

„Izgleda da ga se jedino ja sećam.“ Jošima se okrenu ka telefonu.

„Zvaću balistiku“, rekao je. „Oni će znati koliko je čaura ostalo na mestu.“

„Hajde da počnemo“, rekao je Ejb i uzeo nož. Tako su malo znali o toj žrtvi. Ni njegovo pravo ime, ni njegovu medicinsku prošlost, niti kako je stigao u trenutak i na mesto smrti. Ali kada se autopsija okonča, poznaće ga prisnije nego što ga je bilo ko ranije poznavao.

Ejb je pristupio upoznavanju prvim potezom noža. Sečivo je proseklo kroz kožu i mišiće, zagrebalo rebra dok je izvodio Y-rez, potezi su se spuštali ukoso sa ramena da se spoje kod ksifoidnog nastavka, a zatim je sledio rez niz abdomen, sa samo malim skretanjem oko pupka. Za razliku od Morinih veštih poteza, Ejb je radio surovo efikasno, njegove ručerde kretale su se kao kasapinove, prsti su bili predebeli za otmenost. Odvojio je meso od kosti, pa se mašio jakih baštenskih makaza. Svaki stisak presekao je po rebro. Čovek je mogao da provede godine razvijajući telo, kao što je ovaj pokojnik sigurno radio, dižući tegove i radeći vežbe. Ali sva tela, bila mišićava ili ne, popuštaju pred nožem i makazama.

Ejb je prosekao poslednje rebro i digao trougao u kome se nalazi sternum. Lišeni koštanog štita, srce i pluća sada su bili izloženi njegovom sečivu i on je posegnuo da ih izvadi zavukavši ruku duboko u grudnu šupljinu.

„Doktore Bristole?“, rekao je Jošima i spustio slušalicu. „Upravo sam razgovarao sa balistikom. Kažu da su tehničari doneli samo jednu čauru.“

Ejb se ispravio, s rukavicama išaranim krvlju. „Nisu našli drugu?“

„Samo je jedna stigla u laboratoriju.“

„To sam i ja čula, Ejbe“, rekla je Mora. „Samo jedan pucanj.“

Gejbrijel je prišao snimcima. Zagledao se u njih sa sve većim nemirom. Jedan pucanj, dva metka, pomislio je. To može sve da promeni. Okrenuo se da pogleda Ejba.

„Moram da vidim te metke.“

„Očekuješ da ćeš naći nešto posebno?“

„Mislim da znam zašto su dva.“

Ejb klimnu glavom.

„Da prvo završim ovde.“ Njegovo sečivo hitro je proseklo krvne sudove i ligamente. Izvadio je srce i pluća, da ih kasnije izmeri i pregleda, pa je prešao na abdomen. Sve je izgledalo normalno. To su bili zdravi organi čoveka čije je telo moglo da ga služi još desetinama godina.

Na kraju je prešao na glavu.

Gejbrijel je netremično gledao dok je Ejb rasecao skalp i ljuštio kožu napred, gužvajući lice, otkrivajući kranijum.

Jošima je uključio testeru.

Èak i tada Gejbrijel je ostao usredsređen, kroz zujanje testere, struganje kosti, čak se i približio da bolje vidi unutrašnjost. Jošima je odvojio gornji deo lobanje i krv je pocurila. Ejb je zavukao skalpel da oslobodi mozak. Dok ga je vadio iz lobanjske duplje, Gejbrijel je stajao odmah pored njega, držeći posudu da uhvati prvi metak koji će ispasti.

Kratko ga je osmotrio pod uveličavajućim staklom pa je rekao: „Moram da vidim i drugi.“

„Šta mislite, agente Dine?“

„Samo nađite drugi metak.“ Njegov otresit zahtev sve je iznenadio i video je da Ejb i Mora razmenjuju začuđene poglede. Ponestalo mu je strpljenja. Morao je smesta da zna.

Ejb je spustio mozak na dasku za sečenje. Proučavajući rendgenske snimke, odredio je položaj drugog metka i našao ga prvim rezom, zarivenog u džepu tkiva.

„Šta tražite?“, upitao je Ejb dok je Gejbrijel okretao dva metka pod uveličavajućim staklom.

„Isti kalibar. Oba oko osamdeset grama...“

„Trebalo bi da budu isti. Ispaljeni su iz istog oružja.“

„Ali nisu istovetni.“

„Molim?“

„Vidite kako drugi metak leži na osnovici. Razlika je mala, ali primetna.“

Ejb se nagnuo napred, mršteći se kroz sočivo. „Malo je iskrivljen.“

„Tačno tako. Iskošen.“

„Mogao je da se deformiše od udarca.“

„Ne, ovako je proizveden. Iskošen pod devet stepeni, da putuje malo drugačijom putanjom od prvog. Dva projektila, osmišljena za kontrolisanu disperziju.“

„Ima samo jedna čaura.“

„I samo jedna ulazna rana.“

Mora je namršteno gledala rendgenske snimke lobanje. Dva metka koja su jasno sijala naspram slabijeg sjaja kranijuma.

„Dupleks municija“, rekla je.

„Zato si čula samo jedan pucanj“, rekao je Gejbrijel. „Zato što *i jeste* pucano samo jednom.“

Mora je počutala, pogleda uprtog u snimke lobanje. Koliko god bili dramatični, rendgenski snimci nisu otkrivali oštećenja koja su ta dva metka izazvala u mekanom tkivu. Probijene krvne sudove, razorerm sivu masu. Uspomene prikupljane čitavog života sada zbrisane.

„Dupleks meci su osmišljeni da nanesu maksimalno oštećenje“, rekla je.

„Zato se i prodaju.“

„Zašto bi se jedan radnik obezbeđenja tako naoružao?“

„Mislim da smo već ustanovili da ovaj čovek nije bio radnik bolnice. Ušao je sa lažnom uniformom, lažnom pločicom sa imenom, naoružan mecima čiji cilj nije samo da onesposobe, već da ubiju. Postoji samo jedno dobro objašnjenje koje meni pada na pamet.“

Mora tiho reče.

„Žena je morala da umre.“

Na trenutak niko nije progovarao.

Tišinu je iznenada prekinuo glas Morine sekretarice.

„Doktorko Ajls?“, rekla je preko interfona.

„Da, Luiz?“

„Izvinite što vam smetam, ali sam mislila da će vas i agenta Dina zanimati...”

„Šta je?”

„Preko puta se nešto dešava.”

JEDANAEST

Istrčali su napolje, u vrućinu tako tešku da se Gejbrijelu učinilo da je zakoračio u vrelu kadu. Olbenijskom ulicom vladao je haos. Policajac koji je čuvao traku vikao je: „Povucite se! Povucite se!“ dok su novinari pritiskali napred, odlučna ameba koja je pretila da će preplaviti prepreku. Oznojeni specijalci žurili su da obezbede perimetar i jedan se osvrnuo ka gomili. Gejbrijel je video zbunjenost na njegovom licu.

Ni on ne zna šta se dešava.

Okrenuo se ka ženi koja je stajala nekoliko koraka daleko.

„Šta se desilo?“

Ova je odmahнула glavom.

„Ne znam. Policija je iznenada poludela i krenula ka zgradi.“

„Je li bilo pucnjave? Jeste li čuli hice?“

„Ništa nisam čula. Samo sam pošla u kliniku kada su svi počeli da viču.“

„Tamo je ludnica“, reče Ejb. „Niko ništa ne zna.“ Gejbrijel je potrčao ka komandnoj prikolici, ali mu je čopor reportera zaprečio put. Besno je uhvatio jednog kamermana za ruku i okrenuo ga.

„Šta se desilo?“

„Lakše malo.“

„Samo mi reci šta se desilo!“

„Imali su provalu. Pravo kroz njihov vražji perimetar.“

„Otmičarka je *pobegla*?“

„Ne. Neko je ušao.“

Gejbrijel se zagledao u njega.

„Ko?“

„Niko ne zna ko je on.“

Pola osoblja službe za medicinsko veštačenje okupilo se u sali za

sastanke, gde su gledali televizor. Na programu su bile lokalne vesti; na ekranu je bila plavokosa novinarka po imenu Zoi Fosi, stajala je tačno ispred policijske barijere. U pozadini su policajci vrveli između parkiranih vozila i čula se zbunjena vika. Gejbrijel je pogledao Olbenijsku ulicu kroz prozor i video isti prizor koji su sada gledali na televizoru.

„...krajnje neočekivani razvoj situacije, očigledno nešto što niko nije mogao da predvidi. Čovek je prošao pravo kroz ovaj perimetar iza mene, prosto je ušetao u taj kontrolisani prostor, potpuno miran, kao da mu je tu mesto. Zbog toga je policija verovatno i bila zatečana.

Sem toga, čovek je bio naoružan i odeven u crnu uniformu veoma nalik na one koje vidite iza mene. Bilo je lako greškom pomisliti da je jedan od specijalaca Bostonske policije...”

Ejb Bristol je frknuo u fazonu *možete li vi u ovo da verujete*.

„Čovek dođe s ulice i oni ga prosto puste da prođe!”

„...rečeno nam je da takođe postoji i unutrašnji policijski perimetar, ali on je unutar prijemnog prostora, odavde ga ne vidimo. Još nismo čuli da li je taj čovek probio unutrašnji perimetar, ali kada vidite koliko lako je prošao kroz spoljašnju liniju, možete zamisliti da je i policajce u zgradi zatekao nespremne. Sigurna sam da su bili usredsređeni na sprečavanje bekstva otmičarke. Verovatno nisu očekivali da naoružan čovek tamo *uđe*.”

„Trebalo je da znaju“, rekao je Gejbrijel, s nevericom zureći u televizor. „Trebalo je ovo da očekuju.”

„...sada je prošlo dvadeset minuta, a čovek se nije ponovo pojavio. U početku je bilo nagađanja da je on neki samoproглаšeni Rambo, koji pokušava da sam spasi taoce. Ne treba ni napominjati kako bi posledice mogle biti katastrofalne. Ipak, zasad nismo čuli pucnjavu i nismo videli znake da je njegov ulazak u zgradu izazvao nekakvo nasilje.”

Ubacio se voditelj iz studija:

„Zoi, ponovo ćemo pustiti snimak, tako da gledaoci koji su nam se upravo pridružili mogu da vide ove nesvakidašnje događaje. Sve se desilo pre dvadesetak minuta. Naše kamere su to uživo zabeležile...”

Lice Zoi Fosi zamenio je snimak. Kadar je iz daljine prikazivao Olbenijsku ulicu, gotovo isti prizor koji su mogli da vide kroz prozor sobe za sastanke. Gejbrijel u početku nije ni znao na šta da se usredsredi. Onda se na ekranu pojavila strelica koju su dodali u režiji, uperena u tamnu priliku

koja se kretala donjim krajem kadra. Čovek je odlučno prošao kraj policijskih kola, kraj komandne prikolice. Nijedan policajac koji je stajao u blizini nije pokušao da ga zaustavi, mada jedan jeste nesigurno pogledao ka njemu.

„Ovde imamo uveličanu sliku, da bolje osmotrimo tog momka“, rekao je voditelj. Kamera je zumirala, pa se zaustavila, a uljezova leđa sada su ispunila ekran. „Izgleda kao da nosi pušku, i nekakav ranac. Ta tamna odeća dobro se uklapa među policajce koji stoje okolo, zato naš kamerman u tom trenutku nije shvatio šta vidi. Na prvi pogled, pretpostavili biste da na sebi ima uniformu specijalaca, ali kada se malo bolje pogleda, vidi se da na leđima nema oznaka koje govore da je deo tima.“

Video-snimak se odmotavao još nekoliko kadrova pa se ponovo zaustavio, ovog puta na licu, kada se čovek okrenuo da pogleda preko ramena. Imao je proređenu tamnu kosu i uzano, gotovo usukano lice. Nije delovao kao Rambo. Taj jedan kadar iz daljine bio je jedini trenutak kada je kamera uhvatila njegovo lice. U sledećem kadru ponovo je okrenuo kameri leđa. Video-snimak se nastavio, pratio je kako čovek ide ka zgradi, sve dok nije nestao na vratima.

Zoi Fosi se vratila na ekran, s mikrofonom u ruci.

„Pokušali smo da dobijemo neku zvaničnu izjavu o tome šta se ovde desilo, ali niko ne želi da razgovara.“

„Mislite da je policija pomalo posramljena?“

„Blago rečeno. A da bi njihova posramljenost bila veća, čula sam da se umešao i FBI.“

„Ne baš suptilan nagoveštaj da je ovo moglo i bolje da se obavi?“

„Pa, ovde trenutno vlada priličan metež.“

„Ima li neke potvrde o broju talaca?“

„Otmičarka je prilikom poziva radio-stanici tvrdila da drži šestoro ljudi. Od tada sam od svojih izvora čula da je taj broj verovatno tačan. Troje zaposlenih u bolnici, doktorka i dva pacijenta. Upravo pokušavamo da dođemo do njihovih imena...“

Gejbrijel se ukočio u stolici, besno zagledan u televizor. U ženu koja kao da je jedva čekala da otkrije Džejnin identitet. Koja bi nesvesno mogla da je osudi na smrt.

„...kao što vidite preko mog ramena, ima puno vike. Mnogima su na

ovoj vrućini živci napeti. Kamermana jedne druge stanice upravo su gurnuli na zemlju kada je pokušao da se previše približi perimetru. Jedna neovlašćena osoba već se provukla, i policija ne namerava da dozvoli da se to ponovo desi. Ali to je kao da zatvaraju vrata štale pošto je konj već pobjegao. Ili u ovom slučaju, *ušao*. “

„Ima li nekih naznaka ko bi mogao biti taj Rambo?“

„Kao što sam rekla, niko neće da kaže ni reč. Čuli smo ipak izveštaje da policija proverava nepravilno parkirana kola dve ulice dalje.“

„Misle da su to njegova kola?“

„Izgleda. Svedok je video tog čoveka kako ih ostavlja. Izgleda da čak i Rambu treba prevoz.“

„Ali koji je njegov motiv?“

„Morate uzeti u obzir dve mogućnosti. Jedna, da čovek pokušava da bude heroj. Možda poznaje nekog od talaca, pa je pošao u sopstvenu operaciju spasavanja.“

„A druga mogućnost?“

„Druga mogućnost je jeziva. Da je taj čovek pojačanje. Da je došao da se pridruži otmičarki.“

Gejbrijel se ljuljao u stolici, ošamućen onim što mu je iznenada postalo očigledno.

„To je bilo značenje“, rekao je tiho. „*Kocka je bačena*.“

Ejb se okrenuo da ga pogleda.

„Nešto je značilo?“ Gejbrijel skoči na noge. „Moram da vidim kapetana Hajdera.“

„To je aktivaciona šifra“, rekao je Gejbrijel. „Otmičarka je zvala radio-stanicu da emituje tu frazu. Da se čuje u javnosti.“

„Aktivaciona šifra za šta?“, upitao je Hajder.

„Poziv na oružje. Pojačanja.“

Hajder prezrivo frknu.

„Zašto onda nije rekla: *Momci, dođite da mi pomognete*? Zašto koristiti šifru?“

„Vi niste bili spremni, je li tako? Niko od vas nije bio spreman.“ Gejbrijel pogleda Stilmana, čije je lice sijalo od znoja u toj pećnici od prikolice. „Taj čovek je prošao pravo kroz vaš perimetar, noseći u rancu bogzna kakvo naoružanje. Niste bili spremni na njega zato što uopšte niste

očekivali da će naoružani čovek *ući* u zgradu.“ „Znamo da uvek postoji mogućnost“, rekao je Stilman. „To je razlog zašto postavljamo perimetre.“

„Pa kako je onda taj čovek prošao?“

„Zato što je tačno znao kako se to radi. Njegova odeća, njegova oprema. To je bilo dobro osmišljeno, agente Dine. Čovek je bio pripremljen.“

„A Bostonska policija to nije bila. Zato su koristili šifru. Da bi vas iznenadili.“

Hajder je ozlojeđeno zurio u otvorena vrata komandne prikolice. Mada su doneli dva ventilatora, a ulica je sada pala u senku kasnog popodneva, unutra je i dalje bilo nepodnošljivo toplo. Napolju, na Olbenijskoj ulici, policajci su stajali zajapureni i znojavi, a novinari su se povlačili u svoje klimatizovane kombije. Svi su čekali da se nešto desi. Zatišje pred sledeću buru.

„Polako počinje da ima smisla“, reče Stilman. Pregovarač je sve namršteniji slušao Gejbrijelove stavove. „Razmislite o redosledu događaja. Žena odbija da pregovara sa mnom. Odbija čak i da razgovara sa mnom. To je zato što nije spremna najpre joj treba podrška. Mora da ojača svoj položaj. Zove radio-stanicu i oni emituju aktivacionu šifru. Pet sati kasnije, stiže taj čovek s ruksakom. Pojavljuje se zato što ga je ona pozvala.“

„I tek tako odlazi na samoubilački zadatak?“, reče Hajder. „Da li iko ima *toliko* odane prijatelje?“

„Marinac će položiti život za svoju četu“, reče Gejbrijel.

„*Braća po oružju?* Ma hajde, molim vas.“

„Pretpostavljam da niste služili vojsku.“

Hajder dodatno porumene na vrućini.

„Kažete mi da je ovo nekakva vojna operacija? Šta je onda sledeći korak? Ako je ovo tako logično, recite nam šta oni sledeće žele.“

„Pregovore“, odgovori Gejbrijel. „Otmičari su sada ojačali svoj položaj. Mislim da će vam se uskoro javiti.“ Ubaci se novi glas: „Razumna pretpostavka, agente Dine. Verovatno ste u pravu.“

Svi se okrenuše da pogledaju zdepastog čoveka koji je upravo ušao u prikolicu. Kao i obično, agent Džon Barsanti imao je svilenu kravatu i košulju s dugim rukavima; kao i obično, odeća mu nije dobro stajala. Na Gejbrijelov iznenađeni izraz prepoznavanja odgovorio je trezveno klimnuvši

glavom umesto pozdrava.

„Žao mi je zbog Džejn“, rekao je. „Rekli su mi da imaš neke veze sa ovim čudom.“

„Niko mi nije rekao da je imaš i ti, Džone.“

„Mi samo pratimo razvoj situacije. Spremni smo da pomognemo, ako zatreba.“

„Zašto poslati nekoga čak iz Vašingtona? Zašto Bostonska policija nije dovoljno dobra?“

„Zato što će ovo verovatno preći u pregovore. Imalo je smisla poslati nekoga sa iskustvom.“

Dva čoveka su se na tren nemo gledala. Iskustvo, pomislio je Gejbrijel, sigurno nije jedini razlog zbog koga se pojavio Džon Barsanti. FBI ne bi tek tako poslao čoveka pravo iz kancelarije zamenika direktora da nadzire lokalne pregovore oko talaca.

„Onda ko rukovodi pregovorima?“, upita Gejbrijel. „FBI? Ili Bostonska policija?“

„Kapetane Hajdere?“, viknu Emerton. „Imamo poziv iz bolnice! Na jednoj njihovoj liniji!“

„Spremni su da pregovaraju“, reče Gejbrijel. Baš kao što je predvideo. Stilman i Barsanti se zgledaše.

„Preuzmite ga vi, poručniče“, reče Barsanti. Stilman klimnu glavom i priđe telefonu. „Pustio sam vas na spikerfon“, reče Emerton. Stilman duboko udahnu, onda pritisnu dugme za povezivanje. „Halo“, reče tiho. „Ovde Liroj Stilman.“ Odgovori muški glas, jednako miran. Piskutav glas, s primesom južnjačkog otezanja.

„Ti si policajac?“

„Da. Ja sam poručnik Stilman iz Bostonske policije. Sa kim razgovaram?“

„Već znaš moje ime.“

„Bojim se da ne znam.“

„Zašto ne pitaš tipa iz FBI-a. Tu jeste tip iz FBI-a, zar ne? Stoji u prikolici s tobom?“

Stilman pogleda Barsantija s izrazom *Kako pobogu to može da zna?*

„Izvinite, gospodine“, reče Stilman.

„Zaista ne znam kako se zovete i voleo bih da znam s kim

razgovaram.“

„Džo.“

„Dobro. Džo.“ Stiiman huknu. Krenulo je. Bar imaju ime.

„Koliko je ljudi s tobom u prikolici, Liroje?“

„Hajde da pričamo o tebi, Džo.“

„FBI je međutim tu. Jesam li u pravu?“

Stilman očuta.

Džo se nasmeja.

„Znao sam da će se pojaviti. FBI, CIA, vojna obaveštajna, Pentagon. Da, svi oni znaju ko sam ja.“

Gejbrijel je mogao da protumači izraz na Stilmanovom licu. Ovde imamo posla s čovekom koji očigledno pati od manije gonjenja.

„Džo“, reče Stilman, „nema razloga da se ovo razvlači. Zašto da ne popričamo kako da sve mirno okončamo?“ „Hoćemo ovde te-ve kameru. Prenos uživo. Imamo izjavu koju želimo da damo, i video-snimak da vam pokažemo.“

„Malo sporije. Hajde najpre da se upoznamo.“

„Ne želim da te upoznam. Pošaljite te-ve kameru.“

„To će biti problem. Trebaće mi dozvola odozgo.“

„Ti odozgo su tu odmah pored tebe, zar ne? Zašto se ne okreneš pa ih pitaš, Liroje? Pitaj te *odozgo* pa da počnemo.“

Stilman zastade. Džo je tačno shvatao šta se dešava. Napokon je rekao:

„Ne možemo da odobrimo prenos uživo.“

„Bez obzira na ono što ću vam ponuditi u zamenu?“

„Šta bi to moglo biti?“

„Dvoje talaca. Poslaćemo ih kao znak naših dobrih namera. Vi ćete poslati kamermana i reportera, pa ćemo se pojaviti uživo na te-veu. Pošto se naša poruka bude čula, oslobodićemo još dvoje talaca. Znači, dajemo vam četvoro ljudi, Liroje. Obećavam vam predstavu koja će vas oboriti s nogu.“

„Kakav je smisao svega ovoga, Džo?“

„Smisao je da niko neće da nas sasluša. Da nam niko ne veruje. Umorni smo od bežanja i hoćemo nazad svoj život. Ovo je jedini preostali način. Jedini način da ljudi u ovoj zemlji znaju da govorimo istinu.“

Hajder pređe prstom preko grla, znak za prekid razgovora.

„Čekaj malo, Džo“, reče Stilman, poklopivši slušalicu rukom. Pogledao je Hajdera.

„Misliš da će on znati šta je živi te-ve snimak?“, upitao je Hajder. „Ako uspemo da ga ubedimo da će zaista biti emitovan...“

„Taj čovek nije glup“, ubaci se Gejbrijel. „Ni ne pokušavajte da ga vučete za nos. Ako ga predete, razbesneće se.“

„Agente Dine, da izađete možda napolje?“

„Oni hoće medijsku pažnju, to je sve! Neka kažu šta imaju. Neka se isprazne u javnosti, ako je to potrebno da bi se ovo okončalo!“

Džoov glas reče kroz zvučnik:

„Hoćeš li ti dogovor ili ne, Liroje? Jer možemo da igramo i grubo. Umesto živih talaca, možemo da šaljemo napolje mrtve. Imaš deset sekundi da odlučiš.“

Stilman reče:

„Slušam te, Džo. Nevolja je u tome što prenos uživo nije nešto što mogu tek tako da obećam. Treba mi saradnja te-ve stanice. Šta kažeš za snimljenu izjavu? Donećemo ti kameru. Kaži šta hoćeš, koliko dugo hoćeš...“

„A onda ćete traku da zakopate, je li? Nikada neće ugledati svetlost dana.“

„To je moja ponuda, Džo.“

„Obojica znamo da ti umeš i bolje. Kao i svi oni koji stoje u prikolici s tobom.“

„Živi prenos ne dolazi u obzir.“

„Onda nemamo više šta da ti kažemo. Zbogom.“ „Čekaj...“

„Da?“

„Ozbiljno si mislio? Ovo o oslobađanju talaca?“

„Ako ti održiš svoj deo nagodbe. Hoćemo kamermana i reportera da budu svedoci onoga što se ovde dešava. *Pravog* reportera, ne nekog pandura s lažnom pres-karticom.“

„Hajde“, reče Gejbrijel. „To je možda način da se stvar reši.“

Stilman pokri slušalicu.

„Prenos uživo na te-veu ne dolazi u obzir, agente Dine. Tako nešto nikada ne dolazi u obzir.“

„Proklet bio, ako je to nephodno, prosto mu *daj šta traži!*“

„Liroje?“ To je ponovo bio Džo. „Još si tu?“

Stilman udahnu. Onda reče:

„Džo, moraš nešto da shvatiš. To će da potraje. Moraćemo da nađemo novinara koji je na to spreman. Nekoga spremnog da rizikuje život...“

„Postoji samo jedan novinar s kojim ćemo da razgovaramo.“

„Čekaj. Nisi nikoga tačno odredio.“

„On zna okolnosti. Pripremljen je.“

„Ne možemo da garantujemo da će taj novinar...“ „Piter Lukas iz *Boston tribjuna*. Zovite ga.“

„Džo...“

Začu se škljoc, a onda signal. Stilman pogleda Hajdera.

„Nećemo slati nikakve civile. Tako će samo imati nove taoce.“

„Rekao je da će najpre osloboditi dvoje ljudi“, reče Gejbrijel.

„Ti mu veruješ?“

„Jedno od njih može biti moja žena.“

„Kako da znamo da će taj reporter uopšte pristati?“

„Pa da propusti najveću priču u karijeri? Nema šanse.“ Barsanti reče: „Mislim da ovde postoji još jedno pitanje na koje niko nije odgovorio. Ko je kog đavola Piter Lukas? Novinar *Boston tribjuna*? Zašto baš njega da traži?“

„Hajde da ga pozovemo“, reče Stilman. „Možda on zna.“

DVANAEST

Još si živa, Moraš biti živa. Znao bih, osetio bih, da nisi.

Ili možda ne bih?

Gejbrijel je pogrbljen sedeo na sofi u Morinoj kancelariji, s glavom među rukama, pokušavajući da smisli šta bi još mogao da uradi, ali je strah mutio svaku logičnu misao. Kao marinac, nikada nije izgubio glavu u bici. Sada nije mogao ni da se usredsredi, nije mogao da odagna slike koje su ga progonile još od autopsije, slike jednog drugog tela kako leži na stolu.

Jesam li ti uopšte rekao koliko te volim?

Nije čuo otvaranje vrata. Tek kada je Mora sela na stolicu preko puta i spustila dve šolje kafe na sto, napokon je podigao glavu. Ona je uvek staložena, uvek vlada sobom, pomislio je, pogledavši Moru. Tako različita od njegove glasne i temperamentne supruge. Dve toliko različite žene, a ipak su nekako iskovale prijateljstvo koje on nije sasvim shvatao.

Mora pokaza kafu.

„Ti voliš crnu, je li tako?“

„Da. Hvala.“ Otpio je gutljaj, pa spustio kafu, zato što je nije zaista hteo.

„Jesi li nešto ručao?“, upitala je.

Protrljao je lice.

„Nisam gladan.“

„Izgledaš iscrpljeno. Doneću ti ćebe, ako hoćeš da se ovde malo odmoriš.“

„Nema šanse da zaspim. Dok je ona tamo.“

„Jesi li se čuo s njenim roditeljima?“

„O, bože.“ Odmahnuo je glavom. „To je tek bilo mučenje. Najteže je bilo ubediti ih da sve mora ostati tajna. Da ne smeju da dođu ovamo, ne smeju da zovu prijatelje. Gotovo se pitam da li je trebalo sve da im sakrijem.“

„Ricolijevi ne bi hteli da se nešto sakriva od njih.“

„Ali oni ne umeju da čuvaju tajne. A ako se ovo pročuje, njihova kćerka bi mogla da strada.“

Neko vreme su sedeli ćutke. Jedini zvuk bio je šuštanje hladnog vazduha iz klima-uređaja. Na zidu iza stola nalazile su se ukusno uramljene grafike s cvetnim motivima. Kancelarija je odražavala ženu koja u njoj radi: uredna, tačna, umna.

Tiho je rekla:

„Džejn ume da preživi. Oboje to znamo. Uradiće sve što je potrebno da bi preživela.“

„Samo hoću da se skloni iz opasnosti.“

„Ona nije glupa.“

„Nevolja je u tome što je policajka.“

„Zar to ne bi trebalo da je dobro?“

„Koliko policajaca pogine pokušavajući da budu junaci?“

„Ona je trudna. Neće se izlagati nikakvom riziku.“

„Neće?“ Pogledao ju je. „Znaš li kako je jutros završila u bolnici? Svedočila je na sudu kada je optuženi podivljao. A moja žena moja *divna* žena uskočila je u tuču da ga zaustavi. Tada joj je pukao vodenjak.“ Mora je izgledala prikladno preneražena.

„Stvarno je to uradila?“

„To je tačno ono što bi čovek i očekivao od Džejn.“

„Pa, valjda si u pravu“, rekla je Mora odmahujući glavom. „To je Džejn koju oboje znamo i volimo.“

„Samo jednom, jedan jedini put, želim da glumi kukavicu. Želim da zaboravi da je policajka.“ Nasmejao se. „Kao da bi me poslušala.“

Mora nije mogla da suzbije osmeh.

„Nikad i nije.“

Pogledao ju je.

„Ti znaš kako smo se mi upoznali, zar ne?“

„Rezervat Stoni Bruk, je li tako?“

„Ono mesto zločina. Bilo nam je potrebno jedno pola minuta da zapodenemo prvu svađu. Jedno pet minuta pre nego što mi je naredila da se sklonim s njenog terena.“

„Nije bio početak koji obećava.“

„Nekoliko dana kasnije potegla je pištolj na mene.“

Na Morin zapanjen pogled, dodao je:

„O, bilo je opravdano.“

„Čudi me da te nije zaplašila.“

„Ume ona da bude zastrašujuća.“

„A ti si verovatno jedini muškarac koji je se ne plaši.“

„Meni se baš to dopalo kod nje“, rekao je Gejbrijel. „Kada pogledaš Džejn, vidiš poštenje i hrabrost. Ja sam odrastao u porodici gde niko nije govorio šta zaista misli. Majka je mrzela oca, otac je mrzeo majku, ali sve je naizgled bilo divno, do dana kada su umrli. Mislio sam da većina ljudi tako prolazi kroz život, lažući. Za Džejn međutim to ne važi. Ona se ne boji da kaže tačno šta misli, bez obzira na nevolje koje zbog toga slede.“ Zastao je. Tiho dodao: „To je ono što me brine.“

„Da će ona reći nešto što ne bi trebalo.“

„Ako neko gurne Džejn, ona će mu uzvratiti. Nadam se da će jednom, za promenu, umeti da oćuti. Da će samo glumiti preplašenu trudnicu u ćošku. Možda će je to spasti.“

Zazvonio mu je mobilni. Odmah ga je dohvatio, a kad vide broj na ekranu, puls mu jurnu.

„Gejbrijel Din“, javio se.

„Gde si sada?“, upitao je detektiv Tomas Mur. „Sedim u kancelariji doktorke Ajls.“

„Dolazim tamo.“

„Čekaj, Mure. Šta je?“

„Znamo ko je Džo. Puno ime mu je Džozef Rouk, trideset devet godina. Poslednja poznata adresa Purselvil u Virdžiniji.“

„Kako ste ga identifikovali?“

„Kola je ostavio dve ulice od bolnice. Imamo svedoka koji je video naoružanog čoveka kako izlazi iz kola i potvrdio nam da je to čovek s te-ve snimka. Njegovi otisci su po čitavom volanu.“

„Čekaj. Imamo otiske tog Džozefa Rouka u dosijeima?“

„Vojnim. Slušaj, dolazim odmah.“

„Šta još znate?“, upitao je Gejbrijel. Čuo je hitnju u Murovom glasu, i znao da postoji nešto što mu detektiv još nije rekao. „Da čujem.“

„Postoji nalog za njegovo hapšenje.“

„Zbog čega.“

„Zbog... ubistva. Vatrenim oružjem.“

„Ko je žrtva?“

„Stižem za dvadeset minuta. Tada ćemo razgovarati.“

„Ko je žrtva?“, ponovio je Gejbrijel.

Mur uzdahnu.

„Policajac. Pre dva meseca Džozef Rouk ubio je jednog policajca.“

„Počelo je kao rutinska kontrola saobraćaja“, rekao je Mur. „Događaj su automatski zabeležile video-kamere na patrolnim kolima. Policija Nju Hejvena nije priložila čitav snimak, ali evo kadrova koje su mi poslali mejlom.“ Mur je kliknuo mišem i na ekranu laptopa pojavila se fotografija. Prikazivala je leđa policajca iz Nju Hejvena, uhvaćenog u pola koraka dok prilazi vozilu parkirano ispred patrolnog automobila. Registarska tablica drugog automobila jasno se videla.

„Tablica iz Virdžinije“, rekao je Mur. „Kada se izoštri, bolje se vidi. Isti automobil koji smo našli danas popodne, nepravilno parkiran na Harisonovoj ulici nedaleko od medicinskog centra.“ Pogledao je Gejbrijela. „Džozef Rouk je registrovani vlasnik.“

„Kažeš da je iz Virdžinije.“

„Da.“

„Šta je radio u Konektikatu pre dva meseca?“

„Ne znamo. Ne znamo ni šta sada radi u Bostonu. Imamo o njemu jedino prilično tanak biografski profil koji je sastavila Njuhejvenska policija.“ Pokazao je laptop. „I ovo. Pucnjavu snimljenu kamerom. Ali to nije jedino što se vidi na ovim snimcima.“

Gejbrijel se usredsredio na Roukovo vozilo. Na pogled kroz zadnji vetrobran.

„Tu je i putnik“, rekao je. „Pored Rouka neko sedi.“

Mur klimnu glavom.

„Pomoću poboljšanja slike jasno vidimo da putnica ima dugačku tamnu kosu.“

„To je ona“, reče Mora, zagledana u ekran. „To je žena iz džaka.“

„Što znači da su bili zajedno u Nju Hejvenu pre dva meseca.“

„Pokaži nam ostalo“, reče Gejbrijel.

„Da pređemo na poslednji snimak...“

„Hoću sve da ih vidim.“

Mur zastade, s rukom na mišu. Pogledao je Gejbrijela.

„Stvarno ne moraš“, rekao je tiho.

„Možda moram. Pokaži mi čitavu sekvencu.“

Posle kratkog oklevanja, Mur je kliknuo mišem i prešao na sledeći snimak. Policajac je sada stajao kod Roukovog prozora i gledao u čoveka koji će mu u sledećih nekoliko trenutaka okončati život. Policajčeva ruka bila je na pištolju. Iz obične predostrožnosti? Ili je već slutio da gleda u lice svog ubice?

Mur je ponovo oklevao pre nego što je prešao na sledeću sliku. On ih je već video; znao je kakvi užasi čekaju. Kliknuo je mišem.

Slika je bila delić vremena ovekovečen sa svim užasnim pojedinostima. Policajac je još stajao, a oružje mu je bilo van futrole. Glava mu se trznula unazad od siline metka, lice mu je bilo uhvaćeno u trenutku raspadanja, meso se razletalo u krvavoj izmaglici.

Četvrti i poslednji snimak dovršavao je niz. Policajčevo telo sada je ležalo na putu pored ubičinog automobila. Ono glavno već se dogodilo, a ipak je to bila slika koja je naterala Gejbrijela da se nagne napred. Zagledao se u zadnji vetrobran automobila. U siluetu koja se nije videla na tri prethodna snimka.

I Mora je primetila isto.

„Neko je na Roukovom zadnjem sedištu“, rekla je.

„To sam želeo da oboje vidite“, rekao je Mur. „U Roukovim kolima bila je i treća osoba. Krila se, možda, ili je spavala na zadnjem sedištu. Ne vidi se je li muško ili žensko. Vidi se samo ta glava s kratkom kosom kako se diže odmah nakon pucnja.“ Pogledao je Gejbrijela. „Postoji i treći saradnik, koga do sada nismo upoznali. Neko ko je bio s njima u Nju Hejvenu. Ta aktivaciona šifra možda je bila namenjena još nekome.“

Gejbrijelov pogled još je bio prikovan na ekran. Na tu tajanstvenu siluetu.

„Rekli ste da ima vojni dosije.“

„Tako smo uparili otiske prstiju. Služio je u kopnenoj vojsci, od 1990. do '92.“

„U kojoj jedinici?“ Pošto Mur nije odmah odgovorio, Gejbrijei ga je pogledao.

„Za šta je obučen?“

„Za razminiranje eksplozivnih naprava.“

„Miner?“, upita Mora. Gledala je zapanjeno u Mura. „Ako zna kako da ih deaktivira, onda verovatno zna i kako da ih pravi.“

„Rekao si da je služio samo dve godine“, reče Gejbrijel. Sopstveni glas mu je zvučao sablasno mirno. Glas hladnokrvnog stranca.

„Imao je... probleme u inostranstvu, kada je stigao u Kuvajt“, rekao je Mur. „Nečasno je otpušten.“

„Zašto?“

„Odbio da izvršava naređenja. Udario oficira. Višestruki sukobi s drugim ljudima u jedinici. Postojala je sumnja da je emotivno nestabilan. Da možda pati od paranoje.“ Murove reči zvučale su kao surovi udarac za udarcem, izbijale dah Gejbrijelu iz pluća.

„Gospode“, prošaputao je. „To sve menja.“

„Šta hoćeš da kažeš?“, upitala je Mora.

Pogledao ju je.

„Ne smemo više da gubimo vreme. Moramo da je izvadimo *smesta*“

„Šta je s pregovorima? Šta je sa sporim napredovanjem?“

„To za ovaj slučaj ne važi. Ne samo da je ovaj čovek nestabilan, nego je već i ubio policajca.“

„On ne zna da je Džejn policajka“, reče Mur. „A mi mu nećemo dozvoliti da sazna. Vidi, ovde su na snazi isti principi. Što duže traje kriza sa taocima, ishod je obično bolji. Pregovaranje donosi uspeh.“

Gejbrijel pokaza na laptop.

„Kako kog đavola da pregovaraš s nekim ko je uradio ovo?“

„Može se. Dešavalo se i ranije.“

„Nije *tvoja* žena unutra!“ Video je Morin zaprepašten pogled, pa se okrenuo, pokušavajući da se smiri.

Sledeći je progovorio Mur, tihim glasom. Blagim.

„Ono što ti sada osećaš ono kroz šta prolaziš znaš, i ja sam iskusio. Tačno znam kako ti je. Pre dve godine je moju Ketrin oteo čovek koga možda pamtiš. Voren Hojt.“ *Hirurg*. Naravno da ga je Gejbrijel pamtio. Čovek koji se kasno noću ušunjavao u kuće u kojima spavaju žene, koje bi se budile i nalazile čudovište u svojoj spavaćoj sobi. Hojtovi zločini su i doveli Gejbrijela u Boston pre godinu dana. Hirurg je, iznenada je shvatio, nit koja ih sve povezuje. Mura i Gejbrijela, Džejn i Moru. Sve je njih, na

ovaj ili onaj način, dodirnulo isto zlo.

„Ja sam znao da je Hojt drži“, rekao je Mur. „A nisam mogao ništa da uradim. Nisam mogao da smislim kako da je spasem. Da sam mogao da zamenim svoj život za njen, uradio bih to istog trena, ali mogao sam samo da posmatram kako časovi prolaze. Najgore od svega bilo je što sam *znao* šta joj radi. Gledao sam autopsije drugih žrtava. Video sam svaki rez njegovog skalpela. Tako da znam, tačno znam kako se osećaš. I veruj mi, daću sve od sebe da izbavim Džejn. Ne samo zato što mi je koleginica, ili zato što je tvoja žena, već zato što njoj dugujem svoju sreću. Ona je našla Ketrin. Džejn joj je spasla život.“

Gejbrijel ga je napokon pogledao.

„Kako da pregovaramo s tim ljudima?“

„Moramo da otkrijemo šta tačno hoće. Znaju da su uhvaćeni u zamku. Nemaju izbora nego da pričaju s nama, tako da ćemo mi nastaviti da pričamo s njima. Imao si posla sa otmicama, znaš pravila pregovaranja. Ona se nisu promenila samo zato što si sada na drugoj strani. Moraš da izbaciš iz jednačine svoju ženu, svoje emocije.“

„Jesi li ti mogao?“

Mur mu na to pitanje odgovori ćutnjom. Naravno da nije mogao.

A ne mogu ni ja.

TRINAEEST

Mila

Večeras idemo na žurku.

Majka nam kaže da će na njoj biti važni ljudi, tako da moramo da izgledamo najlepše što možemo, pa nam je dala novu odeću. Ja na sebi imam crnu somotsku haljinu s tako tesnom suknjom da jedva hodam, i moram da je zadignem sve do butina da bih mogla da se popnem u kombi. Druge devojke sedaju pored mene uz šuštanje svile i satena, osećam kako se mešaju mirisi njihovih parfema. Provele smo sate sa rumenilom, karminom i maskarom i sada sedimo kao maskirane lutke u kabuki predstavi. Ništa što vidite nije stvarno. Ni trepavice, ni crvene usne, ni rumeni obrazi. U kombiju je hladno i mi drhtimo jedna uz drugu, čekamo da nam se Olena pridruži. Šofer, Amerikanac, viče kroz prozor da moramo da pođemo, inače ćemo zakasniti. Majka naposletku izlazi iz kuće vukući Olenu za sobom. Olena besno otresa Majčinu ruku i sama prelazi ostatak puta. Na sebi ima dugačku, zelenu svilenu haljinu s visokim kineskim okovratnikom i šlicom sve do butine. Crna kosa joj, prava i glatka, pada do ramena. Nikada nisam videla takvu lepotu. Zurim u nju dok se približava kombiju. Droga ju je umirila, kao i obično, od nje je postala pitoma, ali takođe i nesigurna, pa se zanosila na visokim potpeticama.

„Ulazi, ulazi“, naređuje šofer.

Majka mora da pomogne Oleni da uđe. Olena seda ispred mene i smesta se mlitavo naslanja na prozor. Majka zatvara vrata za njom pa seda pored šofera.

„Krajnje je vreme bilo“, kaže on dok krećemo.

Znam zašto idemo na tu zabavu; znam šta se od nas očekuje. Svejedno, ovo deluje kao bekstvo, zato što nam je prvi put posle mnogo nedelja dozvoljeno da izađemo iz kuće, i ja željno pritiskam lice na staklo dok

skrećemo na asfaltirani put. Vidim znak: DIRFILDSKI PUT.

Dugo se vozimo.

Gledam putokaze, čitam imena gradova kroz koje prolazimo. RESTON, ARLINGTON i VUDBRIDŽ. Gledam ljude u drugim automobilima i pitam se da li iko od njih vidi nemu molbu na mom licu. Da li je ikoga od njih briga? Žena u susednoj traci me je pogledala i na tren su nam se oči ukrstile. Onda je pažnju vratila na put. Šta je zapravo i videla? Samo riđokosu devojkicu u crnoj haljini, koja je pošla u provod. Ljudi vide ono što očekuju da će videti. Nikada ne pomišljaju da nešto užasno može izgledati ipeo.

Počinem da nazirem vodu, širok pojas vode, tamo u daljini. Pošto se kombi napokon zaustavio, parkirali smo se kod doka, gde je privezana velika jahta. Nisam očekivala da će večerašnja žurka biti na brodu. Ostale devojkice izvijaju vrat da bolje vide, zanima ih kako ogromna jahta izgleda iznutra. A pomalo se i boje.

Majka otvara vrata kombija.

„Ovo su važni ljudi. Ima da se smeškate i budete srećne. Je l' to jasno?“

„Jeste, Majko“, šapućemo.

„Izlazite.“

Dok izlazimo iz kombija, čujem Olenicu kako zaplićući kaže:

„Jebi se, Majko“, ali je ne čuje niko drugi.

Nabadamo na štiklama, drhturimo u haljinama, jedna za drugom prelazimo mostić i penjemo se na brod. Na palubi nas čeka jedan čovek. Već po tome kako Majka žuri da ga pozdravi znam da je važan. Ovlaš nas osmotri pa s odobravanjem klimne glavom. Kaže Majci na engleskom: „Vodi ih unutra, da popiju koje piće. Hoću da budu raspoložene kada stignu gosti.“

„Da, gospodine Dezmonde.“

Čovekov pogled zastaje na Oleni, koja se nesigurno zanosi kod ograde.

„Hoće li ova ponovo praviti nevolje?“

„Popila je tablete. Biće mirna.“

„Pa, bolje da bude. Neću noćas da mi diže frku.“ „Hajde“, kaže Majka. „Unutra.“

Ulazimo u kabinu i ja sam opčinjena prvim pogledom. Kristalni luster iskri nam iznad glava. Vidim oplatnu od tamnog drveta, sofe presvućene beličastim antilopom. Barmen otvara flašu, konobar u belom sakou donosi

nam čaše šampanjca.

„Pijte“ kaže Majka. „Nađite mesto da sednete i budite srećne.“

Svaka uzima po čašu pa se razmeštamo po kabini. Olena seda na sofu pored mene, pijucka šampanjac, prekršta dugačke noge tako da vrh butine proviruje kroz šlic.

„Gledaću te“, upozorava Majka Olenu na ruskom. Olena sleže ramenima.

„Mene svi gledaju.“

Barmen najavljuje:

„Stigli su.“

Majka joj upućuje poslednji preteći pogled, pa odlazi na druga vrata.

„Vidite kako mora da krije lice?“, kaže Olena. „*Nju* niko neće da gleda.“

„Psst“, šapućem ja. „Nemoj da nas uvališ u nevolju.“

„Za slučaj da nisi primetila, draga moja mala Mila, već smo u nevolji.“

Ėujemo smeh, srdačne pozdrave između kolega. Amerikanci. Vrata kabine se otvaraju i sve devojke se naglo ispravljaju i osmehuju kad uđu četiri muškarca. Jedan je domaćin, gospodin Dezmond, koji nas je dočekaao na palubi. Gosti su mu tri lepo odevena muškarca, u odelima i s kravatama. Dvojica su mladi i zgodni, ljudi koji hodaju samopouzdanim korakom sportista. Treći je stariji, star kao moj deda i mnogo teži, ima naočari s metalnim okvirom i prosedu kosu koja se neumitno proređuje. Gosti gledaju po sobi, odmeravaju nas, očigledno zainteresovani.

„Vidim da si doveo nekoliko novih“, kaže stariji čovek.

„Trebalo bi da ponovo svратиš do kuće, Karle. Da vidiš šta imamo.“ Gospodin Dezmond pokazuje ka šanku. „Gospodo, nešto za piće?“

„Meni viski“, kaže stariji čovek.

„A ti, File? Ričarde?“

„Meni isto.“

„Za mene šampanjac.“

Brodski motori sada bruje. Gledam kroz prozor i vidim da se krećemo, da isplovljavamo u reku. Muškarci nam se isprva ne pridružuju. Umesto toga stoje kod šanka, pijuckaju, razgovaraju međusobno. Olena i ja razumemo engleski, ali ostale devojke ga znaju tek pomalo i njihove mehaničke osmehe ubrzo zamenjuje izraz dosade. Ljudi pričaju o poslu. Čujem ih kako govore o

ugovorima, tenderima, putnoj mreži i žrtvama. Ko se nadmeće za koji ugovor i za koliko. To je pravi razlog za ovaj skup; prvo posao, onda zabava. Dovršavaju piće i šanker im sipa novu turu. Još malo ćaskanja za kraj, pre nego što počnu da jebu kurve. Vidim iskre burmi na prstima trojice gostiju, zamišljam te ljude kako vode ljubav sa svojim ženama u velikim krevetima sa čistom posteljinom. Ženama koje nemaju pojma šta njihovi muževi rade, u drugim krevetima, devojkama kao što sam ja.

Ljudi sad već gledaju u nas i meni počinju da se znoje dlanovi, pošto predosećam mučenje koje sledi. Onaj stariji neprekidno gleda u Olenu.

Ona mu se osmehuje, ali meni tiho kaže na ruskom: „Kakav krmak. Pitam se da li grokće dok svršava.“

„Čuće te“, šapućem ja.

„Ne razume on ni reč.“

„Otkud znaš.“

„Vidi, smeška se. Misli da govorim kako je zgodan.“

Ėovek ostavlja praznu čašu na šank i prilazi nam. Mislim da želi da bude sa Olenom, pa ustajem da mu napravim mesta. On međutim hvata moju ruku i zaustavlja me.

„Ćao“, kaže. „Govoriš engleski?“

Klimam glavom. Grlo mi je previše suvo da odgovorim. Mogu samo pometeno da zurim u njega. Olena ustaje sa sofe, upućuje mi kratak, sažaljiv pogled, pa odlazi.

„Koliko ti je godina?“, pita.

„Se... sedamnaest.“

„Izgledaš mnogo mlađe.“ Zvuči razočarano.

„Hej, Karle“, dovikuje gospodin Dezmond. „Što je ne odvedeš u šetnjicu?“

Druga dvojica gostiju već su odabrali sebi društvo. Jedan sada vodi Kaću niz hodnik.

„Sve kabine su slobodne“, dodaje naš domaćin.

Karl zuri u mene. Onda se njegova šaka steže oko mog članka pa me vodi niz hodnik. Odvlači me u lepo uređenu kabinu, čiji su zidovi obloženi sjajnim drvetom.

Ja uzmičem, srce mi besno tuče dok on zaključava vrata. Kada se okrenuo ka meni, vidim da već ima izbočinu u pantalonama.

„Znaš šta da radiš.“

Ali ja ne znam; nemam pojma šta on očekuje, tako da sam preneražena iznenadnim udarcem. Njegov šamar baca me na kolena i ja se ošamućena sklupčavam kod njegovih nogu.

„Zašto ne slušaš? Droljo glupava.“

Klimam glavom, pa gledam u pod. Iznenada shvatam šta je igra, šta on to želi. „Bila sam veoma loša“, šapućem.

„Moraću da te kaznim.“

O, gospode. Samo da se ovo što pre završi.

„Da čujem!“, praska on.

„Moraćeš da me kazniš.“

„Skidaj se.“

Sada se tresem, užasnuta od pomisli da će me ponovo udariti, pa radim šta mi kaže. Raskopčavam haljinu, skidam čarape, donji veš. Pogled mi je sve vreme oboren; dobra devojka mora da pokazuje poštovanje. Potpuno sam nema dok ležem na krevet, dok se otvaram za njega. Nema otpora, samo pokornost.

Dok se skida, zuri u mene, uživa u prizoru pokornog tela. Potiskujem gađenje kad se popne na mene, dah mu smrdi na viski. Žmurim i usredsređujem se na rezanje motora, na zapljuskivanje vode po koritu. Lebdim iznad svog tela, ništa ne osećam dok se on nabija u mene. Dok stenje i svršava.

Pošto je završio, ni ne čeka da se ja obučem. Prosto ustaje, oblači se i izlazi iz kabine. Ja se polako pridižem. Brodski motori sada tiho predu. Gledam kroz prozor i vidim da se vraćamo na kopno. Zabava je gotova.

Pošto sam se napokon išunjala iz kabine, brod je ponovo pristao, gosti su otišli. Gospodin Dezmond je za šankom, ispija ostatak šampanjca, a Majka okuplja svoje devojke.

„Šta ti je rekao?“, pita me.

Sležem ramenima. Osećam Dezmondove oči kako me proučavaju i bojim se da ću reći nešto pogrešno.

„Zašto je tebe izabrao? Je li rekao?“

„Samo ga je zanimalo koliko mi je godina.“

„To je sve?“

„Jedino ga je to zanimalo.“

Majka se okreće ka gospodinu Dezmondu, koji nas je obe znatiželjno posmatrao. „Vidite? Rekla sam vam“, kaže mu. „On uvek bira najmlađu u sobi. Nije ga briga kako izgledaju. Samo hoće da su mlade.“

Gospodin Dezmond porazmisli o tome. Klima glavom.

„Pa, i dalje ćemo morati da se trudimo da on bude srećan.“

Olena se budi i vidi me kako stojim pored prozora i zurim kroz rešetke. Otvorila sam prozor i ulazi hladan vazduh, ali mene nije briga. Samo hoću da dišem svež vazduh. Hoću da očistim sinoćni otrov iz pluća, iz duše.

„Prehladno je“, kaže Olena. „Zatvori ga.“

„Gušim se.“

„Ovde je ledeno.“ Prilazi prozoru i zatvara ga. „Ne mogu da spavam.“

„Ne mogu ni ja“, šapućem.

Na sjaju mesečine koja probija kroz prljavi prozor ona me proučava. Iza nas, jedna devojka jeca u snu. Slušamo zvuk njihovog disanja u tami, i iznenada u sobi više nema dovoljno vazduha. Borim se za dah. Guram prozor, pokušavam ponovo da ga dignem, ali ga Olena drži.

„Prestani, Mila.“

„Umirem!“

„Histerična si.“

„Otvori ga, molim te. Otvori!“ Sada jecam, grabim prozor.

„Hoćeš da probudiš Majku? Hoćeš da nas kažnjava zbog ovoga?“

Šake su mi stegnute u bolne kandže i ne mogu čak ni da uhvatim prozor. Olena me grabi za članke.

„Slušaj“, kaže. „Hoćeš vazduha? Omogućiću ti ja vazduh. Samo moraš biti tiha. Druge ne smeju za to da saznaju.“ Previše sam uspaničena da me bude briga šta to ona govori. Hvata mi lice rukama, primorava me da je pogledam. „Ovo nisi videla“, šapuće. Onda izvlači nešto iz džepa, nešto što slabašno svetluca u tami.

Ključ.

„Kako si...“

„Pssst.“ Skida ćebe sa svog ležaja i provlači me između ostalih devojaka, do vrata. Tu zastajkuje da se osvrne ka njima, da se uveri da sve spavaju, onda gurne ključ u ključaonicu. Vrata se otvaraju i ona me povlači

napolje, u hodnik.

Ošamućena sam. Iznenada sam zaboravila da se gušim, zato što smo izašle iz zatvora; slobodne smo. Okrećem se ka stepenicama da bih pobegla, ali me ona snažno cimne nazad.

„Ne tamo“, kaže. „Ne možemo da izađemo. Nemam ključ za ulazna vrata. Samo Majka može da ih otvori.“

„Kuda onda?“

„Pokazaću ti.“

Vodi me niz hodnik. Gotovo ništa ne vidim. Potpuno sam joj se predala, puštam da me uvede kroz jedna vrata. Mesečina sija kroz prozor i ona lebdi poput blede aveti preko spavaće sobe, uzima stolicu i tiho je spušta na sredinu sobe.

„Šta to radiš?“

Ne odgovara, već se penje na stolicu i pruža ruke ka tavanici. Vrata se škripeći otvaraju iznad njene glave i lestvice se rasklapaju i spuštaju.

„Kuda vodi?“, pitam.

„Zar nisi htela svež vazduh? Hajdemo malo“, kaže i penje se lestvicama.

Pratim je uz prečage lestvica, pa se provlačim kroz otvor, na tavan. Mesečina sipa kroz usamljeni prozor i ja vidim senke kutija i starog nameštaja. Tu gore vazduh je ustajao; uopšte nije svež. Ona otvara prozor i izlazi. Iznenada mi postaje jasno: taj prozor nema rešetke. Pošto sam provirila, jasno mi je zašto. Zemlja je suviše daleko. Odatle nećemo pobeći; skok bi bio samoubistvo.

„Dakle?“, kaže Olena. „Zar nećeš i ti da izađeš?“

Okrećem glavu i vidim da ona sedi na krovu i pali cigaretu. Gledam dole u zemlju koja je tako daleko, i dlan mi se znoji od pomisli na izlazak na krov.

„Nemoj da si takva kukavica“, kaže Olena. „Nije to ništa. Najgore što može da ti se desi jeste da padneš i slomiš vrat.“

Njena cigareta sija i osećam miris dima dok ga ona opušteno izbacuje. Uopšte nije nervozna. U tom trenutku želim da budem tačno kao ona. Želim da budem neustrašiva.

Penjem se kroz prozor, puzim ispustom i uz glasan uzdah olakšanja sedam kraj nje na krovu. Ona odmotava cebe i prebacuje nam ga preko

ramena, tako da sedimo ušuškane zajedno, pod toplim vunenim ogrtačem.

„To je moja tajna“, kaže ona. „Ti si jedina kojoj sam je poverila.“

„Zašto baš meni?“

„Kaća bi me prodala za bombonjeru. A Nađa je previše glupa da drži jezik za zubima. Ti si drugačija.“ Gleda me, zamišljenim pogledom. Gotovo nežno. „Možda jesi mali uplašeni zeka. Ali nisi glupa i nisi izdajica.“

Od njene hvale lice mi gori i nalet zadovoljstva bolji je od svake droge. Bolji od ljubavi. Iznenada, nesmotreno, pomišljam: *Ja bih za tebe uradila sve, Olena*. Pribijam se uz nju, tražeći njenu toplotu. Od muških tela doživela sam samo nasilje. Olena nudi utehu, mekane obline i kosu koja mi dodiruje lice kao saten. Gledam žar njene cigarete i kako otmeno otresa pepeo.

„Hoćeš dim?“, pita i nudi mi je.

„Ne pušim.“

„Ha. I nije zdravo“, kaže i povlači novi dim. „Nije zdravo ni za mene, ali neću da ih bacim.“

„Odakle ti?“

„Sa jahte. Uzela sam čitavo paklo i niko nije primetio.“

„Ukrala si ih?“

Smeje se.

„Ja svašta kradem. Šta misliš, odakle mi kijuč? Majka misli da ga je izgubila, kravetina glupa.“ Olena povlači novi dim i lice joj na tren narandžasto zasja. „Time sam se nekada bavila u Moskvi. Bila sam veoma vešta. Ako govoriš engleski, pustiće te u svaki hotel gde možeš da odradiš koju mušteriju. Da neke odžepariš.“ Izbacila je puna pluća dima. „Zato ne mogu da se vratim kući. Tamo me znaju.“

„A da li želiš?“

Sleže ramenima i otresa pepeo.

„Tamo za mene nema ničega. Zato sam i otišla.“

Zurim u nebo. Zvezde su kao besni ubodi svetla.

„Ni ovde nema ničega. Nisam znala da će biti ovako.“

„Pomišljaš na bekstvo, zar ne, Mila?“

„A ti ne?“

„Čemu bi se vratila? Misliš da će te tvoji hteti? Pošto budu otkrili šta si ovde radila?“

„Imam samo baku.“

„Šta bi radila u Krivicu, ako bi ti se svi snovi ostvarili? Da li bi bila bogata, udala se za finog čoveka?“

„Ja nemam snova“, šapućem.

„Tako je bolje.“ Olena se jetko smeje. „Tako ne možeš da se razočaraš.“

„Ali bilo šta i bilo gde bolje je nego ovde.“

„Misliš?“ Gleda me. „Znam jednu devojkicu koja je pobjegla. Bile smo na zabavi, kao sinoć. U kući gospodina Dezmonda. Iskrala se kroz prozor i pobjegla. A to je bio samo prvi od njenih problema.“

„Što?“

„Šta ćeš da jedeš napolju? Gde ćeš da živiš? Ako nemaš papira, ne možeš da opstaneš drugačije sem da se kurvaš, a to možeš i ovde. Zato je na kraju otišla u policiju, i znaš šta se desilo? Deportovali su je, nazad u Belorusiju.“ Olena izbacuje oblak dima pa me gleda. „Policiji nikada nemoj da veruješ. Oni nisu na tvojoj strani.“

„Ali ona se izvukla. Otišla je kući.“

„Znaš šta će ti se desiti ako pobjegneš i vratiš se kući? Naći će te tamo. Naći će i tvoje najmilije. A kada te nađu, onda ti je bolje da si mrtva.“ Olena je ugasila cigaretu. „Ovde možda jeste pakao, ali bar te neće odrati živu, kao što su nju.“

Drhtim, i to ne od hladnoće. Ponovo mislim na Anju. Uvek mislim na sirotu Anju, koja je pokušala da pobjegne. Pitam se da li njeno telo još leži u pustinji. Da li je istrulilo.

„Onda nema izbora“, šapućem. „Nema nikakvog izbora.“

„Naravno da ima. Igraš njihovu igru. Pojebeš se s nekoliko ljudi svaki dan, daš im ono što traže. Za nekoliko meseci, godinu dana, Majci stiže nova isporuka devojkica, i ti si samo korištena roba. Tada te puste da odeš. Tada si slobodna. Ali ako prvo pokušaš da pobjegneš, onda moraju da naprave od tebe primer.“ Gleda me. Prepala sam se kad iznenada pruži ruku i dodirne mi lice, a šaka joj se zadrži na mom obrazu. Njeni prsti prelaze preko moje kože. „Ostani živa, Mila“, kaže. „Neće ovo trajati večno.“

ÈETRNAEST

Èak i po visokim merilima Bikon Hila, kuća je ostavljala snažan utisak, najveća u ulici uglednih rezidencija u kojima su živele generacije bostonske aristokratije. Bila je to prva Gejbrijelova poseta toj kući, i da su okolnosti bile drugačije, možda bi zastao na kaldrmisanom prilazu da se podivi, na sve bleđem svetlu, reljefnim nadvratnicima, ukrasnom kovanom gvožđu i raskošnom mesinganom zvekiru na ulaznim vratima. Danas mu, međutim, nije bilo do arhitekture, i nije se zadržao na pločniku, već je požurio uz stepenice i pozvonio.

Otvorila mu je mlada žena s naočarima od kornjačevine, pa ga je hladno odmerila. Najnovija čuvarica kapije, pomislio je. Tu asistentkinju nije ranije upoznao, ali se uklapala u obrazac tipičnog osoblja Konvejevih: pametna, efikasna verovatno sa Harvarda. *Konvejski jajoglavci*, tako su ih zvali na Brdu, odred mladih muškaraca i žena poznatih po svom talentu i po apsolutnoj odanosti senatoru.

„Ja sam Gejbrijel Din“ rekao je. „Senator Konvej me očekuje.“

„Čekaju vas u njegovoj kancelariji, agente Dine.“

Oni?.

„Pođite za mnom.“ Okrenula se pa ga je otresitim korakom povela niz hodnik, a njene niske i nimalo pomodne, praktične potpetice kuckale su po tamnoj hrastovini dok su prolazili kraj niza portreta na zidu. Strogi patrijarh za pisaćim stolom. Čovek s napuderisanom perikom, u crnoj sudijskoj togi. Treći, koji stoji pred nabranom zavesom od zelenog somota. U tom hodniku je Konvejevo ugledno poreklo bilo slobodno izloženo, poreklo koje je senator izbegavao da ističe u gradskoj kući u Džordžtaunu, gde je plava krv politički teret.

Žena je diskretno zakucala na vrata, pa je zavirila u sobu.

„Stigao je agent Din.“

„Hvala ti, Džilijen.“

Gejbrijel je zakoračio u sobu, a vrata su se tiho zatvorila za njim.

Senator je smesta ustao od teškog stola od trešnjevine da ga pozdravi. Premda zagazio u šezdesete, srebrokosi Konvej još se kretao snažno i okretno kao marinac, a kada su se rukovali, bio je to snažan pozdrav dva čoveka koji su doživeli bitku i koji jedan drugoga zbog toga poštuju.

„Kako se držiš?“, upitao je Konvej tiho.

Bilo je to izuzetno blago pitanje i izmamilo je neočekivani odsjaj suza u Gejbrijelovim očima. Nakašljao se.

„Iskreno“, priznao je, „jedva nekako guram.“

„Koliko shvatam, jutros je otišla u bolnicu.“

„Termin je bio još prošle nedelje. Jutros joj je pukao vodenjak, i...“ Zastao je i porumeneo. Razgovori dva stara vojnika retko su zalazili u intimne detalje anatomije njihovih žena.

„Zato moramo da je izbavimo odande. I to što pre.“

„Da, gospodine.“ *Ne samo što pre. Već živu.* „Nadam se da ćete mi reći šta se ovde zapravo dešava. Zato što Bostonska policija nema pojma.“

„Učinio si mi mnogo usluga, agente Dine. Uradiću sve što je potrebno, obećavam ti.“ Okrenuo se i mahnulo ka foteljama i stolu prisno zbijenim oko velikog kamina od cigle. „Možda gospodin Silver može da pomogne.“ Gejbrijel se okrenuo ka čoveku koji je sedeo u kožnoj fotelji tako tiho i nepomično da je lako mogao da ga previdi. Čovek je ustao i Gejbrijel je video da je ovaj neobično visok, s proređenom tamnom kosom i blagim očima koje su virile kroz profesorske naočari.

„Mislim da se vas dvojica ne znate“, rekao je Konvej. „Ovo je Dejvid Silver, zamenik direktora Nacionalne obaveštajne agencije. Upravo je doleteo iz Vašingtona.“ To je iznenađenje, pomislio je Gejbrijel dok se rukovao sa Silverom. Direktor Nacionalne obaveštajne agencije je visoko mesto, u nivou ministra, to je čovek koji rukovodi svakom obaveštajnom agencijom u zemlji, od FBI do Vojne obaveštajne službe i CIA. A Dejvid Silver je broj dva u toj organizaciji.

„Čim smo saznali za situaciju“, rekao je Silver, „direktor Vin mi je rekao da dođem. Bela Kuća smatra da ovo nije obična kriza s taocima.“

„Šta god *obično* značilo ovih dana“, dodao je Konvej. „Već imamo direktnu vezu s kancelarijom šefa policije“, rekao je Silver. „Pomno pratimo istragu Bostonske policije. Senator Konvej mi međutim kaže da imate dodatne informacije, koje bi mogle uticati na to kako da pristupimo ovome.“

Konvej pokaza na sofu.

„Hajde da sednemo. Imamo o mnogo toga da razgovaramo.“

„Rekli ste da ne verujete kako je ovo obična kriza s taocima“, rekao je Gejbrijel dok su sedali na sofu. „Ne verujem ni ja. I to ne samo zato što je oteta moja žena.“

„Šta vam deluje drugačije?“

„Sem činjenice da je otmičarka žena? Da je imala naoružanog saradnika koji je ušao da joj se pridruži? Sem činjenice da je emitovala nešto poput aktivacione šifre?“

„Sve je to zabrinulo direktora Vina“, rekao je Silver. „Takode, tu je još jedna pojedinost koja nas brine. Moram da priznam, nisam shvatio njen značaj kada sam prvobitno čuo snimak.“

„Koji snimak?“

„Snimak njenog poziva radio-stanici. Tražili smo da lingvista analizira njen govor. Gramatika je bila savršena gotovo suviše savršena. Nije bilo gutanja slogova, nije bilo žargona. Jasno je da žena nije Amerikanka već strankinja.“

„Pregovarač Bostonske policije došao je do istog zaključka.“

„Dakle, ovo je deo koji nas brine. Ako pažljivo slušate ono što je rekla posebno frazu koju je upotrebila, 'kocka je bačena jasno ćete čuti akcenat. Možda ruski, ili ukrajinski, ili neki drugi istočnoevropski jezik. Nemoguće je odrediti njeno tačno poreklo, ali je naglasak slovenski.“

„Zato se Bela kuća zabrinula“, rekao je Konvej.

Gejbrijel se namrštio.

„Misle da je reč o terorizmu?“

„O čečenskom terorizmu, da budemo određeni“, reče Silver. „Ne znamo ko je ta žena, niti kako je ušla u zemlju. Znamo da Čečeni često koriste žene prilikom napada. U napadu na moskovsko pozorište nekoliko žena bilo je opasano eksplozivom. Onda su bila ona dva putnička aviona koja su pala u južnoj Rusiji pre nekoliko godina, pošto su uzleteli iz Moskve. Verujemo da su oba oborile putnice naoružane bombama. Ti teroristi redovno koriste žene u svojim akcijama. Toga se naš direktor Nacionalne bezbednosti najviše boji. Da imamo posla s ljudima koje pregovori zapravo ne zanimaju. Da su možda potpuno spremni da umru, i to na spektakularan način.“

„Čečeni se bore protiv Moskve. Ne protiv nas.“

„Rat protiv terorizma je globalan. Baš zbog toga je i osnovana služba NOA da budemo sigurni da se jedanaesti septembar neće više desiti. Naš zadatak je da uskladimo rad svih obaveštajnih službi, da se njihovi ciljevi ne sukobljavaju, kao što se ponekad dešavalo. Da više nema suparništva, da više nema igara. U ovome smo svi zajedno. I svi se slažemo da je Bostonska luka primamljiva meta za teroriste. Mogli bi da ciljaju rezervoare goriva ili tankere. Jedan gliser pun eksploziva mogao bi da izazove katastrofu.“ Zastao je. „Otmičarka jeste nađena u vodi, zar ne?“

Konvej reče:

„Izgledate mi sumnjičavo, agente Dine. Šta vam smeta?“

„Govorimo o ženi koja je u ovu situaciju naterana igrom slučaja. Svesni ste da je doneta u mrtvačnicu kao žrtva utapanja? Da je primljena u bolnicu pošto se probudila?“

„Da“, rekao je Silver. „To je bizarna priča.“

„Žena je bila sama...“

„Više nije sama. Sada ima partnera.“

„To baš nimalo ne zvuči kao planirana teroristička operacija.“

„Ne kažemo da je ovo uzimanje talaca bilo planirano. Trenutak im je možda nametnut. Možda je sve počelo kao nesrećan slučaj. Možda je pala u vodu dok su je krijumčarili u zemlju. Probudila se u bolnici, shvatila da će je ispitivati, pa se uspaničila. Možda je ona jedan krak oktopoda, deo mnogo veće operacije. Operacije koja je otkrivena pre vremena.“

„Džozef Rouk nije Rus, on je Amerikanac.“

„Da, o gospodinu Rouku znamo ponešto iz njegovog vojnog dosijea“, reče Silver.

„On baš i nije vaš tipičan čečenski simpatizer.“

„Jeste li znali da je gospodin Rouk u vojsci prošao obuku za rukovanje eksplozivom?“

„Prošli su je i mnogi drugi vojnici, pa nisu postali teroristi.“

„Gospodin Rouk takođe ima istoriju antisocijalnog ponašanja. Disciplinskih problema. Jeste li svesni toga?“

„Znam da je nečasno otpušten.“

„Zato što je udario oficira, agente Dine. Zbog višestrukog odbijanja naređenja. Bilo je čak sumnji u ozbiljnu duševnu poremećenost. Jedan vojni

psihijatar razmatrao je dijagnozu paranoične šizofrenije.“

„Je li lečen od toga?“

„Rouk je odbio sve lekove. Pošto je izašao iz vojske, u suštini je postao usamljenik. Govorimo o čoveku veoma nalik na Junabombera* (*Unabomber Ted Kačinski je između 1978. i 1995. u svojoj borbi protiv savremene tehnologije poslao na desetine bombi na različite adrese, pritom ubivši troje i ranivši dvadeset troje ljudi. (Prim. prev.)*), koji se povukao iz društva i razvijao uvrnute omraze. Kod Rouka je sve bilo o zaverama vlasti, o iluzijama proganjanja. To je veoma ogorčen čovek koji veruje da su ga vlasti zloupotrebile. Napisao je toliko pisama FBI-ju o svojim teorijama da o njemu imaju poseban dosije.“ Silver je uzeo fasciklu sa stočića za kafu i pružio je Gejbrijelu. „Primer njegovog teksta. Pismo koje im je poslao u junu 2004.“

...pružio sam vam brojne slučajeve dokumentovanih srčanih udara krišom izazvanih pomoću PRC-25 pomešanog sa zapaljenim duvanom. Ta kombinacija, kao što naše Ministarstvo odbrane odlično zna, stvara smrtonosan nervni gas. Desetine veterana ubijene su na taj način, da bi Služba za veterane uštedela milione dolara na troškovima zdravstvene zaštite. Zar u FBI-ju nema baš nikoga kome je do toga stalo?

„To je samo jedno od desetina suludih pisama koja je pisao Birou, svom kongresmenu, novinama i te-ve stanicama. *Vašington postu* je stiglo toliko njegovih paranoičnih gluposti da prosto bace sve što stigne s njegovim imenom. Kao što vidite iz ovog uzorka, čovek je inteligentan. Pismen. I potpuno ubeđen da je država oličenje zla.“

„Zašto nije na psihijatrijskom lečenju?“

„On ne veruje da je lud. Iako svi drugi jasno vide da nije svoj.“

„Teroristi ne bi regrutovali psihotičnu osobu.“

„Mogli bi, ako bi bila korisna.“

„Takve ljude ne možete da kontrolišete. Ne možete predvideti šta će uraditi.“

„Ali ih *možete* podstaknuti na nasilje. Možete ojačati njihovo ubeđenje da njihova država radi protiv njih. I možete upotrebiti njihove veštine. Rouk možda jeste paranoičan, ali se razume u eksplozive. To je ogorčeni usamljenik koji je prošao vojnu obuku. Savršen regrut za teroriste, agente Dine. Dok ne budemo imali dokaze o suprotnom, moraćemo pretpostaviti da

je ova situacija pretnja za nacionalnu bezbednost. Smatramo da Bostonska policija nije dorasla da ovo sama vodi.“

„Zato je znači došao Džon Barsanti.“

„Ko?“ Silver je izgledao zbunjeno.

„Agent Barsanti je iz kancelarije zamenika direktora FBI-ja. Biro obično ne šalje nekoga pravo iz Vašingtona, kada može da se osloni na lokalnu kancelariju.“

„Nisam znao da se i FBI umešao“, reče Silver. To priznanje je zaprepastilo Gejbrijela. FBI je potpadao pod nadležnost službe NOA; Silver je sigurno trebalo da zna za Barsantijevu umešanost.

„FBI neće rukovati spasavanjem“, rekao je Silver. „Odobrili smo dolazak posebne protivterorističke jedinice iz Službe za stratešku podršku.“

Gejbrijel se zagledao u njega.

„Dovodite tim iz Pentagona? Vojna operacija na tlu SAD?“

Ubacio se senator Konvej:

„Znam da zvuči protivzakonito, agente Dine, ali postoji nedavna direktiva nazvana *JCS Conplan* 0300-97. Ona daje ovlašćenja Pentagonu da upotrebi protiv-terorističke vojne jedinice unutar granica zemlje ako to situacija nalaže. Toliko je nova da veći deo javnosti čak ni ne zna za nju.“

„A vi mislite da je to *dobra* ideja?“

„Iskreno?“ Senator uzdahnu. „To me užasno plaši. Ali direktiva je pravosnažna. Vojska *može* da se umeša.“

„I to s dobrim razlogom“ reče Silver. „U slučaju da niste primetiii, naša zemlja je napadnuta. To je naša prilika da zbrisemo to gnezdo pre nego što izvede napad. Pre nego što još ljudi bude izioženo opasnosti. Ako sagledamo celokupnu sliku, ovo se može pokazati kao srećan događaj.“

„Srećan?“

Silver je prekasno shvatio sopstvenu neosetljivost. Digao je ruku u znak izvinjenja.

„Oprostite, to što sam rekao stvarno je užasno. Toliko sam usredsređen na vlastiti zadatak da sam ponekad slep za sve ostalo.“

„Možda je zbog toga i vaš pogled na situaciju takođe ograničen.“

„Šta hoćete da kažete?“

„Ovu opsadu automatski doživljavate kao terorizam.“

„Moram to da uzmem u ozbir. *Oni* su nas prisilili da zauzmemo taj

stav. To nemojte da zaboravite.“

„I da isključimo sve druge mogućnosti?“

„Naravno da ne. Savršeno je moguće da prosto imamo posla s dvoje ludaka. Dvoje ljudi koji pokušavaju da izbegnu hapšenje pošto su ubili policajca u Nju Hejvenu. Razmotrili smo i to objašnjenje.“

„A ipak ste fokusirani samo na terorizam.“

„Gospodin Vin nije hteo nikako drugačije. Kao direktor Nacionalne obaveštajne agencije, on ozbiljno shvata svoj posao.“

Konvej je gledao Gejbrijela, tumačio njegove reakcije.

„Vidim da imaš problema s tim da se ovo posmatra kao terorizam.“

„Mislim da je to suviše jednostavno objašnjenje“, reče Gejbrijel.

„A koje bi bio vaše objašnjenje? Šta je cilj tih ljudi?“, upita Silver. Naslonio se u fotelji, prekrstio dugačke noge, sa šakama opuštenim na rukonaslonima. Ni znaka napetosti u njegovom štrkljastom telu. Njega zapravo ne zanima moje mišljenje, pomisli Gejbrijel; on je svoj sud već doneo.

„Još nemam odgovor“, reče Gejbrijel. „Imam samo brojne zbunjujuće detalje koje ne umem da objasnim. Zato sam i zvao senatora Konveja.“

„Koje detalje?“

„Upravo sam prisustvovao obdukciji bolničkog čuvara. Čoveka koga je naša otmičarka ubila. Ispostavilo se da on uopšte nije zaposlen u bolnici. Ne znamo ko je.“

„Jesu li proverili njegove otiske prstiju?“

„Nema ih u nacionalnoj bazi.“

„Znači da nema dosije.“

„Tako je. Njegovi otisci nisu se pojavili *ni u jednoj* bazi koju smu proverili.“

„Nemaju svi ljudi otiske u bazama.“

„Taj čovek je ušao u bolnicu sa oružjem punim dupleks municije.“

„To je čudno“, reče Konvej.

„Šta je dupleks municija?“, upita Silver. „Ja sam samo pravnik, pa ćete morati da mi to objasnite. Bojim se da sam nepismen kada je reč o vatrenom oružju.“

„To je municija u čijoj čauri ne postoji samo jedno zrno“, odgovori Konvej. „Osmišljena je da bude još smrtonosnija.“

„Upravo sam razgovarao s balističkom laboratorijom Bostonske policije“, rekao je Gejbrijel. „Našli su čauru u bolničkoj sobi. M-198.“

Konvej se zagledao u njega.

„Zvančino naoružanje naše kopnene vojske. Ne bi se očekivalo da će jedan radnik obezbeđenja to da nosi.“

„*Lažni* radnik obezbeđenja.“ Gejbrijel iz džepa na grudima izvuče presavijen list papira. Ispravio ga je na stočiću za kafu. „A evo sledećeg detalja koji me brine.“

„Šta je to?“, upita Silver.

„To je skica koju sam napravio na obdukciji, Tetovaža na leđima pokojnika.“

Silver okrenu papir da ga pogleda.

„Škorpion?“

„Da.“

„Hoćete li mi objasniti zašto je to bitno? Jer sam siguran da na svetu ima prilično mnogo ljudi s tetovažama škorpiona.“

Konvej uze skicu.

„Rekao si da mu je to bilo na leđima? I da nemamo *nikakvu* identifikaciju?“

„Ni za otiske prstiju nemamo ništa.“

„Čudi me da njegovi otisci nisu u dosijeu.“

„Zašto?“, upita Silver.

Gejbrijel ga pogleda.

„Zato što ima dobrih izgleda da je ovaj čovek vojno lice.“

„To možete da kažete samo po njegovoj tetovaži?“ „To nije bilo kakva tetovaža.“

„Šta je toliko posebno u vezi sa ovom?“

„Nije mu na ruci, nego na leđima. U marincima ih mi zovemo stočni pečat, korisne su za identifikaciju leša. Prilikom eksplozija postoje dobri izgledi da ćete ostati bez ruku i nogu. Zato mnogi vojnici tetoviraju grudi ili leđa.“

Silver iskrivi lice.

„Morbidan razlog.“

„Ali praktičan.“

„A škorpion? Da li bi to trebalo nešto da znači?“

„Za oko mi je zapao broj trinaest“, reče Gejbrijel. „Vidite ga ovde, okruženog žaokom. Mislim da se odnosi na Borbenu trinaestu.“

„To je vojna jedinica?“

„Marinska ekspediciona. Obučena za specijalne operacije.“

„Kažete da je pokojnik bivši marinac?“

„Ne postoje *bivši* marinci“, primeti Konvej.

„Oh. Naravno“, ispravio se Silver. „On je *pokojni* marinac.“

„A to vodi do detalja koji mi najviše smeta“, reče Gejbrijel. „Činjenice da njegovi otisci prstiju nisu ni u jednoj bazi podataka. Da čovek nema vojni dosije.“

„Onda možda grešite u vezi s ovom tetovažom i dupleks municijom.“

„Ili sam ja u pravu. A njegovi otisci prstiju su pažljivo očišćeni iz sistema da bi bili nevidljivi za policiju i pravosuđe.“

Usledila je duga tišina.

Silverove oči iznenada se raširiše kada je shvatio šta Gejbrijel nagoveštava.

„Hoćete da kažete da je neka *naša* obaveštajna agencija očistila otiske?“

„Da prikrije crne operacije na domaćem tlu.“

„Koga optužujete? CLA? Vojnu bezbednost? Ako je on jedan od nas, meni sasvim sigurno niko ništa nije rekao.“

„Ko god da je taj čovek bio, za koga god da je radio, sada je očigledno da su se on i njegov saradnik pojavili u toj bolničkoj sobi samo s jednim razlogom.“ Gejbrijel pogleda Konveja. „Vi ste u senatskom obaveštajnom odboru. Imate izvore.“

„Ali ja sam u ovome potpuno van toka“, reče Konvej odmahujući glavom. „Ako je neka naša agencija naredila likvidaciju te žene, to je ozbiljan skandal. Naručeno ubistvo na domaćem tlu?“

„Ova likvidacija je pošla krajnje naopako“, rekao je Gejbrijel. „Pre nego što su uspeali da je dokrajče, zatekla ih je doktorka Ajls. Ne samo da je žrtva preživela pokušaj ubistva, već je uzela i taoce. To je sada ogroman medijski događaj. Propala crna misija koja će završiti na naslovnim stranama. Činjenice će se svejedno saznati, tako da ako nešto znate, možete odmah da mi kažete. Ko je ta žena i zašto naša država želi njenu smrt?“

„To je obično nagađanje“, reče Silver. „Pratite prilično slabašnu nit,

agente Dine. Na osnovu tetovaže i metka pravite vezu sa ubistvom po nalogu države.“

„Ti ljudi drže moju ženu“, reče Gejbrijel tiho. „Spreman sam da sledim svaku nit, koliko god tanka bila. Moram da znam kako ovo da okončamo a da niko ne pogine. To je sve što želim. Da niko ne pogine.“

Silver klimnu glavom.

„To je ono što svi želimo.“

PETNAEST

Mrak je već pao kada je Mora skrenula na mirnu bruklinsku ulicu u kojoj je živela. Provezla se pored poznatih kuća, poznatih vrtova. Videla je istog ridokosog dečaka kako baca košarkašku loptu u obruč iznad svoje garaže. I kako promašuje, kao i obično. Sve je izgledalo kao juče, samo još jedno vrelo letnje veče u predgrađu. Noćas je međutim drugačije, mislila je. Noćas neće sedeti sa čašom hladnog vina ili novim brojem *Venitifera*. Kako bi mogla da uživa u svojim uobičajenim zadovoljstvima znajući šta Džejn trpi u tom trenutku?

Ako je Džejn uopšte još živa.

Mora je parkirala u garaži pa je ušla u kuću, zahvalna na svežini koju je stvarala centralizovana klima. Neće ostati dugo; došla je kući samo da večera na brzinu, da se istušira i presvuče. Ipak je osećala grižu savesti čak i zbog tog kratkog predaha. *Poneću sendviče Gejbrijelu*, pomislila je. Sumnjala je da se on uopšte setio hrane.

Tek što je izašla ispod tuša, kad začu zvono na vratima. Obukla je kućni mantil i požurila da ih otvori.

Na njenom tremu sedeo je Piter Lukas. Razgovarali su koliko tog jutra, ali sudeći po njegovoj izgužvanoj košulji i napetim linijama oko očiju, protekli sati su uzeli danak.

„Izvinite što se tek tako pojavljujem ovde“, rekao je. „Pokušao sam da vam se javim pre nekoliko minuta.“

„Nisam čula telefon. Bila sam pod tušem.“

Njegov pogled se spustio, tek na tren, na njen bademantil. Onda je pogledao iza nje, usredsrećio se na tačku iznad njenog ramena, kao da mu je neprijatno da gleda pravo u neodevenu ženu.

„Možemo li da razgovaramo? Potreban mi je vaš savet.“

„Savet?“

„O onome što policija traži da uradim.“

„Razgovarali ste sa kapetanom Hajderom?“

„I onim agentom FBI-ja. Barsantijem.“

„Onda već znate šta otmičari traže.“

Lukas klimnu glavom.

„Zato sam ovde. Moram da znam šta vi mislite o čitavom tom ludom planu.“

„Vi zapravo pomišljate da to uradite“

„Moram da znam šta biste vi uradili na mom mestu, doktorko Ajls. Verujem vašoj proceni.“ Njegov pogled napokon se susreo s njenim i ona oseti kako joj se zažarilo lice, shvati da čvršće zateže mantil.

„Uđite“, rekla je napokon. „Da se obučem, pa ćemo porazgovarati.“

Dok je čekao u dnevnoj sobi, ona je u ormaru našla čiste pantalone i bluzu. Kada je zastala pred ogledalom, iskrivila je lice pred odrazom sa razmazanom šminkom i raščupanom kosom. *On je samo novinar*, pomislila je. *Ovo nije izlazak. Uopšte nije bitno kako izgledaš.*

Kada se napokon vratila u dnevnu sobu, zatekla ga je gde stoji kod prozora i zuri u mračnu ulicu,

„Znate, ovo je dospelo u nacionalne vesti“, rekao je i okrenuo se da je pogleda. „Baš ovog časa, ljudi gledaju ovo u Los Angelesu.“

„Zato pomišljate da to uradite? Je li to prilika da se proslavite? Zbog toga što će vam se ime pojaviti na naslovnim stranama?“

„O da, već ih vidim: 'Novinar završio s prosutim mozgom' Prosto sam lud da vidim *taj* naslov.“

„Znači shvatate da to nije posebno mudar potez “

„Još nisam rešio.“

„Ako želite moj savet...“

„Želim više od vašeg saveta. Želim informacije.“

„Šta ja mogu da vam kažem?“

„Možete mi reći šta FBI radi ovde?“

„Rekli ste da ste razgovarali sa agentom Barsantijem. Zar ga niste pitali?“

„Čuo sam da je umešan i izvesni agent Din. Barsanti nije hteo baš ništa da mi kaže o njemu. Zašto bi Biro poslao dva čoveka čak iz Vašingtona, zbog krize koju bi obično rešavala bostonska policija?“

Njegovo pitanje ju je uznemirilo. Ako već zna za Gejbrijela, neće proći dugo pa će saznati da je Džejn talac.

„Ne znam“, slagala je i shvatila da joj teško pada da ga pogleda u oči. Gledao ju je tako usredsređeno da je napokon morala da se okrene i sedne na sofu.

„Ako postoji nešto što bi trebalo da znam“, rekao je, „nadam se da ćete mi to i reći. Voleo bih da znam u šta se upuštam.“

„Sada već znate verovatno isto koliko i ja.“

Seo je na stolicu nasuprot njoj, a pogled mu je bio tako prodoran da se osećala kao probodeni leptir.

„Šta ti ljudi žele?“

„Šta vam je Barsanti rekao?“

„Rekao mi je za njihovu ponudu. Da su obećali da će pustiti dvoje talaca. Onda ja ulazim s te-ve kamermanom, razgovaram sa tim tipom i još dvoje talaca će biti pušteno. To je dogovor. Šta će se desiti posle, niko ne zna.“

Ovaj čovek bi mogao da spase Džejnin život, pomislila je. Ako uđe tamo, Džejn može biti jedno od dvoje talaca koji će izaći. Ja bih to uradila. Ali ja ne mogu da tražim od tog čoveka da rizikuje svoj život, čak ni za Džejn.

„Ne pruža se čoveku svakog dana šansa da bude heroj“, rekao je. „Ovo *jeste* jedna vrsta mogućnosti. Mnogi novinari bi je oberučke prihvatili.“

Nasmejala se.

„Veoma primamljivo. Ugovor za knjigu, te-ve film nedelje. Rizikujete život radi slave i bogatstva?“

„Hej, mene napolju čeka zardala matora tojota, i još dvadeset devet godina kredita, tako da slava i bogatstvo i ne zvuče tako loše.“

„Ako poživite dovoljno dugo da u njima uživate.“

„Zato i razgovaram sa vama. Vi ste bili sa tom ženom. Znae s kakvom vrstom ljudi imamo posla. Jesu li racionalni? Hoće li održati reč? Hoće li me pustiti da izađem pošto se intervju okonča?“

„To ne mogu da predvidim.“

„Taj odgovor baš i ne pomaže mnogo.“

„Odbijam odgovornost za ono što će vam se desiti. Ne mogu predvideti šta će oni da urade. Ne znam čak ni šta žele.“

Uzdahnuo je.

„Bojao sam se da ćete to reći.“

„Sada ja imam pitanje za vas. Pretpostavljam da znate odgovor.“

„Pitanje glaasi?“

„Od svih novinara koje su mogli da pozovu, zašto su izabrali baš vas?“

„Nemam pojma.“

„Sigurno ste imali nekakavkontakt sa njima i ranije.“ Pažnju joj je privukio njegovo oklevanje. Nagnula se napred. „Već su vam se javljaii.“

„Morate nešto da shvatite, novinarima se javaljaju svakakvi ludaci. Svake nedelje mi stigne bar nekoliko bizarnih pisama ili primim nekoliko telefonskih poziva o svakojakim zaverama. Ako nije reč o zlim naftnim kompanijama, onda su to crni helikopteri ili pretnja Ujedinjenih nacija. Najčešće ih prosto ignorišem. Zato zapravo nisam mnogo razmišljao o tome. Bio je to samo još jedan uvrnuti telefonski poziv.“

„Kada?“

„Pre nekoliko dana. Jedan moj kolega me je upravo podsetio na to, zato što se on javio na telefon. Iskreno, kada sam primio poziv, imao sam previše posla da bih nešto posebno obratio pažnju. Bilo je kasno i bližio mi se rok za predaju teksta, tako da mi je samo još falilo da pričam s nekim ludakom.“

„Zvao je muškarac?“

„Da. U redakciju *Tribjuna*. Čovek je pitao jesam li pogledao paket koji mi je poslao. Nisam znao o čemu priča. Rekao je da mi je poslao nešto pre nekoliko nedelja, što meni nikada nije stiglo. Rekao mi je da će mi neka žena doneti novi paket na recepciju te noći. Da čim stigne treba smesta da siđem i da ga uzmem, zato što je u pitanju nešto veoma važno.“

„Je li vam ikada stigao taj drugi paket?“

„Nije. Čuvar je rekao da se te noći nije pojavila nikakva žena. Otišao sam kući i prosto na to zaboravio. Sve do sada.“ Zastao je. „Pitam se da li me je to zvao Džo.“

„Zašto je vas izabrao?“

„Nemam pojma.“

„Ti ljudi kao da vas poznaju.“

„Možda čitaju moju kolumnu. Možda su obožavaoci.“ Na Morinu ćutnju, ironično je slegnuo ramenima. „I nema baš nekih izgleda za to, je li?“

„Jeste li se ikada pojavljivali na televiziji?“, upitala je, misleći: ima lice za to, ima tu crnomanjastu privlačnost. „Nikada.“

„A objavljujete samo u *Boston tribjunu*?“

„Samo? Odlično sasecanje, doktorko Ajls.“

„Nisam tako mislila.“

„Ja sam novinar od svoje dvadeset druge. Počeo sam kao frilenser u *Boston feniksu* i *Boston magazinu*. Neko vreme je bilo zabavno, ali se frilensovanjem ne mogu platiti računi, tako da sam rado prihvatio mesto u *Tribjunu*. Počeo sam u gradskoj rubrici, proveo nekoliko godina u Vašingtonu kao dopisnik. Onda sam se vratio u Boston kada su mi ponudili nedeljnu kolumnu. Dakle, jeste, već sam dugo u ovom poslu. Ne zarađujem mnogo, ali se očigledno nekim ljudima sviđa to što radim. Pošto Džozef Rouk izgleda da zna ko sam ja.“ Zastao je. „Bar se *nadam* da je ljubitelj. Da nije neko koga sam razbesneo svojim člancima.“

„Čak i ako je ljubitelj, upuštate se u opasnu situaciju.“

„Znam.“

„Jesu li vam jasni uslovi?“

„Kamerman i ja. Ići će prenos uživo za neku lokalnu TV stanicu. Pretpostavljam da otmičari imaju neki način da prate jesmo li zaista u programu. Takođe pretpostavljam da im neće smetati standardno odlaganje od pet sekundi, tek za slučaj...“ Zaustavio se.

Za slučaj da se desi nešto užasno.

Lukas duboko udahnu.

„Šta biste vi uradili, doktorko Ajls? Na mom mestu?“

„Ja nisam novinarka.“

„Znači odbili biste.“

„Normalna osoba neće slobodnom voljom postati talac.“

„Što znači da novinari nisu normalni ljudi?“

„Samo lepo razmislite o tome.“

„Reći ću vam šta ja mislim. Da bi zbog mene četvoro talaca moglo da izađe živo. Jednom će za promenu neki moj postupak biti vredan opisivanja.“

„I spremni ste da stavite život na kocku?“

„Spreman sam da rizikujem“, rekao je. Onda je dodao, s tihom iskrenošću: „Ali se takođe užasno plašim.“ Njegova iskrenost bila je

razoružavajuća; malo je muškaraca dovoljno hrabrih da priznaju da se plaše. „Kapetan Hajder želi da čuje moj odgovor pre devet.“

„Šta ćete da uradite?“

„Kamerman je već pristao da uđe. Zbog toga ću se osećati kao kukavica ako ja odbijem. Posebno ako tako može da se spase četvoro talaca. Neprekidno mislim o onim izveštačima koji su sada u Bagdadu, i sa čime se oni svakodnevno suočavaju. Ovo je u poređenju s tim mačji kašalj. Uđem, popričam sa ludacima, pustim ih da ispričaju svoju priču, i onda izađem. Možda je to sve što žele prilika da se istresu, da ih neko sasluša. Time bih mogao da okončam čitavu krizu.“

„Hoćete da budete spasitelj.“

„Ne! Ne, samo...“ Nasmejao se. „Samo pokušavam da opravdam izlaganje tom ludom riziku.“

„Vi ste to tako nazvali. Ja nisam.“

„Istina je da ja nisam heroj. Nikada nisam video svrhu stavljanja glave u torbu ako to nije neophodno. Ali me ovo zbunjuje jednako koliko i vas. Želim da znam zašto su baš mene izabrali.“ Pogledao je na sat. „Sad će devet. Izgleda da bi trebalo da pozovem Barsantija.“ Ustao je i okrenuo se ka vratima. Iznenada je zastao i osvrnuo se.

Morin telefon je zvonio.

Digla je slušalicu i čula Ejba Bristola kako govori: „Gledaš te-ve?“, upitao je.

„Zašto?“

„Uključi ga, Kanal šest. Ne valja.“

Dok ju je Lukas pratio pogledom, prišla je televizoru, a srce joj je iznenada tutnjalo. *Šta se desilo? Šta je pošlo naopako?* Pritisnula je dugme na daljinskom i lice Zoi Fosi smesta je ispunilo ekran.

„...zvanični predstavnik za štampu odbio je da komentariše, ali imamo potvrdu da je jedan od talaca bostonska policajka. Detektivka Džejn Ricoli bila je u nacionalnim vestima koliko prošlog meseca, prilikom istrage o otetoj domaćici iz Natika. Još nemamo vesti o stanju talaca, niti kako se detektivka Ricoli zatekla među njima...“

„Gospode bože“, prošaputa Lukas, koji je stajao odmah pored nje. Nije bila svesna da joj se toliko približio. „Unutra je *policajka*“

Mora ga je pogledala.

„Vrlo lako bi mogla biti mrtva policajka.“

ŠESNAEST

To je to. Ubiće me.

Džejn je sedela na sofi i čekala prasak pištolja dok se Džo okretao od televizora da je pogleda. Ka Džejn je, međutim, pošla žena, koracima sporim i veoma, veoma smišljenim. *Olena* je bilo ime kojim je Džo oslovio svoju parnterku. Sada bar znam imena svojih ubica, pomislila je Džejn. Osetila je kako se bolničar odmiče od nje, kao da ne bi hteo da ga isprska krvlju. Džejnin pogled ostao je prikovan na Olenino lice; nije se usuđivala da pogleda pištolj. Nije želela da vidi tu cev kako se diže ka njenoj glavi, nije želela da gleda šaku kako se steže oko drške. *Bolje da ne vidim metak kako dolazi*, pomislila je. *Bolje da gledam ovu ženu u oko, da je prislim da vidi ljudsko biće koje se sprema da raznese*. Nije kod nje videla nikakve emocije; oči su bile oči lutke. Plavo staklo. Olena je sada bila odevena u odeću koju je našla u svlačionici: bolničke pantalone i doktorski mantil. Ubica prerušen u odeću lekara.

„To je istina?“, pitala je Olena tiho.

Džejn je osetila kako joj se utroba steže, pa je zagrizla usnu zbog sve jačeg bola koji su novi trudovi donosili. *Sirota moja bebo*, pomislila je. *Nikada nećeš udahnuti svoj prvi dah*. Osetila je kako doktorka Tam pruža ruku da joj stegne šaku, nudeći nemu podršku.

„Televizija, govori istinu? Ti si iz policije?“

Džejn proguta knedlu.

„Da“, odgovorila je.

„Kažu da si detektivka“, ubacio se Džo. „Jesi li?“

Uhvaćena trudovima, Džejn se nagnula napred, a pred očima joj je potamnelo.

„Jesam“, zastenjala je. „Jesam, majku mu! Radim u u odeljenju za ubistva...“

Olena je pogledala bolničku narukvicu koju je prethodno strgnula sa Džejnine ruke. Još je ležala na podu blizu sofe. Uzela ju je i pružila Džou.

„Ricoli, Džejn“, pročitao je on.

Najgori bol sada je popustio. Oštro je uzdahnula i ponovo se naslonila na sofu, a spavaćica joj je bila natopljena znojem. Previše iscrpljena da se bori, čak i da spase sopstveni život. Kako bi i mogla da se bori? *Ne mogu čak ni da ustanem sa ove meke sofe bez nečije pomoći.* Poraženo je gledala Džoa kako uzima njen karton i otvara ga.

„Ricoli, Džejn“, pročitao je naglas. „Udata, adresa Ulica Klermont. Zanimanje: detektivka, odeljenja za ubistva. Bostonska policija.“ Pogledao ju je tamnim očima toliko probojnim da joj je došlo da od njih ustukne. Za razliku od Olene, taj čovek je bio savršeno miran i savršeno je vladao sobom. To je Džejn najviše i plašilo što on izgleda kao da tačno zna šta radi. „Detektivka iz odeljenja za ubistva. I prosto se *slučajno* desilo da budeš ovde?“

„Sigurno je bio moj srećan dan“, promrsila je.

„Šta?“

„Ništa.“

„Odgovori mi. Kako si se prosto stvorila ovde?“

Džejnina brada poskoči.

„Za slučaj da nisi primetio, treba da se porodim.“

Doktorka Tam reče:

„Ja sam njen ginekolog. Jutros sam je primila u bolnicu.“

„I to baš sada, je li?“, rekao je Džo. „To mi deluje prilično sumnjivo.“

Džejn je ustuknula kada je Džo zgrabio njenu bolničku spavaćicu i cimnuo je uvis. Na tren je zurio u Džejnin ogromni trbuh, njene teške grudi, sada ogoljene da ih svi u sobi vide. Bez reči je pustio spavaćicu da je ponovo pokrije.

„Jesi sad srećan, kretenu?“, izlete Džejn, obraza zažarenih od poniženja. „Šta si očekivao, jastuk ispod spavaćice?“ Čim su joj reči prešle preko usana, znala je da joj je to bilo glupo. Prvo pravilo opstanka taoca: *Nikada nemoj da provociraš čoveka s pištoljem.* Ali time što joj je zadigao spavaćicu on ju je napao, posramio ju je i ona je sada ceptela od besa. „Misliš da ja *hoću* da budem zarobljena ovde sa vas dvoje ludaka?“

Osetila je kako joj doktorka Tam steže članak, nemo je moleći da ućuti. Džejn je otresla njenu ruku, čuvajući i dalje bes za otmičare.

„Da, ja sam policajka. I znaš šta? Vas dvoje ste se sjebali. Ako ubijete

mene, znate šta će da bude? Znae šta moje kolege rade sa ubicama policajaca?“

Džo i Olena su se zgleдали. Da li upravo odlučuju o njenom životu i smrti?

„Greška“, reče Džo. „To je sve što si ti, detektivko Ricolijeva. Našla si se na mnogo pogrešnom mestu u mnogo pogrešno vreme.“

Sam si to rekao, kretenu.

Trgla se kada se Džo iznenada nasmejao. Otišao je na drugi kraj sobe, odmahujući glavom. Kada se okrenuo da je pogleda, videla je da mu je oružje upereno u pod. Ne u nju. „Dakle, ti si dobra policajka?“, upitao je.

„Molim?“

„Na te-ve u su rekli da si radila na slučaju neke nestale domaćice.“

„Trudnice. Bila je oteta.“

„Kako se to završilo?“

„Živa je. Otmičar je mrtav.“

„Znači da si dobra.“

„Samo sam radila svoj posao.“

Olena i Džo ponovo razmeniše pogled. Džo je prišao i stao tik ispred Džejn.

„Šta ako bih ti ispričao za jedan zločin? Šta ako bih ti rekao da pravde nema? Da je nikada ne može biti?“

„Zašto je ne može biti?“

Uhvatio je stolicu, dovukao je ispred nje i seo. Oči su im sada bile u istoj visini. Netremični pogled njegovih tamnih očiju ukrstio se s njenim.

„Zato što ga je počinila naša država.“

Uf. Pažnja, ludak.

„Imaš li neki dokaz?“, upitala je Džejn, trudeći se da joj glas ostane neutralan.

„Imamo svedoka“, rekao je i pokazao Oleni. „Ona je videla šta se desilo.“

„Izveštaji svedoka nisu nužno dovoljni.“ *Posebno kada je svedok lud.*

„Jesi li svesna za kakva je sve kriminalna dela odgovorna naša država? Kakve zločine počinu svakog dana? Ubistva, otmice? Truje sopstvene građane, u ime profita? Ovom zemljom upravljaju velike korporacije, a mi smo svi potrošna roba. Eto na primer gazirani napici.“

„Molim?“

„Dijetalni gazirani napici. Vlast SAD ih kupuje na kontejnere za vojnike u Zalivu. Bio sam tamo i video sam bezbrojne konzerve kako stoje na vrućini. Šta misliš šta se dešava sa hemikalijama u dijetalnim napicima kada su izloženi vrućini? Postaju toksične. Pretvaraju se u otrov. Zato su se hiljade veterana iz Zaliva vratile kući bolesne. O da, naša država zna za to, ali javnost nikada neće saznati. Industrija osvežavajućih napitaka previše je jaka i oni znaju tačno koga da podmite.“

„Dakle... sve ovo je zbog osvežavajućih napitaka?“

„Ne. *Ovo* je mnogo gore.“ Nagnuo se bliže. „Ovog puta ih napokon imamo, detektivko. Imamo svedoka i imamo dokaz. I imamo pažnju čitave nacije. Zato su se uplašili. Zato žele našu smrt. Šta bi ti učinila, detektivko?“

„Povodom čega? I dalje ništa ne shvatam.“

„Kada bi znala za zločin koji su počinili ljudi iz vlasti. I kada bi znala da će proći nekažnjeno. Šta bi uradila?“

„To je bar lako. Radila bih svoj posao. Isto kao uvek.“

„Borila bi se za pravdu?“

„Da.“

„Bez obzira na to ko ti stoji na putu?“

„Ko bi probao da me zaustavi?“

„Ti ne poznaješ te ljude. Ne znaš na šta su sve spremni.“ Napela se kada su joj trudovi ponovo stegnuli utrobu i opet je osetila kako je doktorka Tam hvata za ruku. Izenada se sve zamutilo i bol je nahirupio, bol od koga se zaljuljala, stenjući. O gospode, šta su je ono učili na vežbama za trudnice? Sve je zaboravila.

„Diši duboko“, prošaputa doktorka Tam. „Usredsredi se.“

To je bilo to. Sada se prisetila. *Udahni. Usredsredi se na jednu tačku.* Ti ludaci je neće ubiti u sledećih šezdeset sekundi. Samo mora da savlada ovaj bol. *Diši ifokusiraj se. Diši ifokusiraj se...*

Olena je prišla i iznenada se njeno lice nadvilo iznad Džejninog.

„Pogledaj me“, rekla je Olena. Pokazala je svoje oči. „Pogledaj me, pravo u oči. Dok ne prođe.“

Ne mogu da verujem. Ludakinja hoće da mi bude babica.

Džejn počeo da dahće, dah joj se ubrzavao kako je bol narastao. Olena je bila tik ispred nje, pogled joj je bio prikovan na njen. Hladna plava voda.

Na to su te oči podsećale Džejn. Voda. Bistra i mirna. Jezerce bez talasića.

„Dobro je“, prošaptala je žena. „Dobro si uradila.“ Džejn je odahnula s olakšanjem i zavalila se na jastuke. Znoj joj je kapao na obraz. Novih blaženih pet minuta da se oporavi. Pomislila je na sve žene u prošlim milenijumima koje su trpele porođaj, na svoju rođenu majku koja se pre trideset četiri godine jedne vrele letnje noći mučila da donese Džejn na svet. *Nisam cenila kroz šta si prošla. Sada shvatam. Ovo je cena koju žene moraju da plate za svako dete koje se ikada rodilo.*

„Kome ti veruješ, detektivko Ricoli?“

Ponovo joj se obraćao Džo. Podigla je glavu, još previše ošamućena da shvati šta to on od nje očekuje.

„Sigurno postoji neko kome veruješ“, rekao je. „Neko s kim možeš da sarađuješ. Drugi policajac. Možda tvoj partner.“

Umorno je odmahнула glavom. „Ne znam na šta ciljaš.“

„Šta ako bih ti stavio ovaj pištolj na čelo?“

Zaledila se kada je iznenada podigao oružje i prislonio joj ga na slepoočnicu. Čula je bolničarku s prijemnog kad se zagrcnula. Osetila druge taoce na sofi kako se odmiču od žrtve između njih.

„A sada mi reci“, naredi Džo hladno. Razumno. „Postoji li neko ko bi primio ovaj metak umesto tebe?“

„Zašto to radiš?“, prošaptala je.

„Samo pitam. Ko bi primio ovaj metak umesto tebe? Kome bi mogla da poveriš svoj život?“

Zurila je u ruku koja drži pištolj, pa je pomislila: To je test. A ja ne znam odgovor. Ne znam šta on hoće da čuje.

„Reci mi, detektivko. Zar ne postoji niko kome sasvim veruješ?“

„Gejbrijel...“ Progutalajeknedlu. „Moj muž. Verujem svom mužu.“

„Ne pričam o porodici. Pričam o nekome sa značkom, kao što si ti. O nekome čistom. Nekome ko će izvršiti svoju dužnost.“

„Zašto me to pitaš?“

„Odgovori na pitanje!“

„Rekla sam ti. Odgovorila sam.“

„Rekla si tvoj muž.“

„Da!“

„Je li on policajac?“

„Ne, on je...” Ućutala je.

„Šta je on?”

Ispravila se. Skrenula pogled sa pištolja i usredsredila se umesto toga na oči čoveka koji ga je držao.

„On je agent FBI”, rekla je.

Džo ju je neko vreme gledao. Onda je pogledao svoju partnerku.

„To menja sve”, rekao je.

SEDAMNAEST

Mila

U kući je nova devojka.

Jutros je stigao kombi i ljudi su je odneli u našu sobu. Čitavog dana je ležala na Oleninom ležaju, treznila se od droga koje su joj dali za putovanje. Sve je gledamo, zurimo u lice tako blede da ne izgleda živo, već kao svetlucavi mermer. Dah joj je tih i isprekidan, pramen njene plave kose zaigra svaki put kada ga izbaci. Šake su joj male šake lutke, čini mi se dok gledam malu pesnicu, palac pritisnut na usne. Kad Majka otključa vrata i uđe u sobu, devojka se ne pomeri.

„Budite je“, naređuje Majka.

„Koliko joj je godina?“, pita Olena.

„Samo je dignite.“

„Ona je dete. Koliko joj je, dvanaest? Trinaest?“

„Dovoljno da radi.“ Majka prilazi ležaju i drmusa devojkicu. „Hajde“, prasne skidajući ćebe. „Predugo si spavala.“

Devojka se meškolji i okreće na leđa. Tada vidim modrice na njenoj ruci. Otvara oči, vidi nas kako zurimo u nju i njeno krhko telo smesta se preplašeno koči.

„Nemoj da te čeka“, kaže Majka.

Ėujemo kola kako se približavaju kući. Pao je mrak i pošto sam pogledala kroz prozor, vidim farove kako namiguju kroz drveće. Gume škripe na šljunku dok se kola zaustavljaju. Prvi večerašnji klijent, mislim užasnuto, ali Majka nas uopšte ni ne gleda. Grabi ruku nove devojke i diže je na noge. Devojčica se tetura, pospanih očiju, izlazi iz sobe.

„Odakle im tako mlada ženska?“, pita Kaća.

Čujemo zvono na vratima. To je zvuk od koga smo naučile da uzmičemo, najava dolaska naših mučitelja. Sve smo se utišale, osluškujemo glasove u prizemlju. Majka pozdravlja klijenta na engleskom. Čovek malo govori; čujemo samo nekoliko njegovih reči. Onda slede njegovi teški koraci na stepeništu i mi uzmičemo od vrata. Prolazi odmah pored naše sobe i nastavlja hodnikom.

U prizemlju, devojčica se glasno buni. Čujemo šamar, onda jecanje. Koraci se ponovo penju stepenicama dok Majka vuče devojku u klijentovu sobu. Vrata se uz tresak zatvaraju i Majka odlazi, ostavljajući devojku sa tim čovekom.

„Kučka“, šapuće Olena. „Goreće u paklu.“

Bar noćas neću ja da stradam. Osećam grižu savesti čim mi je ta misao ušla u glavu. Svejedno je tu. *Bolje ona nego ja.* Odlazim do prozora i zurim u noć, u tamu koja ne može da vidi moju sramotu. Kaća se pokriva ćebetom preko glave. Sve se trudimo da ne slušamo, ali čak i kroz zatvorena vrata čujemo vrištanje devojke i možemo da zamislimo šta joj on radi, zato što su isto radili i nama. Menjaju se samo lica muškaraca, bol koji nanose ostaje isti.

Pošto se okončalo, kada su krici napokon prestali, čujemo čoveka kako silazi niz stepenice pa izlazi iz kuće. Uzdišem duboko. Samo neka bude gotovo. Samo neka večeras više ne bude klijenata.

Majka se vraća uz stepenice po devojčicu, i sledi dugačka, čudna tišina. Iznenada ona protrči pored naših vrata, pa nazad niz stepenice. Čujemo je kako razgovara s nekim preko mobilnog. Tihe, žustre reči. Gledam Olenu, pitam se da li ona shvata šta se dešava. Olena mi ne uzvraća pogled. Pogrbljena je na ležaju, šake su joj na krilu stegnute u pesnice. Napolju nešto proleće pored prozora, poput belog leptira, koji se kovitla na vetru.

Počinje sneg.

Devojka nije valjala. Izgrebala je klijentu lice i on se naljutio. Takva devojka je loša za posao, tako da je vraćaju u Ukrajinu. To nam je Majka rekla sinoć, kada se curica nije vratila u našu sobu.

To je bar njena priča.

„Možda je istina“, kažem ja, a dah mi je pramen pare u tami. Olena i ja ponovo sedimo na krovu. Noćas na mesečini iskri kao glazura na torti. Sinoć

je padao sneg, jedva centimetar, ali dovoljno da me podseti na dom, gde sigurno veje već nedeljama. Drago mi je što ponovo vidim zvezde, što delim to nebo s Olenom. Iznele smo oba naša ćebeta i sedimo čvrsto pribijene jedna uz drugu.

„Glupa si ako zaista u to veruješ“, kaže Olena. Pali cigaretu, poslednju sa zabave na jahti, pa uživa u njoj, gleda gore u nebo dok udiše dim, kao da nudi zahvalnost nebesima zbog blagoslova duvana.

„Zašto ti ne veruješ?“

Ona se smeje.

„Možda su je poslali u drugu kuću ili drugom svodniku, ali te nikada neće poslati kući. U svakom slučaju, ja ne verujem ništa što Majka govori, ta matora kurveštija. Možeš li da zamisliš? I sama je nekada imala mušterije, pre jedno sto godina. Pre nego što se tako nagojila.“

Ne mogu da zamislim da je Majka ikada bila mlada, vitka ili privlačna muškarcima. Ne mogu da zamislim doba u kome nije bila ovako ogavna.

„Hladnokrvne kurve na kraju završe tako što vode kuće“, kaže Olena. „One su gore od svodnika. Ona zna šta mi trpimo, i sama je kroz to prošla, ali sada joj je stalo samo do novca. Mnogo novca.“ Olena otresa pepeo. „Svet je zao, Mila, i nema načina da se promeni. Najbolje što možeš jeste da preživiš.“

„I da ne budeš zao.“

„Ponekad nema izbora. Prosto si na to primorana.“

„Ti ne bi mogla biti zla.“

„Otkud ti to znaš?“ Gleda me. „Kako ti znaš ko sam ja ili šta sam radila? Veruj mi, da moram, nekoga bih ubila. Čak bih *i tebe* ubila.“

Zuri u mene, oči su joj žestoke na mesečini. I na tren samo na tren ja mislim da ona jeste u pravu. Da bi *mogla* da me ubije, da je spremna na sve da bi preživela. Čujemo automobilske gume kako se kotrljaju po šljunku, i obe se naglo ispravljamo.

Olena smesta gasi dragocenu cigaretu, iako je popušena tek dopola.

„Ko je sad pa to?“

Pridižem se i oprezno puzim uz plitku kosinu krova da provirim preko ivice, ka prilazu.

„Ne vidim nikakva svetla.“

Olena se uzvere do mene i takođe viri preko ivice. „Eno“, šapuče kad

se auto pojavi iz šume. Farovi su isključeni i vidimo samo žuti sjaj stop-svetla. Zaustavlja se na rubu prilaza i izlaze dva čoveka. Koji trenutak kasnije, čujemo zvono na vratima. Čak i u to gluvo doba, muškarci imaju potrebe. Zahtevaju da budu zadovoljene.

„Jebem ti“, sikće Olena. „Sranje, probudiće je. Moramo da se vratimo u sobu pre nego što otkrijemo da smo otišle.“ Puzimo nazad niz krov i čak se ne trudimo ni da ponesemo ćebad, već se smesta spuštamo na ispust. Olena se provlači kroz prozor, na mračni tavan.

Zvono na vratima ponovo se čuje, a za njim sledi Majčin glas dok otključava i pozdravlja svoje najnovije klijente.

Provlačim se kroz prozor za Olenom i odlazimo do tavanskih vrata. Lestvice su još spuštene, jasan dokaz o tome gde smo. Olena je tek pošla niz prečage kad iznenada staje.

Majka krikne.

Olena gleda gore u mene kroz tavanska vrata. Vidim mahniti sjaj njenih očiju u senkama ispod mene. Čujemo tup udarac i cepanje drveta. Teški koraci gaze po stepenicama.

Majčini krici pretvaraju se u vrištanje.

Sve istovremeno, Olena se penje nazad uz merdevine, grabi ih i vuče. One se dižu, sklapaju i tavanska vrata su zatvorena.

„Nazad“, šapuće ona. „Gore na krov!“

„Šta se dešava?“

„Mila, kreći!“

Trčimo do prozora. Ja sam prva prošla, ali mi se toliko žuri da mi stopalo klizne niz ispust. Jecam dok padam, uspaničeno grabeći prozorsku dasku.

Olenina ruka mi se steže oko članka. Ona me drži dok užasnuta visim.

„Uhvati mi drugu ruku!“, šapućem.

Hvatam je, ona me povlači i ja sam presamićena preko prozorske daske, srce hoće da mi iskoči iz grudi.

„Što si tako nespretna!“, sikće ona.

Vraćam oslonac i držim se znojnim šakama za ispust dok se penjem nazad na krov. Olena se provlači, zatvara prozor za sobom, onda se penje za mnom, hitro kao mačka.

U kući su se uključila svetla. Vidimo zrake kako se šire kroz prozore

ispod nas. I čujemo trku, zvuk provaljivanja vrata. I vrisak ovog puta ne Majčin. Usamljeni, prodorni krik koji se naglo završava užasnom tišinom.

Olena grabi ćebad. „Penji se“, kaže. „Požuri, gore više, da nas ne vide!“

Dok puzim uz crep, ka najvišem vrhu, Olena maše ćebetom, briše otiske stopala koje smo ostavile na snežnom ispustu. Isto radi sa mestom gde smo sedele, krije sve tragove našeg prisustva. Onda se pentra uz mene, na vrh iznad tavanskog prozora. Tu smo se skutrile, kao smrznute gargojele.

Iznenada se prisetim.

„Stolica“, šapućem. „Ostavile smo stolicu ispod tavanskih vrata!“

„Sad je prekasno.“

„Ako je vide, znaće da smo ovde gore.“

Hvata me za ruku i steže je tako snažno da mislim kako će mi slomiti kosti. Pali se svetlo na tavanu.

Skupile smo se na krovu, ne usuđujemo se da se maknemo. Samo ako šušnemo, ako sneg zaškripuće, uljez će znati gde smo. Osećam kako mi srce bije po crepu i mislim ga on sigurno čuje na tavanu.

Prozor se otvara. Prolazi trenutak. Šta on vidi dok gleda napolje? Delić otiska na ispustu? Izdajnički znak koji Olenino mahnito čišćenje ćebetom nije uklonilo?

Onda se prozor zatvara. Tiho zajecam od olakšanja, ali mi se Olenini prsti zarivaju u šaku. Upozorenje.

Možda je još tu. Možda još sluša.

Èujemo oštar udarac, za njim vrisak koji čak ni zatvoreni prozor ne može da priguši. Krik tako stravičnog bola da mi izbija znoj po čitavom telu, i tresem se. Čovek viče na engleskom.

Gde su? Treba da ih bude šest! Šest kurvi.

Traže devojke koje nedostaju.

Sada Majka jeca, preklinje. Ona zaista ne zna.

Nov udarac.

Majčin krik probija mi se pravo do srži. Pokrivam uši i pritiskam lice na ledeni crep. Ne mogu to da slušam, ali nemam izbora. Ne prestaje. Udarci, krici, traju i traju toliko dugo da mislim da će nas naći ovde u zoru, kako se zaleđenim rukama još držimo za ovaj krov. Zatvaram oči, borim se s mučninom. *Ne vidim zlo, ne čujem zlo.* Deklamujem to u sebi hiljadu puta,

da potisnem zvuke Majčinog stradanja. *Ne vidim zlo, ne čujem zlo.*

Pošto su vrisci napokon prestali, šake su mi otupele, a zubi mi cvokoću od hladnoće. Dižem glavu i osećam ledene suze na licu.

„Odlaze“, šapuće Olena.

Ėujemo kako se ulazna vrata uz škripu otvaraju, čujemo korake na tremu. S našeg mesta na krovu vidimo ih kako idu prilazom. Ovog puta su više od nejasnih obrisa, ostavili su svetla u kući uključena i na zracima koji se šire kroz prozore vidimo dva čoveka u tamnoj odeći. Jedan zastaje i njegova kratka plava kosa hvata odraz svetla s trema. Gleda nazad u kuću, pogled mu se diže do krova. Na nekoliko užasnih trenutaka mislim da nas vidi. Svetlo mu međutim bije u oči i mi ostajemo skrivene u senci.

Sedaju u auto i odlaze.

Dugo se ne pomeramo. Mesečina sija ledenim sjajem. Noć je toliko mirna da još čujem huk svog krvotoka, cvokotanje svojih zuba. Na kraju, Olena se pomeri.

„Ne“, šapućem ja. „Šta ako su još u blizini? Šta ako gledaju?“

„Ne možemo da ostanemo na krovu čitavu noć. Smrznućemo se.“

„Čekaj još samo malo. Olena, molim te!“

Ona se međutim već spušta niz crep, ka tavanskom prozoru. Užasava me pomisao da će me ostaviti; nemam izbora već da je pratim. Uvukla sam se unutra, a ona je već prošla kroz tavanska vrata i spušta se niz merdevine.

Hoću da zaurlam: *Čekaj me, molim te!*, ali se previše bojim da zucnem. I ja se spuštam niz merdevine i izlazim za Olenom na hodnik.

Zastala je na vrhu stepeništa i zuri dole. Tek pošto sam joj prišla, vidim zbog čega se užasnuta ukipila.

Kaća leži mrtva na stepenicama. Njena krv se slila niz stepenike kao tamni vodopad, a ona je plivačica, skače ka sjajnom jezeru na dnu.

„Ne gledaj u spavaću“, kaže Olena. „Sve su mrtve.“ Glas joj je ravan. Nije ljudski, već glas mašine, hladan i služben. Ne poznajem tu Olenu i ona me plaši. Kreće niz stepenice, izbegava krv, izbegava telo. Dok je pratim, ne uspevam da odvojim pogled od Kaće. Vidim gde je metak probio leđa njene majice, iste one majice koju oblači svake noći. Na njoj su bele rade i piše Be happy. O, Kaća, pomišljam; sada nikada nećeš biti srećna. U podnožju stepenica, gde je nastalo jezerce krvi, vidim otiske velikih cipela koje su prošle kroz nju na putu ka ulaznim vratima.

Tek tada primećujem da su vrata odškrinuta.

Mislim: *Beži!* Iz kuće pa niz stepenice trema, u šumu. To je naša prilika da se dokopamo slobode.

Ali Olena još ne beži iz kuće. Umesto toga skreće desno, u trpezariju.

„Kuda ćeš?“, šapućem.

Ne odgovara mi, već nastavlja u kuhinju.

„Olena!“, preklinjem je dok je pratim. „Idemo *sada*, pre nego...“ Zastajem na vratima i stavljam šaku preko usta, zato što mislim da ću povratiti. Zidovi i frižider su isprskani krvlju. Majčinom krvlju. Ona sedi za kuhinjskim stolom, a krvavi ostaci njenih šaka pruženi su pred njom. Oči su joj otvorene, i na tren mislim da nas možda vidi, ali naravno da ne može.

Olena prolazi pored nje, kroz kuhinju, u spavaću sobu pozadi.

Toliko očajnički želim da pobegnem da mislim kako ću prosto sada otići, bez Olene. Ostaviti je, svejedno kakav je suludi razlog zadržava u kući. Ali ona se kreće tako odlučno da ulazim za njom u Majčinu sobu, koja je pre uvek bila zaključana.

Prvi put vidim tu sobu i zurim u prostrani krevet sa satenskim čaršavima, komodu sa čipkanim prekrivačem i nizom srebrnih četaka za kosu. Olena smesta prilazi komodi, izvlači fioke i pretura po njihovoj sadržini.

„Šta tražiš?“, pitam.

„Treba nam novac. Ne možemo napolju da preživimo bez njega. Sigurno ga drži ovde negde.“ Vadi vunenu kapu iz fioke i baca mi je. „Na. Trebaće nam topla odeća.“

Gadi mi se da uopšte dodirnem tu kapu, zato što je bila Majčina, i vidim njene odvratne smeđe vlasi kako se još drže za vunu.

Olena prilazi noćnom stočiću, izvlači fioku i nalazi mobilni i mali svežanj novčanica. „Nije moguće da je ovo sve“, kaže. „Sigurno ima još.“

Ja hoću samo da pobegnem, ali znam da je ona u pravu; treba nam novac. Prilazim ormaru, koji je otvoren; ubice su ga pretražile, nekoliko vešalica je srušeno na pod. Oni su međutim tražili prestravljene devojke, ne novac, i polica iznad nije preturana. Skidam kutiju za cipele i iz nje se prosipaju stare fotografije. Vidim slike Moskve, osmehnuta lica i mladu ženu čije su oči neprijatno poznate. I mislim: *Čak je i Majka nekada bila mlada. Evo dokaza.*

Spuštam veliku torbu. Unutra su teška torbica za nakit, video-kaseta i desetak pasoša. I novac. Debeli svežanj američkih novčanica, vezan gumicom.

„Olena! Našla sam ga.“

Ona mi prilazi i gleda u torbu. „Uzmi sve“, kaže. „Posle ćemo pregledati šta još ima.“ Ubacuje i mobilni. Onda grabi džemper iz ormara i gura mi ga.

Ne želim da oblačim Majčinu odeću; osećam njen miris na njoj, poput uskislog kvasca. Svejedno oblačim, potiskujući gađenje. Rolka, džemper i šal, sve preko moje bluze. Oblačimo se brzo i u tišini, navlačimo stvari žene koja mrtva sedi u drugoj sobi.

Kod ulaznih vrata oklevamo, zurimo u šumu. Šta ako nas oni ljudi čekaju? Sede u mračnim kolima malo dalje niz put, znaju da ćemo se kad-tad pojaviti?

„Ne tamo“, kaže Olena čitajući mi misli. „Ne putem.“

Iskradamo se, obilazimo kuću i nestajemo u šumi.

OSAMNAEST

Gejbrijel se zaletio u čopor novinara, pogleda prikovanog na isfriziranu plavokosu ženu u žiži reflektora dvadest koraka dalje. Dok se približavao, video je da Zoi Fosi, u tom trenutku, govori u kameru. Primetila ga je pa se ukipila, stežući mikrofonski ispred nemih usana. „Gasi to“, reče Gejbrijel.

„Tišina“, reče kameraman. „Idemo uživo...“

„Gasi jebeni mikrofonski!“

„Hej! Šta ti zamišljaš...“

Gejbrijel gurnu kameru u stranu i počupa kablove, tako da se reflektori ugasiše.

„Sklanjajte ovog čoveka odavde!“, viknu Zoi.

„Znate li šta ste uradili?“ reče Gejbrijel. „Imate li bar *neku* predstavu?“

„Ja samo radim svoj posao“, uzvratila ona.

On krenu na nju i nešto što je videla u njegovim očima nateralo ju je da se povuče, sve dok nije leđima udarila u te-ve kombi pa nije mogla dalje.

„Upravo ste ubili moju ženu.“

„Ja?“ Odmahnula je glavom i rekla s primesom prkosnosti: „Ja nemam nikakvo oružje.“

„Rekli ste im da je ona policajka.“

„Ja samo izveštavam o činjenicama,“

„Bez obzira na posledice?“

„To su vesti, zar ne?“

„Znaš šta si ti?“ Prišao je bliže i shvatio da jedva obuzdava poriv da je zadavi. „Ti si kurva. Ne, povlačim reč. Ti si gora od kurve. Ne samo da prodaješ sebe. Prodaješ i svakog drugog.“

„Bobe!“, viknu ona kameramanu. „Sklanjaj mi ovog lika!“

„Momak, sklanjaj se!“ Kamermanova teška ruka spusti se Gejbrijelu na rame. Gejbrijel je odgurnu, pogleda i dalje prikovanog na Zoi. „Ako se Džejn nešto desi, kunem se...“

„Rekoh, sklanjaj se!“ Kamerman ponovo uhvati Gejbrijela za rame.

Izenada svi Gejbrijelovi strahovi, sav njegov očaj, buknuše u zaslepljujućem trenutku besa. Okrenuo se i jurnuo pravo na tog plećatog čoveka. Čuo je kako vazduh izleće čoveku iz pluća i na tren video njegovo preneraženo lice kada se zateturio i pao na zemlju, u zmijsko gnezdo isprepletenih kablova. Sledećeg trena Gejbrijel je čučao iznad njega, podignute pesnice, svakog mišića napetog da udari. Onda mu se vid naglo izoštrio i video je čoveka koji se zgrčio ispod njega. Shvatio je da se krug besposličara okupio da gleda. Ko ne voli dobru uličnu predstavu.

Teško dišući, Gejbrijel se pridigao. Video je Zoi kako stoji koji korak dalje, lica usplamtelog od uzbuđenja.

„Jesi snimio ovo?“, viknula je drugom kamermanu. „Jebote, je li *neko* ovo snimio?“

Gejbrijel se zgađeno okrenu i ode. Nastavio je da hoda sve dok se nije udaljio od gomile, dok se nije udaljio od bleštave svetlosti reflektora. Dve ulice dalje, shvatio je da stoji sam na uglu. Čak ni u toj mračnoj ulici nije bilo spasa od letnje jare, koja je još isijavala iz pločnika što su se čitavog dana pekli na suncu. Izenada mu se učinilo da su mu stopala ukopana, da su ih očaj i strava zavarili za asfalt.

Ne znam kako da te spasem. Moj posao je da štitim ljude, ali ne mogu da zaštitim tebe koju najviše volim.

Zazvonio mu je mobilni. Prepoznao je broj i nije se javio. Bili su to Džejnini roditelji. Već su ga zvali dok je bio u kolima, odmah pošto je emitovan Zoin izveštaj. Tiho je istrpeo histerične jecaje Anđele Ricoli, Frenkove zahteve da se nešto odmah preduzme. Ne mogu sada da se nosim s njima, pomislio je. Možda za pet minuta, ili deset. Ali ne sada.

Stajao je sam u noći, pokušavajući da se sabere. Nije bio čovek koji lako gubi vlast nad sobom, a ipak je pre nekoliko trenutaka zamalo pesnicom udario čoveka u glavu. Pomisli kako bi Džejn bila šokirana, a verovatno bi joj bilo i smešno da vidi kako je njenom mužu napokon pukao film. *Gospodin Sivo Odelo*, nazvala ga je jednom u napadu razdraženosti zato što je bio tako smiren dok je ona besnela. Ponosila bi se mnome, Džejn, pomislio je. Napokon sam otkrio da sam ljudsko biće. *Ali ti nisi ovde da to vidiš. Ne znaš da je to sve zbog tebe.*

„Gejbrijele?“

Ispravio se. Okrenuo se i video Moru, koja mu je prišla tako tiho da je uopšte nije primetio.

„Morao sam da se sklonim od onog cirkusa“, rekao je. „Ili bih zavrnuo šiju onoj ženi, kunem ti se. Dovoljna je bruka što sam nasrnuo na njenog kamermana.“

„Čula sam.“ Zastala je. „Džejnini roditelji su upravo stigli. Videla sam ih na parking.“

„Zvali su me, odmah pošto su videli vesti.“

„Traže te. Trebalo bi da odeš kod njih.“

„Trenutno ne mogu sa njima da se nosim.“

„Bojim se da imaš još jedan problem.“

„Šta?“

„Stigao je detektiv Korsak. Nije previše srećan što *njemu* niko ništa nije javio.“

„Zaboga. Tek njega uopšte neću da vidim.“

„Korsak je njen prijatelj. Poznavao ju je dugo koliko i ti. Vi se možda ne slažete, ali njemu je stalo do Džejn.“

„Da, znam.“ Uzdahnuo je. „Znam.“

„To su sve ljudi koji je vole. Nisi ti jedini, Gejbrijele. Bari Frost se mota okolo čitavo veče. Čak je i detektiv Krou svratio. Svi smo crkli od brige, svi se bojimo za nju.“ Zastala je. Dodala: „Ja znam da se ja bojim.“ Okrenuo se da pogleda niz ulicu, ka bolnici.

„Ja bi trebalo da ih tešim? Jedva uspevam da sam ne prsnem.“

„Baš u tome i jeste stvar, sve si preuzeo na sebe. Sve je na *tvojim* plećima.“ Dodirnula mu je ruku. „Hajde, idi kod njenih roditelja. Kod njenih prijatelja. Sada ste potrebni jedni drugima.“

Klimnuo je glavom. Onda je duboko udahnuo pa se vratio ka bolnici.

Prvi ga je primetio Vins Korsak. Penzionisani njutonski detektiv jurnuo je ka njemu i presreo ga na pločniku. Stojeći pod uličnom svetiljkom, Korsak je izgledao kao namrgođeni trol, bikovskog vrata, ratoboran.

„Kako to da me nisi zvao?“, upitao je.

„Nisam imao prilike, Vinse. Sve se tako brzo dešavalo...“

„Kažu da je ona unutra čitav dan.“

„Slušaj, u pravu si. Trebalo je da zovem.“

„*Trebalo* nije dovoljno dobro. U čemu je stvar, Dine? Misliš da mene

ne вреди zvati? Misliš da mene ne zanima šta se u tri lepe dešava?“

„Vinse, smiri se.“ Pružio je ruku Korsaku, a ovaj ju je besno odgurnuo.

„Ona je moja *drugarica*, majku mu!“

„Znam. Ali pokušali smo da ne procuri. Nismo želeli da novinari saznaju da je unutra policajka.“

„Misliš da bih *ja* nekom rekao? Misliš da bih uradio nešto tako glupo, jebote?“

„Ne, naravno da ne.“

„Onda je trebalo da me pozoveš. Ti si se možda oženio njom, Dine, ali meni je stalo do nje!“ Korsakov glas je naprsao. „I meni je stalo do nje“, ponovio je tiho pa se naglo okrenuo.

Znam da ti je stalo. Takođe znam da si u nju zaljubljen, čak i ako to ne želiš da priznaš. Zato nikad ne možemo biti prijatelji. Obojica smo je želeli, ali sam ja onaj koji se njom oženio.

„Šta se to ovde dešava?“, reče Korsak prigušenim glasom, i dalje ne gledajući u njega. „Zna li iko?“

„Ne znamo ništa.“

„Ona kučka se izbrbljala u program pre pola sata. Još nema poziva otmičara? Nisu se čuli pucnjevi...“

Korsak se zaustavi.

„Nema reakcije?“

„Možda nisu gledali televiziju. Možda nisu čuli da drže policajku. Nadam se da je tako da ne znaju.“

„Kada su se poslednji put oglasili?“

„Zvali su oko pet, da predlože dogovor.“

„Kakav dogovor?“

„Hoće da pričaju uživo na televiziji. U zamenu će pustiti dvoje talaca.“

„Pa hajde onda! Što se toliko odugovlači?“

„Policija nije htela da pošalje civile. To bi značilo izložiti opasnosti novinara i kamermana.“

„Hej, ja ću da glumim kamermana, ako mi neko pokaže kako se rukuje jebenom kamerom. A ti bi mogao da glumiš novinara. Mogli bi *nas* da pošalju.“

„Otmičari su tražili jednog određenog novinara. Čoveka po imenu Piter Lukas.“

„Misliš onog što piše za *Tribjun*? Što njega?“

„To sve nas zanima.“

„Pa, hajde da pređemo na dela. Da je izvadimo odande pre nego...“

Gejbrijelu zazvoni mobilni i on iskrivi lice, misleći da to Džejnini roditelji ponovo pokušavaju da ga dobiju. Nije više mogao da ih izbegava. Uzeo je telefon i namrštio se kada je video broj. Nije ga prepoznao.

„Ovde Gejbrijel Din“, javio se.

„Agent Din? Iz FBI?“

„Ko je to?“

„Ovde Džo. Mislim da znaš ko sam.“

Gejbrijel se ukipi. Video je Korsaka kako ga posmatra, smesta na oprezu.

„Moramo da razgovaramo, agente Dine.“

„Kako si znao...“

„Tvoja žena nam kaže da si poverljiv čovek. Da ti je reč svetinja. Nadamo se da je to istina.“

„Daj da se čujem s njom. Da joj čujem glas.“

„Odmah. Pošto obećaš.“

„Šta? Reci mi šta želiš!“

„Pravdu. Hoćemo tvoje obećanje da ćeš raditi svoj posao.“

„Ne shvatam.“

„Želimo da budeš svedok. Da čuješ šta imamo da kažemo, zato što postoje dobri izgledi da nećemo preživeti ovu noć.“

Dina preseče jeza. Oni su suicidalni. Hoće li povesti sve ostale sa sobom?

„Želimo da svetu kažeš istinu“, reče Džo. „Tebe će slušati. Uđi sa onim novinarom, agente Dine. Da razgovaramo. Pošto se završi, reci svima šta si čuo.“

„Nećete da umrete. Ne morate.“

„Misliš da želimo? Pokušali smo da im pobegnemo i ne možemo. Ovo nam je jedini preostali izbor.“

„Zašto to ovako radite? Zašto pretite nevinim ljudima?“

„Drugačije nas niko ne bi slušao.“

„Prosto izađite! Pustite taoce i predajte se.“

„I onda nas više nikada nećete videti žive. Smisliće neko logično

objašnjenje. Uvek smisle. Gledajte, videćete u vestima. Reći će da smo izvršili samoubistvo. Stradaćemo u zatvoru, pre nego što uopšte izađemo na suđenje. I svi će pomisliti: 'Pa, dešava se to u zatvoru' Ovo nam je poslednja prilika, agente Dine, da privučemo svetu pažnju. Da im kažemo.“

„Šta da im kažete?“

„Šta se stvarno desilo u Ašbernu.“

„Slušaj, ne znam o čemu pričaš. Ali uradiću sve što hoćeš da bih oslobodio svoju ženu.“

„Evo je ovde. Dobro je. Zapravo, pustiću...“

Veza se iznenada prekinu.

„Džo? Džo?“

„Šta se desilo?“, upita Korsak. „Šta je rekao?“ Gejbrijel se nije obazirao na njega; svu pažnju je posvetio ponovnom uspostavljanju veze. Pritisnuo je dugme za poziv.

„...broj koji zovete trenutno nije dostupan.“

„Šta se kog đavola dešava?“, viknu Korsak.

„Ne mogu da ih pozovem.“

„Prekinuo ti je vezu?“

„Ne, prekinula se sama. Odmah pošto...“ Gejbrijel je zastao. Okrenuo se i pogledao niz ulicu, ka komandnoj prikolici. „Oni su prisluškivali. Neko je čuo sve što je Džo rekao.“

„Hej!“, viknu Korsak. „Kuda ćeš?“

Gejbrijel je već trčao ka prikolici. Nije se potrudio da zakuca, samo je gurnuo vrata i ušao. Hajder i Stilman okrenuli su se da ga pogledaju.

Haider reče:

„Trenutno nemamo vremena za vas, agente Dine.“

„Idem u zgradu. Idem po svoju ženu.“

„Aha.“ Hajder se nasmeja. „Sigurno će te dočekati raširenih ruku.“

„Džo me je zvao na mobilni. Zovu me da uđem. Hoće da razgovaraju sa mnom.“

Stilman se naglo ispravi, a na licu mu se ukaza istinsko iznenađenje.

„Kada su vas pozvali? Nama niko ništa nije rekao.“

„Malopre. Džo zna ko sam. Zna da je Džejn moja žena. Mogu da se dogovorim s tim ljudima.“

„Ne dolazi u obzir“, reče Hajder.

„Bili ste spremni da pošaljete novinara.“

„Oni znaju da si ti iz FBI. U njihovoj glavi ti si verovatno deo te lude vladine zavere koje se tako boje. Ne bi pet minuta preživeo s njima.“

„Prihvatam tu opasnost.“

„Bićete za njih samo plen“, reče Stilman. „Talac visokog profila.“

„Vi ste pregovarač. Vi ste onaj koji večito govori kako sve treba usporiti. Pa, ovi ljudi *žele* da pregovaraju.“

„Zašto s vama?“

„Zato što znaju da ja ničim ne bih izložio Džejn opasnosti. Neću ništa pokušati, neću uneti nikakve sprave. Biću samo ja i igraču po *njihovim* pravilima.“

„Prekasno je, Dine“, reče Stilman. „Mi više ne vodimo glavnu reč. Oni su već spremili svoj tim za upad.“

„Kakav upad?“

„Poslali su ih direktno iz Vašingtona. Neka elitna protivteroristička jedinica.“

To jebilo tačno ono što je senator Konvej rekao Gejbrijelu da će se desiti. Vreme za pregovore očigledno je isteklo.

„Bostonska policija ima naređenje da se drži po strani“, rekao je Hajder. „Naš posao je samo da obezbedimo perimetar dok oni upadaju.“

„Kada to treba da se desi?“

„Nemamo pojma. Oni donose sve odluke.“

„Šta je s dogovorom koji ste sklopili s Džoom? Kamerman, reporter? On još misli da će se to desiti.“

„Neće.“

„Ko je otkazao?“

„Ovi iz Vašingtona. Mi samo još nismo javili Džou.“

„On je već pristao da pusti dvoje talaca.“

„I mi se još nadamo da će to i uraditi. Tako možemo da spasemo bar dva života.“

„Ako vi ne ispunite svoj deo dogovora ako ne pošaliete Pitera Lukasa onda unutra ima četvoro talaca koje *nećete* spasti.“

„Nadamo se da će tada tim za upad već biti unutra.“ Gejbrijel je zurio u njega. „Vi *hoćete* masakr? To ćete i dobiti! Dajete dvema paranoičnim osobama sve razloge da misle kako su njihove zablude stvarne. Da *hoćete* da

ih pobijete. Pa, možda i jesu u pravu!“

„Sada ti postaješ paranoičan.“

„Mislim da sam ja jedini ostao razuman.“ Gejbrijel se okrenu i izađe iz prikolice.

Èuo je pregovarača kako viče za njim: „Agente Dine?“ Gejbrijel je nastavio ka policijskoj liniji.

„Dine!“ Stilman ga je napokon sustigao. „Samo hoću da znaš, ja se nisam slagao da se napadne. Ti si u pravu, to je izazov na krvoproliće.“

„Zašto onda pobogu to dozvoljavaš?“

„Kako ja da sprečim? Ili Hajder? Sada odlučuje direktno Vašington. Od nas se očekuje da se sklonimo i prepustimo im sve.“

Onda su čuli iznenadan žagor gomile. Čopor novinara se zgusnuo, pohrlio napred.

Šta se dešava?

Èuli su viku, videli vrata kako se otvaraju i visoki crnac u uniformi bolničara je izašao, praćen dvojicom specijalaca. Zastao je, zatreptao na svetlosti desetine reflektora, pa su ga brzo odveli ka vozilu koje je čekalo. Nekoliko trenutka kasnije, izašao je čovek u kolicima, koga je izgurao bostonski policajac.

„Ispunili su obećanje“, reče Stiiman tiho. „Oslobodili su dvoje ljudi.“

Ali ne i Džejn. Džejn je još unura. A napad može da počne svakog časa.

Probio se ka policijskoj liniji.

„Dine“, reče Stilman i uhvati ga za ruku.

Gejbrijel se okrenu da ga pogleda.

„Ovo bi sve moglo da se okonča bez ijednog ispaljenog metka. Pusti me da uđem. Pusti me da razgovaram s njima.“

„Vašington to nikada neće odoboriti.“

„Perimetar kontroliše Bostonska policija. Naredi svojim ljudima da me propuste.“

„Mogao bi da odeš u smrt.“

„Žena mi je unutra.“ Pogled mu se ukrstio sa Stilmanovim. „Znaš da ovo moram da uradim. Znaš da je to najbolja prilika za nju. Najbolja prilika za sve njih.“ Stilman uzdahnu. Onda umorno klimnu glavom. „Srećno.“

Gejbrijel prođe ispod policijske trake. Bostonski specijalac pođe da

ga presretne.

„Pustite ga da prođe“ reče Stilman. „Ide u zgradu.“

„Gospodine?“

„Agent Din je naš novi pregovarač.“

Gejbrijel klimnu glavom Stilmanu u znak zahvalnosti. Onda se okrenu i pođe ka vratima.

DEVETNAEST

Mila

Ni Olena ni ja ne znamo kuda idemo.

Nikada nismo išle kroz ovu šumu, ne znamo gde ćemo izaći. Nemam čarape i hladnoća mi brzo probija tanke cipele. Uprkos Majčinom džemperu i rolci, smrzavam se i drhtim. Svetlost u kući nestala je iza nas, kad se osvrnem vidim samo mračnu šumu. Utrnulim stopalima gazim preko smrznutog lišća, pratim Oleninu siluetu, ona ide ispred mene i nosi torbu. Dah mi je kao dim. Led nam pucketa pod cipelama. Mislim na ratni film koji sam jednom gledala u školi, na smrznute i izgladnele nemačke vojnike koji se kroz sneg teturaju ka propasti koja ih čeka na istočnom frontu. *Nemoj da staješ. Nemoj da pitaš. Samo nastavi da hodaš*, sigurno su to mislili ti očajni vojnici. To ja mislim sada dok se teturam kroz šumu.

Ispred nas iznenada zatreperi svetlost.

Olena zastaje, pruža ruku da zaustavi i mene. Stojimo mirno kao stabla, gledamo svetla kako prolaze, slušamo šuštanje guma na vlažnom pločniku. Probijamo se kroz poslednji čestar i stupamo na asfalt.

Stigle smo na put.

Sada su mi stopala tako mrtva od hladnoće da sam trapava i nesigurna dok pokušavam da održim korak. Olena je kao robot, neumorno grabi napred. Vidamo već i kuće, ali ona ne staje. Ona je general, ja sam samo tupi redov, pratim ženu koja ne zna ništa više nego ja.

„Ne možemo zauvek da hodamo“, kažem joj.

„Ne možemo ni da ostanemo ovde.“

„Gledaj, u onoj kući ima svetla. Mogle bismo da zatražimo pomoć.“

„Ne sada.“

„Koliko još treba da hodamo? Čitavu noć, čitavu nedelju?“

„Koliko god bude trebalo.“

„Znaš li ti uopšte kuda idemo?

Iznenada se okreće, a bes joj je toliko očigledan na licu da sam se sledila.

„Znaš šta? Muka mi je od tebe! Ti si obično derište. Glupi, preplašeni zec.“

„Samo hoću da znam kuda idemo.“

„Sve vreme samo kukaš i cviliš! Sad mi je dosta. Završila sam s tobom.“ Vadi svežanj američkog novca iz torbe. Kida gumicu i gura mi pola novčanica.

„Na, uzmi ovo i gubi mi se s očiju. Ako si tako pametna, idi svojim putem.“

„Zašto to radiš?“ Osećam vrele suze u očima. Ne zato što se bojim, već zato što mi je ona jedina prijateljica. A znam da je gubim.

„Samo mi smetaš, Mila. Usporavaš me. Neću da sve vreme pazim na tebe. Nisam ti ja majka, jebote!“

„Nikad nisam ni htela da budeš.“

„Pa zašto onda ne odrasteš?“

„A zašto ti ne prestaneš da budeš takva kučka!“ Automobil nas zatiče nespremne. Toliko smo usredsređene jedna na drugu da ne primećujemo kako prilazi. Iznenada obilazi krivinu i farovi nas hvataju kao životinje osuđene na propast. Gume se uz škripu zaustavljaju. To je star automobil i motor lupa dok stoji u mestu.

Vozač gura glavu kroz prozor.

„Vama devojkama treba pomoć“, kaže. To je više izjava nego pitanje, naša situacija je očigledna. Ledena noć. Dve žene zalutale na samotnom putu. Naravno da nam treba pomoć.

Nemo zurim u njega. Olena preuzima stvar u svoje ruke, kao i uvek. Očas posla se preobrazila. Njen hod, njen glas, izazovni način na koji istura kuk to je Olena u svom najzavodljivijem izdanju. Osmehuje se i kaže na grlenom engleskom: „Pokvarila nam se kola. Možeš da nas povežeš?“ Čovek je proučava. Je li prosto radoznao? Nekako shvata da ovde nešto debelo nije u redu. Na ivici sam da se povučem nazad u šumu, pre nego što on pozove policiju.

Kad napokon odgovori, glas mu je ravan, ničim ne pokazuje da je Olenin šarm delovao na njega.

„Malo dalje ima benzinska. Ionako moram tamo da stanem. Pitaću za vuču.“

Sedamo u kola. Olena seda napred, ja se skupljam pozadi. Novac koji mi je dala strpala sam u džep i sada kao da me peče. Još sam besna, još sam povređena zbog njene surovosti. S tim novcem moći ću da se snađem bez nje, bez bilo koga. I hoću.

Čovek ne govori dok vozi. U početku mislim da nas prosto ignoriše, da mu nismo zanimljive. Onda hvatam njegov pogled u retrovizoru i shvatam da me je proučavao, da nas je obe proučavao. Čutljiv je i oprezan kao mačka.

Svetlo benzinske pumpe zasija ispred, i mi se zaustavljamo. Čovek izlazi da sipa benzin, pa nam onda kaže:

„Pitaću za vuču.“ Ulazi u zgradu.

Olena i ja ostajemo u kolima, ne znamo šta sledeće da radimo. Kroz prozor vidimo vozača kako razgovara s radnikom na pumpi. Pokazuje na nas i pumpadžija uzima telefon.

„Zove policiju“, šapućem Oleni. „Treba da odemo. Treba *smesta* da bežimo.“ Hvatam bravu i hoću da gurnem vrata kada crni automobil stiže na pumpu i staje odmah iza nas. Iz njega izlaze dva čoveka, obojica odevena u tamna odela. Jedan od njih ima beloplavu kosu, podšišanu kratko kao četka. Gledaju nas.

Meni se u trenu sledi krv u žilama.

Zarobljene smo kao životinje u kolima nepoznatog čoveka, a dva lovca sada su nas opkolila. Plavokosi čovek stoji pred mojim vratima, zuri u mene, a ja mogu samo da zurim kroz prozor u poslednje lice koje je Majka videla u životu. Poslednje lice koje ću verovatno i ja videti.

Iznenada, brada plavokosog čoveka se diže i pogled mu se okreće ka zgradi. Okrećem se i vidim da je naš vozač upravo izašao i prilazi kolima. Platilo je benzin i gura novčanik nazad u džep. Usporava, mršti se na dvojicu ljudi koji sada stoje s obe strane njegovih kola.

„Gospodo, mogu li da vam pomognem?“, pita naš vozač.

Plavokosi čovek odgovara.

„Gospodine, mogu li da vam postavim nekoliko pitanja.“

„Ko ste vi?“

„Ja sam specijalni agent Stiv Alman. Federalni istražni biro.“

Naš vozač ne deluje kao da je to na njega ostavilo neki poseban

utisak. Vadi sunder iz stanične kofe. Cedi ga i počinje da briše prljavi vetrobran.

„O čemu to vas dvojica hoćete da pričate sa mnom?“, pita, prevlačeći sunderom preko stakla.

Plavokosi čovek se naginje bliže našem vozaču i govori prigušenim glasom. Čujem reči *žene u bekstvu* i *opasne*.

„Pa zašto onda razgovarate sa mnom?“, pita vozač.

„Ovo su vaša kola, je li tako?“

„Aha.“ Naš vozač se iznenada nasmeje. „O, sad kapiram. Ako vas zanima, to su u kolima moja žena i njena rođaka. Baš opasno izgledaju, zar ne?“

Plavokosi čovek gleda svog partnera. Pogled iznenađenja. Ne znaju šta da kažu.

Naš vozač baca sunder u kofu tako da pljusne.

„Srećno, momci“, kaže i otvara vrata. Dok seda za volan, glasno kaže Oleni: „Izvini, dušo. Nisu imali aspirin. Moraćemo da potražimo na sledećoj pumpi.“

Dok odlazimo, osvrćem se i vidim da ona dvojica još gledaju za nama. Jedan zapisuje broj tablice.

Na trenutak, niko u kolima ne progovara. Još sam previše oduzeta od straha da išta kažem. Mogu samo da zurim u potiljak našeg vozača. Čoveka koji nam je upravo spasao život.

Napokon, on kaže:

„Hoćete li mi reći šta se to dešava?“

„Lagali su te“, kaže Olena. „Nismo opasne.“

„A oni nisu iz FBI-ja.“

„To već znaš?“

Čovek je gleda.

„Znaš, ja nisam glup. Znam da vidim šta je stvarno a šta nije. Znam kada me neko zajebava. Dakle, hajde da mi kažete istinu.“

Olena umorno uzdiše. Šapatom kaže:

„Hoće da nas ubiju.“

„To sam i sam provalio.“ Odmahuje glavom i smeje se, ali ne zvuči kao da mu je zabavno. To je smeh čoveka koji ne može da poveruje kakav je baksuz. „Čoveče, mene kad krene maler, onda baš ne zna da stane“, kaže.

„Dakle, ko su oni i zašto hoće da vas ubiju?“

„Zbog onoga što smo noćas videle.“

„Šta ste to videle?“

Ona gleda kroz prozor.

„Previše“, šapuće. „Previše smo videle.“

Čovek zakratko pušta da i taj odgovor bude dovoljan, zato što smo skrenuli s puta. Gume nam poskakuju po zemljanoj stazi koja nas vodi duboko u šumu. On zaustavlja kola pred trošnom kućom okruženom drvećem. To je tek nešto više od grube kolibe, nešto u čemu bi živio samo siromašan čovek. Međutim, na krovu je ogromna satelitska antena.

„Ovo je tvoja kuća?“, pita Olena.

„Tu živim“, glasi njegov čudni odgovor.

Ulazna vrata otključava sa tri različita ključa. Dok stojimo na tremu i čekamo da otključa brojne brave, primećujem da su na svim prozorima rešetke. Na trenutak oklevam da uđem zato što mislim na drugu kuću, iz koje smo upravo pobile. Ove rešetke su, shvatam, ipak drugačije; one ne služe da spreče bekstvo; služe da spreče ulazak.

Unutra osećam miris dima od drva i mokre vune. On ne uključuje svetlo, već se kreće po mračnoj sobi kao da naslepo zna svaki njen pedalj.

„Ovde bude malo zagušljivo kada odem na nekoliko dana“, kaže. Pali šibicu i vidim da kleči ispred kamina. Gomila suvaraka i cepanica već čeka da bude pripaljena, i plamen uskoro oživi i zaigra.

Svetlost obasjava njegovo lice, koje deluje još suvlje, još mračnije u toj sobi punoj senki. Nekada je, mislim, to moglo biti naočito lice, ali su oči sada previše upale a upali obrasi obrasli čekinjom starom nekoliko dana. Dok se vatra rasplamsava, razgledam malu sobu, još tešnju zbog visokih gomila novina i časopisa, desetina i desetina novinskih isečaka zakačenih na zidove. Ima ih na sve strane, poput požutelih ljusti, i ja ga zamišljam zatvorenog u toj samotnoj kolibi, dan za danom, mesec za mesecom, kako grozničavo iseca članke čiji je značaj samo njemu jasan. Gledam rešetke na prozorima i prisećam se tri brave na ulaznim vratima. I mislim: ovo je dom preplašenog čoveka.

On odlazi do ormara pa ga otključava. Trznem se kada unutra vidim pet-šest pušaka. Izvadio je jednu i ponovo zaključava ormar. Kad ga vidim s puškom u ruci, povlačim se za korak.

„U redu je. Nema razloga za strah“, kaže on pošto vidi moje uznemireno lice. „Samo noćas hoću da mi puška bude pri ruci.“

Èujemo nešto nalik na zvono.

Na taj zvuk čoveku se trzne glava. S puškom u ruci prilazi prozoru i gleda ka šumi.

„Nešto je aktiviralo senzor“, kaže. „Možda samo životinja. A opet...“ Dugo se zadržava kod prozora, s puškom u ruci. Prisećam se kako su nas ona dva čoveka gledala dok smo odlazili s benzinske pumpe. Kako su zapisali broj tablice. Sada već sigurno znaju ko je vlasnik automobila. Sigurno znaju gde živi.

Èovek prilazi gomili drva, uzima novu cepanicu i baca je u vatru. Onda seda u stolicu za ljuljanje i sedi gledajući nas, s puškom u krilu. Plamen pucketa, iskre plešu u ognjištu.

„Ja se zovem Džo“, kaže. „Recite mi ko ste vi.“

Gledam Olenu. Ni ja ni ona ne progovaramo. Mada nam je taj čudni čovek noćas spasao život, još ga se bojimo.

„Slušajte, vi ste već odlučile. Ušle ste u moja kola.“ Stolica mu škripi dok se ljulja na parketu. „Sada je, moje dame, prekasno za stid“, kaže. „Kocka je bačena.“

Probudila sam se iako još nije zora, ali od vatre je ostao još samo žar. Poslednje čega se sećam, pre nego što sam zaspala, jeste tihi Olenin i Džoov razgovor. Sada, pri sjaju iz kamina, vidim Olenu kako leži pored mene na tkanom ćilimu. Još sam besna na nju, i nisam joj oprostila one reči. Nekoliko sati sna omogućilo mi je da jasno vidim neizbežno. Ne možemo ostati zajedno zauvek.

Škripanje stolice za ljuljanje privlači mi pogled; vidim slabašni sjaj Džoove puške i osećam da me gleda. Verovatno nas je već neko vreme posmatrao kako spavamo.

„Probudi je“, kaže mi. „Sada moramo da krenemo.“

„Zašto?“

„Tu su. Posmatraju kuću.“

„Molim?“ Skačem na noge, srce mi iznenada tutnji i prilazim prozoru. Napolju vidim samo tamu šume. Onda shvatam da zvezde gasnu, da će noć uskoro preći u sivilo.

„Mislim da su još parkirani gore na putu. Još nisu aktivirali sledeći niz

detektora pokreta“, kaže on. „Ali moramo smesta da pođemo, pre svetla.“ Ustaje, odlazi do ormara i vadi ranac. Nešto u njemu metalno zveči. „Olena“, kaže i gurne je čizmom. Olena se pridiže i gleda ga. „Vreme je da pođemo“, kaže. „Ako želiš da živiš.“

Ne izvodi nas na glavna vrata. Umesto toga diže podne daske i miris vlažne zemlje navire odozdo iz senki. On se spušta niz merdevine pa nam dovikuje:

„Idemo, moje dame.“

Pružam mu Majčinu torbu, pa se spuštam za njim. Uključio je baterijsku i u polutami nazirem sanduke naslagane uz kamene zidove.

„U Vijetnamu su seljaci imali tunele ispod kuća, baš kao što je ovaj“, kaže dok nas vodi kroz nizak hodnik. „Uglavnom da bi čuvali hranu, ali ponekad bi im sačuvali i život.“ Zaustavlja se, otključava katanac pa isključuje baterijsku. Diže drveni poklopac iznad glave.

Penjemo se iz tunela, u mračnu šumu. Drveće nas štiti dok nas on vodi dalje od kuće. Ne govorimo ni reč; ne usuđujemo se. Ponovo slepo pratim, večito obični redov, nikada vojskovođa. Samo što ovog puta verujem onome ko me vodi. Džohoda tiho, kreće se sa samopouzdanjem čoveka koji tačno zna šta radi. Idem odmah za njim, i dok zora počinje da osvetljava nebo, vidim da on hrama. Malo vuče levu nogu, a jednom, kada se osvrnuo, vidim mu bolan izraz na licu. Svedjedno nastavlja kroz sivu svetlost jutra.

Napokon, kroz drveće pred nama ugledam oronulu farmu. Pošto smo se približili, jasno mi je da tu niko ne živi. Prozori su razbijeni, jedan kraj krova se urušio. Džohoda ne ulazi u kuću; umesto toga odlazi do ambara, koji deluje kao da će se srušiti. Otvara katanac i gurne vrata.

Unutra je automobil.

„Uvek sam se pitao hoće li mi nekada zaista zatrebati“, kaže dok seda za volan.

Ulazim pozadi. Na sedištu su ćebe i jastuk, pod nogama konzerve sa hranom. Dovoljno da se jede nekoliko dana.

Džohoda pali motor, koji se budi preko volje i kašljući. „Stvarno mrzim što moram da ostavim ovo mesto“, kaže. „Ali možda je došao čas da odem na neko vreme.“

„Ovo radiš zbog nas?“, pitam ga.

Pogleda me preko ramena. „Ovo radim da bih se izvukao iz nevolja.“

Vas dve dame ste mi ih izgleda donele brdo.“

Isteruje kola iz ambara i počinjemo da se truckamo zemljanim putem, pored oronule kuće i ustajalog jezerceta. Iznenada čujemo glasan huk. Džo smesta zaustavlja automobil, spušta prozor i zuri ka šumi iz koje smo malopre izašli.

Iznad stabala diže se crni dim, kulja u besnim stubovima koji se kovitalju u rano jutarnje nebo. Čujemo

Olenin uplašeni krik. Šake mi se znoje i tresu dok mislim na kolibu iz koje smo nedavno otišli, kako sada gori. I mislim na meso kako gori. Džo ne govori ništa; samo zuri u dim u preneraženoj tišini, i ja se pitam da li proklinje zlu sreću što nas je uopšte sreo.

Tren kasnije duboko uzdahne.

„Čoveče“, kaže tiho. „Ko god da su jasno je da vole oštru igru.“ Ponovo gleda na put. Znam da se boji, zato što vidim kako steže volan. Vidim kako su mu članci pobeleli. „Moje dame“, kaže tiho, „mislim da je vreme da nestanemo.“

DVADESET

Džejn je sklopila oči i zajahala talas bola kao surfer. *Samo da se ovo što pre završi. Samo da stane, samo da stane.* Osetila je znoj kako joj izbija po licu dok je grč jačao, stezao je tako čvrsto da nije mogla ni da ječi, nije mogla čak ni da diše. Iza sklopljenih kapaka svetlo kao da je oslabilo, svi zvuci nestali su pred hukom njenog krvotoka. Tek je nejasno registrovala metež u sobi. Udaranje po vratima. Džooova napeta pitanja.

Onda, iznenada, nečija ruka uhvatila je njenu, dodir je poznat i topao. Nije moguće, pomislila je dok je bol jenjavao, dok joj se pred očima polako bistrilo. Usredsredila se na lice koje ju je posmatralo odozgo, ukipljena od čuđenja.

„Ne“, prošaputala je. „Ne, ti ne bi trebalo da si ovde.“

Obuhvatio joj je lice rukama, pritisnuo usne na njeno čelo, njenu kosu.

„Sve će biti dobro, dušice. Sve će biti dobro.“

„Ovo je nešto najgluplje što si u životu uradio.“ Osmehnuo se.

„Još kad si se udavala za mene znala si da nisam baš najbistriji.“

„Na šta si pobogu mislio?“

„Na tebe. Samo na tebe.“

„Agente Dine“, rekao je Džo.

Gejbrijel je polako ustao. Toliko puta ranije Džejn je gledala muža i mislila koliko ima sreće, ali nijednom kao u tom trenutku. Nije imao nikakvo oružje, nije imao nikakvu prednost, a ipak kada se okrenuo prema Džou, zračio je samo tihom odlučnošću. „Ovde sam. Hoćete li sada da pustite moju ženu?“

„Pošto porazgovaramo. Pošto nas saslušаш.“

„Slušam.“

„Moraš obećati da ćeš postupiti na osnovu onoga što ćemo ti reći. Da nećeš dozvoliti da to umre sa nama.“

„Rekao sam da ću saslušati. To je sve što ste tražili. I rekao si da ćete pustiti ove ljude. Vi možda priželjkujete smrt, ali oni ne.“

Olena reče:

„Mi ne želimo ničiju smrt.“

„Onda dokažite. Pustite ove ljude. Onda ću ja sesti i slušati vas koliko god hoćete. Satima, danima. Stojim vam na raspolaganju.“ Zurio je, netremice, u otmičare. Trenutak prođe u tišini.

Izenada, Džo se nagnu ka sofi, zgrabi doktorku Tam za ruku i cimnu je da ustane.

„Idi i stani pored vrata, doktorka“, naredio je. Okrenuo se i pokazao dve žene na drugoj sofi. „Vas dve, ustanite. Obe.“

Žene se nisu ni pomerile; samo su zijale u Džoa, kao da su sigurne da je to neki trik, da će biti posledica ako se pomere.

„Hajde! Ustaj!“

Recepcionerka zajeca i pridiže se. Tek je tada druga žena pošla za njom. Obe su prišle vratima, gde je doktorka Tam i dalje ukipljeno stajala. Sati zatočeništva toliko su ih iscpreli i zastrašili da još nisu mogle poverovati kako se njihove muke bliže kraju. Čak i dok je pružala ruku ka vratima, doktorka Tam je posmatrala Džoa i čekala naređenje da stane.

„Vas tri možete da odete“, rekao je Džo.

Istog trenutka kada su žene izašle iz sobe, Olena je zalupila vrata iza njih pa ih ponovo zaključala.

„Šta je s mojom ženom?“, upitao je Gejbrijel.

„Pustite i nju.“

„Ne mogu. Još ne.“

„Dogovorili smo se...“

„Ja sam se dogovorio da pustim taoce, agente Dine. Nisam rekao koje.“

Gejbrijel se zajapurio od besa.

„Misliš da ću sada da ti verujem? Misliš da ću slušati išta što kažeš?“

Džejn je uhvatila muža za ruku i osetila žile napete od besa.

„Samo ga saslušaj. Neka kaže šta ima.“

Gejbrijel je izbacio dah.

„Dobro, Džo. Šta hoćeš da mi kažeš?“

Džo uze dve stolice, odvuče ih na sredinu sobe, pa ih okrenu jednu ka drugoj.

„Da sednemo, ti i ja.“

„Žena samo što mi se nije porodila. Ne može ovde da ostane još dugo.“

„Olena će pripaziti na nju.“ Pokazao je ka stolicama. „Ispričaću ti jednu priču.“

Gejbrijel je pogledao Džejn. Video je u njenim očima i ljubav i strepnju. *Kome veruješ?*, pitao ju je Džo ranije. *Ko bi za tebe stao pred ovaj metak?* Gledajući u svog muža, pomisla je: *Nikada neće biti čoveka kome verujem više nego tebi.*

Gejbrijel se preko volje okrenu ka Džou i njih dvojica sedošu jedan naspram drugoga. Izgledalo bi to kao savršeno civilizovan sastanak, da jedan čovek nije imao u krilu pištolj. Olena je sad bila pored Džejnine sofe, a držala je jednako smrtonosno oružje. Samo lepa mala sedeljka dva para. *Koji će preživeti do kraja noći?*

„Šta su ti rekli za mene?“, upitao je Džo. „Šta FBI kaže?“

„Ponešto.“

„Da sam ludak, je li? Samotnjak. Paranoik.“

„Da.“

„Veruješ im?“

„Nemam razloga da im ne verujem.“

Džejn je posmatrala muževljevo lice. Mada je govorio mirno, videia je napetost u njegovim očima, u stegnutim mišićima njegovog vrata. Znao si da je ovaj čovek lud, pomislila je, i svejedno si došao ovamo. Sve zbog mene... Potisnula je ječanje kada su trudovi ponovo počeli. *Samo tiho. Nemoj da skrećeš pažnju Gejbrijelu; neka uradi ono što mora.* Naslonila se na sofu, stegnutih zuba, trpeći ćutke. Nije odvajala pogled od tavanice, od usamljene mrlje na akustičnim pločicama. *Usredsredi se: Prevaziđi bol.* Tavanica se zamutila, mrlja kao da je skakutala u nesigurnom moru belog. Hvataia ju je mučnina samo od pogleda. Skopila je oči, kao mornar na uzburkanim talasima koji pati od morske oblesti.

Tek kada je grč počeo da popušta, kada ju je bol napokon pustio iz svog stiska, otvorila je oči. Pogled joj se ponovo usredsredio na tavanicu. Nešto se promenilo. Pored mrlje sada se nalazila mala rupa, gotovo neprimetna među porama akustičnih pločica.

Pogledala je Gejbrijela, ali on nije gledao nju. Bio je potpuno usredsređen na čoveka koji je sedeo preko puta njega.

Džo je upitao:

„Misliš li da sam lud?“

Gejbrijel ga je neko vreme posmatrao.

„Ja nisam psihijatar. Ja ne mogu to da odredim.“

„Ušao si ovamo očekujući ludaka koji će vitlati pištoljem, je li?“

Nagnuo se ka njemu. „To su ti rekli. Budi iskren.“

„Zaista hoćeš da budem iskren?“

„Potpuno.“

„Rekli su mi da ću imati posla s dvoje terorista. To mi je sugerisano“

Džo se naslonio, mračnog lica.

„Tako će ovo okončati, znači“, rekao je tiho. „Naravno. Tako bi oni hteli da to okončaju. Kakvi bi mi teroristi trebalo da budemo?“ Pogledao je Olenu, pa se nasmejao. „Oh. Čečeni, verovatno.“

„Da.“

„Džon Barsanti rukovodi predstavom?“

Gejbrijel se namrštio.

„Ti ga znaš?“

„Prati nas još od Virdžinije. Kuda god da odemo, on se pojavi. Znao sam da će se pojaviti i ovde. Verovatno samo čeka da zatvori džakove s našim telima.“

„Ne morate da stradate. Predajte mi oružje, pa ćemo izaći svi zajedno. Bez pucnjave, bez krvoprolića. Dajem ti rec.“

„Da, jak garant.“

„Pustio si me da uđem ovamo. Što znači da mi na nekom nivou veruješ.“

„Ne smem ja sebi da dozvolim nikome da verujem.“

„Zašto sam onda ja ovde?“

„Zato što odbijam da odem u grob bez bar trunke nade u pravdu. Pokušali smo da iznesemo ovo u medije. *Dali* smo im jebeni dokazni materijal. Nikoga nije briga.“ Pogledao je Olenu. „Pokaži im ruku. Pokaži ima šta ti je *Balentri* uradio.“

Olena je zadigla rukav iznad lakta i pokazala nazubljen ožiljak.

„Vidiš?“, upitao je Džo. „Šta su joj stavili u ruku?“

„*Balentri*?. Govoriš o kompaniji za vojnu nabavku i usluge?“

„Najnovija tehnologija mikročipova. Način da *Balentri* prati svoju

robu. Ona je bila ljudska roba, dovedena iz Moskve. Mali poslić kojim se *Balentri* bavi sa strane.“ Džejn je ponovo pogledala tavanicu. Iznenada je shvatila da ima i drugih novih otvora u akustičnim pločicama. Pogledala je dvojicu muškaraca, ali su oni još bili usredsređeni jedan na drugoga. Niko drugi nije gledao uvis; niko drugi nije video da je tavanica sada istačkana rupicama.

„Znači sve je ovo o kompaniji za vojne usluge?“, upitao je Gejbrijel, glasom savršeno mirnim, ne otkrivajući ni trun sumnje koju je zasigurno osećao.

„Ne o *bilo kojoj* kompaniji za vojne usluge. Ovde je reč o kompaniji *Balentri*. Direktne veze s Belom kućom i Pentagonom. Govorimo o direktorima koji zarađuju milijarde dolara svaki put kada mi zaratimo. Šta misliš zašto *Balentri* dobija sve velike ugovore? Zato što oni drže Belu kuću u džepu.“

„Džo, izvini što ću ti ovo reći, ali to i nije neka nova teorija zavere. Danas je *Balentri* svakome omiljeno čudovište. Mnogi ljudi jedva čekaju da im smrse konce.“

„Olena to zaista može i da uradi.“

Gejbrijel sumnjičavo pogleda u ženu.

„Kako?“

„Ona zna šta su uradili u Ašbernu. Videla je kakvi su to ljudi.“

Džejn je još zurila u tavanicu, pokušavajući da shvati šta to vidi. Niti pare, tanke kao igla, tiho su se širile odozgo. *Gas. Upumpavaju gas u sobu.*

Pogledala je svog muža. Da li je znao da će se ovo desiti? Da li je znao da je to plan? Niko drugi nije izgledao svestan nemog uljeza. Niko drugi nije shvatao da napad upravo počinje, najavljen tim tanušnim pramenovima gasa.

Svi ga udišemo.

Napela se kada je osetila novo grčenje. O gospode, ne sada, pomislila je. Ne kada počinje obračun. Uхватила je jastuk na sofi, čekajući vrhunac bola, koji ju je sada stezao svojim čeljustima i mogla je samo da stiska jastuk i čeka da prođe. Ovaj talas će biti gadan, pomislila je. O, ovaj će biti mnogo gadan.

Bol međutim nikada nije stigao na vrhunac. Iznenada jastuk kao da se istopio u Džejninoj ruci. Osetila je kako je nešto vuče dole, ka najslađem

snu. Kroz sve jaču otupelost, čula je udarce i neke muškarce kako viču. Čula je i Gejbrijelov glas, prigušen, kako je doziva iz velike daljine.

Bol je sada gotovo sasvim nestao.

Nešto je udarilo u nju, a nešto meko joj je prešlo preko lica. Dodir šake, blago milovanje obraza. Glas je šaputao reči koje nije shvatala, tihe i usrdne reči, gotovo zaglušene provaljivanjem vrata. Tajna, pomislila je. Ona mi poverava tajnu.

Mila. Mila zna.

Začula se zaglušujuća eksplozija i toplota joj je zapljusnula lice.

Gejbrijele, pomislila je. Gde si?

DVADESET JEDAN

Na zvuk prvih pucnjeva gomila koja je stajala na ulici huknula je uglas. Mori se srce zaledilo u grudima. Specijalci su obezbeđivali policijsku liniju dok se unutra još pucalo. Videla je njihova zbunjena lica dok su minuti prolazili, svi su čekali vesti o onome što se dešava. Niko se nije kretao; niko nije pojurio u zgradu.

Šta kog đavola čekaju?

Policijski radio-prijemnici iznenada zakrčāše:

„Zgrada obezbeđena! Tim za upad izašao, zgrada sada obezbeđena! Puštajte bolničare. Trebaju nam nosila...”

Bolničari potrčāše napred, probiše se kroz policijsku traku kao sprinteri na ciljnoj liniji. Kidanje te žute trake izazva haos. Iznenada i izveštači i kamermani jurnuše ka zgradi, dok su se bostonski policajci mučili da ih potisnu. Iznad je lebdeo helikopter, propeler je glasno sekao vazduh.

Kroz svu tu halabuku Mora je čula Korsaka kako viče:

„Ja sam policajac, majku mu! Tamo mi je prijateljica! Puštaj me da prođem!” Pogledavši u nju Korsak viknu: „Doktorka, moramo da vidimo je li dobro!”

Mora se probila napred, do policijske linije. Policajac je na brzinu pogledao njenu legitimaciju, pa je odmahnuo glavom.

„Moraju prvo da se postaraju za žive, doktorko Ajls.”

„Ja sam lekar. Mogu da pomognem.”

Helikopter je gotovo nadjačao njen glas kada se spustio na parking preko puta. Policajcu je popustila pažnja kad se okrenuo da vikne na novinara:

„Ej, ti! Beži nazad!”

Mora se provukla pored njega i utrčala u zgradu, užasavajući se pomisli šta će unutra naći. Taman je skrenula u hodnik ka odeljenju za dijagnostičko snimanje, kada ka njoj doleteše kolica koja su gurala dvojica bolničara i ruka joj polete ka ustima. Videla je veliki stomak, tamnu kosu i

pomislila: *Ne. O gospode, ne.*

Džejn Ricoli bila je oblivena krvlju.

U tom trenutku Mora kao da je zaboravila na svu svoju medicinsku obuku. Panika ju je naterala da se usredsredi na krv i samo na krv. *Toliko krvi.* Onda, kada su nosila prošla pored nje, videla je grudi kako se dižu i spuštaju. Videla je pokret ruke.

„Džejn?“, viknula je Mora.

Bolničari su već gurali nosila kroz predvorje. Mora je morala da potrči da bi ih stigla.

„Čekajte! U kakvom je stanju?“

Jedan čovek se osvrnu preko ramena. „Ova se porađa. Vozimo je u Brigam.“

„Ali sva ta krv...“

„Nije njena.“

„Pa čija je?“

„One tamo.“ Pokazao je palcem niz hodnik. „*Ona* nikuda ne ide.“

Zurila je za kolicima dok su zvekećući izlazila. Onda se okrenula i potrčala hodnikom, pored bolničara i bostonskih policajaca, ka srcu krize.

„Mora?“, viknuo je glas, čudno dalek i prigušen. Spazila je Gejbrijela kako pokušava da se pridigne na kolicima. Maska s kiseonikom bila mu je zakačena za lice, a u ruci mu je bila igla za infuziju.

„Dobro si?“

Zastenjao je i spustio glavu.

„Samo... ošamućen.“

Bolničar je rekao:

„Posledice gasa. Dao sam mu narkan intravenozno. To je kao buđenje iz anestezije.“

Gejbrijel podiže masku.

„Džejn...“

„Sad sam je videla“, rekla je Mora. „Dobro je. Vode je u bolnicu Brigam.“

„Ne mogu više ovde da sedim.“

„Šta se desilo? Čuli smo pucnjavu.“

Odmahnuo je glavom.

„Ne sećam se.“

„Vaša maska“, rekao je bolničar „Kiseonik vam je sada neophodan.“

„Nisu morali ovako“, rekao je Gejbrijel. „Mogao sam da razgovaram sa njima. Da ih nagovorim da se predaju.“

„Gospodine, morate da vratite masku.“

„Ne“, prasnu Gejbrijel. „Moram da budem sa svojom ženom. To je jedino što moram.“

„Niste spremni za odlazak.“

„Gejbrijele, čovek je u pravu“, reče Mora. „Vidi se samo, jedva uspevaš da sediš. Lezi još malo. Ja ću te odvesti u Brigam, ali moraš najpre da se oporaviš.“

„Samo malo“, reče Gejbrijel slabašno se vrativši na kolica. „Brzo će mi biti bolje...“

„Odmah se vraćam.“

Ugledala je vrata dijagnostičkog snimanja. Kada je ušla, pogled joj je najpre privukla krv. Krv uvek privlači pažnju, te zaprepašćujuće, razmazane mrlje crvenog koje viču: *Nešto užasno, istinski užasno, desilo se ovde*. Mada je u sobi stajalo pet-šest ljudi, a otpaci koje su ostavili bolničari još su bili razbacani po podu, ona je ostala usredsređena na jarki dokaz smrti koji je isprskao zidove. Onda joj pogled pređe na ženino telo, mlitavo oslonjeno na sofu, s crnom kosom umočenom u krv na podu. Nikada ranije nije osetila slabost na prizor krvoprolića, ali je sada iznenada shvatila da se zanosi i morala je da se uhvati za dovratnik. To su ostaci gasa koji su upumpali ovamo, pomislila je. Soba još nije sasvim provetrena.

Èula je šuškanje plastike i kroz maglu i vrtoglavicu videla kako prostiru beli čaršav na podu, agenta Barsantija i kapetana Hajdera kako stoje dok dvojica ljudi s gumenim rukavicama prebacuju krvavi leš Džozefa Rouka na plastiku.

„Šta to radite?“, upitala je.

Kao da je niko nije čuo.

„Zašto pomerate tela?“

Dva čoveka koji su sada čučali iznad tela zastadoše, pa pogledaše gore ka Barsantiju.

„Preneće ih avionom u Vašington“, rekao je Barsanti.

„Ništa se ne pomera dok neko iz naše službe ne pregleda lokaciju.“ Pogledala je dvojicu ljudi spremnih da zatvore džak s telom.

„Ko ste vi? Vi ne radite za nas.“

„Oni su iz FBI“, reče Barsanti.

U glavi joj je sada bilo savršeno bistro, svu vrtoglavicu razvejavao je bes.

„Zašto ih nosite?“

„Autopsiju će obaviti naši patolozi.“

„Ja nisam dozvolila da se ova tela odnesu.“

„To je samo pitanje papira, doktorko Ajls.“

„A ja ih neću potpisati.“

Sada su ih svi ostali u prostoriji gledali. Većina prisutnih bili su, kao i Hajder, bostonski policajci.

„Doktorko Ajls“, reče Barsanti i uzdahnu, „zašto sad voditi te glupe borbe oko teritorije?“

Pogledala je Hajdera.

„Ove smrti su nastupile pod našom jurisdikcijom. Znači da smo mi nadležni za ova tela.“

„Zvuči kao da ne verujete FBI-ju“, reče Barsanti.

Tebi ja ne verujem.

Zakoračila je ka njemu.

„Još nisam čula valjano objašnjenje zašto ste vi ovde, agente Barsanti. Šta vas tačno ovde zanima?“

„Ovo dvoje su osumnjičeni za ubistvo u Nju Hejvenu. Pretpostavljam da to već znate. Prešli su iz jedne u drugu državu.“

„To ne objašnjava zašto hoćete tela.“

„Dobićete konačne obdukcione nalaze.“

„Šta se to bojite da ću naći?“

„Znači, doktorko Ajls, počinjete da se ponašate paranoično kao ovo dvoje.“ Okrenuo se ka dvojici koja su stajala iznad Roukovog leša.

„Spakujte ih.“

„Da ih niste pipnuli“, reče Mora. Izvadila je mobilni i pozvala Ejba Bristola.

„Ejbe, ovde imamo mesto smrti.“

„Da, gledao sam te-ve. Koliko?“

„Dvoje. Oboje otmičara su ubijeni prilikom oslobađanja talaca. FBI hoće da nosi tela u Vašington.“

„Čekaj malo. Prvo ih federalci pobiju, a sada hoće i da rade autopsiju? Šta je to, pobogu?“

„Znala sam da ćeš tako reagovati. Hvala što si me podržao.“ Prekinula je vezu i pogledala Barsantija. „Služba za sudsku patologiju odbija da preda ova dva tela. Molim vas da napustite prostoriju. Pošto kriminalistički tehničari završe svoj posao, naši radnici će prebaciti ostatke u mrtvačnicu.“ Izgledalo je da će se Barsanti raspravljati, ali ga ona prosto ošinu ledenim pogledom koji mu je rekao da u ovoj bici doktorka Ajls neće popustiti.

„Kapetane Hajdere“, rekla je. „Treba li da zovem kancelariju guvernera?“

Hajder uzdahnu.

„Ne, mi smo nadležni.“ Pogledao je Barsantija. „Izgleda da će sudski patolog preuzeti stvar.“ Bez ijedne reči, Barsanti i njegovi ljudi izadoše iz prostorije. Pošla je za njima i gledala ih kako odlaze hodnikom. Ovo mesto smrti, pomislila je, biće obrađeno kao i svako drugo. To neće uraditi FBI, već odeljenje za ubistva Bostonske policije. Taman je htela da pozove detektiva Mura, kada je primetila prazna kolica u hodniku. Bolničar je pakovao svoju opremu.

„Gde je agent Din?“, upitala je Mora. „Čovek koji je ležao ovde?“

„Nije hteo da ostane. Ustao je i otišao.“

„Niste mogli da ga sprečite?“

„Gospođo, tog čoveka *ništa* ne bi moglo da spreči. Rekao je da mora da bude uz svoju ženu.“

„Kako će stići tamo?“

„Vozi ga neki ćelavi tip. Rekao bih pandur.“

Vins Korsak, pomislila je.

„Već su pošli u Brigam.“

Džejn se nije sećala kako je stigla na to mesto sa jarkim svetlima, sjajnim površinama i maskiranim licima. Mogla je da se priseti tek ponekog fragmenta. Vika, škripa točkova kolica. Bleštanje plavih rotacionih svetala. A onda bela tavanica koja klizi iznad nje dok je guraju hodnikom u ovu sobu. Neprekidno je pitala za Gejbrijela, ali niko nije znao da joj kaže gde je.

Ili su se bojali da joj kažu.

„Mama, zasad vam odlično ide“, rekao je doktor. Džejn je trećući

pogledala dva plava oka koja su joj se osmehivala iznad hirurške maske. *Ništa* nije odlično, pomislila je. Moj muž bi trebalo da je ovde. Potreban mi je. *I prestani da me zoveš mama.*

„Kada trudovi ponovo počnu“, rekao je doktor, „hoću da se napnete, važi? I da ne prestajete.“

„Neko mora da zove“, rekla je Džejn. „Moram da znam šta je s Gejbrijelom.“

„Najpre moramo da donesemo vašu bebu na svet.“

„Ne, vi najpre morate da uradite ono što *ja* hoću! Morate... morate...“ Usisaia je dah kada ju je grč stegao. Kako je bol stigao do vrhunca, isto je bilo i sa njenim besom. Zašto je ovi ijudi ne slušaju?

„Napni se, mama! Još samo malo!

„Majku... mu...“

„*Hajde.* Napni se.“

Huknula je kada je bol surovo stegao čeljusti. Bes ju je međutim naterao da to uradi, bes ju je terao da se napne s tako žestokom odlučnošću da joj se pred očima zatamnelo. Nije čula vrata kako se otvaraju, niti je videla čoveka odevenog u plavi mantil koji se ušunjao u salu. Uz krik se srušila na sto pa je ležala duboko udišući. Tek tada ga je videla kako je gleda, njegovu glavu ocrtanu naspram jarkih svetala.

„Gejbrijele“ prošaputala je.

Uzeo ju je za ruku i pomilovao je po kosi.

„Ovde sam. Ovde sam uz tebe.“

„Ne sećam se. Ne sećam se šta se desilo...“

„Sada to nije važno.“

„Jeste, važno je. Moram da znam.“

Zgrčila se ječeći, svaki mišić napinjao se dok joj je znoj klizio u oči zbog novog naleta trudova.

„Tako je“, reče doktor. „Još samo malo...“

Hajde, bebo. Prestani da budeš toliko tvrdoglava. Pomozi mami!

Sada je bila na rubu vriska, grlo samo što joj nije prepuklo. Onda je, iznenada, osetila krv kako joj navire između nogu, čula besne krike, kao zavijanje mačke.

„Imamo je!“, rekao je doktor.

Nju?

U Gejbrijelovom promuklom smehu čule su se suze. Pritisnuo je usne na Džejninu kosu.

„Devojčica. Imamo malu devojčicu.“

„Žestoka mala“, reče doktor. „Vidite ovo.“

Džejn okrenu glavu i vide majušne pesnice kako mlataraju, lišce rumeno od besa. I tamnu kosicu mnogo tamne kosice, crne kovrdže slepljene uz glavicu. Gledala je, opčinjena, dok je babica sušila novorođenče i umotavala ga u pokrivač.

„Hoćete da je uzmete, mama?“

Džejn nije mogla da kaže ni reč; grlo joj se sasvim steglo. Mogla je samo u čudu da zuri dok su joj stavljali zamotuljak u ruke. Pogledala je u lišce natečeno od plača. Beba se migoljila, kao da jedva čeka da se oslobodi ćebenceta. Ili majčinih ruku.

Stvarno si moja? Zamišljala je da će to biti trenutna bliskost, taj čas kad se bude zagledala u oči novorođenčeta i prepoznala dušu u njima. Nije bilo nikakve bliskosti, samo nespretnost dok se trudila da umiri zamotuljak koji se otimao. Videla je samo besno stvorenjce natečenih očiju i stegnutih pesnica. Stvorenjce koje se iznenada pobunilo vriskom.

„Divna je“, rekla je babica. „Ista majka.“

DVADESET DVA

Džejn se probudila na suncu koje je lilo kroz prozor njene bolničke sobe. Pogledala je Gejbrijela, koji je spavao na ležaju pored njenog kreveta. U njegovoj kosi videla je poneku sedu. Ranije ih nikada nije primetila. Na sebi je imao zgužvanu košulju od sinoć, s rukavima istačkanim krvavim mrljama.

Èija je to krv?

Kao da je osetio da ga ona posmatra, otvorio je oči i zaškiljio se u nju zbog sunca.

„Dobro jutro, tata“, rekla je.

Umorno joj se osmehnuo.

„Misiim da mama mora da nastavi da spava.“

„Ne mogu.“

„Ovo nam je možda poslednja prilika da se naspavamo. Pošto beba stigne kući, neće biti mnogo odmora.“

„Moram da znam, Gejbrijele. Nisi mi rekao šta se desilo.“

Osmeh mu je izbledeo. Pridigao se i protrljao lice. Iznenada je izgledao stariji i beskonačno umoran.

„Mrtvi su.“

„Oboje?“

„Ubijeni su prilikom oslobađanja. Tako mi je rekao kapetan Hajder.“

„Kada si razgovarao s njim?“

„Sinoć je svratio. Ti si već spavala i nisam hteo da te budim.“

Legla je na leđa i zagledala se u tavanicu.

„Pokušavam da se prisetim. Gospode, zašto ničega ne mogu da se setim?“

„Ne mogu ni ja, Džejn. Pustili su nam fentanil. Bar su tako rekli Mori.“

Pogledala ga je.

„Znači nisi video šta se desilo? Ne znaš je li ti Hajder rekao istinu?“

„Znam da su Džo i Olena mrtvi. Tela je preuzela služba medicinskog

istražitelja.“

Džejn je na tren ućutala, pokušavajući da se priseti poslednjih trenutaka u toj sobi. Prisetila se Gejbrijela i Džoa kako sede jedan naspram drugog i razgovaraju. Džo je nešto hteo da nam kaže, pomislila je. Nije imao priliku da dovrši...

„Je li moralo tako da se završi?“, upitala je. „Jesu li morali da ih oboje ubiju?“

Ustao je i prišao prozoru. Pogledao je napolje i rekao:

„Bio je to siguran način da se to okonča.“

„Svi smo bili u nesvesti. Nije bilo neophodno da ih ubiju.“

„Očigledno je tim za oslobađanje smatrao drugačije.“ Zurila je u muževljeva leđa. „Sve one Džoove sulude priče. Ništa od toga nije istina, je li tako?“

„Ne znam.“

„Mikročip u Oleninoj ruci? FBI ih progoni? To su klasične paranoične zablude.“

Nije odgovorio.

„Dobro“, rekla je. „Reci mi šta misliš.“

Okrenuo se da je pogleda.

„Zašto je Džon Barsanti bio ovde? Na to pitanje mi niko nije valjano odgovorio.“

„Jesi li proverio sa Biroom?“

„Iz kancelarije zamenika direktora čuo sam samo da je Barsanti na specijalnom zadatku za Ministarstvo pravde. Niko nije hteo da mi kaže ništa drugo. Sinoć kada sam razgovarao s Dejvidom Silverom u kući senatora Konveja, on nije bio svestan da je FBI umešan.“

„Pa, Džo sasvim sigurno nije verovao FBI-ju.“

„A sada je Džo mrtav.“

Zagledala se u njega.

„Počinješ da me plašiš. Teraš me da pomislim...“

Poskočila je kad je neko zakucao na vrata. Zatutnjalog srca, okrenula se i videla Anđelu Ricoli kako proviruje u sobu.

„Dženi, ustala si? Možemo da uđemo?“

„Oh.“ Džejn se preplašeno nasmejala. „Zdravo, mama.“

„Prelepa je, prelepa! Videli smo je kroz prozor.“ Anđela je uletela u

sobu noseći veliki lonac, a sa njom je ušao miris koji će Džejn uvek smatrati za najlepši na svetu: aroma majčine kuhinje. Odmah za ženom ušao je Frenk Ricoli, noseći tako ogroman buket da je izgledao kao istraživač koji proviruje kroz gustu džunglu.

„Dakle, kako je moja curica?“, reče Frenk.

„Odlično se osećam, tata.“

„Mala tamo urla na sav glas. Stvarno ima glasinu.“

„Majki će doći da te vidi posle posla“, rekla je Anđela. „Vidi, donela sam špagete s jagnjetinom. Ne moraš da mi kažeš kakva je bolnička hrana. Šta su ti uopšte doneli za doručak?“ Prišla je poslužavniku i podigla poklopac, „Gospode bože, vidi samo ova jaja, Frenk! Kao guma! Je l’ se to oni *trude* da spremе što goru hranu?“

„Curica, to je sasvim dobro“, rekao je Frenk. „Kćerke su super, je li tako Gejbe? Ali moraš da ih držiš na oku. Kad napuni šesnaest, moraćeš da rasteruješ momke.“

„Šesnaest?“ Džejn prezrivo frknu. „Tata, tada će već biti prekasno.“

„Šta pričaš? Nemoj mi reći da si *ti* sa šesnaest...“

„...nego kako će se zvati, dušo? Ne mogu da verujem da još niste smislili ime.“

„Još razmišljamo.“

„Šta ima da se razmišlja? Dajte joj ime po tvojoj baki, Regina.“

„Znaš, ona ima još jednu baku“, reče Frenk.

„Ko bi detu dao ime Ignacija?“

„Mojoj majci ništa nije falilo što se tako zvala.“ Džejn je pogledala Gejbrijela i videla da mu je pogled ponovo odlutao ka prozoru. *Još misli o Džozefu Rouku. Još ga kopka njegova smrt.* Neko ponovo pokuca na vrata, i u sobu je provirila još jedna poznata glava. „Hej, Ricolijeva!“, reče Vins Korsak. „Opet si mršava?“ Ušao je držeći vrpce tri balona koji su mu skakutali iznad glave. „Kako ste, gospodo Ricoli, gospodine Ricoli? Čestitam vam unuku!“

„Detektive Korsake“, reče Anđela. „Jeste li gladni? Donela sam Džejnine omiljene špagete. Ponela sam i papirne tanjire.“

„Znate, gospođo, ja sam kao na dijeti.“

„Špageti s jagnjetinom.“

„Uf. Vi ste stvarno zla žena, kad tako iskušavate čoveka na dijeti.“

Korsak mahnu jednim debelim prstom a Anđela se nasmeja kikotavo, devojčki.

Gospode, *pomisli Džejn*. Korsak flertuje s mojom mamom. Mislim da ne želim to da gledam.

„Frenk, hajde izvadi papirne tanjire. Eno ih u kesi.“

„Tek je deset ujutro. Još nije vreme za ručak.“

„Detektiv Korsak je gladan.“

„Čovek ti lepo kaže da je na dijeti. Što ga ne slušaš?“ Opet kucanje na vratima. Ovog puta je ušla bolničarka, gurajući kolica. Dogurala ih je do Džejninog kreveta i objavila: „Vreme je za posetu mami“, pa je podigla umotano novorođenče i položila ga u Džejnino naručje.

Anđela se stuštila kao ptica grabljivica.

„O, Frenk, vidi je molim te! O, kakva mala lepotica! Vidi samo to lišće!“

„Kako da vidim kad si se tako okomila na dete.“

„Ima usta kao moja majka...“

„E, ako je to kompliment...“

„Dženi, probaj sad da je podojiš. Moraš da vežbaš pre nego što ti krene mleko.“

Džejn je pogledala oko sebe, u publiku koja se tiskala oko kreveta. „Mama, ne prija mi baš da...“ Zastala je i pogledala bebu koja je iznenada zauralala. *Šta sada da radim?*

„Možda je muče gasovi“, reče Frenk. „Bebe uvek muče gasovii“

„Ili je gladna“, nagađao je Korsak. On bi bio.

Beba samo giasnije zaplaka.

„Daj je meni.“, reče Anđela.

„Ko je ovde mama?“, reče Frenk. „Pusti je da vežba.“

„Neću valjda da dozvolim da ovako plače.“

„Možda ako joj staviš prst u usta“, reče Frenk. „Tako smo mi s tobom radili, Džejni. Evo ovako...“

„Čekaj!“, reče Anđela. „Jesi li oprao ruke?“

Gejbrijelov mobilni jedva da se čuo u toj ludnici. Džejn je pogledala muža dok se javljao i videla da on namršteno gleda na sat. Čula ga je kako govori:

„Mislim da ne mogu odmah. Bolje da počnete bez mene.“

„Gejbrijele?“, upita Džejn. „Ko je zvao?“

„Mora počinje Oleninu autopsiju.“

„Trebalo bi da odeš.“

„Neću da te ostavim.“

„Ne, moraš da budeš tamo.“ Beba je sada urlala još glasnije, migoljila se kao da očajnički želi da pobjegne iz majčinih ruku. „Neko od nas mora to da vidi.“

„Sigurna si da ti neće smetati?“

„Vidi kakvo društvo imam ovde. *Polazi.*“

Gejbrijel se sagnuo da je poljubi.

„Vidimo se kasnije“, prošaputao je. „Volim te.“

„Zamislite samo“, rekla je Anđela, s neodobravanjem odmahujući glavom pošto je Gejbrijel izašao iz sobe. „Ne mogu da verujem.“

„Šta ne možeš da veruješ, mama?“

„Ostavija ženu i novorođeno dete pa juri da gleda kako seku nekog mrtvaca?“

Džejn je pogledala kćerku, koja je još zajapurena urlala u njenom naručju, pa je uzdahnula. *Kada bih samo mogla i ja s njim.*

Kada je Gejbrijel obukao mantil i papirne nazuvke i ušao u obdukcionu salu, Mora je već bila podigla grudnu kost i zavukla ruku u grudni koš. Jošima i ona nisu razmenili nijednu nepotrebnu reč dok je njen skalpei sekao krvne sudove i ligamente, osiobađao srce i pluća. Radila je s tihom preciznošću, a oči iznad maske nisu odavale nikakvu emociju. Da je Gejbrijel nije već poznavao, smatrao bi da je njena efikasnost jeziva.

„Ipak si stigao“, rekla je.

„Jesam li propustio nešto važno?“

„Zasad nije bilo iznenađenja.“ Pogledala je dole u Olenu. „Ista prostorija, isti leš. Čudna je pomisao da sada drugi put vidim ovu ženu mrtvu.“

Ovog će puta, pomislio je Gejbrijel, i ostati mrtva. „Kako je Džejn?“

„Dobro je. Mada su je sad malo pritisli posetioči.“

„A beba?“ Spustila je ružičasta pluća u lavor. Pluća koja se više nikada neće napuniti vazduhom niti će hraniti krv kiseonikom.

„Divna je. Tri i po kilograma, deset prstiju na ručicama i nožicama. Ista Džejn.“

Prvi put osmeh ozari Morine oči.

„Kako se zove?“

„Zasad je još 'žensko novorođenče RicoIi-Diri“

„Nadam se da će se *to* uskoro promeniti.“

„Ne znam. Meni počinje da se dopada kako zvuči.“ Činilo se da nije pristojno razgovarati o tako srećnim pojedinostima dok mrtva žena leži između njih. Pomislio je na svoju novorođenu kćerku kako udiše prvi dah, prvi put mutno opaža svet, baš dok je Olenino telo počinjalo da se hladi.

„Svratiću popodne do bolnice da je vidim, rekla je Mora. „Ili su joj se posetioci već smučili?“

„Veruj mi, ti ćeš biti jedan od retkih kojima će se iskreno obradovati.“

„Je li detektiv Korsak već bio?“

Uzdahnuo je.

„Doneo je i balone. Dobri stari čika Vins.“

„Nemoj da ga teraš. Možda će se dobrovoljno javiti za bebisitera.“

„Samo još on fali. Da poduči bebu naprednim tehnikama glasnog podrigivanja.“

Mora se nasmeja.

„Korsak je dobar čovek. Stvarno jeste.“

„Osim činjenice da je zaljubljen u moju ženu.“ Mora je spustila nož i pogledala ga.

„Ako je tako, želeće da ona bude srećna. A jasno vidi da vas dvoje jeste srećni.“ Ponovo je uzela skalpel pa je dodala: „Ti i Džejn nama ostalima dajete nadu.“

Nama ostalima. Što znači svim usamljenim ljudima na svetu, pomislio je. Ne tako davno, i on je bio jedan od njih.

Gledao je kako Mora raseca koronarne arterije. Kako mirno drži srce pokojnice u rukama. Skalpel je otvarao srčane komore, izlagao ih ispitivanju. Ona je zagledala, merila i vagala. A svoje je srce Mora Ajls držala bezbedno, na zaključanom.

Pogled mu se spustio na lice žene koju su znali samo kao Olena. *Pre nekoliko sati sam razgovarao s njom, te oči su mi uzvrćale pogled, videle su me.* Sada su bile mutne, rožnjače zamagljene i staklaste. Krv je istekla, a rana od metka bila je ružičasta rupa utisnuta u levu slepoočnicu. „Ovo izgleda kao pogubljenje“, rekao je.

„Ima drugih rana, u levom boku.“ Pokazala je okačene snimke. „Vidiš dva metka na rendgenu, blizu kičme.“

„Ali ova rana ovde.“ Zagledao se u njeno lice. „Ovo je bilo overavanje.“

„Očigledno da specijalci ništa nisu rizikovali. I Džozef Rouk je pogođen u glavu.“

„Njegovu obdukciju si završila?“

„Doktor Bristol ju je obavio pre sat vremena.“

„Zašto su ih likvidirali? Već su bili onеспособljeni. Svi smo bili onеспособljeni.“

Mora je podigla pogled s pluća iz kojih je kapalo po dasci. „Mogli su na sebi da imaju eksploziv koji će aktivirati.“

„Nije bilo eksploziva. Ovo nisu bili teroristi.“

„Spasioci to nisu znali. Takođe, možda je bilo zabrinutosti zbog fentanila koji su koristili. Znaš da je derivativ fentanila upotrebljen da se okonča i ona opsada u moskovskom pozorištu?“

„Da.“

„U Moskvi je bilo mnogo smrtnih slučajeva, a ovde su upotrebili nešto slično i imali su trudnog taoca. Nisu smeli da predugo izlože fetus njegovom dejstvu. Oslobođanje je moralo da bude brzo i čisto. Tako su to opravdali.“

„Tvrde znači da je ovo overavanje bilo neophodno.“

„Tako su rekli poručniku Stilmanu. Bostonska policija nije imala nikakve veze s planiranjem ili izvršenjem operacije.“

Okrenuo se ka okačenim rendgenskim snimcima i upitao:

„Ovo su Olenini snimci?“

»Da.“

Prišao je da bolje pogleda. Video je svetlu zapetu u lobanji, komadiće rasute u lobanjskoj duplji.

„To je sve unutrašnji rikošet“, rekla je.

„A ovo u obliku slova C ovde?“

„To je fragment uhvaćen između skalpa i lobanje. Samo komadić olova koji se otkinuo kada je metak probio kost.“

„Znamo li koji je pripadnik tima za upad ispalio ovaj hitac?“

„Čak ni Hajder nema spisak njihovih imena. Kada su naši tehničari obradili scenu, ovi su verovatno već bili na putu za Vašington, van našeg

domašaja. Pokupili su sve kada su otišli. Oružje, čaure, dokaze. Poneli su čak i ranac koji je Džozef Rouk doneo u zgradu. Ostavili su nam samo tela.“

„Takav ti je svet danas, Mora. Pentagon ima ovlašćenja da pošalje komandose u bilo koji američki grad.“

„Nešto ću ti reći.“ Spustila je skalpel i pogledala ga. „To me užasno plaši.“

Zazvonio je interfon. Mora je podigla pogled kada je njena sekretarica kroz zvučnik rekla:

„Doktorko Ajls, agent Barsanti je ponovo na vezi. Hoće da razgovara s vama.“

„Šta si mu rekla?“

„Baš ništa.“

„Dobro. Samo kaži da ću mu se javiti.“ Zastala je. „Kada i ako budem imala vremena.“

„Znate, postao je stvarno neprijatan.“

„Onda ne moraš da budeš pristojna.“ Mora pogleda Jošimu. „Hajde da ovo završimo pre nego što nas ponovo prekinu.“

Zavukla je ruku duboko u otvoreni trbuh i počela da seče organe unutra. Izvadila je želudac, jetru, pankreas i beskrajne namotaje creva. Kada je rasekla želudac, Mora je otkrila da u njemu nema hrane; u lavor je kapnula samo zelenkasta izlučevina. „Jetra, slezina i pankreas unutar normalnih granica“, primetila je. Gejbrijel je gledao smrdljive iznutrice kako se gomilaju u lavoru i uznemirila ga je misao da se u njegovom trbuhu nalaze isti organi koji se tako presijavaju. Pogledao je Olenino lice i pomislio: *Kada jednom zasečeš ispod kože, čak i najlepša žena izgleda kao svaka druga. Brdo organa između mišića i kosti.*

„U redu“, rekla je Mora prigušenim glasom dok je opipavala još dublje u šupljini. „Vidim gde su ostali meci prošli. Ovde su pored kičme i imamo nešto retroperitonealnog krvarenja.“ U abdomenu više nije bilo organa i sada je zurila u gotovo praznu ljušturu. „Možeš li da postaviš snimke abdomena i grudi? Samo da proverim položaj ona druga dva metka.“

Jošima je prišao osvetljenju, skinuo snimke lobanje i zakačio novi set snimaka. Avetinjske senke srca i pluća sijale su unutar koštanog kaveza rebara. Tamni džepovi gasa bili su poređani kao automobilčići za sudaranje unutar intestinalnih tunela. Naspram blažih obrisa organa, meci su se isticali

kao sjajni opiljci pored kičmenog stuba.

Gejbrijel je na tren zurio u snimke, a pogled mu se iznenada suzio kada se prisetio šta mu je Džo rekao. „Nema snimaka ruku“, rekao je.

„Osim ako nema očigledne traume, udove obično ne snimamo“, rekao je Jošima.

„Možda bi trebalo.“

Mora podiže pogled.

„Zašto?“

Gejbrijel se vratio za sto pa je osmotrio levu ruku.

„Vidite ovaj ožiljak. Šta mislite o tome?“

Mora je obišla na levu stranu leša i osmotrila ruku.

„Vidim ga, odmah iznad lakta. Dobro je zarastao. Ne osećam ništa neobično.“ Pogledala je Gejbrijela. „Šta s njim?“

„Nešto što mi je Džo rekao. Znam da zvuči suludo.“

„Šta?“

„Rekao je da joj je u ruku usađen mikročip. Tu, pod kožom, da joj prate kretanje.“

Mora je na tren samo zurila u njega. Iznenada se nasmejala.

„To čak nije ni veoma originalna fiks-ideja.“

„Znam, znam kako zvuči.“

„Zapravo je klasika. Država krišom usađuje ljudima čipove.“

Gejbrijel se okrenuo da ponovo pogleda rendgenske snimke. „Šta misliš, zašto Barsanti toliko pritiska da se tela prebace? Šta misli da ćemo naći?“

Mora je na časak ućutala, a pogled joj je bio na Oleninoj ruci.

Jošima reče:

„Mogu odmah da snimim ruku. Trebaće mi samo nekoliko trenutaka.“

Mora uzdahnu pa skinu prljave rukavice.

„To je gotovo sasvim sigurno gubljenje vremena, ali bolje da jednom zasvagda s tim završimo.“

U predsoblju, zaštićeni iza olova, Mora i Gejbrijel su gledali kroz prozor dok je Jošima stavljao ruku na kasetu za film i podešavao kolimator. Mora je u pravu, pomislio je Gejbrijel, ovo je verovatno gubljenje vremena, ali je morao da otkrije razdelnu liniju između straha i paranoje, između istine i samoobmana. Video je Moru kako diže pogled ka satu na zidu i znao je da

ona želi da nastavi sa sečenjem. Najvažniji deo autopsije onaj glave i vrata tek je trebalo obaviti.

Jošima je izvadio kasetu s filmom i nestao u mračnoj komori.

„Dobro, gotovo je. Da se vratimo na posao“, rekla je Mora. Navukla je nove rukavice pa se vratila za sto. Stala je kod glave leša, zarila prste u gustu crnu kosu i opipala kranijum. Onda je, jednim preciznim potezom, prosekla skalp. On jedva da je mogao da posmatra uništavanje te prelepe žene. Lice nije ništa više od kože, mišića i hrskavice, koji lako popuštaju pred patologovim nožem. Mora je uhvatila rasečenu ivicu skalpa i sljuštala je napred, dugačka kosa pala je preko lica kao crna zavesa.

Jošima je izašao iz komore.

„Doktorko Ajls?“

„Snimci su gotovi?“

„Da. Ima nečega.“

Mora podiže pogled.

„Molim?“

„Vidi se ispod kože.“ Okačio je snimke. „Ovo“, rekao je i pokazao.

Mora je prišla snimku i nemo se zagledala u tanku belu traku koja se pružala kroz meko tkivo. Ništa prirodno ne bi moglo biti tako pravo, tako jednako.

„To je delo ljudskih ruku“, reče Gejbrijel. „Misliš li da...?“

„To nije mikročip“, reče Mora.

„Nešto jeste.“

„Nije metal. Nema dovoljnu gustinu.“

„Šta to gledamo?“

„Hajde da otkrijemo.“ Mora se vratila lešu i uzela skalpel. Rotirala je levu ruku da izioži ožiljak. Rez koji je načinila bio je iznenađujuće hitar i dubok, jedan jedini potez koji je prosekao kožu i potkožno tkivo, sve do mišića. Ova pacijentkinja se nikada neće žaliti na ružan rez ili presečen nerv; poniženja koje je trpela u toj sali, na tom stolu, ništa nisu značila beslovesnom mesu.

Mora je uzela pincetu i gurnula vrh u ranu. Dok je tražila po sveže rasečenom tkivu, Gejbrijel se zgadio zbog surovog istraživanja, ali nije mogao da skrene pogled. Čuo ju je kako zadovoljno hukće i iznenada se njena pinceta ponovo pojavila, sa vrhom čvrsto stegnutim oko nečega nalik

na sjajnu šibicu.

„Znam šta je ovo“, rekla je spustivši predmet na poslužavnik za uzorke. „To je silastik cevčica. Prosto je pošto je stavljena migrirala dublje nego što je trebalo. Tkivo ožiljka ju je obložilo. Zato nisam mogla da je napipam kroz kožu. Trebao nam je rendgenski snimak da bismo uopšte znali da je tu.“

„Čemu to služi?“

„Zove se norplant. Cevčica sadrži progestin, koji se vremenom polako oslobađa i sprečava ovulaciju.“ „Kontracepcija.“

„Da. Danas ćeš retko naići na takve implante. U Americi se više ne proizvode. Obično se ugrađuje po šest odjednom, u lepezastom rasporedu. Onaj koji je vadio prethodnih pet propustio je ovaj.“

Zazvonio je intefon.

„Doktorko Ajls?“ Ponovo Luiz. „Poziv za vas.“

„Zar ne možeš da zapišeš poruku?“

„Mislim da na ovaj morate da se javite. Džoen Ansted, iz guvernerove kancelarije.“

Morina glava naglo se podiže. Pogledala je Gejbrijela i prvi put je video nagoveštaj nemira u njenim očima. Spustila je skalpel, skinula rukavice i prišla da uzme telefon.

„Ovde doktorka Ajls“, rekla je. Mada Gejbrijel nije mogao da čuje drugi deo razgovora, po samom Morinom držanju i pokretima bilo je jasno da to nije dobro prihvaćen poziv.

„Da, već sam počela. To je u našoj nadležnosti. Zašto FBI misli da može...?“ Dugačka tišina. Mora se okrenula ka zidu, a kičma joj je sada bila ukočena.

„Nisam završila obdukciju. Upravo se spremam da otvorim kranijum. Ako ćete mi dati još pola sata...“ Nova tišina. Onda, hladno. „Shvatam. Spremićemo ostatke za premeštaj za sat vremena.“ Spustila je slušalicu, duboko udahnula i okrenula se ka Jošimi. „Spakuj je. Hoće i telo Džozefa Rouka.“

„Šta se dešava?“, upitao je Jošima.

„Prebacuju ih u laboratoriju FBI-ja. Hoće sve sve organe i uzorke tkiva. Agent Barsanti će ih preuzeti.“

„Tako nešto se nikada ranije nije desilo“, reče Jošima. Strgla je masku

i počela da odvezuje mantil. Skinula ga je i bacila u korpu.
„Naređenje je došlo direktno iz guvernerove kancelarije.“

DVADESET TRI

Džejn se probudila uz trzaj, svi mišići bili su joj napeti. Videla je tamu, čula prigušeno režanje automobila koji je prošao dole na ulici i ravnomerni ritam Gejbrijelovog disanja. Čvrsto je spavao pored nje. Kod kuće sam, pomislila je. Ležim u svom krevetu, u svom stanu i svi smo bezbedni. Sve troje. Duboko je udahнула i čekala da srce prestane da joj tuče. Znojjava spavaćica polako se hladila na koži. Ti košmari će na kraju proći, pomislila je. To su samo izbledeli odjeci vrisaka.

Okrenula se ka mužu, tražeći toplotu njegovog tela, njegov poznati i prijatni miris. Taman kada je njena ruka htela da ga stegne oko struka, čula je bebin plač u drugoj sobi. O ne, zar već. Prošla su samo tri sata od poslednjeg podoja. Daj mi još dvadeset minuta. Još deset. Daj mi da ostanem u svom krevetu samo još malčice. Daj mi da se otremem tih ružnih snova.

Plač se nastavio, sve glasniji, sve zahtevniji sa svakim novim krikom.

Džejn je ustala i oteturala se iz tame spavaće sobe, pa zatvorila vrata iza sebe da ne probude Gejbrijela. Upalila je svetalce u dečjoj i pogledala svoju kćerku koja je urlala, crvena u licu. Tek su ti tri dana, a već si me iscrpela, pomislila je. Podigla je bebu iz kolevke i osetila ta pohlepna ustašca kako traže njene grudi. Kada se Džejn spustila u stolicu za ljuljanje, ružičaste desni stegle su se oko bradavice kao stega. Pružena dojka bila je ipak tek privremeno zadovoljstvo; uskoro se beba ponovo migoljila i koliko god je Džejn mazila i ljuljala, njena kćerka nije htela da se smiri. Gde ja to grešim, pitala se zureći u svoje nezadovoljno dete. Zašto sam toliko trapava u ovome? Retko se kada osećala toliko nedoraslo, ali ovo trodnevno dete ju je svelo na tako bespomoćno stanje da je u četiri ujutro osetila iznenadnu, očajničku potrebu da pozove svoju majku i moli je za malo majčinske mudrosti. One mudrosti koja bi trebalo da bude instinktivna, ali je nekako preskočila Džejn. Prestani da plačeš, bebo, molim te prestani da plačeš, mislila je. Tako sam umorna. Hoću samo da legnem nazad u krevet, ali mi ti

to ne dozvoljavaš. A ne znam kako da te uspavam.

Ustala je iz stolice i počela da šetka po sobi, ljujajući bebu. Šta ona to hoće? Zašto još plače? Otišla je u kuhinju i stajala ljuljuškajući bebu dok je zurila, ošamućena od umora, u krš na radnoj površini. Pomislila je na svoj život pre majčinstva, pre Gejbrijela, kada bi se vratila kući s posla, otvorila flašu piva i izvalila se na sofí. Volela je svoju kćerku i volela je svog muža, ali je bila tako strašno umorna, i nije znala kada će moći da otpuzi nazad u krevet. Noć se pružala pred njom, mučilište bez kraja.

Ne mogu ovo da izdržim. Potrebna mi je pomoć.

Otvorila je vrata kuhinjskog ormara i zagledala se u konzerve adaptiranog mleka, besplatne uzorke dobijene u bolnici. Beba je zauralala glasnije. Nije znala šta drugo da uradi. Demoralisana, uzela je konzervu. Sipala je adaptirano mleko u flašicu pa je stavila u šerpu s toplom vodom, gde je stajala i grejala se, spomenik njenog poraza. Simbol njenog potpunog neuspeha kao majke.

Èim je pružiia flašicu, ružičaste usne stegle su se oko cucle i beba je počela da sisa s glasnim uživanjem. Nije više bilo plača i bacakanja, samo srećni bebeći zvuci.

Èoveče. Čarolija iz konzerve.

Džejn se iscrpijena srušila na stolicu. Predajem se, pomislila je, dok se flašica naglo praznila. Konzerva je pobediia. Pogled joj je odlutao do knjige *Dajte ime svojoj bebi* koja je iežaia na kuhinjskom stolu. Još je bila otvorena na siovu L, gde je bila stala sa prelistavanjem ženskih imena. Njihova kćerka je izašla iz bolnice i dalje bez imena i Džejn je sada osetiia očaj kada je uzela knjigu.

Ko si ti, bebo? Reci mi kako se zoveš.

Njena kćerka međutim nije odavala nikakve tajne; bila je previše zauzeta sisanjem adaptiranog mleka.

Lora? Lorel? Lorelija? Previše mekano, previše slatko. Ova mala nije ni jedno ni drugo. Biće džambas kad poraste.

Flašica je bila napola prazna.

Prasence. E, to već više liči.

Džejn je prešla na M. Bunovnim očima je pregledala spisak, razmatrala svaku mogućnost, pa pogledavala svoje divlje dete.

Mersi? Meril? Minjon? Ništa od toga. Okenula je stranu, oči su joj

sada bile tako umorne da je jedva mogla da se usredsredi. Zašto je ovo toliko teško? Devojčici treba ime, prosto izaberi nešto! Pogled joj se spustio niz stranicu pa se zaustavio.

Mila.

Potpuno se ukočila, zureći u ime. Jeza joj je promilela niz kičmu. Shvatila je da je naglas izgovorila to ime.

Mila.

U sobi je iznenada postalo hladno, kao da se duh ušunjao kroz vrata i sada lebdi odmah iznad nje. Morala je da pogleda preko ramena. Uzdrhtala, ustala je i odnela usnulu kćerku u kolevku, ali je ledeni užas nije napuštao i zadržala se u dečjoj sobi, ljuljajući se u stolici, pokušavajući da shvati zašto se trese. Zašto ju je toliko uznemirilo što vidi ime *Mila*. Dok je beba spavala, a minuti otkucavali ka zori, ljuljala se i ljujila.

„Džejn?“

Trgla se i pogledala u Gejbrijela, koji je stajao na vratima.

„Zašto ne dođeš u krevet?“

„Ne mogu da spavam.“ Odmahnula je glavom. „Ne znam šta je to sa mnom.“

„Mislim da si samo umorna.“ Ušao je u sobu i poljubio je u glavu. „Moraš da se vratiš u krevet.“

„Gospode, kako sam loša u ovome.“

„O čemu to pričaš?“

„Niko mi nije rekao koliko će biti teško, ovo s detetom. Ne umem čak ni da je dojim. Svaka glupa mačka zna da nahrani mačiće, ali ja ni za to nisam. Ona se samo bacaka i bacaka.“

„Sada mi izgleda da lepo spava.“

„Zato što sam joj dala adaptirano mleko. Iz *flašice*“ Prezrivo je frknula. „Više nisam mogla da se borim. Bila je gladna i vrištala je, a ona konzerva je prosto mamila. Kome treba majka kada postoji similak?“

„O, Džejn. Zbog toga se sekiraš?“

„Nije smešno.“

„Pa ne smajem se.“

„Ali čuje ti se u glasu. Ovo je previše glupo da čovek poveruje.“

„Mislim da si samo previše iscrpljena, to je sve. Koliko si puta ustajala?“

„Dvaput. Ne, triput. Gospode, više se ni ne sećam.“

„Trebalo je da me probudiš. Nisam znao da si budna.“

„Nije to samo zbog bebe. Već i zbog...“ Džejn zastade. Onda tiho reče: „Zbog sna.“

Privukao je stolicu i seo.

„O kakvom to snu govoriš?“

„O onom koji stalno sanjam. O onoj noći, u bolnici. U snu znam da se desilo nešto užasno, ali ne mogu da se pokrenem, ne mogu da govorim. Osećam krv na licu, osećam njen ukus. I toliko se bojim da...“ Duboko je udahнула. „Do smrti se bojim da je to tvoja krv.“

„Prošla su tek tri dana, Džejn. Još pokušavaš da izađeš na kraj s onim što se desilo.“

„Samo hoću da prođe.“

„Trebaće ti vremena da savladaš košmare.“ Tiho je dodao: „Obama će nam trebati.“

Pogledala je njegove umorne oči, njegovo neobrijano lice. „I ti ih imaš?“

Klimnuo je glavom.

„Nisi mi rekao.“

„Bilo bi čudo da nemamo košmare.“

„O čemu su tvoji?“

„O tebi. Bebi...“ Zastao je, a pogled mu je kliznuo u stranu. „Ne želim baš o tome da razgovaram.“

Neko vreme su ćutali, ne gledajući jedno drugo. Odmah pored, njihova kćerka je čvrsto spavala u kolevcu, jedina u porodici koju ne muče košmari. Eto šta ti ljubav uradi, pomislila je Džejn. Postaneš kukavica, a ne junak. Da svetu zube mesoždera, svakog časa spremne da otkinu komade tvog života.

Gejbrijel je uhvatio obe njene šake.

„Hajde, dušice“, rekao je tiho. „Idemo nazad u krevet.“

Isključili su svetlo u dečjoj sobi pa se vratili u senke svoje spavaće. Zagrlio ju je pod hladnim čaršavima.

Tama je prelazila u sivilo pred njihovim prozorom, zvuci zore doplovili su unutra. Za jednu gradsku devojku, grmljavina smetlarskog kamiona, basovi sa radija u automobilima, bili su poznati kao uspavanka. Dok se Boston kretao u susret danu, Džejn je napokon zaspala.

Probudilo ju je pevanje. Na tren se upitala da li je to opet san, samo mnogo srećniji, sastavljen od davnih uspomena iz detinjstva. Otvorila je oči i ugledala sunčevu svetlost kako namiguje kroz žaluzine. Već je bilo dva po podne, Gejbrijel je otišao.

Otkotrljala se iz kreveta i bosonoga se odvukla u kuhinju. Tu je zastala, trepćući pred neočekivanom slikom svoje majke koja s bebom u naručju sedi za trpezarijskim stolom. Anđela pogleda svoju bunovnu kćerku. „Već dve flašice. Mala ima odličan cug.“

„Mama. Došla si.“

„Probudila sam te? Izvini.“

„Kada si stigla?“

„Pre dva sata, otprilike. Gejbrijel je rekao da moraš da se naspavaš.“

Džejn se zbunjeno nasmejala.

„On te je zvao?“

„A koga drugog da zove? Imaš negde neku drugu majku?“

„Ne, samo...“ Džejn se spustila na stolicu i protrljala oči. „Još se nisam sasvim probudila. Gde je on?“

„Otišao je pre nekog vremena. Pozvao ga je neki detektiv Mur pa je odjurio.“

„Zbog čega ga je zvao?“

„Ne znam. Neka policijska posla. Evo kafa. I treba da opereš kosu. Izgledaš kao pećinska žena. Kad si poslednji put jela?“

„Za večeru, valjda. Gejbrijel je doneo kinesku hranu.“

„Kinesku? Pa, to nije ništa. Napravi sebi doručak, popij kafu. Ja ovde pazim na sve.“

Da, mama. Uvek je tako bilo.

Džejn nije ustala iz stolice, ostala je da sedi još tren gledajući Anđelu kako drži svoje okato unuče. Videla je bebine sićušne ručice kako se pružaju da istraže Anđelino osmehnuto lice.

„Kako ti je uspelo, mama?“, upitala je Džejn.

„Samo je nahrani. Pevaj joj. Dete prosto voli pažnju.“

„Ne, hoću da te pitam kako ti je uspelo da podigneš nas troje? Nikada nisam shvatala koliko je moralo biti teško, roditi troje dece za pet godina.“ Onda je uz smeh dodala: „Posebno kada je jedno od nas bio Frenki.“

„Ha! Nije tvoj brat bio najteži. Ti si bila najteža.“

„Ja?“

„Non-stop si plakala. Budila se na svaka tri sata. Za tebe nije važno ono *spava kao beba*. Frenki je još puzao naokolo u pelenama a ja sam čitave noći bila budna i nosala te tamo-amo. Tvoj otac mi ništa nije pomagao. Ti imaš sreće, Gejbrijel se bar trudi da uradi nešto. Ali tvoj otac?“ Anđela prezrivo frknu. „Rekao je da mu se od smrada pelena povraća i da neće to da radi. Kao da sam ja imala izbora. Svakog jutra je bežao na posao, a ja sam ostajala sa vas dvoje, i još sam čekala Majkija. A Frenki je svugde gurao prste. A ti nisi prestajala da plačeš.“

„Zašto sam toliko plakala?“

„Neke bebe se rode plačljive. Traže pažnju.“

Pa, to dosta objašnjava, pomislila je Džejn, gledajući svoju bebu. Dobila sam šta sam zaslužila. Dobila sam samu sebe za kćerku.

„Kako si se snalazila?“, upitala je ponovo. „Meni vrlo teško ide. Ne znam šta da radim.“

„Trebalo bi da radiš isto što sam ja radila kad sam mislila da ću poludeti. Kad nisam mogla da podnesem ni sat više, ni minut više zarobljena u toj kući.“

„Šta si radila?“

„Uzimala sam telefon i zvala majku. Zovi me, Džejn. Zato sam ja tu. Bog je stvorio majke s razlogom. Sad, postoji i ono mnogo babica, kiiavo dete.“ Pogledala je bebu u naručju. „Ali u svakom slučaju je dobro imati baku.“

Džejn je gledala Anđelu kako guguce bebi i pomislila: O, *mama, nikada nisam shvatila koliko si mi još potrebna. Da li majke zapravo ikada prestaju da nam budu potrebne?*

Potiskujući suze, naglo je ustala i okrenula se ka radnoj površini da sipa sebi šolju kafe. Stajala je i pijuckala dok se protezala, da istegli ukočene mišiće. Prvi put posle tri dana osetila se odmorno, gotovo kao ona stara. Samo što se sve promenilo, pomislila je. Sada sam majka.

„Ti si stvarno jedna lepotica, je li Regina?“

Džejn pogleda majku.

„Još nismo izabrali ime.“

„Morate nekako da je zovete. Zašto ne po tvojoj baki?“

„Mora da mi zazvuči kako treba, znaš? Ako će ga nositi čitavog života,

hoću da joj ime dobro stoji.“

„Regina je prelepo ime. Znači *kraljica*, znaš.“

„Baš treba da joj dajem takve ideje?“

„Pa *kako* ćete onda da je zovete?“

Džejn je primetila knjigu *Ime za vašu bebu* na radnoj površini. Dosula je kafu i otpila gutljaj dok je prelistavala stranice, već pomalo očajna. Ako uskoro ne izaberem, mislila je, ostaće joj Regina.

Zara. Zenobija. Zerlena.

Èoveče. Regina je zvučalo sve bolje i bolje. Beba-kraljica.

Spustila je knjigu. Namršteno ju je pogledala, pa je ponovo uzela i okrenula na stranicu sa slovom M. Na ime koje joj je sinoć privuklo pažnju.

Mila.

Ponovo je osetila onaj ledeni dah kako joj struji uz kičmu. Znam da sam i ranije čula to ime, pomislila je. Zašto me toliko plaši? Moram da se prisetim. Važno je da se prisetim...

Telefon je zazvonio i presekao je. Ispustila je knjigu, koja glasno pade na pod.

Anđela ju je mrko pogledala.

„Hoćeš da se javiš?“ Džejn je uzdahnula i podigla slušalicu. Bio je to Gejbrijel.

„Nadam se da te nisam probudio.“

„Ne, evo pijem kafu s mamom.“

„Je li u redu što sam je pozvao?“

Pogledala je Anđelu, koja je nosila bebu u drugu sobu da joj promeni pelene.

„Ti si genije. Jesam li ti već ranije to rekla?“

„Mislim da treba češće da zovem mamu Ricoli.“

„Odspravala sam osam sati u komadu. Ne mogu da verujem koliko to znači. Mozak je zapravo počeo ponovo da mi radi.“

„Onda si možda u stanju da se nosiš sa ovim.“

„Sa čim?“

„Jutros me je zvao Mur.“

„Da, čula sam.“

„Sada smo ovde, na Šrederovom trgu. Džejn, stiglo je poređenje iz federalne balističke mreže. Čaura sa istim otiskom udarne igle. Bila je u

ATF-ovoj bazi podataka. „O kojoj čauri pričamo?“

„O onoj iz Olenine bolničke sobe. Pošto je ubila onog radnika obezbeđenja, na mestu zločina nađena je jedna čaura.“

„On je ubijen sopstvenim oružjem.“

„A upravo smo ustanovili da je to oružje korišćeno i ranije.“

„Gde? Kada?“

„Trećeg januara. U višestrukom ubistvu u Ašbernu u Virdžiniji.“

Ustala je stežući slušalicu, tako je snažno pritiskajući na uho da je čula tutnjavu sopstvenog srca. *Ašbern. Džo je hteo da nam ispriča o Ašbernu.*

Anđela se vratila u kuhinju noseći bebu, čija se crna kosica sada raširila kao kruna od lokni. Regina, kraljica-beba. Ime se odjednom uklapalo.

„Šta znamo o tom višestrukom ubistvu?“ upitala je Džejn.

„Mur ima ovde dosije.“

Pogledala je Anđelu.

„Mama, moram da odem nakratko. Je li to u redu?“

„Samo napred. Nama je ovde lepo. Je li tako, Regina?“

Anđela se nagnula i protrljala nos o bebin.

„A uskoro ćemo i na kupanjac.“

„Daj mi dvadeset minuta. Stižem“, reče Džejn Gejbrijelu.

„Ne. Hajde da se nađemo negde drugde.“

„Zašto?“

„Nećemo da razgovaramo o tome ovde.“

„Gejbrijele, šta se kog đavola dešava?“

Usledila je tišina i čula je tihi Murov glas u pozadini. Onda se Gejbrijel ponovo javio.

„U Dž. P. Dojlovom baru. Vidimo se tamo.“

DVADESET ČETIRI

Nije imala vremena da se istušira, samo je navukla prvo što je izvadila iz ormara vrećaste trudničke pantalone i majicu s natpisom *Mama policajka* koju su joj donele kolege kad su došli s poklonima za bebu. U kolima je pojela dva tosta s puterom dok se vozila ka četvrti Jamajka Plejn. Od razgovora s Gejbrijelom obuzeo ju je nemir i shvatila je da pogleduje u retrovizor dok je čekala na semaforu, da pamti kola iza sebe. Je li videla taj zeleni taurus pre četiri raskrsnice? Da nije ono isti onaj beli kombi koji je primetila parkiran preko puta svog stana?

Dž. P. Dojlov bar bio je omiljeno okupljalište bostonskih policajaca, svake večeri je obično bio prepun njenih kolega. U tri po podne, međutim, za šankom je sedela samo jedna usamljena žena i pijuckala čašu belog vina dok je gore na te-veu treperio sportski kanal. Džejn je prošla kroz bar i ušla u susedni salon, čije su zidove prekrivale uspomene na irsku prošlost Bostona. Novinski isecci o Kenedijevima, Tipu O'Nilu i bostonskim policajcima visili su tu toliko dugo da su postali krti od starosti, a irska zastava iznad jednog separea poprimila je prljavu, nikotinsku primesu žute. U tom zatišju između ručka i večere samo su dva separea bila zauzeta. U jednom je sedeo sredovečan par, očigledno turisti, sudeći po mapi Bostona raširenoj na stolu. Džejn je prošla pored njih i nastavila u separe u uglu, gde su sedeli Mur i Gejbrijel.

Uvukla se pored muža i pogledala fasciklu na stolu.

„Šta to imate da mi pokažete?“

Mur nije odgovorio, podigao je pogled s automatskim osmehom kada je prišla konobarica.

„Hej, detektivko Ricoli. Opet si mršava“, rekla je konobarica.

„Ne baš koliko bih volela.“

„Čula sam da je ćerkica.“

„Ne da nam da spavamo čitave noći. Ovo mi je možda jedina prilika da jedem na miru.“

Konobarica se nasmejala dok je vadila notes.

„Pa hajde onda da te nahranimo.“

„Zapravo, hoću samo kafu i pitu s jabukama.“

„Odličan izbor.“ Konobarica je pogledala muškarce. „A vi, momci?“

„Samo još kafe“, odgovori Mur. „Mi ćemo samo da sedimo i da je gledamo kako jede.“

Nisu prekidali ćutnju dok im je dosipala kafu. Tek pošto je konobarica donela pitu i otišla, Mur je napokon gurnuo fasciklu ka Džejn.

Unutra se nalazio list s digitalnim fotografijama. Smesta ih je prepoznala kao mikrografije potrošenih čaura, koje prikazuju tragove udarne igle o inicijalnu kapslu i udarca čaure o zatvarač.

„To je iz pucnjave u bolnici?“, upitala je.

Mur klimnu glavom.

„Ta čaura je iz oružja koje je N. N. osoba unela u Oleninu sobu. Oružja kojim ga je ona ubila. Balističari su ga provukli kroz saveznu bazu podataka i dobili su pokiapanje od ATF-a. Višestruko ubistvo u Ašbernu u Virdžiniji

Okrenula je sledeći niz snimaka. Bila je to još jedna serija mikrografija čaura.

„Poklapaju se?“

„Istovetni otisci udarne igle. Dve različite čaure nađene na dva različita mesta smrti. Obe su izbačene iz istog oružja.“

„A sada imamo to oružje.“

„U stvari, nemamo ga.“

Pogledala je Mura.

„Trebalo je da bude nađeno s Oleninim telom. Ona ga je poslednja držala.“

„Nije ga bilo.“

„Ali mi smo obradili tu prostoriju, zar ne?“

„Na lokaciji uopšte nije bilo nikakvog oružja. Tim za upad koji je stigao iz Vašingtona poneo je sve balističke dokaze. Odneli su oružje, Džooov ranac, čak i čaure. Kada je Bostonska policija ušla, nije više bilo ničega.“

„Počistili su lokaciju? I šta će Bostonska policija da uradi povodom toga?“

„Izgleda“, reče Mur, „da ne možemo baš ništa. Iz Vašingtona kažu da je

to pitanje nacionalne bezbednosti, i ne žele da informacije procure.“

„Nemaju poverenja u Bostonsku policiju?“

„Niko nikom ne veruje. Mi nismo jedini koje su otkačili. I agent Barsanti je želeo te balističke nalaze i nije bio nimalo srećan kada je otkrio da su ih specijalci odneli. Ovo se pretvorilo u sukob dve savezne agencije. Bostonska policija je samo miš koji gleda tuču dva slona.“ Džejnin pogled se vratio na fotomikrografije. „Rekao si da identična čaura potiče s mesta zločina u Ašbernu. Nedugo pre napada Džozef Rouk je pokušao da nam ispriča o nečemu što se desilo u Ašbernu.“

„Gospodin Rouk je sasvim moguće govorio o ovome.“ Mur je iz torbe za spise izvadio novu fasciklu, pa ju je spustio na sto. „To mi je stiglo jutros, iz Lisburške policije. Ašbern je malo mesto. Slučaj su vodile kolege iz Lisburga „Nisu prijatne slike, Džejn“, rekao je Gejbrijel. Njegovo upozorenje bilo je neočekivano. Zajedno su posmatrali ono najgore što sala za autopsiju može da pruži i nikada ga nije videla da je ustuknuo. Ako je ovaj slučaj toliko užasn timer čak i Gejbrijela, pomislila je, želim li ja zaista da to vidim? Nije sebi dala vremena da o tome razmišlja, već je prosto otvorila fasciklu i suočila se s prvom fotografijom mesta zločina. Ovo nije tako strašno, pomislila je. Viđala sam mnogo gore. Vitka smeđokosa žena ležala je potrbuške na stepeništu, kao da se bacila sa najvišeg stepenika. Reka krvi tekla je naniže i obrazovala lokvu u podnožju.

„To je N. N. osoba broj jedan“, rekao je Mur. „Nemate identifikaciju žrtve?“

„Nemamo identifikaciju nijedne žrtve iz te kuće.“ Okrenula je sledeću fotografiju. Ovog puta je to bila mlada plavuša, ležala je na krevetu, sa ćebetom navučenim do vrata, ruke su joj još stezale tkaninu, kao da će je ona zaštititi. Krv je curila iz rane od metka u njenom čelu. Brzo ubistvo, izvedeno s jezivom delotvornošću, jednim jedinim metkom.

„To je N. N. osoba broj dva“, rekao je Mur. Na njen uznemireni pogled dodao je: „Ima ih još.“

Džejn je čula prizvuk upozorenja u njegovom glasu. Ponovo je bila na oprezu kada je okrenula sledeću sliku. Dok je gledala treći snimak s mesta zločina, pomislila je: *Ovo postaje sve teže, ali svejedno mogu s tim da se nosim.* Bio je to pogled kroz vrata ormara u krvlju isprskanu unutrašnjost. Dve mlade žene, obe tek delimično odevene, sedele su mlitavo isprepletenih

ruku i dugačkih kosa, kao da su uhvaćene u poslednjem zagrljaju.

„N. N. osobe broj tri i broj četiri“, rekao je Mur.

„Nijedna od ovih žena nije identifikovana?“

„Njihovi otisci prstiju nisu ni u jednoj bazi podataka.“

„Ovde imate četiri privlačne žene, a niko nije prijavio njihov nestanak?“

Mur odmahnu glavom.

„Ne odgovaraju nikome s federalnog spiska nestalih osoba.“ Pokazao je glavom ka dve žrtve u ormaru. „Čaura koja se pojavila u nacionalnoj bazi nađena je u tom ormaru. Te dve žene ubijene su istim oružjem koje je čuvar uneo u Oleninu bolničku sobu.“

„A druge žrtve u kući? Ponovo isti pištolj?“

„Ne. One su ubijene drugim oružjem.“

„Dva pištolja? Dvojica ubica?“

„Da.“

Zasad je nijedna slika nije istinski uznemirila. Bez strepnje je uzela poslednju fotografiju, N. N. osobe broj pet. Ovog puta ju je ono što je videla nateralo da se zaljulja, a ipak nije mogla da odvoji pogled. Mogla je samo da zuri u izraz smrtnih muka još usečen žrtvi na lice. Ova žena je bila starija i punija, od možda četrdesetak godina. Torzo joj je bio vezan za stolicu belim užetom.

„To je peta i poslednja žrtva“, reče Mur. „Ostalih pet žena likvidirano je brzo. Metak u glavu i kraj priče.“ Pogledao je otvorenu fasciklu. „I ova je na kraju takođe dokrajčena metkom. Ali ne pre...“ Mur je zastao. „Ne pre nego što joj je *ovo* urađeno.“

„Koliko dugo...“ Džejn proguta knedlu. „Koliko dugo je bila živa?“

„Po broju fraktura u njenim šakama i člancima i činjenici da su te kosti u suštini smrvljene u prah, medicinski istražitelj je smatrao da je bilo bar četrdeset ili pedeset udaraca čekićem. Čekić nije bio veliki. Svaki udarac je lomio samo delić, ali nije bilo nijedne kosti, nijednog prsta koji je pošteđen.“

Džejn naglo zatvori fasciklu, pošto više nije mogla da podnese tu sliku. Šteta je međutim već bila naneta, uspomena neizbrisiva.

„Bila su potrebna bar dvojica napadača“, rekao je Mur. „Neko da je drži dok su je vezivali za stolicu. Neko da joj drži ruku dok joj *to* rade.“

„Sigurno je zapomagala“, rekla je tiho. Pogledala je Mura. „Zašto niko

nije čuo njene krike?“

„Do kuće se stiže privatnim makadamskim putem, daleko je od svih komšija. A ne zaboravi, bio je i januar.“

Kada ljudi drže prozore zatvorene. Žrtva je sigurno shvatila da niko neće čuti njene krike. Da neće biti spasa. Jedino je mogla da se nada milosti metka.

„Šta su hteli od nje?“, upitala je.

„Ne znamo.“

„Sigurno je postojao neki razlog za ovo. Nešto što je znala.“

„Ne znamo čak ni ko je bila. Pet neidentifikovanih žena. Nijedna žrtva ne odgovara nijednom izveštaju o nestalima.“

„Kako je moguće da ne znamo *baš ništa* o njima?“ Pogledala je muža.

Gejbrijel je odmahnuo glavom. „To su duhovi, Džejn. Nema imena, nema identiteta.“

„Šta je s kućom?“

„Tada je bila izdata izvesnoj Margeriti Fišer.“

„Ko je to?“

„Takva žena ne postoji. Izmišljeno ime.“

„Gospode. Kao da idemo u rupu belog zeca. Žrtve bez imena. Zakupci koji ne postoje.“

„Ali znamo ko je vlasnik kuće“, rekao je Gejbrijel. „Kompanija zvana KTE invest.“

„Je li to bitno?“

„Jeste. Lisburškoj policiji je trebalo mesec dana da sve poveže. KTE je nezvanična filijala kompanije *Balentri*.“ Hladni prsti kao da se uspuzaše uz Džejin vrat. „Ponovo Džozef Rouk“, prošaputala je. „On je govorio o *Balentriju*. O Ašbernu. Šta ako on uopšte nije bio lud?“ Svi su začutili kada se konobarica vratila sa bokalom.

„Ne sviđa vam se pita od jabuka, detektivko?“, upitala je pošto je primetila da je Džejn jedva dodirnula kolač.

„O, odlična je. Samo nisam gladna koliko sam mislila.“

„Da, niko izgleda nema apetita“, rekla je konobarica dok je dosipala kafu u Gejbrijelovu šolju. „Ovde danas samo mnogo kafopija.“

Gejbrijel podiže pogled. „Ko još?“, upitao je.

„Onaj tip tamo...“ Konobarica zastade i namršteno pogleda obližnji

prazan separe. Slegnula je ramenima. „Pa, izgleda da mu se kafa nije dopala“, rekla je pa je otišla.

„Dobro“, reče Džejn tiho. „Momci, ja počinjem da ludim.“

Mur je brzo pokupio fascikle i gurnuo ih u veliku kovertu.

„Trebalo bi da pođemo“, rekao je.

Izašli su iz *Dojla* u vreli blesak popodneva. Na parking su stali pored Murovih kola, osmotrili ulicu, obližnja vozila. Dvoje policajaca i agent FBI-ja, pomislila je Džejn, a sve troje smo napeti. Sve troje instinktivno osmatramo okruženje.

„Šta će sada biti?“, upitala je.

„Što se Bostonske policije tiče, ne smemo ništa“, odgovorio je Mur.

„Naređeno mi je da ne talasam.“

„A te fascikle?“ Pogledala je kovertu koju je Mur nosio.

„Ja ovo ne bih smeo ni da imam.“

„Pa, ja sam još na porodijskom. *Meni* niko ništa nije naredio.“ Uzela je kovertu od Mura.

„Džejn“, reče Gejbrijel.

Okrenula se ka svom subaruu.

„Vidimo se kod kuće.“

„*Džejn*.“

Dok je sedala za volan, Gejbrijel je otvorio druga vrata i seo pored nje.

„Ne znaš u šta se upuštaš“, rekao je.

„A ti?“

„Videla si šta su uradili s rukama one žene. S takvim ljudima imamo posla.“

Gledala je kroz prozor Mura kako seda u svoja kola i odlazi.

„Mislila sam da je gotovo“, rekla je tiho. „Mislila sam, dobro, preživeli smo, i zato hajde da lepo živimo dalje svoj život. Ali ovo *nije* gotovo.“ Pogledala ga je. „Moram da znam zašto se sve to desilo. Moram da znam šta znači.“

„Pusti mene da se bavim kopanjem. Otkriću šta mogu.“

„A šta ja da radim?“

„Ti si tek izašla iz bolnice.“

Okrenula je ključ i startovala motor, tako da je nalet vrelog vazduha

izleteo iz klime.

„Nisam imala tešku operaciju“, rekla je. „Samo sam se porodila.“

„To je dovoljan razlog da se ne mešaš.“

„Ali *ovo* me muči, Gejbrijele. *Ovo* je ono zbog čega ne mogu da spavam!“ Zavalila se u sedištu. „Zbog ovoga košmari ne prolaze.“

„Treba ti vremena.“

„Ne prestajem da mislim o tome.“ Zagledala se, ponovo, u parking. „Počinjem sve više da se prisećam.“

„Čega?“

„Udaraca. Vike, pucnjave. Onda krvi na licu...“

„To je san o kome si mi pričala.“

„I *stalno* ga sanjam.“

„Sigurno je bilo buke i vike. A na tebi *jeste* bilo krvi Olenine krvi. Ništa što pamtiš nije za čuđenje.“

„Ima još nešto. Nisam ti rekla zato što sam pokušavala da se prisetim. Malo pre smrti, Olena je nešto pokušala da mi kaže.“

„Šta da ti kaže?“

Pogledala je u njega.

„Izgovorila je ime. Mila. Rekla je: 'Mila zna.'“

„Šta to znači?“

„Ne znam.“

Gejbrijelov pogled iznenada skrenu niz ulicu. Pratio je kola koja su sporo prošla, zašla za ugao i nestala.

„Bolje da ideš kući“, rekao je.

„A ti?“

„Doći ću uskoro.“ Nagnuo se da je poljubi. „Volim te“, rekao je i izašao.

Posmatrala ga je kako odlazi do svog automobila, parkiranog nekoliko mesta dalje, kako zastaje dok gura ruku u džep, kao da pokušava da nađe ključeve. Dovoljno je poznavala svog muža da prepozna napetost u ramenima, da primeti hitar pogled po parkingu. Retko ga je viđala uzrujanog, i sada ju je obuzeo nemir, zbog spoznaje da je on na ivici. Upalio je motor, a onda je sedeo i čekao da ona prva krene.

Pošao je tek pošto je ona izašla s parkinga. Nekoliko ulica je vozio za njom. Pazi da li me prate, pomislila je. Čak i pošto se napokon odvojio,

shvatila je da gleda u retrovizor, mada nije mogla da zamisli zašto bi neko nju pratio. Šta ona zapravo zna? Ništa što Mur ili neko drugi iz odeljenja za ubistva već ne zna. Samo uspomenu i šapat.

Mila. Ko je Mila?

Pogledala je preko ramena u Murovu kovertu koju je bacila na zadnje sedište. Nije se radovala ponovnom razgledanju onih snimaka s mesta zločina. *Ipak moram da prevaziđem užas*, pomislila je. *Moram da znam šta se desilo u Ašbernu.*

DVADESET PET

Mora Ajls bila je do lakata u krvi. Pošto je zastao u predvorju, Gejbrijel ju je gledao kroz staklenu pregradu kako gura ruku u abdomen, vadi creva i baca ih u posudu. Nije video gađenje na njenom licu dok je kopala po toj hrpi, samo nemu usredsređenost naučnika koji traži neku nesvakidašnju pojedinost. Na kraju je predala posudu Jošimi, pa se ponovo mašila noža kada je primetila Gejbrijela.

„Potrajaće još dvadeset minuta“, rekla je. „Možeš da uđeš, ako hoćeš.“ Navukao je papirne nazuvke i mantil da zaštiti odeću, pa je ušao u salu. Mada se trudio da ne gleda telo na stolu, ono se nalazilo između njih, nije ga bilo moguće ignorisati. Ženini udovi bili su mršavi kao kod kostura, a koža je visila poput mlitavog krep-papira preko istaknutih karličnih kostiju.

„Obolela od *anorexia nervosa*. Našli su je mrtvu u stanu“, rekla je Mora, odgovarajući na neizgovoreno pitanje.

„Tako je mlada.“

„Dvadeset sedam. Iz hitne pomoći kažu da su u frižideru našli samo glavicu salate i dijet pepsi. Umiranje od gladi u zemlji obilja.“ Mora je gurnula ruku u abdomen da ispita retroperitonealni prostor. Jošima je, u međuvremenu, prešao na glavu, da zaseče skalp. Kao i obično, radili su gotovo ne razgovarajući, oboje su poznavali navike onog drugog toliko dobro da reči nisu bile neophodne.

„Htela si nešto da mi kažeš?“, upitao je Gejbrijel. Mora je zastala. U ruci je držala bubreg, kao grudvu crnog želatina. Jošima i ona razmeniše nervozan pogled. Jošima je odmah uključio testeru i bučni motor je gotovo nadjačao Morin odgovor.

„Ne ovde“, rekla je tiho. „Još ne.“

Jošima je odvojio teme.

Kada se Mora nagnula da oslobodi mozak, upitala je, veselim, svakodnevnim glasom:

„Pa, kako je to biti otac?“

„Prevazilazi sva moja očekivanja.“

„Dogovorili ste se da bude Regina?“

„Mama Ricoli nas je nagovorila.“

„Mislim da je to sasvim lepo ime.“ Mora je spustila mozak u kofu s formalinom. „Dostojanstveno ime.“

„Džejn ga je već skratila u Redži.“

„I nije baš dostojanstveno.“

Mora je skinula rukavice i pogledala Jošimu. On je klimnuo glavom.

„Treba mi svež vazduh“, rekla je. „Hajde da napravimo pauzu.“

Skinuli su mantile pa ga je povelala napolje, u prostoriju za utovar. Progovorila je ponovo tek pošto su izašli iz zgrade i stali na parking.

„Izvini što si čekao“, rekla je. „Imali smo provalu. Trenutno mi ne bi prijalo da razgovaramo unutra.“

„Šta se desilo?“

„Sinoć, oko tri, Medfordska spasilačka i vatrogasna služba donela je telo s mesta udesa. Obično držimo spoljnja vrata za utovar zaključana i oni moraju da zovu dežurnog da im da šifru da uđu. Otkrili su da su vrata već otključana, a kada su ušli, videli su da su svetla uključena u laboratoriji za autopsiju. To su spomenuli dežurnom, pa je obezbeđenje došlo da pregleda zgradu. Provalnik je sigurno otišao u žurbi, zato što je fioka u mom radnom stolu još bila otvorena.“

„U tvojoj kancelariji?“

Mora klimnu glavom.

„Kompjuter doktora Bristola bio je uključen. On ga uvek isključi kada ode s posla.“ Zastala je. „Na njemu je bio otvoren fajl sa obdukcionim nalazom Džozefa Rouka.“

„Je li nešto odneto iz prostorija?“

„Koliko znamo, nije. Ali svi se ustručavamo da u zgradi pričamo o nečem osetljivom. Neko nam je vršljao po kancelarijama. I po sali. Ne znamo šta je tražio.“

Nije ni čudo što Mora nije htela da razgovara preko telefona. Čak je i razumna doktorka Ajls sada bila uzrujana.

„Nisam pristalica teorija zavere“, rekla je Mora, „ali pogledaj šta se sve desilo. Oba tela oteta iz naše zakonske nadležnosti. Balističke dokaze konfiskovao Vašington. Odakle se povlače ovi konci?“

Zagledao se u parking, gde se jara na asfaltu mreškala kao voda.
„S nekog veoma visokog mesta“, rekao je. „Nema druge.“
„Što znači da im ne možemo ništa.“
Pogledao ju je.
„To ne znači da nećemo pokušati.“

Džejn se probudila u tami, a poslednji šapati sna još su joj bili u uhu. Ponovo Olenin glas, tiho joj govori iz drugog sveta. *Zašto me i dalje mučiš? Reci mi šta želiš, Olena. Reci mi ko je Mila.*

Šapat je utihnuo i čula je samo Gejbrijelovo disanje, a tren kasnije besan urlik svoje kćerke. Ustaia je iz kreveta i pustila muža da još spava. Sada je svejedno bila potpuno budna i još su je proganjali odjeci sna.

Beba je strgla ćebence i sada je mlatarala rumenim ručicama kao da izaziva majku na boks-meč.

„Regina, Regina“, uzdahnula je Džejn kada je podigla kćerčicu iz kolenke, pa je iznenada shvatila koliko joj je sada to ime prirodno na usnama. Devojčica se zaista rodila kao Regina; samo je Džejn trebalo vremena da to shvati, da prestane tvrdoglavo da se opire onome što je Anđela znala sve vreme. Koliko god mrzela da to prizna, Anđela je u mnogo čemu bila u pravu. Imena beba, adaptirano mleko kao spasilac i traženje pomoći kada ti zatreba. S tim poslednjim je Džejn imala toliko muka: priznanje da joj je potrebna pomoć, da ne zna šta da radi. Mogla je da rešava ubistvo, mogla je da uđe u trag čudovištu, ali tražiti od nje da uteši taj glasni smotuljak u naručju bilo je kao tražiti da deaktivira nuklearnu bombu. Osvrnula se po dečjoj sobi, uzalud se nadajući da se neka dobra vila skriva u uglu, spremna da mahne čarobnim štapićem i ućutka Reginin plač.

Nema ovde dobrih vila. Tu sam samo ja.

Regina je izdržala samo pet minuta na desnoj dojci, još pet na levoj, a onda je bilo vreme za flašicu. Dobro, tvoja majka je katastrofa kao krava muzara, pomislila je Džejn dok je nosila Reginu u kuhinju. Slobodno me izvedite iz krda pa me ubijte. Dok je Regina srećno sisala iz flašice, Džejn je sela na kuhinjsku stolicu, uživajući u tom trenutku tišine, koliko god da je kratak. Zagledala se u kćerkinu tamnu kosicu. Kovrdžava, isto kao moja, pomislila je. Anđela joj je jednom rekla, u napadu ozlojeđenosti:

„Jednog dana ćeš dobiti kćerku kakvu zaslužuješ.“ I evo me sada, pomislila je, s ovom glasnom, nezasitom malom curicom.

Kuhinjski sat je otkucao tri.

Džejn je uzela gomilu fascikli koje je detektiv Mur sinoć ostavio. Dopršla je čitanje svih papira o Ašbernu; sada je otvorila novu fasciklu i videla da ona nije o ašberskim ubistvima; bio je to dosije Bostonske policije o automobilu Džozefa Rouka, vozilu koje je ostavljeno nekoliko ulica od bolnice. Videla je stranice Murovih beleški, fotografije unutrašnjosti automobila, izveštaj o otiscima prstiju i nekoliko izjava svedoka. Dok je ona bila zarobljena u bolnici, kolege iz odeljenja za ubistva nisu sedele skrštenih ruku. Jurili su svaki delić informacija o otmičarima. Nikada nisam bila sama, pomislila je; moji prijatelji su bili na terenu, borili su se za mene, a evo i dokaza.

Pogledala je potpis detektiva na jednoj izjavi svedoka pa se iznenađeno nasmejala. Ha, čak je i njen stari dušmanin Daren Krou žestoko radio da je spase, a zašto i ne bi? Bez nje u odeljenju, ne bi imao koga da vredi.

Okrenula je fotografije unutrašnjosti vozila. Videla zgužvane papiriće od čokolade i prazne konzerve red bula na podu. Mnogo šećera i kofeina, baš ono što svakoj psihotičnoj osobi treba da se smiri. Na zadnjem sedištu je bilo zgužvano ćebe, prljav jastuk i primerak tabloida *Nedeljni skandal*. Na naslovnoj stranici je bila Melani Grifit. Pokušala je da zamisli Džoa kako leži na tom zadnjem sedištu, prelistava tabloid, razgleda vesti o poznatim ličnostima i starletama, ali to joj nekako nije delovalo uverljivo. Je li moguće da mu je zaista bilo stalo čime se bave ludaci u Holivudu? Možda je u poređenju sa njihovim nenormalnim, kokainskim životima, Džou njegov život delovao podnošljivo. *Nedeljni skandal* je bezopasna razbibriga za napeta vremena.

Odložila je dosije bostonske policije pa je uzela fasciklu o ašberskim ubistvima. Ponovo se suočila s fotografijama ubijenih žena. Ponovo je zastala kod fotografije N. N. osobe broj pet. Iznenada nije mogla da podnese da više gleda krv, smrt. Smrznuta do kosti, zatvorila je fasciklu.

Regina je spavala.

Odnela je bebu u kolenku pa se ušunjala u svoj krevet, ali nije mogla da prestane da drhti, iako ju je grejala toplota Gejbrijelovog tela. San joj je

bio preko potreban, ali nije uspevala da umiri metež u glavi. Previše slika joj se vrtelo po mislima. Sada je prvi put shvatila šta tačno znači fraza *previše umorna da zaspi*. Čula je da ljudi mogu postati psihotični od nedostatka sna; možda je ona već prešla taj prag, možda su je košmari gurnuli preko ivice, u sadejstvu s njenim zahtevnim novorođenčecom. *Moram nekako da oteram te snove*.

Gejbrijelova ruka ju je zagrlila.

„Džejn?“

„Hej“, prošaputala je.

„Treseš se. Hladno ti je?“

„Pomalo.“

Privio se bliže, privukao ju je u svoju toplotu.

„Regina se budila?“

„Pre nekog vremena. Već sam je nahranila.“

„Bio je red na mene.“

„Već sam bila budna.“

„Zašto?“

Nije odgovorila.

„Opet onaj san. Je li tako?“

„Kao da me progoni. Neće da me ostavi na miru. Svake proklete noći ne da mi da spavam.“

„Džejn, Olena je mrtva.“

„Onda je to njen duh.“

„Ne veruješ ti u duhove.“

„Nekada nisam. Ali sada....“

„Predomislila si se?“

Okrenula se na bok da ga pogleda i videla slabašni odsjaj gradskih svetala u njegovim očima. Njen prelepi Gejbrijel. Kako li joj se toliko posrećilo? Čime ga je zaslužila? Dodirnula mu je lice, prešla prstima preko neobrijane brade. Čak i posle šest meseci braka, i dalje je bila zaprepaštena što deli krevet s tim čovekom.

„Samo hoću da sve bude kao što je bilo pre“, rekla je. „Pre nego što se sve ovo desilo.“

Privukao ju je uz sebe i ona je namirisala sapun i toplu kožu. Mirise svoga muža.

„Pusti da prođe još vremena“, rekao je. „Možda je potrebno da sanjaš te snove. Još procesiraš ono što se desilo. Boriš se s traumom.“

„Ili možda moram nešto da preduzmem u vezi s tim.“

„Šta da preduzmeš?“

„Ono što je Olena želela da uradim.“

Uzdahnuo je.

„Opet pričaš o duhu.“

„Jeste mi govorila. Taj deo nisam izmislila. To nije san, to je pamćenje, nešto što se zaista desilo.“ Okrenula se na leđa i zagledala u senke. „Mila zna’ To je rekla. To pamtim.“

„Šta Mila zna?“

Pogledala je u njega.

„Mislim da je govorila o Ašbernu.“

DVADESET ŠEST

Kada su se ukricali na avion za Vašington, grudi su joj bile natečene i bolne, telo joj je čeznuo za olakšanjem koje može da pruži samo novorođenče koje sisa. Regina međutim nije bila blizu; njena kćerka je dan provodila u Anđelinim sposobnim rukama i u tom trenutku je oko nje gugutao neko ko zapravo zna šta radi. Džejn je pogledala kroz prozor aviona i pomislila: *Moja beba ima samo dve nedelje, a ja je već ostavljam*. Grozna sam majka. Ali dok se avion peo, a Boston ispod nestajao, ona nije osećala grižu savesti već iznenadnu lakoću, kao da je zbacila breme majčinstva, besanih noći i sati provedenih u šetkanju. Šta to ne valja sa mnom, pomislila je, kada mi je toliko laknulo zato što sam daleko od svog deteta?

Grozna majka.

Gejbrijelova ruka spustila se na njenu.

„Sve u redu?“

„Aha.“

„Nemoj da se brineš. Tvoja majka je dobra s njom.“

Klimnula je glavom i nastavila da gleda kroz prozor. Kako da kaže svom mužu da mu dete ima groznu majku koja jedva čeka da izađe iz kuće i baci se u poteru? Da joj posao toliko nedostaje da je boli već i kad gleda neku policijsku seriju na te-ve-u?

Nekoliko redova iza njih neka beba je zaplakala i Džejn su zabolele grudi, pune mleka. *Telo me kažnjava*, pomislila je, *što sam ostavlja Reginu*.

Ėim je izašla iz aviona, šmugnula je u ženski toalet. Tu je sela na šolju i izmuzla se u zgužvani toalet-papir, pitajući se osećaju li krave isto blaženo olakšanje kada im isprazne vime. Kakvo bacanje, ali nije znala šta drugo da radi nego da sve iscedi i baci u šolju.

Gejbrijela je zatekla kako je čeka pored aerodromskog kioska. „Je l' ti sad bolje?“, upitao je.

Lizburški detektiv Edi Vordlo nije izgledao posebno oduševljeno što ih vidi. Bio je to čovek od četrdesetak godina, kiselog lica i očiju koje se nisu

osmehivale čak ni kada su njegove usne to pokušavale. Džejn nije mogla da odredi je li on to umoran ili samo razdražljiv zbog njihove posete. Pre nego što je pružio ruku, zatražio je da vidi njihove legitimacije, pa ih je obe uvredljivo dugo razgledao, kao da je siguran da su lažne. Tek se tada preko volje rukovao pa ih je otpratio u kancelariju.

„Jutros sam razgovarao s detektivom Murom“, rekao je dok ih je sporo vodio hodnikom.

„Rekli smo mu da ćemo doći da porazgovaramo s vama.“

„Rekao je da ste vas dvoje okej.“ Vordlo izvadi svežanj ključeva iz džepa, zastade, pa ih pogleda. „Morao sam oboje da vas proverim, pa sam se malo raspitao. Samo da znate šta se dešava.“

„Zapravo ne znamo“, reče Džejn. „Pokušavamo sami da provalimo čitavu ovu stvar.“

„Stvarno?“ Vordlo huknu. „Niste jedini.“ Otključao je vrata i uveo ih u malu sobu za sastanke. Na stolu se nalazila kartonska kutija, označena brojem slučaja, puna fascikii. Vordlo je pokazao fascikle. „Vidite koliko imamo. Nisam mogao sve da iskopiram. Poslao sam Muru samo ono što sam tada smatrao da smem da pokažem. Ovo mnogo smrdi od samog početka, moram da budem potpuno siguran u svakoga ko će videti ove papire.“

„Slušajte, hoćete ponovo da me proverite?“, reče Džejn. „Slobodno razgovarajte s bilo kim iz moje jedinice. Svi znaju šta sam dosad radila.“

„Ne vi, detektivko. S policajcima nemam problema. Ali ljudi iz Biroa...“ Pogledao je Gejbrijela. „Prisiljen sam da budem malo oprezniji. Posebno s obzirom na sve što se do sada desilo.“

Gejbrijel je odgovorio onim hladno nedodirljivim pogledom koji je očas posla umeo da prizove, istim kojim je držao distancu prema Džejn kada su se upoznali. „Ako vas nešto brine u vezi sa mnom, detektive, možemo odmah o tome da razgovaramo, pre nego što nastavimo s poslom.“

„Zašto ste vi ovde, agente Dine? Vaši ljudi su već prečešljali sve što imamo.“

„FBI se umešao u ovo?“, upitala je Džejn.

Vordlo ju je pogledao.

„Tražili su kopije svega. Svakog listića u toj kutiji. Nisu verovali našoj kriminalističkoj laboratoriji, pa su doveli svoje tehničare da ispituju materijalne dokaze. Federalci su sve videli.“ Ponovo se okrenuo ka

Gejbrijelu. „Zato ako imate pitanja o slučaju, zašto lepo ne pitate svoje drugare iz Biroa?“

„Verujte mi, ja mogu da garantujem za agenta Dina“, rekla je Džejn. „On mi je muž.“

„Da, Mur mi je rekao.“ Vordlo se nasmejao i odmahnuo glavom. „Efbiajevac i policajka. Mene da pitate, to je kao da se venčaju pas i mačka.“ Pružio je ruku u kutiju. „Dobro, ovo je ono što vas zanima. Kontrolni dokumenti istrage. Terenski izveštaji.“ Vadio je fascikle jednu po jednu i glasno ih spuštao na sto. „Laboratorijski i obdukcioni nalazi. Fotografije žrtava. Dnevne beleške. Izjave za medije i isecci iz štampe....“ Zastao je, kao da se iznenada nečega prisetio. „Imam još nešto što će vam možda biti korisno“, rekao je, pa se okrenuo ka vratima. „Sad ću doneti.“

Èas kasnije, vratio se s video-kasetom.

„Ovo držim zaključano u stolu“, rekao je. „Svi ti federalci preturaju po kutiji, pa rekoh da stavim video negde na sigurno.“ Prišao je ormaru i izgurao te-ve monitor i video-plejer. „Pošto smo ovako blizu Vašingtonu, povremeno imamo slučajeve sa... pa, političkim komplikacijama“, rekao je dok je raspetljivao kabl. „Znate, izabrani predstavnici naroda koji urade nešto ružno. Pre neku godinu, senatorova žena je stradala kada se njen mercedes okrenuo naglavačke na jednom našem seoskom putu. Nevolja je bila što kola nije vozio njen muž. Još i gore, tip je radio u ruskoj ambasadi. Trebalo je da vidite kako se FBI stuštio na taj slučaj.“ Uključio je televizor, pa se ispravio i pogledao ih. „Ovaj slučaj mi deluje već viđeno.“

„Mislite da ima političkih implikacija?“, upita Gejbrijel. „Svesni ste ko je vlasnik kuće? Bile su nam potrebne nedelje da to otkrijemo.“

„Ogranak kompanije *Balentri*.“

„I *to* je već samo po sebi politička komplikacija. Reč je o vašingtonskom golijatu. Ortaku Bele kuće. Najvećoj kompaniji za vojne usluge i opremu u zemlji. Nisam imao pojma u šta se upuštam onog dana. Otkriće pet ubijenih žena bilo je dovoljno loše samo po sebi. Kada tome dodate politiku, mešanje FBI-ja, spreman sam za prevremenu penziju.“ Vordlo je ubacio kasetu u uređaj, uzeo daljinski i pustio snimak.

Na ekranu se pojavilo snegom pokriveno drveće. Dan je bio vedar i sunce je iskrilo na ledu.

„Hitna služba je primila poziv oko deset pre podne“, rekao je Vordlo.

„Muški glas, nije hteo da se predstavi. Samo je želeo da prijavi kako se nešto desilo u kući na Dirfildskom putu i da bi policija to trebalo da proveri. Na Dirfildskom putu nema mnogo kuća, tako da patroli nije trebalo dugo da otkrije na koju je tačno mislio.“

„Odakle je poziv bio upućen?“

„Iz govornice pedesetak kilometara od Ašberna. Nismo mogli da nađemo korisne otiske na telefonu. Nikada nismo identifikovali čoveka koji je zvao.“

Na ekranu se sada videlo pet-šest parkiranih automobila. Kroz žagor muških glasova snimatelj je počeo sa opisom: „Datum je četvrti januar, jedanaest i trideset pet pre podne. Adresa je Dirfildski put broj devet, Ašbern u Virdžiniji. Prisutni su detektiv Ed Vordlo i ja, detektiv Bajron Mekmahon...“

„Snimao je moj partner“, reče Vordlo. „To je pogled na prilaz pred kućom. Kao što vidite, okružena je šumom. U blizini nema komšija.“

Kamera je sporo prešla preko dvojica kola hitne pomoći koja su čekala. Bolničari su stajali okupljeni, dah im se pušio u ledenom vazduhu. Objektiv je nastavio sporo da rotira i na kraju se zaustavio na kući. Bila je to jednospratnica od cigala, prilično velika, ali je ta nekada raskošna rezidencija sada pokazivala znake zapuštenosti. Bela boja ljuštila se sa kapaka i prozorskih dasaka. Ograda na tremu se nakrivila. Na prozorima su bile šipke od kovanog gvožđa, arhitektonski detalj više u skladu sa stambenom zgradom u gradskom jezgri nego s kućom na mirnom seoskom putu. Kamera se sada fokusirala na detektiva Vordloa, koji je stajao na prednjem stepeništu, kao mračni domaćin koji čeka da poželi dobrodošlicu gostima. Kamera je snimala zemlju dok se detektiv Mekmahon saginjao da stavi papirne navlake na obuću. Onda se objektiv ponovo usmerio na ulazna vrata. Pratio je Vordloa u kuću.

Prva slika koju je zabeležio bilo je krvavo stepenište. Džejn je već znala šta da očekuje; videla je fotografije s mesta zločina i znala je kako je koja žena ubijena. Svejedno, dok se kamera fokusirala na stepenice, Džejn je osećala kako joj se puls ubrzava i kako je obuzima sve jača jeza.

Kamera se zaustavila na prvoj žrtvi, koja je ležala potrbuške na stepenicama.

„Ova je pogođena dvaput“, rekao je Vordlo. „Sudski patolog kaže da ju

je prvi metak pogodio u leđa, verovatno dok je pokušavala da pobegne ka stepenicama. Okrznuo šupiju venu i izašao na stomak. Sudeći po količini izgubijene krvi, verovatno je bila živa pet, deset minuta, pre nego što je ispaljen drugi metak, u glavu. Po mom tumačenju, počinilac ju je oborio prvim hicem, a onda je pažnju posvetio drugim ženama. Kada se vratio niz stepenice, primetio je da je ona još živa. Zato ju je dokusurio drugim metkom.“ Vordlo pogleda Džejn. „Temeljan tip.“

„Toliko krvi“, prošapta Džejn. „Sigurno je bilo mnogo tragova obuće.“

„I na spratu i u prizemlju. U prizemlju je postalo zbunjujuće. Videli smo dva velika niza otisaka cipela, za njih pretpostavljamo da pripadaju ubicama. Ali uz njih postoje i drugi otisci. Manji, koji su išli po kuhinji.“

„Policija ili tehničari?“

„Ne. Kada su stigla prva patrolna kola, prošlo je bar šest časova od ubistava. Krv na kuhinjskom podu bila je manje-više suva. Manji otisci koje smo videli ostavljeni su dok je krv još bila vlažna

„Čiji otisci?“

Vordlo je pogleda. „I dalje ne znamo.“

Sada je kamera pošla uz stepenice. Čuli su papirne navlake za obuću kako šušćaju po stepenicama. Gore u hodniku kamera je skrenula levo, ciljajući kroz vrata. U spavaću sobu je bilo nagurano šest ležajeva, na podu su bile gomile odeće, prljavi sudovi i velika kesa čipsa. Kamera je prešla po čitavoj sobi, pa se fokusirala na ležaj na kome je ubijena žrtva broj dva.

„Izgleda da ova nije imala priliku da beži“, rekao je Vordlo. „Ostala je u krevetu, i tu je i ubijena, gde je ležala.“

Kamera se ponovo pokrenula, okrenula se od ležajeva ka ormaru. Kroz otvorena vrata objektiv je zumirao dve žalosne prilike u njemu. Nabile su se u sam ugao ormara, kao da očajnički pokušavaju da se sakriju od pogleda. Ipak su bile sasvim vidljive za ubicu koji je otvorio vrata, koji je naciljao oružjem u te oborene glave.

„Svaka po jedan metak“, reče Vordlo. „Ti tipovi su bili brzi, tačni i metodični. Sva vrata su otvorena, svaki ormar pretražen. U kući nije bilo mesta za skrivanje. Žrtve nisu imale nikakvu šansu.“

Uzeo je daljinski i premotao unapred. Slike su zaigrale na ekranu, mahnit obilazak drugih spavaćih soba, trka uz merdevine, kroz tavanska vrata na tavan. Onda skakutav povratak. niz hodnik pa niz stepenice. Vordlo

ponovo pusti snimak normalnom brzinom. Putovanje se usporilo, kamera se brzinom hoda kretala kroz trpezariju pa u kuhinju.

„Ovde“, rekao je tiho i pritisnuo pauzu. „Poslednja žrtva. Ona je gadno prošla.“

Žena je sedela vezana za stolicu. Metak je ušao tik iznad desne obrve i njegova silina joj je zabacila glavu. Umrla je s očima okrenutim ka nebu; od smrti je prebledela. Obe ruke bile su pružene pred njom, na stolu. Krvavi čekić još je ležao pored zdrobljenih šaka. „Očigledno su od nje nešto hteli“, rekao je Vordlo. „A ona nije mogla ili nije htela to da im da.“ Pogledao je Džejn, a u očima mu se videla jeza zbog muka koje su svi zamišljali u tom trenutku. Udarci čekića koji slede jedan za drugim, mrve kost i zglob. Vrisci koji odjekuju kroz tu kuću mrtvih žena.

Ponovo je pustio kasetu i video je milostivo nastavio ostavljajući krvavi sto, uništeno tkivo. Još potreseni, nemo su gledali dok ih je snimak vodio u spavaću sobu u prizemlju, pa u dnevnu sobu, sa ulegnutom sofom i čupavim zelenim tepihom. Na kraju su se ponovo našli u predsoblju, u podnožju stepeništa, tačno tamo odakle su počeli.

„To je ono što smo našli“, reče Vordlo. „Pet žrtava, sve neidentifikovane. Upotrebljena su dva različita vatrena oružja. Pretpostavljamo postojanje bar dvojice ubica, koji su radili zajedno.“

U kući nije bilo mesta da se plen sakrije, pomislila je Džejn. Pomislila je na dve žrtve zgrčene u ormaru, dah koji se pretvara u jecaje, ruke stegnute jednu oko druge dok se koraci približavaju.

„Uđu i likvidiraju pet žena“, reče Gejbrijel. „Provedu možda pola sata u kuhinji s poslednjom, lome joj šake čekićem. A vi nemate ništa o tim ubicama? Ni materijalnih dokaza, ni otisaka prstiju?“

„Našli smo brdo otisaka po čitavoj kući. Neidentifikovani u svakoj sobi. Ako su ih ostavili naši počinioci, ne odgovaraju nikome iz savezne baze.“ Vordlo uze daljinski pa pritisnu STOP.

„Čekajte“, reče Gejbrijel, pogleda prikovanog na ekran.

„Šta?“

„Premotajte.“

„Koliko?“

„Jedno deset sekundi.“

Vordlo se mrštio, očigledno nemajući pojma šta je to Gejbrijelu moglo

da privuče pažnju. Pružio mu je daljinski.

„Samo napred.“

Gejbrijel je premotao pa pustio snimak. Kamera se vratila u dnevnu sobu, ponovila obilazak stare sofe, čupavog tepiha. Onda je prešla u predsoblje i iznenada se okrenula ka ulaznim vratima. Napolju je sunce iskriilo na ledenim granama drveća. U dvorištu su dva čoveka stajala i razgovarala. Jedan od njih se okrenuo ka kući.

Gejbrijel je pritisnuo pauzu, zaustavio čoveka u pokretu, s licem uokvirenim vratima. „To je Džon Barsantf, rekao je.

„Poznajete ga?“, upita Vordlo.

„Pojavio se i u Bostonu.“, reče Gejbrijel.

„Aha, pa, izgleda da se on svugde pojavljuje, zar ne? Stigli smo u kuću jedva sat vremena pre nego što su se pojavili Barsanti i njegova ekipa. Pokušali su da na licu mesta preuzmu stvar, pa smo imali ozbiljnu prepirku, baš ovde na tremu. Sve dok nas nisu pozvali iz Ministarstva pravde i rekli nam da sarađujemo.“

„Kako je FBI tako brzo čuo za slučaj?“, upita Džejn.

„Na to pitanje nikada nismo dobili zadovoljavajući odgovor.“ Vordlo je prišao video-plejeru, izbacio traku pa se okrenuo ka njoj.

„Dakle, sa tim imamo posla. Pet mrtvih žena, nijedna nema otiske prstiju u nekom dosijeu. Niko ih nije prijavio kao nestale. Sve se vode kao N. N. Osobe.“

„Illegalne imigrantkinje“, reče Gejbrijel.

Vordlo klimnu glavom.

„Ja bih rekao da su istočnoevropljanke. U sobi dole bilo je nekoliko ruskih novina i kutija za cipele sa slikama Moskve. S obzirom na sve ostalo što smo našli u toj kući, imamo prilično jasnu predstavu o tome čime su se bavile. U ostavi je bila zaliha penicilina. Pilula za jutro posle. I sanduk pun kondoma.“ Uzeo je fasciklu sa obdukcionim nalazima i pružio je Gejbrijelu. „Pogledajte analizu DNK.“

Gejbrijel je okrenuo stranu sa laboratorijskim nalazima.

„Višestruki seksualni partneri“, rekao je.

Vordlo klimnu glavom.

„Spojite sve to. Gomila mladih, privlačnih cura koje žive pod istim krovom. Primaju brojne muškarce. Recimo da ova kuća nije bila samostan.“

DVADESET SEDAM

Privatni put prosecao je kroz šumarke hrasta, bora i američkog oraha. Zraci sunca probijali su se kroz krošnje i šarali put. Duboko među drvećem, probijalo se malo svetla i u zelenim senkama rastinja mlada stabla su s mukom rasla.

„Nije ni čudo što komšije ništa nisu čule“, rekla je Džejn gledajući gustu šumu.

„Ja čak ni ne vidim komšije.“

„Mislim da je tamo pravo, kroz ono drveće.“

Još trideset koraka, pa se put iznenada proširio i njihov auto je izronio na kasno popodnevno sunce. Pred njima se digla kuća na sprat. Mada sada zapuštena, još je imala dobre kosti, pročelje od crvene cigle, širok trem. Ništa međutim kod te kuće nije delovalo primamljivo. Sigurno to nisu bile šipke od kovanog gvožđa preko prozora ni znaci ZABRANJEN PRISTUP zakačeni za stubove.

Pošljunčani prilaz već je zarastao u korov do kolena, prvi talas uljeza, koji je spremao teren za nadiranje šume. Vordlo im je rekao da je pokušaj renoviranja pre dva meseca naglo prekinut kada je majstorska oprema slučajno izazvala mali požar koji je oštetio sobe na spratu. Plamen je ostavio crne tragove kandži na prozorskom ramu, a slomljeno staklo još je bilo pokriveno šperpločom. Možda je vatra bila upozorenje, pomislila je Džejn. *Ova kuća nije prijateljska.* Gejbrijel i ona su izašli iz iznajmljenog automobila. Vozili su s uključenom klimom i jara ju je zatekla nespremnu. Zastala je na prilazu, znoj joj je smesta izbio po licu, udahnula je zagušljiv i težak vazduh. Mada nije mogla da vidi komarce, čula ih je kako kruže pa se pljesnula po obrazu i videla svežu krv na dlanu. Samo je to čula, samo to zujanje insekata. Nije bilo saobraćaja, nije bilo ptičje pesme; čak je i drveće mirovalo, Dlačice na zatiljku su joj se naježile ne od vrućine, već od iznenadnog, instinktivnog poriva da ode s tog mesta. Da sedne nazad u kola, zaključa vrata i ode. Nije želela tu da uđe.

„Da vidimo da li ključ koji nam je dao Vordlo još odgovara“, rekao je Gejbrijel i pošao ka tremu.

Nerado ga je pratila uz škripave stepenice, gde su vlati trave izbile između dasaka. Na policijskom video-snimku bila je zima, prilaz je bio go, bez vegetacije. Sada su se puzavice uvijale oko ograde, a polen je zasuo trem poput žutog snega.

Gejbrijel je zastao na vratima, namršteno gledajući ostatak katanca koji je nekada zatvarao glavna vrata.

„Već neko vreme je ovde“, rekao je pokazujući rđu.

Rešetke na prozorima. Katanac na vratima. Ne radi zaštite od uljeza, pomislila je; svrha ove brave bila je da ljudi iz kuće nipošto *ne izađu*.

Gejbrijel je okrenuo ključ u bravi i gurnuo vrata. Popustila su uz škripu i zapahnuo ih je miris starog dima; posledica požara koji su izazvali majstori. Čovek može da očisti kuću, da okreči zidove, da zameni zavese, tepihe i nameštaj, ali smrad vatre traje. Zakoračio je unutra.

Kolebajući se malo, koraknu i ona. Začudila se što vidi go parket; na snimku tu je bio ružni zeleni tepih, očigledno sklonjen za vreme čišćenja. Ograda stepeništa bila je lepo izrezbarena, a dnevna soba je imala visoku tavanicu sa gipsanim ukrasima. Te detalje nije primetila dok je gledala video-snimak mesta zločina. Mrlje od vode išarale su tavanicu poput tamnih oblaka.

„Onaj ko je sagradio ovu kuću imao je novca“, primetio je Gejbrijel.

Džejn je prišla prozoru i kroz rešetke pogledala drveće. Popodne je polako prelazilo u predvečerje; nisu imali više od sat vremena pre nego što svetlo sasvim oslabi.

„Sigurno je bila prelepa kuća kada je sagrađena“, rekla je. To je, međutim, bilo davno. Pre jeftinog tepiha i gvozdениh rešetaka. Pre krvavih mrlja.

Prošli su kroz dnevnu sobu bez nameštaja. Cvetni tapet bio je pohaban od proteklih godina mrlje, odlepljeni uglovi, požutelost od decenija duvanskog dima. Prošli su kroz trpezariju i zastali u kuhinji. Stola i stolica više nije bilo; videli su samo dotrajali linoleum, sa savijenim i ispucalim ivicama. Zraci popodnevnog sunca koso su padali između rešetki na prozoru. *Tu je ubijena starija žena*, pomislila je Džejn. Sedela je na sredini ove sobe, tela vezanog za stolicu, lomnih prstiju izloženih udarcima čekića. Mada je

Džejn zurila u praznu kuhinju, njen um je na okruženje nanosio sliku koju je upamtila sa snimka. Sliku koja kao da je istrajavala u suncem obasjanom kovitlacu čestica prašine.

„Idemo na sprat“, rekao je Gejbrijel.

Izašli su iz kuhinje i zastali u podnožju stepenica. Pogledala je gore ka odmorištu na spratu i pomislila: *Ovde je ubijena druga, na ovim stepenicama*. Smeđokosa žena. Džejn je uhvatila ogradu, stegla šakom rezbarenu hrastovinu i osetila bilo kako damara u vrhovima prstiju. Nije želela da ide na sprat. Onaj glas joj je ponovo šaputao.

Mila zna.

Ovde postoji nešto što bi trebalo da vidim, pomislila je. Nešto ka čemu me glas vodi.

Gejbrijel je pošao uz stepenice. Džejn ga je sledila sporije, pogleda usredsređenog dole na stepenike, položivši znojav dlan na ogradu. Zaustavila se, zagledana u deo svetlijeg drveta. Čučnula je da dodirne nedavno ošmirglanu površinu i osetila kako se čitava ježi. Kada bi zamračili prozore, isprskali te stepenice luminolom, to drvo bi sigurno buknilo avetinjski zeleno. Čistači su pokušali da ošmirglaju ono najgore, ali su dokazi još bili tu, gde se krv žrtve prolila. Na tom mestu je umrla, ležeći na tim stepenicama, na samom mestu koje je Džejn sada dodirivala.

Gejbrijel je već bio na spratu, išao je ka sobama.

Pratila ga je do gornjeg odmorišta. Tu je miris dima bio jači. U hodniku je bio pod od tamne hrastovine, a na zidu sumorne zelene tapete. Vrata su bila odškrinuta i propuštala su pravougaonike svetlosti na hodnik. Skrenula je kroz prva vrata desno i videla praznu sobu, zidove obeležene avetinjskim kvadratima gde su nekada visile slike. To je mogla biti bilo koja prazna soba u bilo kojoj praznoj kući, svi tragovi pređašnjih stanara potpuno su zbrisani. Prišla je prozoru i otvorila ga. Gvozdene rešetke bile su zavarene. Nema bekstva u slučaju požara, pomislila je. Čak i ako bi neko uspeo da se provuče, čekao ga je pad od pet metara na goli šljunak, neublažen rastinjem.

„Džejn“, čula je Gejbrijela kako doziva.

Pošla je za njegovim glasom, iz hodnika u drugu spavaću sobu.

Gejbrijel je zurio u prazan ormar.

„Ovde“, rekao je tiho.

Stala je pored njega, pa čučnula da dodirne ošmirglano drvo. Protiv volje je videla još jednu scenu iz video-snimka. Dve žene, vitkih ruku isprepletanih kao da su ljubavnice. Koliko su se dugo tu grčile? Ormar nije bio veliki i miris straha sigurno je zagadio tamu.

Naglo je ustala. Soba je delovala pretoplo, previše zagušljivo; izašla je u hodnik. Noge su joj utrnule od čučanja. Ovo je kuća strave, pomislila je. Ako dovoljno pažljivo slušam, čuću odjeke vrisaka.

Na kraju hodnika nalazila se poslednja soba soba gde su majstori izazvali požar. Oklevala je na pragu, odbijena mnogo snažnijim smradom dima. Oba razbijena prozora bila su pokrivena šperpločom, koja je sprečavala ulazak popodnevnog sunca. Izvadila je baterijsku iz torbice i obasjala nejasnu unutrašnjost. Zidovi i tavanica pocrneli su od plamena, vatra je ponegde progrizla put sve do počadavelih tavanских greda. Mahnula je snopom iz baterijske po sobi, preko ormara bez vrata. Kako je prelazila zrakom, na zaleđu ormara blesnula je tačkica pa je nestala. Namrštila se i vratila baterijsku.

Eno je opet, taj sjajni krug, nakratko je zatreperio na zadnjem zidu.

Prišla je ormaru da bolje pogleda i videla otvor dovoljno velik da se gurne prst. Savršeno okrugao i gladak. Neko je izbušio rupu između ormara i spavaće sobe.

Grede zastenjaše iznad glave. Prenula se i podigla pogled kada su koraci zaškripali na tavanu. Gejbrijel je bio gore.

Vratila se u hodnik. Dnevno svetlo naglo je bledele, prepuštalo kuću nijansama sive. „Hej!“, viknula je. „Gde su tavana vrata da se popnem tamo?“

„U drugoj spavaćoj sobi.“

Videla je merdevine pa se uspenjala. Kada je provirila gore, vide zrak Gejbrijelove baterijske kako proseca senke.

„Ima nešto tu gore?“, upitala je.

„Mrtva veverica.“

„Nešto zanimljivo, hoću da kažem?“

„Ne baš.“

Popela se na tavan i zamalo udarila glavom u nisku gredu. Gejbrijel je bio primoran da se kreće ćučajući, dugačke noge kretale su mu se kao kod krabe dok je pretraživao prostor, baterijskom sporo prelazeći preko

najdubljih džepova senke.

„Izbegavaj ovaj ugao ovde“, upozorio je. „Grede su nagorele. Mislim da pod nije siguran.“

Pošla je na suprotni kraj, gde je kroz jedini prozor još ulazilo poslednje sivo svetlo dana. Taj nije imao rešetki; nisu mu trebale. Podigla ga je i provirila, pa je videla uzani ispust i pad koji lomi kosti. Bekstvo samo za samoubice. Zatvorila je prozor i ukipila se, pogleda prikovanog na drveće.

U šumi je načas zatreperilo nekakvo svetlo, kao svitac u letu.

„Gejbrijele.“

„Lepo. Evo nove mrtve veverice.“

„Neko je napolju.“

„Molim?“

„U šumi.“

Prišao joj je i zagledao se u sve gušći sumrak.

„Gde?“

„Sad sam malopre videla.“

„Možda su prošla neka kola.“ Okrenuo se od prozora i promrmljao: „Majku mu. Crkava mi baterija.“ Udario je baterijsku nekoliko puta. Zrak nakratko ojača, pa ponovo poče da bleđi.

Ona je još zurila kroz prozor, u šumu koja kao da im se približavala. Opkoljavala ih u toj kući duhova. Žmarci joj se razmileše niz kičmu. Okrenula se ka mužu.

„Hoću da odemo odavde.“

„Trebalo je da promenim baterije pre nego što smo pošli...“

„Smesta. Molim te.“

Iznenada je čuo napetost u njenom glasu.

„Šta je?“

„Mislim da nisu bila kola u prolazu.“

Ponovo se okrenuo ka prozoru i stao veoma mirno, ramenima zaklanjajući ono malo preostalog svetla. Njegova ćutnja ju je potpuno pomela, pojačala bubnjanje njenog srca.

„Dobro“, rekao je tiho. „Idemo.“

Spustili su se niz merdevine pa se vratili u hodnik, pored spavaće sobe gde je još bilo krvi u ormaru. Sišli su niz stepenice, gde je ošmirglano drvo još šaputalo o užasima. U ovoj kući već je ubijeno pet žena, a niko nije čuo

njihove krike.

Niko ne bi čuo ni naše.

Prošli su kroz ulazna vrata, na trem.

Pa se ukipili, kada su ih snažna svetla iznenada zaslepila. Džejn je podigla ruku da se zaštiti od bleska. Čula je korake na šljunku i škiljeći naslutila tri tamne prilike koje se približavaju.

Gejbrijel je stao ispred nje, tako hitro da se iznenadila što njegova ramena iznenada zaklanjaju svetlo.

„Ni koraka dalje“, naredi glas.

„Mogu li da vidim s kim razgovaram?“, upita Gejbrijel.

„Identifikujte se.“

„Ako možete prvo da spustite baterijske.“

„Legitimacije.“

„Dobro. Dobro, sada ću staviti ruku u džep“, rekao je Gejbrijel mirnim glasom. Razumnim glasom. „Nisam naoružan, a nije naoružana ni moja žena.“ Polako je izvukao novčanik i pružio ga. Odmah su mu ga oteli. „Zovem se Gejbrijel Din. Ovo je moja supruga Džejn.“

„Detektivka Džejn Ricoli“, ispravila ga je ona. „Bostonska policija.“ Zatreptala je kada je svetlo baterijske naglo prešlo na njeno lice. Mada nije mogla da vidi nijednog od tih ljudi, osetila je kako je proučavaju. Osetila je kako joj bes raste dok se strah povlači.

„Šta Bostonska policija traži ovde?“, upitao je čovek koji je uzeo od Gejbrijela novčanik.

„Šta vi tražite ovde?“, uzvratila je.

Nije očekivala odgovor; nije ga ni dobila. Čovek je vratio Gejbrijelu novčanik, pa je mahnuo baterijskom ka mračnom automobilu parkiranom iza onoga kojim su njih dvoje došli.

„Ulazite. Morate da pođete sa nama.“

„Zašto?“, upita Gejbrijel.

„Moramo da potvrdimo ko ste.“

„Imamo rezervisan let nazad za Boston“, reče Džejn.

„Otkazite ga.“

DVADESET OSAM

Džejn je sedela sama u sobi za saslušanje, zureći u sopstveni odraz i razmišljajući: *Odvratno je biti na pogrešnoj strani jednosmernog ogledala.* Tu je sedela već čitav sat, svako malo ustajući da proveri vrata, da se nisu kojim čudom sama od sebe otključala. Naravno da su je razdvojili od Gejbrijela; tako se to radi, tako je i sama vodila saslušanja. Sve ostalo u njenoj situaciji bilo je novo i nepoznato. Ljudi se nikada nisu predstavili, nisu pokazali nikakve značke, nisu rekli imena, činove ni brojeve. Mogli su komotno da budu i Ljudi u crnom, koji štite planetu Zemlju od kosmičkog ološa. Dovedi su svoje zatvorenike u zgradu kroz podzemnu garažu, tako da nije znala čak ni za koju agenciju rade, već samo da je ta soba za saslušanje negde na teritoriji grada Restona.

„Hej!“ Džejn je prišla ogledalu i zakucala po staklu. „Znate, niste mi ni pročitali prava. Sem toga ste mi uzeli mobilni pa ne mogu da zovem advokata. Nemate pojma kako ćete da nastradate.“

Nije čula nikakav odgovor.

Grudi su ponovo počele da je bole, kravi je očajnički trebala muža, ali ona nipošto nije htela da digne košulju pred tim jednosmernim ogledalom. Ponovo je zakucala, snažnije. Sada se osećala neustrašivo, zato što je znala da su to državni službenici koji namerno ne žure i pokušavaju da je zastraše. Znala je svoja prava; kao policajka, potrošila je i previše truda obezbeđujući prava prestupnika; sada će i te kako da traži svoja.

U ogledalu se susrela sa sopstvenim odrazom. Kosa joj je bila raščupani oreol, vilica tvrdoglavi kvadrat. Dobro pogledajte, momci, pomislila je. Ko god da je iza tog stakla, sada vidi jednu besnu policajku koja je sve manje i manje spremna na saradnju.

„Hej!“, viknula je i pljesnula po staklu.

Vrata se iznenada otvoriše i ona se začudi kad u sobu uđe jedna žena. Mada je ženino lice još bilo mladoliko, lice žene koja još nije prešla pedesetu, kosa joj je već postala potpuno srebrna, u začuđujućem kontrastu s

njenim tamnim očima. Kao i njene kolege, bila je odevena u konzervativni komplet, biranu odeću za ženu koja mora da funkcioniše u muškoj profesiji.

„Detektivko Ricoli“, rekla je žena. „Žao mi je što ste toliko čekali. Došla sam što sam pre mogla. Vašingtonski saobraćaj, znate kako je.“ Pružila je ruku. „Drago mi je što smo se napokon upoznale.“

Džejn nije obraćala pažnju na pruženu ruku, usredsredila je pogled na ženino lice. „Trebalo bi da vas poznajem?“

„Helen Glaser. Ministarstvo pravde. I da, slažem se, imate puno pravo da budete besni.“ Ponovo je pružila ruku, u drugom pokušaju da sklopi primirje.

Ovog puta Džejn ju je prihvatila, i osetila stisak čvrst kao muški.

„Gde mi je muž?“, upitala je.

„Pridružice nam se na spratu. Želela sam priliku da najpre sa vama sklopim mir, pre nego što pređemo na posao. Ono što se večeras desilo prosto je nesporazum.“

„Ono što se desilo jeste kršenje naših osnovnih prava.“ Glaserova je pokazala ka vratima. „Molim vas, idemo na sprat, pa ćemo da porazgovaramo.“

Otišle su hodnikom do lifta, gde je Glaserova gurnula karticu u prorez i pritisnula dugme za najviši sprat. Jedna vožnja, sa dna na sam vrh. Lift se otvorio pa su ušle u sobu sa velikim prozorima i pogledom na Reston. Soba je bila nameštena u neutralnom stilu tako tipičnom za državne kancelarije. Džejn je videla sivu sofu i naslonjače raspoređene oko neupadljivog ćilima, pomoćni stočić s bokalom kafe i poslužavnikom sa šoljama i tanjirićima. Na jednom zidu nalazio se jedini ukrasni predmet, apstraktna slika čupave narandžaste lopte. Kad bi to okačili u policijskoj stanici, pomislila je, neki pametnjaković bi garant docrtao metu.

Okrenula se na zujanje lifta i videla Gejbrijela kako izlazi.

„Dobro si?“, upitao je.

„Elektrošokovi mi nisu baš prijali. Ali da, jesam...“

Zastala je, zaprepaštena što prepoznaje čoveka koji je izašao iz lifta posle Gejbrijela. Čoveka čije je lice tog popodneva videia na video-snimku sa mesta zločina. Džon Barsanti klimnu glavom.

„Detektivko Ricoli.“ Džejn pogleda u muža.

„Da li ti znaš šta se ovde dešava?“

„Hajde da svi sednemo“, rekla je Glaserova. „Vreme je da raščistimo neke nesporazume.“

Džejn je oprezno sela na sofu pored Gejbrijela. Niko nije progovarao dok je Glaserova sipala kafu i delila šolje. Posle tretmana koji su pretrpeli te večeri, to je bio zakasneli gest uljudnosti i Džejn nije bila spremna da se odrekne svog i te kako opravdanog besa u zamenu za puki osmeh i šolju kafe. Nije otpila ni gutljaj, već je odložila šolju prećutno odbijajući pokušaj te žene da sklopi primirje.

„Imamo li prava da postavljamo pitanja?“, upitala je Džejn. „Ili će ovo biti saslušanje?“

„Volela bih kada bismo *mogli* da odgovorimo na vaša pitanja, ali moramo da zaštitimo aktivnu istragu“, rekla je Glaserova. „To nema veze s vama. Proverili smo i vas i agenta Dina. Oboje ste istaknuti i poštovani pripadnici snaga reda.“

„A ipak nam ne verujete.“

Glaserova joj uputi pogled jednako čeličan kao boja njene kose.

„Ne možemo sebi da dozvolimo da ikome verujemo. Posredi je vrlo osetljiva stvar. Agent Barsanti i ja dali smo sve od sebe da radimo neprimećeno, ali svaki naš pokret se prati. Našim računarima se krišom pristupa, u moju kancelariju je provaljeno, ne znam više je li moj telefon siguran. Neko prodire u našu istragu.“ Spustila je šolju s kafom. „Sada moram da znam šta vi radite ovde i zašto ste išli u onu kuću.“

„Verovatno iz istog razloga zbog koga ste je vi držali pod prismotrom.“

„Znate šta se tamo desilo.“

„Videli smo dosijea detektiva Vordloa.“

„Daleko ste od kuće. Zašto vas zanima slučaj Ašbern?“

„Zašto vi najpre ne odgovorite na naše pitanje?“, uzvratila je Džejn. „Zašto Ministarstvo pravde toliko zanima smrt pet prostitutki?“

Glaserova ućuta, nečitljivog izraza lica. Mirno je otpila gutljaj kafe, kao da to pitanje uopšte nije postavljeno. Džejn je i protiv svoje volje osetila malo poštovanja prema toj ženi, kod koje se nije videla baš nikakva ranjivost. Ovde je Glaserova očigledno držala sve konce.

„Svesni ste da identitet žrtava nikada nije otkriven“, rekla je Glaserova.

„Da.“

„Verujemo da su bile nelegalne useljenice. Pokušavamo da otkrijemo kako su ušle u zemlju. Ko ih je uveo i kojim su putem prešle granicu.“

„Govorite nam da ovo ima veze s nacionalnom bezbednošću?“ Džejn nije uspjela da prikrije sumnjičavost u glasu.

„To je samo jedan deo. Još od jedanaestog septembra naši građani prosto smatraju da smo ojačali granice, da smo suzbili ilegalnu imigraciju. To ni izbliza nije tačno. Nelegalni saobraćaj između Meksika i SAD i dalje je prometan kao na autoputu. Imamo kilometre i kilometre neosmatrane obale. Kanadsku granicu koja se jedva čuva. A krijumčari ljudi znaju sve puteve i sve trikove. Uvoz devojaka je lak. A kada ih dovedu ovamo, lako im nađu posao.“ Glaserova je spustila šolju na stočić za kafu. Nagnula se napred, a oči su joj bile kao uglačani abonosi. „Znate li koliko nedobrovoljnih seksualnih radnica imamo u ovoj zemlji? U našoj takozvanoj civilizovanoj zemlji? Bar pedeset hiljada. Ne govorim o prostitutkama. Ovo su robinje, koje služe protiv svoje volje. Hiljade devojaka dovode se u SAD, gde prosto nestanu. Postaju nevidljive žene. A ipak su svuda oko nas, u metropolama, u gradićima. Skrivena u bordelima, zaključane u stanovima. Malo ljudi uopšte zna da one postoje.“

Džejn se prisetila rešetki na prozorima i pomislila na zabačenost te kuće. Nije ni čudo što je pomislila na zatvor; *tačno je to i bio*.

„Te devojke su previše zastrašene da bi sarađivale s vlastima. Posledice, ako ih makro uhvate, previše su užasne. Čak i ako devojke uspeju da pobegnu i vrate se u domovinu, i tamo mogu da ih nađu. Onda bi im bolje bilo da su već mrtve.“ Zastala je. „Videli ste obdukcioni nalaz žrtve broj pet. One starije.“

Džejn proguta knedlu.

„Jesam.“

„Ono što se njoj desilo bila je veoma jasna poruka. *Zajebavajte se s nama pa ćete ovako proći*. Ne znamo čime ih je naljutila, koju je crtu pregazila. Možda je krišom stavljala novac u svoj džep. Možda je radila sa strane. Očigledno je bila matrona kuće, imala je vlast, ali je to nije spasilo. Šta god da je uradila pogrešno, za to je platila. A devojke su platile s njom.“

„Znači vaša istraga se uopšte ne bavi terorizmom“, reče Gejbrijel.

„Kakve bi veze terorizam mogao imati s ovim?“, upita Barsanti.

„Nelegalni useljenici iz istočne Evrope. Mogućnost čečenske veze.“

„Te žene su dovedene u zemlju isključivo radi dobiti, ni zbog čega drugog.“

Glaserova namršteno pogleda Gejbrijela.

„Ko vam je spomenuo terorizam?“

„Senator Konvej i zamenik direktora Nacionalne obaveštajne agencije.“

„Dejvid Silver?“

„Dolazio je u Boston zbog talačke krize. Tada su verovali da sa time imaju posla. S čečenskim terorizmom.“ Glaserova prezrivo frknu.

„Dejvid Silver je opsednut teroristima, agente Dine. Vidi ih ispod svakog mosta i podvožnjaka.“

„Rekao je da su zbog toga zabrinuti i na samom vrhu. Zato ga je direktor Vin i poslao.“

„NOA je plaćena da tako razmišlja. Tako opravdava svoje postojanje. Za te ljude *sve je i uvek samo terorizam*.“

„I senator Konvej je delovao zabrinuto zbog toga.“

„Vi verujete senatoru?“

„Zar ne bi trebalo?“

Barsanti reče:

„I ranije ste imali posla s Konvejem, zar ne?“

„Senator Konvej je u obaveštajnom komitetu. Sreli smo se više puta, u vezi s mojim radom u Bosni. Istragom o ratnim zločinima.“

„Ali koliko ga vi *istinski* poznajete, agente Dine?“

„Hoćete da kažete da ga ne poznajem?“

„On je senator već tri mandata“, reče Glaserova. „Da bi toliko trajao, čovek mora da sklapa mnogo sporazuma, da usput pristaje na mnoge kompromise. Pazite kome verujete. To je sve što govorimo. Tu smo lekciju odavno naučili.“

„Znači, vas ovde ne brine terorizam“, reče Džejn.

„Mene brine pedeset hiljada nestalih žena. Reč je o ropstvu na našem tlu. O ljudskim bićima koja zlostavljaju i iskorištavaju klijenti koje zanima samo da nešto pojebu.“ Zastala je i duboko udahnula. „O tome je ovde reč“, završila je tiho.

„Liči mi na vaš lični krstaški pohod.“

Glaserova klimnu glavom.

„I traje već četiri godine.“

„Pa zašto onda niste spasli te žene u Ašbernu? Sigurno ste znali šta se dešava u toj kući.“

Glaserova ništa nije rekla; nije morala. Bolan izraz njenog lica potvrdio je ono što je Džejn već slutila, Pogledala je Barsantija.

„Zato ste onako brzo stigli na mesto zločina. Praktično istovremeno kada i policija. Već ste znali šta se unutra dešava. Nema druge.“

„Dostava nam je stigla samo nekoiiko dana ranije“, reče Barsanti.

„I niste smesta nešto preduzeli? Niste spasli žene?“

„Još nismo bili postavili prislušne uređaje. Nismo imali načina da pratimo šta se zaista dešava unutra.“

„A ipak ste znali da je to bordel. Znali ste da su one unutra zarobljene.“

„Ulog je bio veći nego što shvatate“, reče Glaserova. „Daleko veći od tih pet žena. Morali smo da štitimo veću istragu, ako bismo se prerano umešali, upropastili bismo svoje izgleda za tajnost.“

„A sada je pet žena mrtvo.“

„Mislite da ja to *ne znam*?“ Bolni odgovor Glaserove sve ih je iznenadio. Naglo je ustala i otišla do prozora, gde je stala i zagledala se u svetla grada. „Znate li šta je najgori izvozni proizvod koji je ova zemlja ikada poslala u Rusiju? Jedino što smo im dali a da svim srcem želim da nikada nije napravljeno? Onaj film *Zgodna žena*. Znate, onaj sa Džulijom Roberts. Prostitutka kao Pepejuga. U Rusiji taj film obožavaju. Devojke ga gledaju i misle: ako odem u Ameriku, upoznaću Ričarda Gira. On će se oženiti sa mnom, biću bogata i živeću srećno do kraja života. Pa čak i ako je devojka sumnjičava, čak i ako nije sigurna da je u Americi čeka pravi posao, računa da će odraditi nekoliko mušterija i da će se onda Ričard Gir pojaviti da je spase. I tako devojku smeste na let za, recimo, Meksiko Siti. Odatle putuje brodom u San Dijego. Ili je krijumčari dovezu na granični prelaz kada je gužva i, ako je plava i govori engleski, samo će joj mahnuti da prođe. Ili ih ponekad prosto dovedu peške preko granice. Misle da dolaze da žive život iz *Zgodne žene*. Umesto toga ih kupuju i prodaju kao polutke govedine.“ Glaserova se okrenula i pogledala Džejn. „Znate li koliko makro može da zaradi na lepuškastoj devojci?“ Džejn je odmahнула glavom.

„Trideset hiljada dolara nedeljno. *Nedeljno*. “ Glaserova skrenu pogled ka prozoru. „Ne postoje vile u kojima Ričard Gir čeka da se vama

oženi. Završite u zaključanoj kući ili stanu, gde vas nadziru istinska čudovišta u tom poslu. Ljudi koji vas dresiraju, sprovode disciplinu, razaraju vam dušu. Druge žene.“

„Žrtva broj pet“, reče Gejbrijel.

Glaserova klimnu glavom. „Matrona kuće.“

„Ubili su je isti ljudi za koje je radila?“, upitala je Džejn. „Kada plivaš sa ajkulama, neizbežno je da te ugrizu.“ Ili u ovom slučaju, da ti smrve šake, pretvore ti kosti u kašu. Kazna za neki prestup, za neko izdajstvo.

„U toj kući stradalo je pet žena“, rekla je Glaserova. „Postoji međutim još pedeset hiljada izgubljenih duša, zatočenih u zemlji slobode. Zlostavljaju ih muškarci koji samo hoće seks i ne zanima ih da li kurva pritom jeca.

Muškarci koji ni ne pomišljaju na ljudsko biće koje su upravo upotreбили. Čovek će se možda vratiti kući ženi i deci, glumiće dobrog muža. Nekoliko dana ili nedelja kasnije vraća se u bordel, da jebe neku devojkicu koja bi mogla kćerka da mu bude. I nikada mu ne pada na pamet, kada se ujutro pogleda u ogledalo, da pred sobom vidi čudovište.“ Glas Glaserove pretvorio se u napregnuti šapat. Duboko je udahнула, protrljala potiljak, kao da će masiranjem oterati bes.

„Ko je bila Olena?“, upita Džejn.

„Njeno puno ime i prezime? Verovatno nikada nećemo saznati.“

Džejn pogleda Barsantiju.

„Pratili ste je sve do Bostona, a niste znali ni kako se zove?“

„Znali smo nešto drugo o njoj“, rekao je Barsanti. „Znali smo da je svedok. Ona je bila u toj kući u Ašbernu.“

To je to, pomisli Džejn. Veza između Ašberna i Bostona.

„Kako znate?“, upitala je.

„Po otiscima prstiju. Kriminalistički tehničari skupili su u toj kući doslovno desetine neidentifikovanih otisaka. Otisaka koji nisu pripadali nijednoj žrtvi. Neke su možda ostavili klijenti, ali jedan set neidentifikovanih pripadao je Oleni.“

„Čekajte malo“, reče Gejbrijel. „Bostonska policija smesta je tražila proveru Oleninih otisaka u saveznoj bazi. Nisu dobili nikakva poklapanja, a vi mi sad kažete da su njeni otisci nađeni na mestu zločina u januaru? Zašto nam AFIS nije dao tu informaciju?“

Glaserova i Barsanti se zgledaše. Nelagodnost u tim pogledima i

prejasno je odgovorila na Gejbrijelovo pitanje.

„Niste prosledili njene otiske u AFIS“ reče Gejbrijel. „To je informacija koja je mogla da koristi Bostonskoj policiji.“

„Mogle su da je upotrebe i druge strane“, reče Barsanti.

„Ko su, dođavola, te *druge* strane o kojima pričate?“, preseče ga Džejn. „Ja sam bila zarobljena u bolnici sa tom ženom. Meni su držali pištolj na glavi. Je li vas uopšte bilo briga za taoce?“

„Naravno da jeste“, reče Glaserova. „Ali mi smo želeli da *svi* odatle izađu živi. Svi, pa i Olena.“

„Posebno Olena“, rekla je Džejn. „Ona vam je bila svedok.“

Glaserova klimnu glavom.

„Ona je videla šta se desilo u Ašbernu. Zato su se ona dva čoveka pojavila u njenoj bolničkoj sobi.“

„Ko ih je poslao?“

„Ne znamo.“

„Imate otiske prstiju čoveka koga je ubila. Ko je on bio?“

„Ne znamo ni to. Ako je bivše vojno lice, Pentagon to neće da nam kaže.“

„Vi ste iz Ministarstva pravde. I vi nemate pristupa tim informacijama?“

Glaserova priđe Džejn, sede na stolicu pa je pogleda.

„Sada razumete s kakvim smo preprekama suočeni. Agent Barsanti i ja smo morali ovo da vodimo tiho i diskretno. Pazili smo da ne budemo primećeni zato što su je *i oni* tražili. Nadali smo se da ćemo je mi prvi naći. Bili smo tako blizu. Od Baltimora preko Konektikata do Bostona, agent Barsanti je sve vreme bio na korak iza nje.“

„Kako ste uspevali da je pratite?“, upitao je Gejbrijel. „Neko vreme je bilo lako. Samo smo pratili trag kreditne kartice Džozefa Rouka. Gde je podizao novac sa bankomata.“

Barsanti reče:

„Pokušavao sam da stupim u vezu s njim. Ostavljao sam mu poruke na mobilnom. Čak sam ostavio poruku kod jedne njegove tetke u Pensilvaniji. Rouk mi se napokon javio, pa sam pokušao da ga nagovorim da se nađemo, ali nije hteo da mi poveruje. Onda je ubio onog policajca u Nju Hejvenu i potpuno sam ga izgubio. Mislim da su se tada razišli.“

„Kako znate da su putovali zajedno?“

„U noći ašbernskih ubistava“, rekao je Glaser, „Džozef Rouk je sipao benzin na obližnjoj pumpi. Platilo je kreditnom karticom i pitao je radnika na pumpi da li imaju šleper, zato što je na putu pokupio dve žene kojima treba pomoć s kolima.“

Usledila je tišina. Gejbrijel i Džejn su se pogledali.

„Dve žene?“, reče Džejn.

Glaserova klimnu glavom.

„Kamera na pumpi snimila je Roukova kola dok su stajala ispred. Kroz vetrobran se vidi žena koja sedi na prednjem sedištu. To je Olena. To je noć kada su se njihovi životni putevi ukrstili, noć kada se Džozef Rouk umešao u priču. Istog časa kada je pozvao te žene u svoj automobil, u svoj život, postao je obeležen čovek. Pet sati posle tog zaustavljanja na benzinskoj pumpi, njegova kuća je izgorela u požaru. Tada je sigurno shvatio da je natovarivao sebi veliku nevolju.“

„A druga žena? Rekli ste da je na putu pokupio dve žene.“

„O njoj ne znamo ništa. Samo da je još putovala s njima kod Nju Hejvena. To je bilo pre dva meseca.“

„Govorite o snimku iz patrolnih kola. O ubistvu onog policajca.“

„Na tom snimku se vidi glava kako se diže sa zadnjeg sedišta. Samo potiljak lica nikada nismo videli. Što znači da o njoj nemamo gotovo nikakve informacije. Samo nekoliko riđih vlasi ostavljenih na sedištu. Sasvim je moguće i da je mrtva.“

„Ako je živa“, reče Barsanti, „ona nam je poslednji svedok. Jedina preostala osoba koja je videla šta se desilo u Ašbernu.“

Džejn tiho reče:

„Ja mogu da vam kažem kako se zove.“

Glaserova je namršteno pogleda.

„Molim?“

„To je san.“ Džejn pogleda u Gejbrijela. „To je ono što mi Olena govori.“

„Muči je košmar“, reče Gejbrijel. „O akciji oslobađanja.“

„Šta se dešava u snu?“, upita Glaserova, pogleda prikovanog na Džejn.

Džejn proguta knedlu.

„Čujem ljude kako udaraju u vrata, provaljuju u prostoriju. A ona se

naginje nad mene. Da mi nešto kaže.“

„Olena?“

„Da. Kaže: 'Mila zna' To je sve što mi kaže. 'Mila zna.'“

Glaserova je zurila u nju. „Mila *zna*? Sadašnje vreme?“ Pogledala je u Barsantija. „Naša svedokinja je još živa.“

DVADESET DEVET

„Čudi me što ste ovde, doktorko Ajls“, rekao je Piter Lukas. „Pošto nisam uspevao da doprem do vas telefonom.“ Odsečno se rukovao s njom; bio je to pozdrav opravdano hladan i poslovan: Mora mu nije odgovarala na pozive. Poveo ju je kroz predvorje *Boston tribjuna* do stola obezbeđenja gde je čuvar dao Mori narandžastu značku posetioca.

„Moraćete da je vratite pre izlaska, gospodo“, rekao je čuvar.

„I bolje bi vam bilo“, dodao je Lukas, „ili će vas ovaj čovek progoniti kao lovački pas.“

„Primljeno k znanju“, rekla je Mora zakačivši značku za bluzu. „Ovde imate jače obezbeđenje nego u Pentagonu.“

„Imate li vi pojma koiiko ljudi novine razbesne svakog dana?“ Pritisnuo je dugme za lift i pogledao njeno neosmehnuto lice. „Uf. Mislio sam da ste i vi među njima. Zašto mi se niste javljali?“

„Brojni ljudi bili su nezadovoljni člankom koji ste napisali o meni.“

„Nezadovoljni vama ili mnome?“

„Mnome.“

„Jesam li vas pogrešno citirao? Pogrešno protumačio vaše reči?“

Oklevala je. Onda je priznala:

„Ne.“

„Pa zašto ste onda ljuti na mene? Jer očigledno jeste.“ Pogledala ga je. „Previše sam iskreno razgovarala sa vama. Nije trebalo.“

„Samo sam uživao što intervjuišem ženu koja govori iskreno“, rekao je. „Priyatna promena.“

„Znate li koliko mi je poziva stiglo? Zbog moje teorije i vaskrsnuću Hrista?“

„O. To.“

„Čak sa Floride. Ljudi uznemireni zbog mog bogohuljenja.“

„Samo ste izneli svoje mišljenje.“

„Kada imate državnu službu kao što je moja, ponekad je opasno izneti

svoje mišljenje.“

„Tako vam je to, doktorko Ajls. Vi ste javna ličnost i ako kažete nešto zanimljivo, to će dospeti u novine. Vi bar *imate* nešto zanimljivo da kažete, za razliku od većine ljudi koje intervjuišem.“

Vrata lifta su se otvorila pa su ušli. Pošto su ostali zajedno sami, postala je snažno svesna da je on gleda. Da stoji neprijatno blizu.

„Zašto ste me dakle zvali?“, upitala je. „Hoćete da me uvalite u još nevolja?“

„Zanimaju me Džooovi i Olenini obdukcioni nalazi. Nikada niste objavili izveštaje.“

„Nisam završila autopsije. Tela su prebačena u laboratorije FBI-ja.“

„Ali vaša služba je imala privremenu nadležnost. Ne mogu da verujem da ste pustili da vam tela prosto leže u hladnjači bez nekakvog pregleda. To se ne bi slagalo s vašom prirodom.“

„A kakva je, tačno, moja priroda?“

„Radoznala. Zahtevna.“ Osmehnuo se. „Uporna.“

„Kao i vaša.“

„Upornost mi kod vas baš ništa ne donosi. A ja sam mislio da možemo biti prijatelji. Naravno, nisam očekivao nikakve posebne usluge.“

„A šta očekujete od mene?“

„Večeru? Ples? Makar piće?“

„Ozbiljni ste?“

Na njeno pitanje je odgovorio pomalo posramljenim sleganjem ramena.

„Nije zločin probati.“

Vrata lifta su se otvorila pa su izašli.

„Uzrok njene smrti bio je rana od vatrenog oružja“, rekla je Mora. „Mislim da je to ono što vas zanima.“ „Koliko rana? Koliko različitih ubica?“

„Zanimaju vas svi krvavi detalji?“

„Hoću da budem precizan. To znači da se obratim pravo izvoru, iako moram da budem dosadan.“

Ušli su u redakciju, pored novinara koji su kuckali po tastaturi, do stola gde je svaki pedalj bio pokriven papirima i beleškama. Nije bilo fotografije deteta, žene, čak ni psa. Taj prostor služio je isključivo za posao, mada se Mora pitala koliko neko zapravo može da radi okružen takvim

neredom.

Oteo je stolicu iza susednog stola i ponudio je Mori. Bučno je zaškripala kada je sela.

„Znači, ne javljate mi se na pozive“, rekao je pošto je i on seo, „ali *dolazite* da me vidite na poslu. Da li je to ono čuveno žensko da i ne?“

„Ovaj slučaj je postao veoma složen.“

„Sad vama treba nešto od mene.“

„Svi pokušavamo da shvatimo šta se te noći desilo. I zašto se desilo.“

„Ako imate neka pitanja za mene, trebalo je samo da dignete slušalicu.“ Prikovao ju je pogledom. „*Ja* bih se *vama* javio, doktorko Ajls.“

Ućutali su. Za drugim stolovima telefoni su zvonili a tastature štropotale, ali su Mora i Lukas samo gledali jedno u drugo, a vazduh između njih brideo je od razdražljivosti i još nečega, nečega što nije želela da prizna. Snažne primese obostrane privlačnosti. *Ili mi se to samo pričinjava?*

„Oprostite“, rekao je napokon. „Grozno se ponašam. Hoću da kažem, vi *jeste* ovde. Svejedno što je to zbog vaših sopstvenih ciljeva.“

„Morate i vi da shvatite moj položaj“, rekla je. „Pošto radim u ovakvoj službi, novinari me stalno zovu. Neke od njih mnoge od njih nije briga za privatnost žrtava ni za ožalošćene porodice niti hoće li ugroziti tok istrage. Naučila sam da budem oprezna i pazim šta govorim. Zato što sam se mnogo puta opekla s novinarima koji su se kleli da moje reči neće biti citirane.“

„Znači to vas je sprečilo da zovete? Profesionalna diskrecija?“

„Da.“

„Nema nekog drugog razloga što mi se niste javljali?“

„Koji bi drugi razlog mogao biti?“

„Ne znam. Mislio sam da vam se možda ne dopadam.“ Pogled mu je bio tako prodoran da je jedva uspela da ne skrene oči. Postigao je da joj bude neprijatno. „Nije tačno da mi se ne dopadate, gospodine Lukase.“

„Uf. Sada u potpunosti shvatam šta znači pohvala kao od bede.“

„Mislila sam da su novinari manje osetljivi.“

„Svi mi želimo da se dopadamo drugima, posebno ljudima kojima se divimo.“ Nagnuo se bliže. „I uzgred, možemo da pređemo na ti. Zovi me Piter.“ Ponovo je ćutala, zato što nije znala je li to flert ili manipulacija. Za ovog čoveka to se možda svodi na isto.

„Stvarno mi je dobro krenulo“, rekao je.

„Lepo je kada vam neko laska, ali bih radije želela da predete na stvar.“

„Mislio sam da sam *prešao* na stvar.“

„Želite informacije od mene. Ja želim isto od vas. Prosto nisam želela da o tome razgovaram preko telefona.“ Klimnuo je glavom da razume.

„Dobro. Znači ovo je samo jednostavna transakcija.“

„Mene zapravo zanima...“

„Prelazimo pravo na posao? Ne mogu najpre da vam ponudim ni šolju kafe?“ Ustao je i otišao do aparata za kafu.

Kada je pogledala u bokal, videla je samo crni talog pa je brzo rekla:

„Neka hvala.“

Sipao je sebi šolju pa je ponovo seo.

„Dakle, zašto ta nespремnost da o ovome razgovaramo preko telefona?“

„Dešavaju se... izvesne stvari.“

„Izvesne stvari? Kažete mi da sumnjate da neko prisluškuje vaš telefon?“

„Kao što sam vam rekla, slučaj je složen.“

„Federalna istraga. Konfiskovani balistički dokazi. FBI se nateže s Pentagonom. Otmičarka je i dalje neidentifikovana.“ Nasmejao se. „Da, rekao bih da je postao *veoma* složen.“

„Vi sve to znate.“

„Takvi smo mi novinari.“

„S kim ste razgovarali?“

„Zaista mislite da ću odgovoriti na to pitanje? Recimo samo da imam prijatelje u snagama reda. I imam teorije.“

„O čemu?“

„O Džozefu Rouku i Oleni. I šta je bila prava svrha onog uzimanja talaca.“

„Odgovor na to pitanje niko ne zna zaista.“

„Ali ja znam šta misle u snagama reda. Znam koje su *njihove* teorije.“ Spustio je šolju s kafom.

„Jeste li znali da je Džon Barsanti proveo sa mnom tri sata? Ispitivao i čačkao, pokušavao da otkrije zašto sam ja bio jedini novinar s kojim je Džozef Rouk želeo da razgovara. Ima nešto smešno u vezi sa ispitivanjima.

Onaj koga ispituju može mnogo da sazna samo po pitanjima koja mu postavljaju. Znam da su pre dva meseca Olena i Džo bili zajedno u Nju Hejvenu, gde je on ubio policajca. Možda su bili ljubavnici, možda su bili samo par paranoika, ali posle takvog događaja, sigurno bi želeli da se razdvoje. Ili bi to bar hteli da su pametni, a meni se čini da ovo dvoje nisu bili glupi ljudi. Međutim, morali su nekako da održavaju vezu. Da imaju neki način da se ponovo nađu ako bude potrebno. Boston su izabrali kao mesto susreta.“

„Zašto baš Boston?“

Pogled mu je bio tako neposredan da nije mogla da ga izbegne.

„Gledate u razlog.“

„Vi?“

„Nisam egocentrik. Samo vam govorim šta Barsanti izgleda misli. Da su me Džo i Olena nekako prepoznali kao svog borca za pravdu. Da su došli u Boston da bi mene videli.“

„A to dovodi do pitanja zbog koga sam došla ovamo.“ Nagnula se ka njemu.

„Zašto baš vi? Nisu tek tako došli do vašeg imena. Džo je možda bio neuravnotežen, ali je bio inteligentan. Opsesivan čitalac novina i časopisa. Nešto što ste napisali sigurno mu je privuklo pažnju.“

„Znam odgovor na to. Barsanti se u principu odao kada me je pitao za članak koji sam napisao početkom juna. O kompaniji *Balentri*.“

Oboje su ućutali kada je neka novinarka prošla pored njih, na putu ka bokalu s kafom. Dok su je čekali da sipa sebi, pogledi su im ostali ukršteni. Tek kada je žena otišla, Mora je rekla:

„Pokažite mi članak.“

„Sigurno je na LeksisNeksisu. Dajte da nađem.“ Okrenuo se ka kompjuteru i pokrenuo pretraživač novinskih članaka LeksisNeksis, ukucao svoje ime i kliknuo na traži. Ekran se ispunio pogocima.

„Sad da vidim koji je“, rekao je spuštajući se niz stranu. „To su sve vaši članci?“

„Da, verovatno još od doba kada sam se bavio Bigfutom.“

„Molim?“

„Pošto sam diplomirao, morao sam da otplatim mnogo studentskih kredita. Prihvatao sam se svakog mogućeg posla, a među njima je bilo i

praćenje skupa o Bigfutu u Kaliforniji.“ Pogledao ju je. „Priznajem, bio sam novinarska droca. Ali morao sam da plaćam račune.“

„A sada ste ugledni?“

„Pa, ne bih išao *toliko* daleko...“ Zastao je, kliknuo mišem. „Dobro, evo članka“, rekao je i ustao, ponudivši joj svoju stolicu. „To je ono što sam u junu pisao o *Balentriju*.“

Sela je na mesto koje joj je ustupio pa se usredsredila na tekst koji je sada sijao sa ekrana.

Rat je profit: biznis Balentrija cveta.

Dok američka ekonomija posustaje, postoji jedan sektor koji i dalje ostvaruje ogromnu dobit. Vojno-industrijskom gigantu, kompaniji Balentri novi ugovori kao da padaju s neba...

„Nema potrebe da napomenem“, rekao je Lukas, „kompanija *Balentri* nije bila nimalo srećna zbog tog članka, ali ja nisam jedini koji piše slično. Iste kritike se mogu pročitati i kod drugih novinara.“

„A ipak je Džo izabrao vas.“

„Možda je prosto bilo pitanje pravog trenutka. Možda je slučajno uzeo *Tribjun* tog dana i naleteo na moj članak o velikom zlom *Balentriju*.“

„Mogu li da pogledam šta ste još pisali?“

„Samo napred.“

Vratila se spisku njegovih članaka na stranici sa LeksisNeksisa.

„Vrlo ste plodni.“

„Pišem već više od dvadeset godina, a bavim se svime, od ratova uličnih bandi do gej brakova.“

„I Bigfuta.“

„Ne podsećajte me.“

Spustila se niz prvu i drugu stranicu, pa prešla na treću. Tu je zastala. „Ove članke ste slali iz Vašingtona.“

„Mislim da sam vam to rekao. Bio sam *Tribjunov* dopisnik iz Vašingtona. Izdržao sam tamo samo dve godine.“

„Zašto?“

„Mrzeo sam taj grad. I moram da priznam, ja sam vam rođeni Jenki. Recite da sam mazohista, ali nedostajale su mi ovdašnje zime, tako da sam se u februaru vratio u Boston.“

„Čime ste se bavili u Vašingtonu?“

„Svime. Reportažom. Politikom, kriminalom.“ Zastao je. „Cinik bi možda rekao da između to dvoje nema razlike. Radije bih pisao o nekom sočnom ubistvu nego po čitav dan pratio nekog natapiranog senatora.“

Pogledala ga je preko ramena.

„Jeste li ikada imali posla sa senatorom Konvejem?“

„Naravno. On je jedan od naših senatora.“ Zastao je. „Zašto pitate za Konveja?“ Pošto mu nije odgovorila, nagnuo se bliže i stegao rukama naslon njene stolice. „Doktorko Ajls“, rekao je, glasom iznenada tihim, šapućući joj u kosu. „Hoćete li mi reći šta mislite?“ Pogled joj je bio prikovan za ekran.

„Samo pokušavam da uspostavim neke veze u svemu ovome.“

„Osećate li peckanje?“

„Šta?“

„Tako ja nazivam onaj osećaj kada iznenada znate da ste na tragu nečega zanimljivog. Takođe je poznat kao ESP ili Spajdermenovo šesto čulo. Recite mi zašto je ime senatora Konveja tako delovalo na vas

„On sedi u obaveštajnom komitetu.“

„Intervjuisao sam ga u novembru ili decembru. Članak je tu negde.“

Pregledala je naslove, o saslušanjima u Kongresu, uzbunama zbog terorizma i masačusetskom kongresmenu uhapšenom zbog vožnje u pijanom stanju, pa je našla članak o senatoru Konveju. Onda joj je pogled odlutao do jednog drugog naslova, od petnaestog januara.

Èovek iz Restona nađen mrtav na jahti. Biznismen nestao drugog januara.

To je bio datum na koji se usredsredila. Drugi januar. Kliknula je na članak i stranica se ispunila tekstom. Samo trenutak ranije, Lukas je govorio o *peckanju*. Sada ga je i ona osećala.

Okrenula se da ga pogleda.

„Přčajte mi o Ćarlsu Dezmondu."

„Šta vas zanima u vezi s njim?"

„Sve."

TRIDESET

Ko si ti, Mila? Gde si?

Negde mora da postoji neki njen trag. Džejn je sipala novu šolju kafe, pa je sela za kuhinjski sto i osmotrila sve papire koje je skupila od dana kada se vratila kući iz bolnice. Tu su bili obdukcioni nalaz i izveštaji iz kriminalističke laboratorije, dokumentacija lisburške policije o ašberskom masakru, Murovi papiri o Džozefu Rouku i Oleni. Sve je to prečešljala već nekoliko puta, u potrazi za nekim tragom o Miloju, ženi čije lice niko ne zna. Jedini fizički dokaz da je Mila ikada postojala poticao je iz unutrašnjosti automobila Džozefa Rouka: nekoliko vlasi kose nađenih na zadnjem sedištu, koje nisu odgovarale ni Rouku ni Oleni.

Džejn je otpila gutijaj kafe, pa je ponovo uzela fasciklu sa papirima o ostavljenim kolima Džozefa Rouka.

Naučila je da radi kad Regina zadrema, i sada pošto joj je kćerka napokon zaspala, nije gubila ni časa nego se smesta ponovo bacila u potragu za Milom. Prešla je preko spiska predmeta nađenih u vozilu, ponovo pobrajajući žalosnu zbirku njegovih zemaljskih dobara. Tu su bili ranac pun prljavog veša i ukradenih motelskih peškira. Kesa sa starim hlebom, tegla putera od kikirikija i desetak konzervi viršli. Ishrana čoveka koji nema prilike da kuva. Čoveka u bekstvu.

Okrenula se ka izveštajima o materijalnim dokazima i usredsredila se na nalaze o kosi i vlaknima. Kola su bila izuzetno prljava, i prednja i zadnja sedišta dala su veoma raznovrsna vlakna, i prirodna i ljudske izrade, kao i brojne vlasi. Nju su zanimale vlasi sa zadnjeg sedišta, tako da se udubila u taj izveštaj.

Ljudske. A02/B00/CO2 (7CM)/D42

Kosa sa temena. Blago zakrivljena, dužina sedam centimetara,

pigment srednje riđ.

Za sada je to sve što znamo o tebi, pomisiia je Džejn. Imaš kratku riđu kosu.

Okrenula se ka fotografijama kola. Videla ih je i ranije, ali je ponovo osmotrila prazne konzerve red bula i papiriće od čokolade, zgužvano ćebe i prijavi jastuk. Pogled joj se zaustavio na tabloidu koji je ležao na sedištu.

Nedeljni skandal.

Ponovo joj je upalo u oči koliko te novine odskaču od ostalog u kolima jednog muškarca. Da li je Džoa zaista bilo briga šta muči Melani Grifit ili čiji muž zalazi u striptiz barove kada je na putu? Skandal je bio ženski tabloid; ženama ume da bude stalo do jada filmskih zvezda.

Izašla je iz kuhinje i provirila u dečju sobu. Regina je još spavala jedan od tih retkih trenutaka, koji će se i prebrzo okončati. Tiho je zatvorila vrata sobe, pa se iskrala iz stana i otišla do komšinice.

Maloje potrajalo pre nego što je gđa O'Brajen otvorila vrata, ali je bila očigledno oduševljena što ima gošću. Bilo kakvu gošću.

„Izvinite što vam smetam“, rekla je Džejn.

„Uđi, uđi!“

„Ne mogu da se zadržavam. Ostaviia sam Reginu u kolevcu i...“

„Kako je ona? Sinoć sam je ponovo čula kako plače.“

„Izvinite ako smo vam smetali. Ne spava dobro.“ Gospođa O'Brajen se nagnula bliže i prošaputaia.

„Brendi.“

„Molim?“

„Na cucli. To sam radila sa oba svoja sina i spavali su kao anđelići.“

Džejn je poznavala njena dva sina. Anđelići nije bila reč kojom bi se mogli opisati.

„Gospođa O'Brajen“, rekla je brzo pre nego što čuje još loših roditeljskih saveta, „vi ste pretpiaćeni na Nedeljni skandal, je li tako?“

„Upravo mi je stigao najnoviji broj. 'Razmaženi holivudski kućni ljubimci!' Jeste li znali da u nekim hotelima postoje posebne sobe samo za pse?“

„Da li još imate neki broj od prošlog meseca? Tražim onaj sa Melani

Grifit na naslovnoj strani.“

„Tačno znam o kome govorite.“ Gospođa O’Brajen joj je mahnula da uđe. Džejn je pošla za njom u dnevnu sobu pa se zapanjeno zagledala u naherene kule od časopisa nagomilane na svakoj ravnoj površini. Tu sigurno ima deset godina sakupljenih *Pipla*, *Entertejment viklija* i *Asova*.

Gospođa O’Brajen je prišla pravo odgovarajućoj gomili, pa je izvadila broj s Melani Grifit.

„O da, sećam se, ovo je baš bilo dobro“, rekla je. „’Katastrofe s plastičnom hirurgijom!’ Ako ikada pomisliš da radiš fejs lifting, bolje pročitaj ovaj broj. Odmah će te proći volja za tim.“

„Možete li da mi ga pozajmite?“

„Ako obećaš da ćeš ga vratiti.“

„Da, naravno. Samo na dan ili dva.“

„Jer mi stvarno *treba*. Volim da ih ponovo iščitavam.“ Verovatno i pamti svaki detalj.

Pošto se vratila za svoj kuhinjski sto, Džejn je pogledala datum izdanja tabloida: 20. jul. Pojavio se na kioscima samo nedelju dana pre nego što je Olena izvađena ih Hingamskog zaliva. Otvorila je *Skandal* i počela da čita. Shvatila da se zabavlja iako je mislila: Gospode, ovo je smeće, ali je *zabavno* smeće. Nisam imala pojma da je *on* gej, ili da *ona* ni sa kim nije spavala već četiri godine. A i kakva je ova pomama za klistirima, pobogu? Zastala je da pohlepno osmotri katastrofe s plastičnom hirurgijom, pa je prešla na hitne modne slučajeve, i „Videla sam anđele“, i „Porodicu spasila hrabra mačka“. Da li se Džozef Rouk zadržavao kod istih tračeva, istih modnih detalja o poznatima? Je li proučavao lica koja su unakazili plastični hirurzi i mislio: *Nije to za mene. Ja ću ostariti dostojanstveno?*

Ne, naravno da nije. Džozef Rouk nije bio čovek koji bi to čitao.

Pa otkud to onda u njegovim kolima?

Okrenula je male oglase na poslednje dve strane. Tu su bili stupci oglasa za vidovnjake, alternativnu medicinu i priliku da se zaradi kod kuće. Da li se neko zaista na njih javlja? Da li neko zaista misli da može da zaradi „i do 250\$ na dan kod kuće popunjavajući kovertе“? Na pola stranice došla je do ličnih oglasa i pogled joj se iznenada zaledio na jednom kratkom oglasu. Na tri poznate reči.

Kockaje bačena.

Ispod su bili vreme i datum i telefonski broj s pozivnim 617. Boston.

To bi mogla biti samo podudarnost, pomislila je. To su možda dvoje ljubavnika, ugovaraju tajni susret. Ili preuzimanje isporuke droge. Najverovatnije nema nikakve veze sa Olenom, Džoom i Milom.

Zatutnjalog srca uzela je kuhinjski telefon i okrenula broj iz oglasa. Zvonilo je. Tri puta, četiri puta, pet puta. Nije se javila sekretarica, nije se začuo nikakav glas. Samo je nastavljalo da zvoni. *Možda je to telefon mrtve žene.*

„Halo?“, rekao je muški glas.

Sledila se, s rukom već spremnom da spusti slušalicu. Onda je brzo prinela telefon uhu.

„Ima li tamo nekoga?“, rekao je muškarac, koji je zvučao nestrpljivo.

„Halo?“, rekla je Džejn. „Ko je to?“

„Ko je *to*? Vi ste zvali.“

„Izvinite. Dali su mi, hm, dali su mi ovaj broj ali ne i ime.“

„Pa, na ovom broju nema imena“, rekao je čovek. „Ovo je telefonska govornica.“

„Gde se nalazite?“

„Kod Fanel Hola. Upravo sam prolazio kada sam čuo kako zvoni. Znači ako tražite nekog određenog, ne mogu da vam pomognem. Zbogom.“ Spustio je slušalicu. Zurila je dole u oglas. U te tri reči.

Kockaje bačena.

Ponovo je podigla slušalicu i okrenula broj.

„*Nedeljni skandal*“, javila se žena. „Oglasno.“

„Dobar dan“, rekla je Džejn. „Želela bih da dam oglas.“

„Trebalo je prvo da razgovaraš sa mnom“, rekao je Gejbrijel. „Ne mogu da verujem da si to sama uradila.“

„Nije bilo vremena da te zovem“, rekla je Džejn. „Rok za oglase im je danas u pet. Morala sam odmah da odlučim.“

„Ne znaš ko će se javiti. A sada će tvoj mobilni biti u štampi.“

„Najgore što može da mi se desi jeste da pozovu neki čudaci.“

„Ili ćeš se uplesti u nešto mnogo opasnije nego što shvatamo.“ Gejbrijel je bacio tabloid na kuhinjski sto. „Moramo ovo da sredimo preko Mura. Bostonska policija može da prati i sluša pozive. Najpre treba ovo da

osmislimo.“ Pogledao ju je. „Povuci ga, Džejn.“

„Ne mogu. Rekla sam ti, prekasno je.“

„Gospode. Otrčim do kancelarije na dva sata i dođem kući da otkrijem kako mi žena u kuhinji stavlja glavu na panj.“

„Gejbrijele, to je samo oglas od tri reči. Ili će me neko pozvati ili se niko neće upecati.“

„Šta ako te neko pozove?“

„Onda ću pustiti Mura da sredi stvar.“

„*Pustićeš ga?*“ Gejbrijel se nasmejao. „To je njegov posao, a ne tvoj. Ti si na porodijskom, sećaš se?“

Kao u nameri da naglasi tu činjenicu, glasan krik se iznenada prolomi iz dečje sobe. Džejn ode po kćerku pa vide da je Regina, kao i obično, zbacila sa sebe pokrivač i mlatara stisnutim ručicama, besna zato što njeni zahtevi nisu istog trenutka ispunjeni. *Danas nikome da udovoljim*, pomislila je Džejn dok je dizala Reginu iz kolevke. Usmerila je bebina gladna usta ka grudima, pa je iskrivila lice kada su se male desni stegle. *Trudim se da budem dobra mama*, pomislila je, *stvarno se trudim, ali mi je više muka da mirišem na uskislo mleko i talk*. *Umorna sam od umora*.

Nekada sam, znaš, lovila kriminalce.

Odnela je bebu u kuhinju i stajala ljuljajući se s noge na nogu, pokušavajući da umiri Reginu iako samo što joj nije pukao film.

„Čak i kada bih mogla, ne bih ga povukla“, rekla je prkosno. Gledala je Gejbrijela kako prilazi telefonu. „Koga zoveš?“

„Mura. On preuzima stvar.“

„To je moj mobilni. Moja ideja.“

„To nije tvoja istraga.“

„Ne kažem da moja reč mora da bude glavna. Dala sam im određeno vreme i datum. Što ne bismo svi seli zajedno te noći i videli ko će zvati? Ti, ja i Mur. Samo hoću da budem prisutna kada zazvoni.“

„Džejn, moraš da ohladiš.“

„Već sam deo ove istrage.“

„Imaš Reginu. Majka si.“

„Ali nisam mrtva. Slušaš li ti mene? Nisam. *Mrtva*.“ Njene reči kao da su lebdele u vazduhu, njen bes još je odzvanjao kao udarac činele. Regina je iznenada prestala da sisa, otvorila oči i zapanjeno se zagledala u majku.

Frižider je zaštropotao pa je utihnuo.

„Nisam ni rekao da jesi“, kazao je Gejbrijel tiho.

„Mogla bih lako da budem, po tome što govoriš. O, *ti imaš Reginu. Sada imaš važniji posao. Moraš da ostaneš kod kuće, da praviš mleko i pustiš da ti mozak istruli.* Ja sam policajka, i moram da se vratim na posao. *Nedostaje mi.* Nedostaje mi pištanje pejdžera, jebi ga.“ Duboko je udahнула i sela za kuhinjski sto, a dah je iz nje izleteo kao ozlojeđeni jecaj. „Ja sam policajka“, prošaputala je. Seo je naspram nje. „Znam da jesi.“

„Mislim da ne znaš.“ Prešla je šakom preko lica. „Uopšte ne shvataš ko sam ja. Misliš da si se oženio nekim drugim. Gospođom Savršenom mamom.“

„Tačno znam kim sam se oženio.“

„Stvarnost ume da bude odvratna, je li? Isto kao ja.“

„Pa.“ Klimnuo je glavom. „Ponekad.“

„Nije da te nisam upozorila.“ Ustala je. Regina je, i dalje čudno tiha, još zurila u Džejn kao da je mama iznenada postala dovoljno zanimljiva za gledanje. „Ti znaš ko sam ja, i uvek je važno uzmi ili ostavi.“ Izašla je iz kuhinje.

„Džejn.“

„Moram da presvučem Reginu.“

„Prokletstvo, bežiš od rasprave.“

Okrenula se nazad ka njemu.

„Ja ne bežim od rasprave.“

„Onda sedi ovde sa mnom. Zato što ja ne bežim od tebe i to ni ne nameravam.“

Na trenutak ga je samo gledala. I mislila: *Ovo je tako teško. Biti u braku je tako teško i strašno i on je u pravu, stvarno želim da pobeegnem. Jedino što zaista želim jeste da se povučem na neko mesto gde niko neće moći da me povredi. Izvukla je stolicu i sela.*

„Stvari se jesu promenile, znaš“, rekao je. „Nije kao pre, kada nismo imali Reginu.“

Æutala je, i dalje besna što je priznala da je bila odvratna. Svejedno što je to istina.

„Ako ti se sada nešto desi, ti nisi jedina koja će stradati. Imaš kćerku. Moraš da misliš i na druge.“

„Ja sam pristala na majčinstvo, a ne na zatvor.“

„Hoćeš da kažeš da ti je krivo što smo je dobili?“ Pogledala je dole u Reginu. Njena kćerka je zurila uvis, širom otvorenih očiju, kao da razume svaku izgovorenu reč.

„Ne, naravno ne. Samo...“ Odmahnula je glavom. „Nisam samo njena majka. Ja sam i *ja*. Ali gubim sebe, Gejbrijele. Svakog dana osećam da pomalo nestajem. Kao mačor Kezalo iz Alise u Zemlji čuda. Svakog dana mi je sve teže da zapamtim ko sam. Onda se ti vratiš kući i naljutiš se na mene što sam dala taj oglas. A to je, moraš da priznaš, *genijalna* ideja. I ja pomislim: *Dobro, sada sam stvarno nestala. Čak je i moj muž zaboravio ko sam.*“

Prignuo se malo, a njegov pogled je svrdlao rupu u njoj.

„Znaš li kako je bilo meni dok si bila zatočena u onoj bolnici? Imaš li bar nekog pojma? Misliš da si mnogo žestoka. Pripašeš pištolj i odjednom si Superžena. Ali ako ti se nešto desi, nećeš samo ti krvariti, Džejn, već i ja. Zar nikada ne misliš *na mene*?“

Ništa nije rekla.

Onda se nasmejao, ali je to zazvučalo kao zvuk povredene životinje.

„Jeste, znam da sam davež, večito pokušavam da te spasem od sebe same. Neko mora, zato što si ti sama sebi najveći neprijatelj. Ti si još prezrena mala kćerka Frenkija Ricolija. *Devojčica*. Još nisi dovoljno dobra da bi se dečaci igrali s tobom, i nikada nećeš ni biti.“

Samo je zurila u njega, mrzeći što je tako dobro poznaje. Mrzeći tačnost njegovih strelica, koje su tako svirepo pogadale metu.

„Džejn.“ Pružio je ruku iznad stola. Pre nego što je uspela da se odmakne, njegova ruka našla se na njenoj, uhvatila ju je i nije nameravala da je pusti. „Ne moraš da se dokazuješ preda mnom, niti pred Frenkijem, niti i pred kim drugim. Znam da ti je sada teško, ali ćeš se očas posla vratiti na posao. Zato popusti malo s adrenalinom. Daj *meni* da malo predahnem. Pusti me da bar malo uživam u tome što su mi žena i kćerka na sigurnom kod kuće.“

Još je držao njenu ruku zarobljenu iznad stola. Pogledala je u njihove šake i pomislila: *Taj čovek se nikada ne koleba. Koliko god snažno da ga odgurnem, uvekje tu uz mene. Zasluživala ga ja ili ne.* Njeni prsti su se polako spleli s njegovima u znak nemog primirja.

Telefon je zazvonio.

Regina je zaurlala.

„Dakle“, uzdahnu Gejbrijel, „taj trenutak mira nije dugo trajao.“ Odmahujući glavom, ustao je da se javi. Džejn je bila ponela Reginu iz kuhinje kada ga je čula kako govori: „U pravu si. Bolje da ne govorimo o tome preko telefona.“

Smesta se okrenula da na njegovom licu potraži razlog što mu se glas naglo utišao, ali on je bio okrenut ka zidu, pa se umesto toga usredsredila na stegnute mišiće njegovog vrata.

„Čekaćemo te“, rekao je i prekinuo vezu.

„Ko je to?“

„Mora. Dolazi ovamo.“

TRIDESET JEDAN

Mora nije došla sama. Pored nje je u hodniku stajao privlačan muškarac tamne kose i uredne brade.

„Ovo je Piter Lukas“, rekla je.

Džejn je pogledala Moru s nevericom.

„Dovela si novinara?“

„Potreban nam je, Džejn.“

„Otkad su nam to novinari potrebni za bilo šta?“ Lukas vedro mahnu.

„I meni je drago što smo se upoznali, detektivko Ricoli, agente Dine. Možemo li da uđemo?“

„Ne, nemojmo da razgovaramo unutra“, rekao je Gejbrijel dok su on i Džejn s Reginom u naručju izlazili na hodnik.

„Kuda ćemo?“, upitao je Lukas.

„Pođite za mnom.“

Gejbrijel ih je poveo uz dva niza stepenica, pa na krov zgrade. Tu su stanari napravili bujni vrt od bilja u saksijama, ali je od vreline gradskog leta i usijanih asfaltnih ploča oaza počinjala da vene. Paradajzi su se povili u posudama, a loze ladoleža, s lišćem sprženim i smeđim od jare, držale su se za rešetke smežuranim prstima. Džejn je spustila Reginu u ležaljku pod hladom suncobrana i beba je brzo zadremala, rumenih obraščića. Odatle su videli druge krovne vrtove, druge prijatne oblasti zelenila u betonskom pejzažu.

Lukas je spustio fasciklu pored usnule bebe. „Doktorka Ajls je smatrala da će vas ovo zanimati.“

Gejbrijel je otvorio fasciklu. U njoj se nalazio novinski isečak, sa fotografijom osmehnutog muškarca i naslovom: *Čovek iz Restona nađen mrtav na jahti. Biznismen nestao još 2. januara.*

„Ko je bio Čarls Dezmond?“ upitao je Gejbrijel.

„Čovek koga je vrlo malo ljudi zapravo znalo“, rekao je Lukas. „Što me je, samo po sebi, najviše zanimalo u vezi s njim. To je razlog zbog koga

sam se pozabavio tom pričom. Iako je sudski patolog prikladno utvrdio da je reč o samoubistvu.“

„Sumnjate u taj nalaz?“

„Nema načina da se dokaže da nije bilo samoubistvo. Dezmonda su našli u kupatilu njegove motorne jahte, koju je držao vezanu u marini na reci Potomak. Umro je u kadi, presečenih vena, a u kabini je ostavio oproštajnu poruku. Kada su ga našli, bio je mrtav već deset dana. Služba za sudsku patologiju nikada nije objavila fotografije, ali kao što možete da zamislite, obdukcija nije mogla biti posebno prijatna.“

Džejn iskrivi lice.

„Radije ne bih to da zamišljam.“

„Poruka koju je ostavio nije otkrivala ništa posebno. *Depresivan sam, život je sranje, ne mogu da podnesem da živim više ni dan.* Za Dezmonda se znalo da voli da popije i već je pet godina bio razveden. Zato je zvučalo logično da je depresivan. Sve ostavlja utisak prilično uverljivog slučaja samoubistva, je li tako?“

„Zašto vi niste ubeđeni?“

„Javilo mi se ono peckanje. Novinarsko šesto čulo reklo mi je da se još nešto dešava, da ima nečega što možda vodi do još veće priče. Evo imamo bogataša s jahtom, nema ga deset dana pre nego što se neko seti da ga potraži. Jedino po čemu su mogli tačno da odrede datum kada je nestao bila je činjenica da su mu kola nađena na parkingu marine, s kartom od drugog janura. Komšije su rekle da je toliko često putovao u inostranstvo da se nisu uznemirili zbog toga što ga nisu videli više od nedelju dana.“

„Putovao je u inostranstvo?“, pitala je Džejn. „Zašto?“

„Niko nije mogao da mi kaže.“

„Ili nije hteo da vam kaže?“

Lukas se osmehnu.

„Izgleda da ste vi sumnjičave naravi, detektivko. Ja sam isti. Zbog toga me je Dezmund sve više zanimao. Pitao sam se postoji li još nešto u toj priči.

Znate kako je počela priča o Votergejtu. Običan slučaj provalništva odvede do nečeg mnogo, mnogo većeg.“

„Šta je to toliko veliko u vezi s ovom pričom?“

„Ko je on. Čarls Dezmund.“

Džejn je pogledala snimak Dezmondovog lica. Imao je prijatan osmeh, uredno vezanu kravatu. Bila je to fotografija kakva bi se mogla pojaviti u nekom korporativnom izveštaju. Direktor kompanije, koji zrači sposobnošću.

„Što sam više pitanja postavljao o njemu, to se pojavljivalo sve više zanimljivosti. Čarls Dezmond nikada nije studirao. Služio je u vojsci dvadeset godina, uglavnom radeći za vojnu obaveštajnu službu. Pet godina pošto je otišao iz vojske, ima lepu jahtu i veliku kuću u Restonu. Zato sada morate da postavite očigledno pitanje: kako je uspeo da stekne tako ogroman račun u banci?“

„U vašem članku piše da je radio za kompaniju *Piramida servisi*“, rekla je Džejn. „Šta je to?“

„To sam se i ja pitao. Posle nekoliko dana kopanja otkrio sam da je *Piramida* filijala koje kompanije?“

„Da pogađam“, reče Džejn. „*Balentrija*.“

„Odgovor je tačan, detektivko.“

Džejn je pogledala Gejbrijela.

„To ime svuda iskrsava, zar ne?“

„Pogledajte datum kada je nestao“, rekla je Mora. „Meni je to privuklo pažnju. Drugi januar.“

„Dan pre ašberskog masakra.“

„Zanimljiva podudarnost, slažete se?“

Gejbrijel reče:

„Pričajte mi još o *Piramidi*.“

Lukas klimnu glavom.

„To je ogranak *Balentrija* za transport i obezbeđenje, deo spektra usluga koje pružaju u zonama ratnih dejstava. Šta god našoj vojsci zatreba u inostranstvu telohranitelji, pratioci transporta, privatne policijske snage *Balentri* to može da obezbedi. Ići će da rade u delove sveta gde ne postoji funkcionalna vlast.“

„Ratni profiteri“, reče Džejn.

„Pa, što da ne? U ratu mnogo može da se zaradi. Za vreme sukoba na Kosovu privatni vojnici *Balentrija* štitili su građevinske ekipe. Sada popunjavaju privatne policije u Kabulu i Bagdadu, i u mnogim gradovima oko Kaspijskog mora. A sve plaćaju američki poreski obveznici. Tako je Čarls Dezmond kupio sebi jahtu.“

„Ja radim za pogrešnu policiju“, reče Džejn. „Možda bi trebalo da se prijavim za Kabul, pa bih i ja imala jahtu.“

„Ne bi ti da radiš za te ljude, Džejn“, rekla je Mora. „Pogotovo kad budeš čula čime se bave.“

„Misliš na to što rade u ratnim zonama?“

„Ne“, reče Lukas. „Činjenica je da su povezani s nekim prilično neprijatnim partnerima. Svaki put kada radiš u ratnoj zoni, moraš da sklapaš dogovore s domaćom mafijom. Tako je prosto praktičnije, pa zato lokalni krimosi na kraju rade za kompanije poput *Balentrija*. Postoji crna berza za svaku robu drogu, oružje, alkohol, žene. Svaki rat je nova mogućnost, novo tržište, i svako želi deo plena. Zato je tolika konkurencija za odbrambene ugovore. Ne samo zbog samih ugovora, već zbog prilike da se upuste u crnobertzijanske poslove koji uz njih idu. *Balentri* je prošle godine dobio više ugovora nego ijedna druga kompanija iz te oblasti.“ Zastao je. „Delom zato što je Čarls Dezmond bio tako prokleta dobar u svom poslu.“

„A njegov posao je bio?“

„On je bio njihov pregovarač. Čovek koji ima prijatelje u Pentagonu, a verovatno i na drugim mestima.“

„Nije mu baš mnogo dobra donelo“, rekla je Džejn gledajući Dezmondovu fotografiju. Čovek čiji je leš ležao neotkriven deset dana. Čovek toliko tajanstven da niko od njegovih suseda nije pomislio da prijavi njegov nestanak.

„Pitanje glasi“, reče Lukas, „zašto je morao da umre? Da li su se ti prijatelji iz Pentagona okrenuli protiv njega? Ili neko drugi?“

Jedan trenutak niko nije progovarao. Od jare se krov mreškao kao voda, a odozdo s ulice dizao se miris izduvnih gasova, brujanje saobraćaja. Džejn iznenada primeti da je Regina budna i da su joj oči prikovane na majčino lice. *Sablasno je koliko pameti vidim u njenim okicama*. S mesta gde je sedela, Džejn je videla neku ženu kako se sunča na drugom krovu, razvezanog gornjeg dela bikinija, golih leđa sjajnih od ulja. Videla je i nekog čoveka kako stoji na balkonu i razgovara mobilnim, devojkicu koja sedi pored prozora i vežba violinu. Preko neba je mlaznjak ostavljao za sobom beli trag. *Koliko ljudi može da nas vidi?*, upitala se. *Koliko je kamera ili satelita u ovom trenutku usmereno na ovaj krov?* Boston je postao grad očiju.

„Siguran sam da ste svi na to pomislili“, rekla je Mora. „Čarls

Dezmond je nekada radio za vojnu bezbednost. Čovek koga je Olena ubila u bolničkoj sobi gotovo je sigurno bio bivše vojno lice, a ipak su njegovi otisci prstiju izbrisani iz baza podataka. Neko je provalio u moju kancelariju. Da li svi ovde mislimo o agentima? Možda čak o momcima iz CIA?“

„*Balentri* i CIA su oduvek išli ruku pod ruku“, rekao je Lukas. „To naravno nikoga ne treba da čudi. Oni rade u istim zemljama, zapošljavaju istu vrstu ljudi. Trguju istim informacijama.“ Pogledao je Gejbrijela. „A danas se pojavljuju čak i ovde, na domaćem terenu. Ako se objavi pretnja terorizmom, američka vlada može da opravda bilo kakvu akciju, bilo kakav trošak. Neprocenjiva sredstva se preusmeravaju u tajne programe. Tako ljudi poput Dezmonda steknu jahte.“

„Ili završe mrtvi“, reče Džejn.

Sunce se pomerilo, njegov sjaj sada je koso padao ispod suncobrana, na Džejnino rame. Znoj joj je klizio između grudi. *Ovde gore je prevruće za tebe, bebo*, pomislila je, i pogledala Reginino rumeno lišće.

Prevruće je za sve nas.

TRIDESET DVA

Detektiv Mur je pogledao na sat dok se približavalo jedanaest. Kada je Džejn prethodni put sedela u sobi za sastanke odeljenja za ubistva, bila je u devetom mesecu, umorna, razdražljiva i više nego spremna za trudničko odsustvo. Sada se ponovo nalazila u istoj prostoriji, sa istim kolegama, ali je sve bilo drugačije. Soba je delovala izmenjeno, napetost je narastala iz minuta u minut. Gejbrijel i ona sedeli su nasuprot Muru; detektivi Frost i Krou sedeli su u čelu stola. Ispred njih je bio predmet njihove pažnje: Džejin mobilni, povezan na zvučnike. „Još malo“, reče Mur. „Stvarno si spremna? Može Frost da se javi.“

„Ne, moram ja“, rekla je Džejn. „Ako se javi muški glas, možda će se uplašiti.“

Krou slegnu ramenima.

„Ako ta tajanstvena devojka uopšte pozove.“

„Pošto ti izgleda misliš kako je to jedno veliko gubljenje vremena“, prasnu Džejn, „ne moraš više da čekaš.“

„O, ostaću da vidim šta će da se desi.“

„Neću da se zbog nas dosađuješ.“

„Još tri minuta, momci“, ubaci se Frost pokušavajući, kao i obično, da bude mirotvorac između Džejn i Kroua. „Možda nije čak ni videla oglas“, rekao je Krou. „Ovaj broj je na kioscima već pet dana“, reče Mur. „Imala je priliku da ga vidi. Ako ne pozove, to je zato što je tako odlučila.“

Ili je mrtva, pomislila je Džejn. To su sigurno pomislili i drugi, mada niko nije rekao.

Džejin telefon zazvoni i svi pogledi se u trenu upreše u nju. Na ekranu se pojavio broj iz Fort Loderdejla. To je bio običan telefonski poziv, ali je Džejnino srce tuklo terano nečim snažnim kao strah.

Duboko je udahnula i pogledala Mura, koji joj klimnu glavom. „Halo?“, javila se.

Rastegnuti muški glas začuo se preko zvučnika.

„Dakle, šta ovo treba da znači, a?“ U pozadini se čuo smeh ljudi koji uživaju u dobroj šali.

„Ko ste vi?“, upitala je Džejn.

„Mi se svi ovde isto pitamo. Šta ovo treba da znači? 'Kocka je bačena'?“

„Zovete da me to pitate?“

„Aha. Je l' to neka igra? Mi sad kao treba da pogađamo?“

„Nemam vremena da sada razgovaram sa vama. Čekam drugi poziv.“

„Hej. Hej, ti! Ovo je međugradski poziv, majku mu.“ Džejn je prekinula vezu i pogledala Mura. „Kakav kreten.“

„Ako je to tipičan čitalac *Skandala*“, reče Krou, „ovo će biti izuzetno zabavna noć.“

„Verovatno će ih biti još nekoliko sličnih“, upozorio je Mur.

Telefon je zazvonio. Ovaj poziv je bio iz Providensa. Svež nalet adrenalina ponovo je ubrzao Džejnin puls.

„Halo?“

„Halo“, rekao je vedri ženski glas. „Videla sam vaš oglas u *Skandalu*, a trenutno spremam disertaciju na temu malih oglasa. Zanima me da li je priroda vašeg oglasa romantična ili poslovna?“

„Ni jedno ni drugo“, prasnu Džejn i prekinu vezu. „Gospode, šta je s ovim svetom?“

U osam i pet telefon ponovo zazvoni. Poziv iz Njuarka:

„Je li to nekakva nagradna igra? Hoću li dobiti nešto zato što sam zvao?“

U osam i sedam:

„Samo me je zanimalo hoće li se neko zaista javiti na ovaj broj.“

U osam i petnaest:

„Jesi li ti, ono kao, neki špijun?“

Oko pola devet pozivi su napokon prestali. Dvadeset minuta su svi zurili u nemi telefon.

„Mislim da je to to“, reče Krou, pa ustade da se protegli. „Rekao bih da smo vrlo *konstruktivno* proveli ovo veče.“

„Čekaj“, reče Frost. „Stižemo u centralnu vremensku zonu.“

„Molim?“

„Džejnin oglas nije naveo o kojoj je vremenskoj zoni tačno reč. U Kansas Sitiju će još malo pa osam.“

„U pravu je“, rekao je Mur. „Ne odustajemo.“

„Sve vremenske zone? Pa sedećemo ovde do ponoći“, reče Krou.

„I duže“, primeti Frost, „ako uračunaš i Havaje.“

Krou prezrivo frknu.

„Možda bi trebalo da naručimo picu.“

Na kraju su to i uradili. U zatišju između deset i jedanaest Frost je izašao pa se vratio sa dve velike pice. Otvorili su konzerve s napicima, razdelili salвете i sedeli i gledali nemi telefon. Mada je Džejn odsustvovala s posla više od mesec dana, činilo joj se kao da nikada nije odlazila. Sedela je za istim stolom, s istim umornim policajcima, i kao i obično Daren Krou ju je užasno nervirao. Sem činjenice da se Gejbrijel pridružio timu, ništa se nije promenilo. Nedostajalo mi je ovo, pomislilaje. Sve ovo, čak i Krou. Nedostajalo mi je da učestvujem u lovu.

Zvonjava telefona ju je uhvatila s komadom pice na pola puta do usta. Zgrabila je salvetu da obriše masnoću s prstiju pa je pogledala na sat. Tačno jedanaest. Na ekranu mobilnog video se bostonski broj. Ovaj poziv je kasnio tri sata.

„Halo?“, javila se.

Odgovorila joj je tišina.

„Halo?“, ponovila je Džejn.

„Ko ste vi?“ Bio je to ženski glas, jedva šapat.

Džejn je presečena pogledala Gejbrijela i videla da je on primetio isto. *Ova žena govori s naglaskorn.*

„Ja ti želim dobro“, reče Džejn.

„Ne poznajem vas.“

„Olena mi je rekla za tebe.“

„Olena je mrtva.“

To je ona. Džejn se osvrnula po sobi i videla ošamućena lica. Čak se i Krou nagnuo napred, lica napetog od iščekivanja.

„Mila“, rekla je Džejn. „Reci mi gde možemo da se nađemo. Molim te, moram da razgovaram s tobom. Obećavam ti, biće savršeno bezbedno. Gde god da poželiš.“ Čula je škljocanje i veza se prekinula. „*Jebi ga.*“ Džejn pogleda Mura. „Potrebna nam je njena lokacija!“

„Jesi li uspeo da je nađeš?“ upita on Frosta.

Frost je spustio telefon u sobi za sastanke.

„Vest end. Telefonska govornica.“

„Idemo“, reče Krou, već ustajući i polazeći ka vratima.

„Dok ti stigneš, ona već odavno neće biti tamo“, reče Gejbrijel.

Mur reče: „Patrolna kola mogu tamo da budu za pet minuta.“

Džejn odmahnu glavom.

„Bez uniformi. Ako vidi uniforme, pomisliće da je nameštaljka. A ja više nikada neću imati izgleda da uspostavim vezu s njom.“

„Pa šta onda da radimo?“, upita Krou, zastavši na vratima.

„Dajmo joj priliku da razmisli. Ima moj broj. Zna kako da stupi u vezu sa mnom.“

„Ali ne zna ko si ti“, reče Mur.

„A to mora da je plaši. Samo se trudi da bude bezbedna.“

„Slušaj, možda se više nikada neće javiti“, reče Krou. „Ovo bi nam mogla biti jedina prilika da je privedemo. Hajde da to i obavimo.“

„U pravu je“, reče Mur pogledavši Džejn. „Ovo bi nam mogla biti jedina prilika.“

Trenutak kasnije, Džejn klimnu glavom.

„U redu. Krenite.“

Frost i Krou izađoše iz sobe. Kako su minuti prolazili, Džejn je zurila u nemi telefon i mislila: *Možda je trebalo da pođem sa njima. Trebalo je da ja budem tamo napolju, da je tražim.* Zamislila je Frosta i Kroua kako lutaju po lavirintu uličica na Vest endu, u potrazi za ženom čije lice ne znaju.

Murov mobilni zazvoni i on ga zgrabi. Njegov izraz lica bio je dovoljan da Džejn shvati kako vesti nisu dobre. Prekinuo je vezu i odmahnuo glavom.

„Nije bila tamo?“, upita Džejn.

„Pozvali su kriminalističke tehničare da nađu otiske na telefonu.“ Video je gorko razočaranje na njenom licu. „Slušaj, sada bar znamo da je ona stvarna. Da je živa.“

„Zasad“, reče Džejn.

Èak i policajci moraju u kupovinu, po mleko i pelene.

Džejn je stajala u samoposluzi, s Reginom u nosiljci na grudima, i umorno pregledala konzerve adaptiranog mleka na policama, proučavajući hranljive sastojke na svakoj. Svi su nudili sto procenata bebinih dnevnih

potreba, sve vitamine i minerale. *Svaka od njih potpuno bi odgovarala*, pomislila je, *pa zašto me onda muči griža savesti?* Regina voli adaptirano mleko. Treba samo da zakačim pejdžer i da se vratim na posao. Treba da ustanem sa sofe i prestanem da gledam reprize *Policajaca*.

Moram da izađem iz ove samoposluge.

Uzela je dva paketa similaka, paket pelena s drugog rafa, i pošla na kasu.

Napolju je parking bio tako vreo da se preznojila pakujući stvari u prtljažnik. Sedišta su pekla kožu; pre nego što je smestila Reginu u sedište za bebu, Džejn je zastala s otvorenim vratima, da provetri auto. Okolo su tandrkala kolica koja su gurali znojavi kupci. Začula se sirena, neki čovek je viknuo: „Kretenu, pazi kuda ideš!“ Niko od tih ljudi nije želeo da u tom trenutku bude u gradu. Svi su želeli da budu na plaži, sa sladoledom u ruci, a ne zarobljeni i stešnjeni uz druge nervozne Bostonce.

Regina se rasplaka, znojave tamne kovrdžice pale su joj po rumenom lišcu. Još jedno nervozno Bostonče. Nastavila je da urla dok se Džejn naginjala nad zadnjim sedištem da je zakopča, još je urlala nekoliko ulica dalje dok je Džejn milela kroz saobraćaj, s klimom pojačanom do kraja. Stala je pred novim crvenim svetlom i pomislila: *Gospode, pomози da preživim ovo popodne.*

Mobilni joj zazvoni.

Mogla je prosto da ga pusti da zvoni, ali ga je ipak iskopala iz torbe i videla nepoznat lokalni broj.

„Ha!o?“, javila se.

Kroz Reginine besne krike jedva je čula pitanje:

„Ko si ti?“ Glas je bio tih, ali ga je smesta prepoznala.

Mišići joj se zategoše.

„Mila! Ne prekidaj! Molim te, ne prekidaj. Da razgovaramo!“

„Ti si policajka.“

Na semaforu se upalilo zeleno, iza nje su kola zatrubila.

„Da“, priznala je. „Ja sam policajka. Samo pokušavam da ti pomognem.“

„Kako znaš moje ime?“

„Bila sam sa Olenom kada...“

„Kada ju je policija ubila?“

Vozač iza Džejn ponovo zatrubi, bio je to besan zahtev da mu se makne s puta. *Kreten*. Nagazila je gas i prošla kroz raskrsnicu, s mobilnim i dalje pritisnutim na uho.

„Mila“, rekla je, „Olena mi je rekla za tebe. To je bilo poslednje što je rekla da treba da te nađem.“

„Sinoć si poslala policajce da me uhvate.“

„Nisam slala...“

„Dva čoveka. Videla sam ih.“

„To su moji prijatelji, Mila. Svi pokušavamo da te zaštitimo. Opasno je što si tako sama.“

„Ne znaš koliko opasno.“

„Znam!“ Zastala je. „Znam zašto bežiš, zašto se bojiš. Ti si bila u onoj kući kada su pobili tvoje drugarice. Je li tako, Mila? Videla si kako se to desilo.“

„Samo sam ja ostala.“

„Mogla bi da svedočiš na sudu.“

„Pre bi me ubili.“

„Ko?“

Usledi tišina. *Molim te nemoj opet da prekineš*, pomislila je. *Ostani na vezi*. Primetila je otvoreni prostor na ivičnjaku pa se naglo zaustavila. Sedela je s telefonom pritisnutim na uho, čekala da žena progovori. Na zadnjem sedištu Regina je urlala bez prestanka, sve bešnja što se majka duže usuđivala da je ignoriše.

„Mila?“

„Kakva to beba plače?“

„Moja beba. U kolima je sa mnom.“

„Ali ti si rekla da si iz policije.“

„Da, jesam. *Rekla* sam ti da jesam. Zovem se Džejn Ricoli. Ja sam detektivka. Možeš to da proveriš, Mila. Pozovi Bostonsku policiju i pitaj ih za mene. Bila sam sa Olenom kada je ubijena. Bila sam zarobljena u onoj zgradi s njom.“ Zastala je. „Nisam uspela da je spasem.“

Ponovo je nastala tišina. Klima je i dalje radila svom snagom, a Regina je i dalje plakala, rešena da joj majka što pre osedi.

„Gradski park“, reče Mila.

„Molim?“

„Noćas. U devet. Čekaj kod jezerceta.“

„Hoćeš li ti doći tamo? Halo?“

Na vezi više nije bilo nikoga.

TRIDESET TRI

Pištolj je bio težak i čudno stran na Džejninom boku. Nekada stari prijatelj, proteklih nekoliko nedelja ležao je zaključan i zaboravljen u fioci. Krajnje nerado ga je napunila i stavila u futrolu. Mada je oružje uvek posmatrala sa zdravim poštovanjem kakvo se poklanja svakom predmetu koji može da probije rupu u ljudskim grudima, nikada ranije nije oklevala da ga uzme. Ovo je sigurno dejstvo materinstva, pomislila je. Kad sada gledam pištolj, mogu da mislim samo na Reginu. Kako jedan pokret prsta, jedan zalutali metak, može da mi je otme.

„Ne moraš i ti“, rekao je Gejbrijel.

Sedeli su u Gejbrijelovom parkiranom volvou na Njuberijskoj ulici, gde su se pomodne prodavnice spremale za kraj radnog vremena. Subotnji posetioći restorana još su se zadržali u kraju, lepo odeveni parovi su šetali, srećni posle dobre hrane i vina. Za razliku od Džejn, koja je bila previše nervozna pa je pojela jedva zalogaj-dva dinstanog mesa koje im je donela njena majka.

„Mogu da pošalju neku drugu tvoju koleginicu“, rekao je Gejbrijel. „Možeš ovo i da preskočiš.“

„Mila zna moj glas. Zna moje ime. Moram ja.“

„Mesec dana nisi bila u igri.“

„I sada je vreme da se vratim.“ Pogledala je na sat. „Četiri minuta“, rekla je u mikrofoni. „Jesu li svi spremni?“

U slušalici je čula Mura kako kaže:

„Na mestima smo. Frost je na uglu Ulice Bikon i Arlingtonske. Ja sam ispred *Četiri godišnja doba*.“

„A ja ću biti odmah iza tebe“, reče Gejbrijel. „Dobro.“ Izašla je iz kola i povukla laganu jaknu koju je imala na sebi, da pokrije izbočinu koju je pravilo oružje. Dok je išla Njuberijskom ulicom ka istoku, probijala se kroz subotnje turiste. Ljude kojima ne treba pištolj za pojasom. Kod Arlingtonske ulice zastala je na semaforu. Preko puta se nalazio gradski park, a levo od

nje Ulica Bikon, gde je bio raspoređen Frost, ali nije pogledala u tom pravcu. Niti se usudila da pogleda preko ramena, da potvrdi da je Gejbrijel iza nje. Znala je da jeste. Prešla je Arlingtonsku i ušla u park.

Njuberijska ulica vrvela je od ljudi, ali je ovde bilo malo turista. Na klupi pored jezera sedeo je zagrljeni par, nesvestan bilo koga van svog grozničavog sveta. Neki čovek je, nagnut iznad kante za đubre, vadio aluminijske konzerve i spuštao ih u džak. Izvaljeni na travnjaku, zaklonjeni drvećem od sjaja uličnih svetiljki, neki klinci su na smenu drndali gitaru. Džejn je prošla kraj jezerceta i osmotrila senke. *Je li ona ovde? Da li me već posmatra?*

Niko joj nije prišao.

Sporo je obišla jezerce. Preko dana bi tu bilo brodića koji klize po vodi, porodica koje jedu sladoled i muzičara koji udaraju po tam-tamovima. Noćas je međutim voda bila mirna, crna rupa koja ne odražava čak ni tračak gradskog svetla. Nastavila je ka severnom kraju jezerceta pa je zastala, osluškajući saobraćaj na Ulici Bikon. Kroz žbunje je videla siluetu čoveka ispod drveta. Bari Frost. Okrenula se i nastavila da obilazi jezerce, i napokon se zaustavila pod uličnom svetiljkom.

Ovde sam, Mila. Dobro me pogledaj, natenane. Vidiš da sam sama.

Malo kasnije je sela na klupu, osećajući se kao zvezda monodrame dok joj je reflektor obasjavao glavu. Osećala je oči kako je posmatraju, narušavaju njenu privatnost.

Nešto je začegrtalo iza nje, pa se naglo okrenula i automatski mašila oružja. Ruka joj se zaledila na futroli kada je videla da je to samo odrpani čovek s džakom zveckavih konzervi. Srce joj je snažno lupalo dok se ponovo naslanjala na klupu. Parkom je dunuo povetarac, namreškao jezerce, zagrebao površinu šljokicama prelomljenog svetla. Čovek sa konzervama dovukao je džak do kante za otpatke pored njene klupe pa je počeo da je pretražuje. Nije žurio dok je iskopavao blago, a svako otkriće pratio je zvuk aluminijske činele. Hoće li taj čovek već jednom da ode? Ozlojeđena je ustala da se odmakne od njega.

Zazvonio joj je mobitoni.

Zavukla je ruku u džep i naglo ga izvukla.

„Halo? Halo?“

Tišina.

„Ovde sam“, rekla je. „Sedim pored jezerceta, gde si mi rekla da čekam. Mila?“

Èula je samo udarce sopstvenog bila. Veza se prekinula.

Naglo se okrenula i pogledom pretražila park, primetivši samo iste ljude kao malopre. Par koji se žvalavi na klupi, klince s gitarom. I čoveka s džakom konzervi. On je bio nepokretan, pogrbljen iznad kante za otpatke, kao da odmerava neki sićušni dragulj u gomili novina i ambalaže.

Prisluškivao je.

„Hej“, reče Džejn.

Èovek se smesta ispravi. Pođe da se udalji, a džak sa konzervama čegrtao je iza njega.

Ona pođe za njim. „Hoću da razgovaram s tobom!“

Èovek se nije osvrnuo, samo je nastavio da hoda. Sada brže, pošto je znao da ga ona prati. Pojurila je za njim i sustigla ga taman kada je zakoračio na pločnik. Uхватила ga je za leđa jakne i okrenula ga ka sebi. Pod jarkim svetlom ulične svetiljke zurili su jedno u drugo. Videla je upale oči i raščupanu bradu prošaranu sedima. Namirisala kiseli zadah alkohola i trulih zuba.

Odgurnuo je njenu ruku.

„Šta to radiš? Šta oćeš od mene, ženo?“

„Ricolijeva?“, zarežao je Murov glas u slušalici. „Treba podrška?“

„Ne. Ne, dobro sam.“

„S kim to pričaš?“, upitao je klošar.

Besno mu je odmahнула rukom. „Odlazi. Idi odavde.“ „Ko si pa ti da mi naređuješ šta da radim?“

„Samo odlazi.“

„Da, da.“ Frknuo je i otišao, vukući konzerve za sobom. „Danas je park pun ludaka...“

Okrenula se i iznenada shvatila da je opkoljena. Gejbrijel, Mur i Frost su prišli na nekoliko koraka, da obrazuju zaštitni prsten oko nje.

„Čoveče“, uzdahnula je. „Jesam li tražila pomoć?“

„Nismo znali šta se dešava“, rekao je Gejbrijel.

„A sada smo uprskali stvar.“ Pogledala je po parku, a on je delovao prazniji nego pre. Par sa klupe je odlazio; ostali su samo klinci sa gitarom,

koji su se smejali u senkama. „Ako je Mila gledala, zna da je ovo zamka. Nema šanse da će mi prići.“

„Sada je petnaest do deset“, rekao je Frost. „Šta misliš?“ Mur je odmahnuo glavom. „Da se razilazimo. Noćas se ništa neće desiti.“

„Snalazila sam se i sama“, rekla je Džejn. „Nisu mi trebali spasioci.“

Gejbrijel se zaustavio na parkingu iza njihove zgrade pa je ugasio motor.

„Nismo znali šta se dešava. Videli smo te kako trčiš za onim čovekom i onda je izgledalo kao da je zamahnuo na tebe.“

„Samo je hteo da ode.“

„To nisam znao. Mislio sam samo...“ Ućutao je i pogledao je. „Prosto sam reagovao. To je sve.“

„Znaš da smo je verovatno izgubili.“

„Šta da se radi.“

„Tebe kao da uopšte nije briga.“

„Znaš za šta me je briga? Da ti ne nastradaš. To je važnije od svega drugog.“ Izašao je iz kola; ona izađe za njim.

„Da li se možda sećaš čime se ja bavim u životu?“, upitala je.

„Pokušavam da zaboravim.“

„Iznenada ti moj posao smeta.“

Zatvorio je vrata i pogledao je preko krova.

„Priznajem. Sada mi je teško da se sa tim nosim.“

„Tražiš od mene da dam otkaz?“

„Tražio bih kada bih znao da ima šanse.“

„Šta bi trebalo da radim umesto ovoga?“

„Evo neočekivane ideje. Mogla bi da ostaneš kod kuće sa Reginom.“

„Otkad si to postao tako staromodan? Ne mogu da verujem šta slušam.“

Uzdahnuo je i odmahnuo glavom.

„Ne mogu ni ja.“

„Znao si ko sam kada smo se venčali, Gejbrijele.“

Okrenula se i ušla u zgradu i već se pela na sprat kada ga je čula kako govori, iz podnožja stepenica:

„Ali možda nisam znao ko sam *ja*.“

„Šta ti to znači?“

„Ti i Regina ste sve što imam.“ Polako se popeo stepenicama, sve dok nisu stajali licem u lice na odmorištu.

„Ranije nisam morao da brinem o nekom drugom, o tome šta bih mogao da izgubim. Nisam znao da će me to toliko plašiti. Sada imam tu veliku, osjetljivu Ahilovu petu i mislim samo kako da je zaštitim.“

„Ne možeš da je zaštitiš“, rekla je. „To je prosto nešto s čim moraš da živiš. Tako je to kada imaš porodicu.“

„Previše je da bih izgubio.“

Vrata stana iznenada se otvoriše i Anđela proviri u hodnik.

„Učinilo mi se da sam vas čula.“

Džejn se okrenu.

„Zdravo, mama.“

„Upravo sam je uspavala, zato budite tihi.“

„Kako je?“

„Ista ti u njenim godinama.“

„Znači baš gadno, a?“ Pošto je ušla u stan, Džejn se začudila koliko uredno sve izgleda. Posuđe je bilo oprano i sklonjeno, radna površina obrisana. Trpezarijski sto krasio je čipkani stolnjak. Otkud u kući uopšte čipkani stolnjak?

„Vas dvoje ste se svađali, je li?“, reče Anđela. „Jasno mi je čim vas pogledam.“

„Samo smo bili neuspešni na poslu, to je sve.“ Džejn je skinula jaknu i okačila je u ormar. Kada se okrenula da pogleda majku, videla je da su Anđeline oči prikovane na njeno oružje.

„To ćeš sada da zaključaš, je li tako?“

„Uvek to radim.“

„Zato što deca i pištolji...“

„Dobro, dobro.“ Džejn je izvadila oružje i stavila ga u fioku. „Znaš, njoj još nije ni mesec dana.“

„Ona ti je napredna, baš kao što si i ti bila.“ Anđela pogleda Gejbrijela. „Jesam li ti nekada ispričala šta je Džejn uradila kad su joj bile tri godine?“

„Mama, njega to ne zanima.“

„Bogami me zanima“, reče Gejbrijel.

Džejn uzdahnu.

„Radi se o upaljaču i zavesama u dnevnoj sobi. I o lokalnom vatrogasnom društvu.“

„O, to“, reče Anđela. „Na tu priču sam *skroz* zaboravila.“

„Gospodo Ricoli, možda da mi to ispričate dok vas budem vozio kući?“, predloži Gejbrijel vadeći iz ormara Anđelin džemper.

U drugoj sobi Regina je iznenada zaurkala da objavi kako se, zapravo, nije uspavala. Džejn je otišla i uzela kćerku iz kolenke. Kada se vratila u dnevnu sobu, Gejbrijel i njena majka već su bili izašli iz stana. Ljuljajući Reginu u jednoj ruci, stajala je za sudoperom i puštala toplu vodu u šerpicu da zagreje flašicu s mlekom. Zazvonio je interfon.

„Dženi?“, zakrčao je Anđelin glas kroz zvučnik. „Pusti me nazad? Zaboravila sam naočare.“

„Penji se.“ Džejn je pritisnula dugme i čekala je kod vrata da preda naočare kada se njena majka vratila uz stepenice.

„Bez njih ne mogu da čitam“, rekla je Anđela. Zastala je da poslednji put poljubi unuku. „Sad moram da žurim. On je već upalio kola.“

„Zdravo, mama.“

Džejn se vratila u kuhinju, gde se šerpa sada prelila. Spustila je flašicu u vrelu vodu i dok se adaptirano mleko grejalo, šetkala se po stanu sa uplakanom kćerkom.

Interfon je ponovo zazvonio.

Dobro, mama. Šta si ovog puta zaboravila?, upitala se i pritisnula dugme.

Flašica je sada bila topla. Gurnula je cuclu Regini u ustašca, ali ju je njena kćerka prosto odgurnula rukom, kao da je zgađena. *Šta hoćeš, bebo?*, pomislila je ozlojeđeno dok je nosila kćerku nazad u dnevnu sobu. *Kad bi mi samo rekla šta hoćeš!*

Otvorila je vrata da dočeka majku.

Pred njom nije stajala Anđela.

TRIDESET ČETIRI

Devojka se bez reči provukla pored Džejn u stan i zaključala vrata. Žurno je prišla prozorima i spustila venecijanere, jedan za drugim, brzo, dok je Džejn zapanjeno gledala.

„Šta to radiš?“

Pridošlica se okrenula da je pogleda, pa je stavila prst na usne. Bila je sitna, više dete nego žena, a njeno mršavo telo gotovo je nestajalo u vrećastom duksu. Kostii šaka koje su virile iz izbledelih rukava izgledale su nežne kao ptičje, a prepuna torba koju je nosila kao da je vukla nadole njeno krhko rame. Riđa kosa bila joj je nepravilno skraćena, kao da je sama baratala makazama, sekući naslepo. Oči su joj bile vrlo svetle, nezemaljske nijanse sive, prozirne kao staklo. Bilo je to gladno, divlje lice, izbačenih jagodica, a pogled je leteo po sobi u potrazi za skrivenim zamkama.

„Mila?“, reče Džejn.

Devojčin prst ponovo polete ka usnama. Pogled koji je uputila Džejn nije bilo potrebno tumačiti.

Tišina. Opasno je.

Èak i Regina kao da je shvatila. Beba kao da se iznenada umirila, očiju raširenih i opreznih dok je tiho ležala u Džejninom naručju.

„Ovde si sigurna“, reče Džejn.

„Nigde nije sigurno.“

„Dozvoli da pozovem prijatelje. Smesta ćemo ti obezbediti policijsku zaštitu.“

Mila odmahnu glavom.

„Ja znam te ljude. Ja radim sa njima.“ Džejn uze telefon.

Devojka priskoči i silovito zgrabi slušalicu. „*Ne policiju.*“

Džejn se zagleda u devojčine oči, koje su sada gorele od panike. „Dobro“, rekla je tiho, udaljavajući se od telefona. „I ja sam iz policije. Zašto meni veruješ?“

Milin pogled se spusti na Reginu. I Džejn pomisli: *Zato se usudila*

da dođe. Zna da sam majka. Nekako je to presudna razlika.

„Znam zašto bežiš“, reče Džejn. „Znam za Ašbern.“

Mila ode do sofe i pade na jastuke. Iznedada je delovala još sitnije, svakog časa kao da je venula pod Džejninim pogledom. Ramena su joj se pograbila. Glava joj je pala u ruke, kao da je previše iscrpljena da je dalje drži uspravno. „Strašno sam umorna“, prošaputala je.

Džejn se približila tako da je stajala odmah iznad nje i gledala u nepravilno skraćenu kosu. „Ti si videla ubice. Pomozi nam da ih otkrijemo.“

Mila je podigla prazne, progonjene oči.

„Neću poživeti dovoljno dugo.“

Džejn je čučnula, tako da im se oči nađu u istoj visini. Regina je takođe netremice gledala u Milu, opčinjena tim egzotičnim novim stvorenjem.

„Zašto si došla ovamo, Mila? Šta želiš da ja uradim?“

Mila gurnu ruku u prljavu torbu koju je donela, pa potraži među zgužvanom odećom, čokoladicama i maramicama. Izvadila je video-kasetu i pružila je Džejn.

„Šta je to?“

„Bojim se da je još čuvam. Dajem je tebi. Ti im reci da više nema. Da je ovo poslednja kopija.“

„Odakle ti?“

„Samo je *uzmi!*“ Držala ju je u ispruženoj ruci, kao da je otrovna, i kao da želi da bude što dalje od nje. Uzdahnula je od olakšanja kada ju je Džejn napokon uzela.

Džejn je spustila Reginu u ležaljku, pa je prišla televizoru. Ubacila je kasetu i pustila video-plejer.

Na ekranu se pojavila slika. Videla je mesingani krevet, stolicu, debele zavese na prozoru. Odnekud su se približavali koraci, neka žena se zakikotala. Vrata su se zatvorila i sada su se pred kamerom pojavili muškarac i žena. Žena je imala gustu i dugu plavu kosu, izazovno krojena bluza otkrivala je bujan dekolte. Muškarac je na sebi imao polo majicu i kaki pantalone. „O, da“, uzdahnuo je muškarac dok je žena otkopčavala bluzu. Izmigoljila se iz suknje, skinula donje rublje. Vragolasto je gurnula muškarca na krevet, a on je pao na leđa, potpuno pasivan, dok mu je ona otkopčavala pantalone, spuštala ih niz kukove. Nagnula se i uzela u usta

njegov dignuti penis.

Ovo je samo porno-kaseta, pomisli Džejn. Zašto ja ovo gledam?

„Ne ovaj“, rekla je Mila i uzela daljinski od Džejn. Pritisnula je premotavanje napred.

Plavušina glava pomerala se napred-nazad, izvodila mahnito brz felacio. Ekran se zatamneo. Sada se pojavio drugi par. Džejn se osetila ošamućeno čim je videla ženinu dugačku crnu kosu. Bila je to Olena.

Odeća je kao nekim čudom nestala. Gola tela valjala su se po krevetu, ubrzano se grčila na dušek. I ranije sam videla tu spavaću sobu, shvatila je iznenada Džejn prisećajući se ormara s rupom u zidu. Tako je ovo snimljeno kamerom u tom ormaru. Shvatila je takođe ko je plavuša na prvom snimku. Žrtva broj dva na snimku mesta zločina detektiva Vordloa, žena koja je ubijena u krevetu, dok se krila ispod pokrivača.

Sve žene na ovom snimku sada su mrtve.

Ekran je ponovo potamneo.

„Evo“, reče Mila tiho. Zaustavila je traku pa je ponovo pustila.

Bio je to isti krevet, ista soba, ali ovog puta s drugim čaršavima: cvetna šara i neodgovarajuće jastučnice. Pojavio se jedan stariji muškarac, proćelav, s naočarima u tankom metalnom okviru, odeven u belu košulju sa crvenom kravatom. Skinuo je kravatu i bacio je preko stolice, pa je onda raskopčao košulju i otkrio bleđ omlitaveo trbuh gojaznog sredovečnog čoveka. Mada je stajao okrenut prema kameri, izgledalo je kao da je nije svestan dok je skidao košulju bez ikakvog stida. Iznenada se ispravio, pažnju mu je privuklo nešto što kamera još nije mogla da vidi. Bila je to devojkica. Prethodio joj je njen plač, prodorni protesti na jeziku koji je zvučao kao ruski. Nije želela da uđe u tu sobu. Jecaje joj je prekino zvuk oštrog šamara i gruba naredba neke žene. Onda se devojkica doteturala pred kameru, kao da je gurnuta, pa je pala na pod, čoveku pred noge. Vrata su se zalupila, čuli su se koraci kako se udaljavaju.

Čovek je pogledao dole u devojkicu. Erekcija mu se već nazirala u sivim pantalonama.

„Ustaj“, rekao je.

Devojkica se nije pomerila.

Ponovo:

„Ustaj.“ Gurnuo ju je stopalom.

Devojka je napokon podigla glavu. Polako, kao da je iscrpljuje sama sila gravitacije, pridigla se na noge, raščupane plave kose.

I protiv svoje volje, Džejn je osetila da je televizor privlači. Bila je previše užasnuta da skrene pogled, iako je njen bes sve vreme narastao. To dete nije još bilo ni tinejdžerka. Na sebi je imala ružičastu bluzu i kratku teksas suknju koja je otkrivala žalosno mršave noge. Na obrazu joj se još video crveni trag šamara. Izbledele modrice na golim rukama govorile su o drugim udarcima, drugim svirepostima. Mada se čovek nadvijao nad njom, ta krhka devojčica sada mu se suprotstavila s nemim prkosom.

„Skidaj bluzu.“

Devojčica ga je samo gledala.

„Šta je, da nisi glupa? Ne razumeš engleski?“ Devojčica ispravi leđa i isturi bradu. *Da, razume. I kaže mu da se nosi u tri lepe, kreten.*

Čovek je zakoračio ka njoj, zgrabio bluzu obema rukama i pocepao je, a dugmad prsnuše na sve strane. Devojčica je prestravljeno udahnula, pa ga ošamarila tako da su mu naočare odletele. Sa zveketom su pale na pod. Nekoliko trenutaka muškarac ju je samo iznenađeno gledao. Onda mu je lice izobličila takva srdžba da je Džejn ustuknula od televizora, znajući šta sledi.

Udarac je pogodio devojčicu u bradu, tako silovit da ju je gotovo odvojio od zemlje. Tresnula je na pod. Zgrabio ju je oko struka, odvuкао do kreveta i bacio na dušek. Nekoliko puta je oštro cimnuo i strgao joj suknju, onda je otkopčao pantalone.

Mada ju je udarac privremeno ošamutio, devojčica se i dalje opirala. U trenu kao da je ponovo oživela, vrištala je, udarala ga pesnicama. Stegao joj je ruke i popeo se na nju, prikovao ju je za dušek. U žurbi da se ubaci među njene butine, pustio joj je desnu ruku. Ona mu je izgrebala lice. Trznuo se unazad i dodirnuo obraz gde ga je izgrebala. Zagledao se, s nevericom, u svoje prste. U krv koju mu je pustila.

„Pizdo. Pizdo mala.“

Udario ju je pesnicom u slepoočnicu. Džejn se zgrčila od tog zvuka. Od mučnine je osetila kiselinu u grlu.

„Ja sam te platilo, mamicu ti tvoju!“

Devojčica ga je gurnula u grudi, sada slabije. Levo oko joj je oticalo, krv joj je curkala sa usne, ali je ipak nastavljala da se bori. Njen otpor kao da ga je samo dodatno uzbuđivao. Previše slaba da se opire, nije mogla da

spreči neizbežno. Kada se zario u nju, vrisnula je.

„Začepi.

Nije prestajala da vrišti.

„Začepi!" Ponovo ju je udario. I ponovo. Na kraju joj je stavio ruku preko usta da priguši krike dok je nastavljao da se nabija u nju. Kao da nije primetio da je napokon prestala da vrišti, da se potpuno ukočila. Sada je jedini zvuk bila ritmička škripa kreveta, životinjsko roktanje iz njegovog grla. Poslednji put je zaječao i leđa su mu se izvila u grču olakšanja. Onda je uzdahnio i srušio se na devojčicu.

Jedan trenutak je ležao i teško disao, omlitavelog tela. Polako je počinjao da shvata kako nešto nije u redu. Pogledao je dole u nju. Bila je nepomična.

Prodrmusao ju je. „Hej.“ Potapšao ju je po obrazu i primesa zabrinutosti ušunjala mu se u glas.

„Budi se. Majku mu, budi se *smesta*.“

Devojčica se nije pomerala.

Otkotrljao se s kreveta i ustao načas zureći u nju. Pritisnuo joj je vrat prstima da proveri puls. Svaki mišić u njegovom telu kao da se zategao. Uzmakao je od kreveta, a disanje mu se ubrzalo od panike.

„O, gospode“, prošaputao je.

Osvrnuo se oko sebe, kao da se rešenje njegove dileme nalazi negde u sobi. Sada već pomahnitao, zgrabio je odeću i počeo da se oblači, a ruke su mu se tresle dok je petljao oko kaiša i dugmadi. Kleknio je da nađe naočare, koje su zapale ispod kreveta, pa ih je stavio. Poslednji put je pogledao devojčicu i potvrdio svoje najgore strahove.

Povukao se odmahujući glavom, van vidokruga kamere. Vrata su se uz škripu otvorila, zatvorila, brzi koraci su se udaljili. Prošla je čitava večnost, kamera je i dalje snimala krevet s beživotnim telom.

Prišli su drugačiji koraci, začulo se kucanje na vratima, glas koji doziva na ruskom. Džejn je prepoznala ženu koja je ušla u sobu. Bila je to matrona kuće, koja je ubijena vezana za kuhinjsku stolicu.

Znam šta će ti se desiti. Znam šta će ti uraditi s rukama. Znam da ćeš umreti u mukama.

Žena je prišla krevetu i prodrmusala devojčicu. Dreknula neko naređenje. Devojčica nije odgovorila. Žena je ustuknula, rukom je pokrila

usta. Onda se naglo okrenula i zagledala pravo u kameru.

Ona zna da je tu. Zna da sve snima.

Smesta je pošla ka njoj, čulo se kako otvara ormar. Onda je ekran potamneo.

Mila je isključila plejer.

Džejn nije mogla da govori. Potonula je u fotelji i sedela u tupoj tišini. Regina je takođe ćutala, kao da je svesna da nije trenutak da pravi gužvu. Da je u tom trenutku njena majka previše potresena da se bavi njom. Gejbrijele, pomislila je. Potreban si mi ovde. Pogledala je telefon i shvatila da je on svoj mobilni zaboravio na stolu, da ne može da ga pozove.

„On je važan čovek“, rekla je Mila.

Džejn se okrenula da je pogleda.

„Molim?“

„Džo kaže da je čovek sigurno visoko u vašoj vlasti.“ Mila je pokazala na te-ve.

„Džo je video ovaj snimak?“

Mila je klimnula glavom.

„On mi je dao kopiju kada sam otišla. Da bismo svi imali po jednu, za slučaj...“ Zastala je. „Za slučaj da više ne vidimo jedno drugo“, rekla je tiho.

„Odakle ovaj snimak? Gde ste našle kasetu?“

„Majka ju je čuvala u sobi. Nismo znale. Htele smo samo pare.“

Ovo je razlog za masakr, pomislila je Džejn; zato su žene u kući pobijene. Zato što su znale šta se desilo u toj sobi. A kaseta je dokaz.

„Ko je on?“, pitala je Mila.

Džejn je zurila u mračni te-ve.

„Ne znam. Ali znam nekoga ko bi mogao da zna.“ Prišla je telefonu.

Mila se preplašeno zagledala u nju.

„Ne policiju!“

„Ne zovem policiju. Pozvaću jednog prijatelja da dođe. Novinara. On zna ljude u Vašingtonu. Živeo je tamo. Znaće ko je taj čovek.“ Prelistala je telefonski imenik i našla ime Pitera Lukasa. Adresa mu je bila u Miltonu, južno od Bostona. Dok je zvala, osećala je kako je Mila gleda, očigledno još nespremna da joj veruje. Ako napravim samo jedan pogrešan korak, mislila je Džejn, devojka će pobeći. Moram paziti da je ne uplašim.

„Halo?“, reče Piter Lukas.

„Možete li odmah da dođete ovamo?“

„Detektivko Ricoli? Šta se dešava?“

„Ne mogu o tome preko telefona.“

„Zvuči ozbiljno.“

„Ovo bi mogla biti vaša Pulicerova nagrada, Lukase.“ Zastala je. Neko je zvonio na interfon.

Mila je uputila Džejn pogled čiste panike. Zgrabila je torbu i jurnula ka prozoru.

„Čekaj. Mila, nemoj...“

„Ricolijeva?“, reče Lukas. „Šta se to tamo događa?“

„Čekajte. Odmah ću vas zvati“, rekla je Džejn i prekinula vezu.

Mila je jurila od jednog do drugog prozora, očajnički tražeći požarne stepenice.

„Sve je u redu!“, rekla je Džejn. „Smiri se.“

„Oni znaju da sam ovde!“

„Ne znamo čak ni ko je pred vratima.“ Pritisnula je dugme na interfonu. „Da?“

„Detektivko Ricoli, ovde je Džon Barsanti. Mogu li da uđem?“

Milina reakcija bila je trenutna. Pojurila je ka spavaćoj sobi, tražeći put za beg.

„Čekaj!“, viknula je Džejn i poslala hodnikom za njom. „Tom čoveku možeš da veruješ!“

Devojka je već dizala prozor u spavaćoj.

„Ne možeš da odeš.“

Ponovo su čule interfon. Zvuk je naterao Milu da se provuče kroz prozor, na požarne stepenice. Ako sada ode, više je nikada neću videti, pomislila je Džejn. Devojka je ovoliko preživela vođena čistim instinktom. Možda bi trebalo da je pratim.

Zgrabila je Milu za ruku.

„Idem i ja s tobom, važi? Idemo zajedno. Samo nemoj da odeš bez mene!“

„Požuri“, prošaputala je Mila.

Džejn se okrenula

„Beba.“

Mila je pošla za njom nazad u dnevnu sobu i nervozno je držala vrata

na oku dok je Džejn izbacivala kasetu i stavljala je u torbu za pelene. Onda je otključala fioku s pištoljem, izvadila ga i stavila i njega među pelene. *Za svaki slučaj.*

Interfon je ponovo zazujao.

Džejn je uzela Reginu.

„Idemo.“

Mila se spustila niz lestvice za slučaj požara brzo kao majmun. Nekada bi i Džejn bila jednako brza, jednako nesmotrena, ali sada je bila primorana da pazi na svaki korak, zato što je držala Reginu. *Siroto malo, sada nemam izbora*, pomislila je. *Moram da te vučem sa sobom u ovu pustolovinu.* Kada se napokon spustila iza zgrade, pošla je ka parkiranoj subaru. Dok je otključavala vrata automobila, još je čula, kroz otvoren prozor stana, upornu Barsantijevu zvonjavu.

Dok je vozila na zapad Ulicom Tremont, neprekidno je pogledavala u retrovizor, ali nije videia ni traga od pratnje, nije bilo farova koji ih prate. Sada da nađemo bezbedno mesto gde Mila neće da poludi, pomislila je. Gde neće videti policijske uniforme. Iznad svega, negde gde će mi Regina biti savršeno bezbedna.

„Kuda idemo?“, upita Mila.

„Razmišljam, razmišljam.“ Pogledala je dole u svoj mobilni, ali se sada nije usuđivala da pozove majku. Nije se usuđivala nikoga da pozove.

Naglo je skrenula na jug, na Kolumbovu aveniju. „Znam jedno sigurno mesto“, rekla je.

TRIDESET PET

Piter Lukas je nemo zurio dok se surovi napad odvijao na te-ve ekranu. Kada se kasetna napokon završila, ostao je nepomičan. Čak i pošto je Džejn isključila video, Lukas je sedeo ukipljen, pogleda prikovanog na ekran, kao da još može da vidi izubijano dečje telo, okrvavljene čaršave. U sobi je zavladała tišina. Regina je dremala na sofi; Mila je stajala pored prozora i pogledavala na ulicu.

„Mila nikada nije saznala ime te devojčice“, rekla je Džejn. „Postoje dobri izgledi da je telo sahranjeno negde u šumi iza kuće. Kuća je zabačena, ima mnogo mesta gde se može sakriti leš. Bog zna koliko je još devojaka tamo zakopano.“

Lukas obori glavu.

„Osećam se kao da ću povratiti.“

„Niste sami.“

„Zašto bi neko to snimao?“

„Taj čovek očigledno nije shvatao da je sniman. Kamera je bila postavljena u ormaru, gde klijenti ne mogu da je vide. Možda je to bio dodatni izvor prihoda. Prodajete devojke za seks, snimate ih na delu, onda prodajete snimke na porno tržištu. Kako god da se okrene, nešto može da se zaradi. Taj bordel je bio samo još jedan od njihovih ogranaka.“ Zastala je, pa oporo dodala: „*Balentri* izgleda veruje u raznovrsnost.“

„Ali ovo je snimljeno ubistvo! *Balentri* nikada ne bi mogao ovako nešto da prodaje.“

„Ne, ovo je previše eksplozivno. Matrona je to sasvim sigurno znala. Sakrila je kasetu u torbi. Mila kaže da su tu torbu nosile mesecima a da nisu znale šta je na snimku. Onda ju je Džo pustio na plejeru u motelskoj sobi.“ Džejn je pogledala te-ve. „Sada znamo zašto su žene u Ašbernu pobijene. Zašto je ubijen Čarls Dezmond. Zato što su znali ovog klijenta; mogli su da ga identifikuju. Svi su morali da umru.“

„Znači suština svega ovoga jeste zataškavanje silovanja i ubistva.“

Klimnula je glavom.

„Džo iznenada shvata da kod sebe ima dinamit. Šta raditi sa dokaznim materijalom? Nije znao kome da veruje. A ko bi i slušao tipa koji je već obeležen kao čudak i paranoik? Sigurno vam je to poslao. Kopiju ove kasete.“

„Ali meni nikada nije stigla.“

„Tada su se već bili razišli, da izbegnu hvatanje. Svako od njih je poneo po kopiju. Olenu su uhvatili pre nego što je donela svoju u *Tribjun*. Džoovu su verovatno doneli posle upada u bolnicu.“ Pokazala je televizor. „Ovo je poslednja kopija.“

Lukas se okrenuo Miloju, koja se držala u daljem uglu sobe, kao nervozna životinja koja se boji da priđe bliže.

„Jesi li ti viđala ovog čoveka sa snimka, Mila? Je li dolazio u kuću?“

„Na brodu“, rekla je i primetno se stresla. „Videla sam ga na žurci, na brodu.“

Lukas je pogledao Džejn.

„Mislite da govori o jahti Čarlsa Dezmonda?“

„Mislim da je tako *Balentri* vodio poslove“, rekla je Džejn. „Dezmondov svet je bio klub za momke. Vojni ugovori, pentagonski igrači. Gde god ima velikih dečaka koji se igraju s velikim novcem, možeš se kladiti da će biti i seksa. Način da se podmaže sklapanje posla.“ Izbacila je kasetu i okrenula se ka Lukasasu. „Znate li ko je taj čovek? Ovaj sa snimka?“

Lukas je progutao krupnu knedlu.

„Izvinite. Prosto mi je teško da poverujem da je snimak stvaran.“

„Čovek je sigurno krupna riba. Pogledajte sve što je uspeo da uradi, kakve je resurse uspeo da pokrene da bi našao ovu video-kasetu.“ Stala je pred Lukasa. „Ko je on?“

„Ne prepoznajete ga?“

„Zar bi trebalo?“

„Ne, ako niste gledali senatsko ispitivanje kandidata prošlog meseca. To je Karlton Vin. Naš novi direktor Nacionalne obaveštajne agencije.“

Huknula je i spustila se na stolicu nasuprot njemu.

„Gospode. Govorite o liku koji je na čelu svih obaveštajnih agencija u ovoj zemlji.“

Lukas klimnu glavom.

„FBI. CIA. Vojna obaveštajna. Ukupno petnaest agencija, među njima i ogranci Ministarstva unutrašnje bezbednosti i Ministarstva pravde. Ovo je neko ko povlači niti iz samog središta. Vin međutim nije javna ličnost, zato ga i ne prepoznajete. On je jedan od onih tipova u sivom odelu. Otišao je iz CIA pre dve godine, na čelo Pentagonovog novog Ogranka za stratešku podršku. Pošto je poslednji direktor obaveštajne bio prinuđen da podnese ostavku, Bela kuća je predložila Vina da ga zameni. Njegov izbor je upravo potvrđen.“

„Molim vas“, ubacila se Mila. „Moram u ve-ce.“

„Niz onaj hodnik“, rekao je tiho Lukas, čak ni ne gledajući dok je Mila izlazila iz dnevne sobe. Pogled mu je ostao na Džejn. „To nije čovek koga je lako uništiti.“, rekao je.

„S ovim video-snimkom može da se uništi i King Kong.“

„Direktor Vin ima čitavu mrežu kontakata u Pentagonu i CIA. To je *predsednikov* lično birani čovek.“

„Sada je moj. A ja ću da ga srušim.“ Zvono na ulaznim vratima zazvoni. Džejn preplašena diže pogled.

„Opustite se“, reče Lukas ustajući. „Verovatno samo komšija. Obećao sam da ću mu za vikend hraniti mačku.“

Uprkos tom uveravanju, Džejn je sedela na ivici stolice, osluškujući, dok je Lukas otvarao ulazna vrata. Pozdrav mu je bio opušten: „Hej, uđi.“

„Sve je pod kontrolom?“, upitao je drugi čovek.

„Aha, upravo smo gledali video.“

To je bio trenutak kada je trebalo da shvati da nešto nije u redu, ali ju je Lukasov opušteni glas razoružao, uljuljkao ju je u osećanje sigurnosti u toj kući, u njegovom društvu. Posetilac je ušao u sobu. Imao je kratku plavu kosu i veoma mišićave ruke. Čak i kada je videla pištolj koji je držao, Džejn nije u potpunosti shvatila šta se upravo desilo. Polako je ustala, a srce joj je tuklo u grlu. Okrenula se ka Lukas, ali njen skrhan, prevareni pogled izazvao je samo sleganje ramenima: *Izvinite, tako je kako je.*

Plavokosi čovek je osmotrio sobu, pa mu se pogled zaustavio na Regini, koja je čvrsto spavala među jastucima na sof. Smesta je okrenuo oružje ka bebi i Džejn je osetila probod panike, oštar kao nož u srcu.

„Ni reči“, rekao je Džejn. Znao je tačno kako da je kontroliše, kako da nađe najranjiviju majčinsku tačku.

„Gde je kurva?“, upitao je Lukasa.

„U kupatilu. Dovešću je.“

Prekasno je da upozorim Milu, pomislila je Džejn. Čak i kada bih vrisnula, ne bi bilo šanse da pobegne.

„Znači ti si ta policajka o kojoj sam slušao“, rekao je plavokosi.

Policajka, Kurva. Zna li on uopšte imena žena koje se sprema da ubije?

„Ja se zovem Džejn Ricoli“, rekla je.

„Pogrešno mesto, pogrešno vreme, detektivko.“ Jeste znao njeno ime. Naravno; profesionalac će ga sigurno znati. Takođe je znao dovoljno da se drži na pristojnoj udaljenosti od nje, dovoljno daleko da reaguje na svaki njen eventualni pokret. Čak i bez pištolja, on nije bio čovek koga bi lako savladala. Njegovo držanje, tih i delotvoran način na koji je preuzeo kontrolu, govorili su da nenaoružana nema izgleda protiv njega.

Ali naoružana...

Pogledala je pod. Gde je dođavola ostavila torbu za pelene? Je li iza sofe? Nije je videla.

„Mila?“, vikao je Lukas kroz vrata kupatila. „Jesi li dobro tamo unutra?“

Regina se naglo trгла i jecavo kriknula, kao da je svesna da nešto nije u redu. Da joj je majka u nevolji.

„Daj da je uzmem“, rekla je Džejn.

„Dobro je njoj tu gde je.“

„Ako ne daš da je uzmem počće da vrišti. A mnogo je glasna.“

„Mila?“ Lukas je sada kucao po vratima kupatila. „Otključaj, hajde? Mila!“

Regina je, predvidljivo, počela da urla. Džejn je pogledala čoveka, koji je napokon klimnuo glavom. Uzela je bebu, ali kao da u njenom naručju nije bilo utehe za Reginu. *Oseća da mi srce tutnji. Oseća moj strah.*

Iz hodnika se čula lupa, onda tresak kada je Lukas provalio vrata. Tren kasnije dotrčao je nazad u dnevnu sobu, zajapurenog lica. „Nestala je.“

„Molim?“

„Prozor u kupatilu je otvoren. Sigurno se iskrala.“ Plavokosi čovek je reagovao pukim sleganjem ramenima. „Onda ćemo je naći nekog drugog dana. Kaseta je ono što njega zapravo zanima.“

„Imamo je.“

„Siguran si da je poslednja kopija?“

„Poslednja je.“

Džejn je zurila u Lukasa.

„Ti si već znao za kasetu.“

„Imaš li ti pojma koliko neželjenog smeća stiže poštom jednom novinaru?“, upitao je Lukas. „Koliko teoretičara zavere i paranoika ima na svetu, ljudi koji očajnički žele da im javnost poveruje? Napisao sam taj jedan članak o *Balentriju* i iznenada sam postao najbolji drugar svim Džozefima Roucima u ovoj zemlji. Svim ludacima. Misle da ću jurnuti da istražujem čim mi ispričaju o svojim opsesijama. Da ću biti njihov Vudvord i Bernstin*(*Bob Woodward* i *Carl Bernstein*, novinari *Vašington posta* koji su 1972. razotkrili aferu Votergejt. (Prim. prev.)).“ „Tako bi to *trebalo* da bude. To bi novinari trebalo da rade.“

„Znaš li ti nekog bogatog novinara? Kad eliminišeš poneku retku zvezdu, koliko imena možeš da navedeš? Istina glasi da javnost zaboje za istinu. O, možda će ih malo zanimati, nekojko nedelja. Nekoliko članaka sa naslovne strane. *Direktor nacionalne obaveštajne agencije optužen za ubistvo*. Bela kuća će se prikladno zgražavati, Karlton Vin će se izjasniti da je kriv, onda će to proći kao i svaki drugi vašingtonski skandal. Za nekoliko meseci javnost će sve potpuno zaboraviti, a ja ću se vratiti piskaranju, plaćanju kredita i vožnji iste izubijane tojote.“ Odmahnuo je glavom. „Čim sam video kasetu koju mi je Olena ostavila, znao sam da vredi mnogo više od Pulicera. Znao sam ko će mi za nju platiti.“

„Kaseta koju ti je Džo poslao. *Jesi* je dobio.“

„Zamalo da je bacim. Onda sam pomislio, ma šta ima veze, daj da vidim šta ima na njoj. Smesta sam prepoznao Karltona Vina. Dok ga nisam pozvao, nije ni znao da kasetu postoji. Mislio je da samo juri dve kurve. Iznenada je ovo postalo mnogo, mnogo ozbiljnije. I mnogo skuplje.“

„Zaista je bio spreman na dogovor s tobom?“

„Zar ti ne bi bila? Kada bi znala šta ova kasetu može da ti uradi? Kada bi znala da možda ima i drugih kopija?“ „Stvarno misliš da će ti Vin dozvoliti da živiš? Sad pošto si mu dao Džoa i Olenu? Više mu ništa ne treba od tebe.“

„Trebaće mi lopata“, upade plavokosi.

Lukas je međutim i dalje gledao u Džejn.

„Ja nisam glup“, rekao je. „A Vin to zna.“

„Lopata?“, ponovio je plavokosi.

„Ima jedna u garaži“, reče Lukas.

„Donesi mi je.“

Kad je Lukas pošao u garažu, Džejn viknu za njim:

„Stvarno si moron ako misliš da ćeš poživeti dovoljno dugo da uživaš u isplati!“ Regina se ućutala u njenim rukama, umirena majčinim besom. „Video si kako igraju ovi ljudi. Znaš kako je stradao Čarls Dezmond. I tebe će naći u kadi prerezanih vena. Ili će te nakljukati tabletama fenobarbiturata pa će te baciti u more, kao što su uradili s Olenom. Ili će ti možda ovaj tip prosvirati mozak, prosto i jednostavno.“

Lukas se vratio u kuću s ašovom. Pružio ga je plavokosom.

„Koliko se daleko šuma prostire iza kuće?“, upitao je ovaj.

„To je deo nacionalnog parka Plava brda. Bar kilometar i po.“

„Moraćemo da je odvedemo dovoljno daleko.“

„Slušaj, ja neću ništa da imam s tim. On tebe plaća za to.

„Onda ćeš ti morati da se pozabaviš njenim kolima.“

„Čekaj.“ Lukas je iza sofe uzeo torbu za pelene. Pružio ju je plavokosom. „Neću nikakav njen trag u svojoj kući.“ *Daj mi je*, pomislila je Džejn. *Daj mi moju prokletu torbu.*

Umesto toga plavokosi ju je prebacio preko ramena i rekao: „Hajde da se prošetamo šumom, detektivko.“ Džejn se okrenula ka Lukas. „Stići će tebe pravda. Mrtav si.“

Napolju je polumesec sijao na zvezdanom nebu. Držeći Reginu Džejn se teturala kroz čestar i oko mladih stabala, a zrak otmičareve baterijske slabašno joj je osvetljavao put. Pazio je da je prati na odstojanju, ne pružajući joj priliku da ga napadne. Ne bi ni mogla, s Reginom u rukama. S Reginom, koja je upoznala tek nekoliko kratkih nedelja života.

„Moja beba ne može da ti naudi“, rekla je Džejn. „Nema još ni mesec dana.“

Èovek ništa nije rekao. Jedini zvuk bili su njihovi koraci u šumi. Pucketanje grančica, šuškanje lišća. Toliko buke, ali nikog nije bilo u blizini da čuje. *Ako žena padne u šumi, ali je niko ne čuje...*(If a tree falls in a forest and no one is around to hear it, does it make a sound?.* engl.: Ako drvo padne u šumi, ali ga

niko ne čuje, da li je pad stvorio zvuk? Reč je o modernom filozofskom pitanju koje sažima problem odnosa stvarnosti i opažanja. (Prim. prev.))

„Mogao bi da je uzmeš“, rekla je Džejn. „Da je ostaviš negde gde će je neko naći.“

„Ona nije moj problem.“

„Ona je samo *beba!*“ Džejnin glas iznenada popusti. Zastala je tu među drvećem, privijajući kćerku na grudi dok su joj suze stezale grlo. Regina je tiho zagugutala, kao da hoće da je uteši, a Džejn je pritisnula lice na kćerkinu glavicu i udahnula slatkoću njene kose, osetila toplotu njenih somotskih obrašćića. *Kako sam mogla da te upletem u ovo?*, pomislila je. *Nema gore greške za jednu majku. Sada ćeš umreti sa mnom.*

„Nastavi da hodaš“, rekao je on.

I ranije sam se borila i preživela, pomislila je. Mogu to ponovo. *Moram ponovo, zbog tebe.*

„Ili hoćeš da te dokrajčim ovde?“, rekao je.

Duboko je udahnula, uvlačeći miris drveća i vlažnog lišća. Pomislila je na ljudske ostatke koje je prošlog leta razgledala u rezervatu Stoni Bruk. Kako su se puzavice uplele kroz očne duplje, prigrllile lobanju pohlepnim pipcima. Kako šaka i stopala nije bilo, kako su ih divlje životinje odgrizle i odnele. Osetila je puls kako joj bije u prstima, i pomislila koliko su sitne i krhke kosti ljudske ruke. Kako se lako raznesu po šumskom tlu.

Ponovo je pošla, dublje u šumu. Ne gubi glavu, mislila je. Uspaniči se, pa ćeš izgubiti svaku priliku da ga iznenadiš. Svaku priliku da spaseš Reginu. Čula su joj se izoštrila. Osećala je krv kako joj kola kroz listove, osećala gotovo svaki molekul vazduha kad joj okrzne lice. Čovek istniski oživi, pomislila je, taman pre nego što će umreti.

„Mislim da je ovde dovoljno daleko“, rekao je čovek. Stajali su na malom proplanku. Drveće ih je okruživalo, tamni prsten nemih svedoka. Zvezde su bile hladne iskre. *Ništa od toga neće se promeniti kada mene više ne bude bilo. Zvezde nije briga. Drveće nije briga.*

Bacio joj je ašov pred noge.

„Kopaj.“

„Šta ću s bebom?“

„Spusti je na zemlju i kopaj.“

„Hladno je.“

„Kakve to veze ima?“ Bacio joj je torbu za pelene pred noge. „Spusti je na to.“

Džejn je klekla, a srce joj je sada tako ludo tuklo da se činilo kako će iskočiti iz grudi. Imam samo jednu priliku, pomislila je. Zavuci ruku u torbu, uzmi pištolj. Okreni se i opali pre nego što on shvati šta se dešava. Bez milosti, samo mu prospi mozak.

„Sirota bebo“, šaputala je dok je čučala iznad torbe. Dok je tiho zavlačila ruku unutra. „Mama sada mora da te spusti...“ Ruka joj je okrznula novčanik, flašicu, pelene. *Moj pištolj. Gde mi je prokleti pištolj?*

„Samo spusti bebu.“

Nije tu. Dah je iz nje izleteo kao jecaj. Naravno da ga je uzeo. On nije glup. Ja sam policajka; znao je da sam naoružana.

„Kopaj.“

Nagnula se da poljubi Reginu, da je pomiluje, a onda ju je spustila na zemlju, stavivši joj torbu umesto jastuka. Uzela je ašov i polako ustala. U nogama više nije imala nimalo snage, nimalo nade. Stajala je predaleko od njega da ga napadne ašovom. Čak i da ga baci, ošamutio bi ga samo na tren. Nedovoljno vremena da zgrabi Reginu i pobjegne.

Pogledala je dole u zemlju. Pod svetlom polumeseca videla je razbacano lišće na mahovini. Njena večna postelja. *Gejbrijel nas ovde nikada neće naći. Nikada neće saznati.*

Zarila je ašov u zemlju i osetila prve suze kako joj klize niz obraze kada je počela da kopa.

TRIDESET ŠEST

Vrata njihovog stana bila su otvorena.

Gejbrijel je zastao u hodniku, sav se nakostrešio od uznemirenosti. Čuo je unutra glasove, korake. Oprezno je gurnuo vrata i ušao.

„Šta vi ovde radite?“

Džon Barsanti se okrenuo od prozora da ga pogleda. Njegovo prvo pitanje zateklo je Gejbrijela nepripremljenog.

„Znate li gde vam je žena, agente Dine?“

„Zar nije ovde?“ Pogled mu je prešao na drugu osobu, koja je upravo izašla iz dečje sobe. Bila je to Helen Glaser iz Ministarstva pravde. Srebrna kosa pokupljena u zategnut konjski rep veoma je naglašavala zabrinute crte na njenom licu.

„Prozor u spavaćoj sobi širom je otvoren“, rekla je. „Kako ste vas dvoje ušli?“

„Pustio nas je domar“, rekla je Glaserova. „Nismo mogli više da čekamo.“

„Gde je Džejn?“

„To i nas zanima.“

„Trebalo bi da je ovde.“

„Koliko ste dugo bili odsutni? Kada ste poslednji put videli ženu?“

Zurio je u Glaserovu, uznemiren žurbom u njenom glasu.

„Otišao sam pre jedno sat vremena. Odbacio sam njenu majku kući.“

„Je li vas Džejn zvala pošto ste otišli?“

„Ne.“ Pošao je ka telefonu.

„Ne javlja se na mobilni, agente Dine“, rekla je Glaserova. „Već smo probali da je pozovemo. *Moramo* da stupimo u vezu s njom.“

Okrenuo se da ih pogleda.

„Šta se kog đavola dešava?“ Glaserova tiho upita: „Je li ona sada s Milom?“

„Devojka se nije pojavila na...“ Zastao je. „To ste već znali. I vi ste

posmatrali park.“

„Ta devojka je naš poslednji svedok“, reče Glaserova. „Ako je ona s vašom ženom, moramo to da znamo.“

„Džejn i beba su bile same kada sam otišao.“

„Pa gde su onda sada?“

„Ne znam.“

„Shvatate, agente Dine, da je Džejn, ako je Mila s njom, u veoma opasnoj situaciji.“

„Moja žena zna kako da se brani. Ne bi nikuda otišla ako nije potpuno spremna.“ Prišao je fioci u kojoj je Džejn obično držala oružje i otkrio je da je otključana. Cimnuo ju je i pogledao praznu futrolu.

Ponela je pištolj.

„Agente Dine?“

Gejbrijel je zalupio fioku i otišao u spavaću sobu. Kao što je Glaserova i rekla, prozor je bio širom otvoren. Sada je počeo da se boji. Vratio se u dnevnu sobu i osetio pogled Glaserove kako mu pretražuje lice, kako čita njegov strah.

„Kuda bi ona otišla?“, upitala je Glaserova.

„Pozvala bi *mene*, eto šta bi radila.“

„Ne bi ako bi mislila da joj telefon prisluškuju.“ „Onda bi išla u policiju. Odvezla bi se pravo na Šrederov trg.“

„Već smo zvali Bostonsku policiju. Nije tamo.“

„Moramo da nađemo tu devojku“, rekao je Barsanti. „Moramo da je nađemo živu.“

„Dajte da pozovem na mobilni još jednom. Možda nije ništa ozbiljno. Možda je samo otrčala do prodavnice po mleko.“ *Nego šta. I ponela pištolj sa sobom.* Uzeo je slušalicu i taman kada je hteo da ukuca prvi broj iznenada se namrštio, s pogledom na brojčaniku. Nisu neki izgledi, pomislio je. Ali ipak možda...

Pritisnuo je dugme za ponovno biranje broja.

Posle trećeg signala javio se muški glas.

„Halo?“ Gejbrijel je zastao, pokušavajući da se priseti ko je to. Znao je da je taj glas čuo i ranije. Onda se prisetio. „Je li to... Piter Lukas?“

»Da.“

„Ovde Gejbrijel Din. Da nije Džejn kod vas?“ Usledila je dugačka

tišina. Čudna tišina.

„Ne. Zašto?“

„Vaš broj je poslednji pozvan s našeg telefona. Sigurno vas je zvala.“

„A, to.“ Lukas se nasmejao. „Želela je moje beleške o slučaju *Balentri*. Rekao sam joj da ću ih naći.“

„Kada je to bilo?“

„Čekajte da razmislim. Pre jedno sat vremena.“

„I to je sve? Nije rekla više ništa?“

„Nije. Zašto?“

„Ništa, nastaviću da se raspitujem. Hvala.“ Spustio je slušalicu i stao zagledan u telefon. Razmišljao o ćutnji pre nego što je Lukas odgovorio na pitanje. *Nešto tu mnogo smrdi.*

„Agente Dine?“, reče Glaserova.

Okrenuo se da je pogleda.

„Šta znate o Piteru Lukasu?“

Rupa je sada bila duboka do kolena.

Džejn je izbacila još ašov zemlje na sve veću humku. Suze su stale i zamenio ih je znoj. Radila je ćutke. Čulo se samo grebanje ašova i čegrtanje šljunka. Regina je takođe ćutala, kao da shvata da više nema nikakvog razloga da nešto traži. Da je njena sudbina, kao i sudbina njene majke, već zapečaćena.

Ne, nije. Majku mu, ništa još nije zapečaćeno.

Džejn je zarila ašov u kamenito tlo i mada su je leđa bolela a ruke drhtale, osetila je vreli bes kako joj kola kroz mišiće kao najsnažnije gorivo. *Nećeš ti nauditi mojoj bebi*, pomislila je. *Pre ću ti otkinuti glavu*. Bacila je zemlju na humku, njen bol i umor sada su bili nebitni, misli su joj bile usredsređene na sledeće što treba da uradi. Ubica je bio samo silueta koja stoji ispod drveća. Mada nije videla njegovo lice, znala je da je on sigurno gleda. Ipak ona kopa gotovo sat vremena, trud joj ometa kamenito zemljište, i njemu pažnja sigurno popušta. Kakav otpor, na kraju krajeva, može jedna iscrpljena žena da pruži naoružanom muškarcu? Ništa joj nije išlo na ruku.

Samo iznenađenje. I majčinski bes.

Njegov prvi hitac biće prebrz. Prvo će ciljati u torzo, ne u glavu. Šta

god da se desi, samo nastavi da se krećeš, pomislila je, nastavi da jurišaš. Metak ne ubija uvek na mestu, a čak i telo u padu ima inerciju.

Sagnula se da ponovo zahvati zemlju, ašov je bio duboko u senci rupe, skriven od zraka njegove baterijske. Nije mogao da vidi napinjanje njenih mišića, niti njeno stopalo kako se oslanja na rub rupe. Nije čuo kako je duboko udahnula i kako su joj se šake stegle oko drške ašova. Čučnula je, napetih udova.

Ovoje za tebe, mila moja bebo. Samo za tebe.

Izmahnula je ašovom i bacila zemlju čoveku u lice. Zateturao se unazad, iznenađeno huknuvši, kada je ona iskočila iz rupe i besomučno jurnula pravo u njegov stomak.

Oboje su pali, grane su popucale pod težinom tela. Pokušala je da zgrabi njegovo oružje, šake su joj se stegle oko njegovog članka, i izenanda je shvatila da ga on više ne drži, da mu je izleteo iz ruke kada su pali.

Pištolj. Nađi pištolj!

Izvila se i zagrabila po rastinju, tražeći rukama pištolj.

Udarac ju je odbacio. Pala je na leđa, bez daha od siline udarca. Najpre nije osetila bol, već samo tupi šok što se bitka tako brzo okončala. Lice je počelo da je peče, a onda joj je pravi bol procepio lobanju. Videla je da on stoji iznad nje, da njegova glava zaklanja zvezde. Čula je Reginu kako urla, poslednje krike njenog kratkog života. *Siroto dete. Nikada nećeš znati koliko sam te volela.*

„Ulazi u rupu“, rekao je. „Dovoljno je duboka.“

„Ne moju bebu“, prošaputala je. „Ona je tako mala...“

„Ulazi, kurvo.“

Udarac nogom zakucao joj se u rebra pa se okrenula na bok. Nije bila u stanju da vrisne, pošto je i samo disanje toliko bolelo.

„Mrdaj“, naredio je.

Polako se pridigla na kolena i otpuzala do Regine. Osetila je nešto mokro i toplo kako joj curi iz nosa. Uzela je bebu u naručje, pritisnula usne na mekane pramenove kose pa se zaljuljala napred-nazad, a krv joj je kapala bebi na glavicu. *Mama te je uzela. Mama te nikada neće pustiti.*

„Vreme je“, rekao je on.

TRIDESET SEDAM

Gejbrijel je zurio u Džejnin parkirani subaru, i srce mu se mučno steglo. Mobilni je bio na kontrolnoj tabli, sedište za bebu bilo je privezano pozadi. Okrenuo se i uperio baterijsku pravo u lice Pitera Lukasa.

„Gde je ona?“

Lukasov pogled pobegao je ka Barsantiju i Glaserovoj, koji su stajali nekoliko koraka dalje i nemo gledali razgovor.

„Ovo su njena kola“, rekao je Gejbrijel. „Gde je ona?“

Lukas je podigao ruku da zaštiti oči od bleska baterijske.

„Sigurno mi je kucala na vrata dok sam se tuširao. Nisam čak primetio ni da su njena kola ovde parkirana.“

„Prvo te zove, a onda dolazi u tvoju kuću. Zašto?“

„Ne znam...“

„Zašto?“, ponovi Gejbrijel.

„To je *tvoja* žena. Zar ti ne znaš?“

Gejbrijel zgrabi čoveka za gušu tako brzo da Lukas nije imao vremena da reaguje. Zateturio se unazad, na Barsantijeva kola, i glavom udario u haubu. Boreći se za vazduh, mučio se da skloni Gejbrijelovu ruku, ali nije mogao da se oslobodi, mogao je samo bespomoćno da mlatara, prikovan za auto.

„Dine“, reče Barsanti. „Dine!“

Gejbrijel pusti Lukasa pa se povuče, teško dišući, naprežući se da ne podlegne panici koja mu je već stezala grlo jednako snažno kao što je on stegnuo Lukasovo. Ovaj je sada bio na kolenima, kašljao je i hripao. Gejbrijel se okrenuo ka kući. Potrčao je uz stepenice i kroz ulazna vrata. Sada se kretao mahnito, trčao je od sobe do sobe, otvarao vrata, proveravao ormare. Tek pošto se vratio u dnevnu sobu, ugledao je ono što mu je promaklo prilikom prvog prolaza: Džejnin ključ od kola, na tepihu iza sofe. Zagledao se u njega, a panika je prešla u ledenu stravu. *Bile ste u ovoj kući. Ti i Regina...* Glava mu se naglo podiže od dalekih pucnjeva. Istrčao je iz

kuće, na trem.

„Došli su iz šume“, reče Barsanti.

Svi su se ukipili na zvuk trećeg pucnja.

Sledećeg trenutka Gejbrijel je trčao, ne obazirući se na šibanje granja kada je zaronio u šumu. Zrak njegove baterijske ludo je igrao po šumskom tlu posutom mrtvim lišćem i palim granama. U kom pravcu, u kom pravcu? Da li ide u dobrom smeru?

Upetljane puzavice uhvatile su mu nogu pa se sapleo i dočekaao na kolena. Ustao je, teško dišući, boreći se za dah.

„Džejn?“, viknuo je. Glas ga je izdao, njeno ime pretvorilo se u šapat. „Džejn...“

Pomozi mi da te nađem. Pokaži mi put.

Stajao je i osluškivao, drveće se nadvijalo nad njim nalik na zatvorske rešetke. Daije od zraka njegove baterijske noć je bila gusta kao da je čvrsta, neprobojna.

Iz daljine se začu pucanje grančice.

On se naglo okrenu, ali nije mogao da vidi ništa van domašaja baterijske. Isključio je svetlo i zagledao se, zatutnjalog srca, upinjući se da bar nešto razabere u tami. Tek tada je video svetlo, slabašno kao igra svitaca među drvećem. Krcnu još jedna grančica. Svetlo je dolazilo ka njemu.

Potegao je pištolj. Držao ga je uperenog ka zemlji dok je gledao kako svetlo jača. Nije video ko drži drugu baterijsku, ali je čuo sve bliže korake, šuškanje lišća, sada tek nekoliko koraka daleko.

Digao je oružje. Uključio baterijsku.

Uhvaćena u snopu Gejbrijelovog svetla, prilika se skupila kao prestravljena životinja, oči su zažmurile od bleska. Zurio je u blede lice, raščupanu riđu kosu. *Obično dete*, pomislio je. *Obično uplašeno, mršavo dete.*

„Mila?“, rekao je.

Onda je ugledao drugu priliku kako izranja iz senki odmah iza devojke. Čak i pre nego što je video lice, prepoznao je hod, obrise nepokornih uvojaka.

Ispustio je baterijsku i potrčao ka ženi i kćeri, već raširenih ruku, željan da ih zagrli. Ona se naslonila na njega, tresući se, ruku stegnutih oko Regine, baš kao što su njegove ruke bile stegnute oko nje. Zagrljaj unutar

zagrljaja, čitava njihova porodica sadržana u kosmosu njegovog naručja.

„Čuo sam pucjavu“, rekao je. „Mislio sam...“

„To je Mila“, prošaputala je Džejn.

„Šta?“

„Ona je uzela moj pištolj. Pratila nas je...“ Džejn se iznenada ukočila i pogledala ga. „Gde je Piter Lukas?“

„Barsanti ga pazi. Neće on nikuda.“

Džejn je drhtavo odahnula pa se okrenula ka šumi.

„Telo će privući divlje životinje. Moramo da dovedemo tehničare.“

„Čije telo?“

„Pokazaću ti.“

Gejbrijel je stajao na rubu proplanka, da ne smeta detektivima i kriminalističkim tehničarima, pogleda prikovanog na rupu koja je trebalo da bude grob njegove žene i kćeri. Policijska traka je razapeta oko lokacije, reflektori su obasjavali leš muškarca. Mora Ajls, koja je čučala iznad leša, sada je ustala i okrenula se detektivima Muru i Krou.

„Vidim tri ulazne rane“, rekla je. „Dve u grudima, jednu u čelu.“

„Tako sam čuo“, rekao je Gejbrijel. „Tri pucnja.“ Mora ga je pogledala. „Koliki je bio razmak između njih?“

Gejbrijel je razmislio, i ponovo osetio odjeke panike. Prisetio se kako se bacio u šumu i kako je sa svakim korakom strava narastala u njemu. „Prva dva jedan za drugim“, rekao je. „Treći pet, deset sekundi kasnije.“ Mora je ćutala dok joj se pogled vraćao na leš. Pogledala je dole u čovekovu plavu kosu, snažna ramena. Pištolj marke zigzauer ležao je blizu njegove desne ruke.

„Pa“, reče Krou, „ja bih ovo nazvao prilično očiglednim slučajem samoodbrane.“

Niko nije rekao ništa, ni o barutnim opekotinama na licu, niti o razmaku između drugog i trećeg pucnja. Svi su međutim znali.

Gejbrijel se okrenuo i vratio do kuće.

Prilaz je sada bio zakrčen vozilima. Tu je zastao, na trenutak zaslepljen treperenjem plavih svetala patrolnih kola. Onda je primetio Helen Glaser kako pomaže devojci da se smesti na prednje sedišta njenih kola.

„Kuda je vodite?“, upitao je.

Glaserova se okrenula ka njemu.

„Na sigurno mesto.“

„Postoji li za nju uopšte takvo mesto?“

„Verujte mi, naći ću ga.“ Glaserova je zastala kraj vrata automobila i osvrnula se ka kući. „Video-snimak sve menja, znate. A Lukasa možemo da preobratimo. Sada nema izbora, sarađivaće s nama. Tako da vidite, ne zavisi sve od nje. Ona jeste važna, ali nije jedino oružje koje imamo.“

„Svejedno, hoće li to biti dovoljno da se sruši Karlton Vin?“

„Niko nije iznad zakona, agente Dine.“ Glaserova ga pogleda, a u njenim očima je blesnuo čelik. „Niko.“ Sela je za volan.

„Čekajte“, viknu Gejbrijel. „Moram da razgovaram s devojkom.“

„A mi moramo da krenemo.“

„Neću dugo.“ Gejbrijel je obišao do suvozačke strane, otvorio vrata i zagledao se u Milu. Obavila je ruke oko sebe, pribila se uz sedište, kao da zazire od njegovih namera. Puko dete, pomislio je, a ipak je jača od svih nas. Samo ako joj se ukaže i najmanja šansa, sve će preživeti.

„Mila“, rekao je blago.

Uzvratila mu je pogled očima koje mu nisu verovala; možda više nikada neće verovati nijednom muškarcu, a i zašto bi? *Videla je ono najgore na šta možemo biti spremni.*

„Želim da ti zahvalim“, rekao je. „Hvala ti što si mi vratila moje najmilije.“

Eto ga jedva primetan tračak osmeha. Bilo je to više nego što je očekivao.

Zatvorio je vrata i klimnuo glavom Glaserovoj.

„Srušite ga“, doviknuo je.

„Zato me ovako dobro plaćaju“, rekla je ona uz smeh, pa se odvezla, a patrolna kola su je pratila.

Gejbrijel se vrati uz stepenice u kuću, Unutra je zatekao Barija Frosta kako se nešto dogovara s Barsantijem dok tehničari iz FBI-ja odnose Lukasov kompjuter i kutije s dokumentima. To je sada jasno bio savezni slučaj i Bostonska policija će vođenje istrage prepustiti Birou. Svejedno, pomislio je Gejbrijel, koliko daleko i oni mogu da guraju? Onda ga je Barsanti pogledao i Gejbrijel je u njegovim očima video isti čelik kao malopre u očima Glaserove. I primetio je da Barsanti drži video-kasetu. Da je čuva, kao da je Sveti gral.

„Gde je Džejn?“, upitao je Frosta.

„Eno je u kuhinji. Beba je ogladnela.“

Našao je ženu kako sedi leđima okrenuta vratima; nije ga videla kada je ušao. Zastao je iza nje, gledao je kako je privila Reginu na grudi i nemuzikalno pevuši. Džejn nikada nije imala sluha, pomislio je sa osmehom. Regini to kao da nije smetalo; ležala je ćutke u majčinih odnedavno samopouzdanim rukama. *Ljubavje ono što dolazi prirodno*, pomislio je Gejbrijel. *Za sve ostalo treba vremena. Sve ostalo moramo da naučimo.*

Spustio je šake na Džejnina ramena i sagnuo se da je poljubi u kosu. Podigla je pogled ka njemu, a oči su joj sijale.

„Hajdemo kući“, rekla je.

TRIDESET OSAM

Mila

Ta žena je bila dobra prema meni. Dok se truckamo kolima po zemljanom putu, hvata me za ruku i steže je. S njom se osećam bezbedno, iako znam da ona neće biti večito tu da me drži za ruku; ima toliko drugih devojaka o kojima mora da brine, drugih devojaka koje su i dalje izgubljene po mračnim zakucima ove zemlje. Ipak, za sada je ovde sa mnom. Ona je moja zaštitnica i ja se naslanjam na nju, nadam se da će me zagrliti, ali ona je odsutna, pogled joj je uperen na pustinju oko naših kola. Vlas njene kose pala mi je na rukav i sija tu kao srebrna nit. Uzimam je i stavljam u džep. To će mi možda jedino ostati za uspomenu kad se okonča ovo vreme koje provodim s njom.

Automobil se zaustavlja.

„Mila“, kaže ona i blago me gurka,

„Jesmo li blizu? Da li bi ovo moglo da bude to?“

Dižem glavu s njenog ramena i gledam kroz prozor. Zaustavili smo se kod suvog rečnog korita, gde drveće raste zakrčljivo, izmučeno. Iza su smeđa brda istačkana stenjem. „Ne znam“, kažem joj.

„Liči li na ono mesto?“

„Da, ali...“ I dalje gledam, primoravam se da se prisetim onoga što sam se tako svojski trudila da zaboravim.

Čovek na prednjem sedištu osvrće se da nas pogleda.

„Ovde su našli trag, na drugoj strani rečnog korita“, kaže. „Prošle nedelje su uhvatili grupu devojaka koje su tuda prošle. Možda bi trebalo da izađe i pogleda. Da vidi prepoznaje li nešto tu dole.“

„Hajdemo, Mila.“ Žena otvara vrata i izlazi, ali ja se ne pomeram. Ona pruža ruku u kola. „Nema drugog načina“, kaže tiho. „Moraš nam pomoći da nađemo mesto.“ Pruža ruku. Ja je nerado prihvatom.

Drugi čovek nas vodi kroz suvo žbunje i drveće, niz uzanu stazu pa u

suvo rečno korito. Tu se zaustavlja i gleda me. I žena i on me gledaju, čekaju moju reakciju. Ja zurim u obalu, u staru cipelu koja leži suva i ispucala na jari. Uspomena zatreperi, pa dolazi u žižu. Okrećem se i gledam suprotnu obalu, zatrpanu plastičnim čašama, i vidim komad plave cerade koji visi sa grane.

Nova uspomena se uklapa.

Tu me je udario. Tu je Anja stajala, a stopalo joj je krvarilo u sandalama.

Bez reči se okrećem i penjem nazad uz obalu. Srce mi juri, užas mi steže prste oko vrata, ali sada nemam izbora. Vidim njen duh, kako lebdi tu odmah ispred mene. Pramen vetrom razbarušene kose. Tužan pogled unazad.

„Mila?“, kaže žena. Nastavljam da idem, probijam se kroz žbunje, sve dok ne stignem do puta. Tu, mislim. Tu su bili parkirani kombiji. Tu su nas čekali oni ljudi. Sećanja se sada brže uklapaju, kao užasni prosevi košmara. Muškarci, cere se dok se mi svlačimo. Devojka koja vrišti dok je guraju na kombi. I Anja. Vidim Anju koja leži nepomično na leđima dok čovek koji ju je upravo silovao zakopčava pantalone.

Anja se pomera, pridiže se na noge kao tele koje je tek došlo na svet. Tako bleđa, tako mršava, tek senka devojke.

Ja je pratim, taj Anjih duh. Pustinja je posuta oštrim kamenjem. Trnovit korov izbija iz zemlje a Anja trči po njemu, sapliće se na krvavim stopalima. jecajući pokušava da se domogne onoga što vidi kao slobodu.

„Mila?“

Ėujem Anjino prestravljeno dahtanje, vidim plavu kosu kako vijori oko njenih ramena. Praznina pustinje pruža se pred njom. Samo ako bi mogla da trči dovoljno brzo, dovoljno daleko...

Prolama se pucanj.

Vidim je kako pada napred, dah je izbijen iz nje, krv se izliva na topli pesak. Ipak se pridiže na kolena i sada puzi preko trnja, preko kamenja koje seče kao krhotine stakla. Zagrmi drugi pucanj.

Anja se ruši, bela koža na smeđem pesku. Je li tu pala? Ili tamo? Sada idem ukrug, mahnito pokušavam da nađem mesto. *Gde si, Anja, gde?*

„Mila, odgovori nam.“

Izenada se zaustavljam, pogleda prikovanog na zemlju. Žena mi nešto govori; ja jedva da je čujem. Mogu samo da zurim u to što mi je pred

nogama.

Žena blago govori:

„Skloni se, Mila. Nemoj da gledaš.“

Ali ja ne mogu da se pokrenem. Stojim ukipljena kad dva čoveka čučnu i jedan navlači rukavice, sklanja pesak da otkrije spečena rebra i smeđu kupolu lobanje.

„Izgleda da je žensko“, kaže on.

Jedan trenutak niko ne progovara. Vreo vetar kovitla nam prašinu oko lica i ja zatrepćem jer me peče. Kad opet otvorim oči, vidim još veći deo Anje kako proviruje iz peska. Zakrivljenje karlice, smeđu butnu kost. Pustinja je rešila da je preda, i ona sada ponovo izlazi iz zemlje.

Oni koji nestanu ponekad nam se vraćaju.

„Hajde, Mila. Idemo.“

Dižem pogled ka ženi. Ona stoji tako pravo, nepokolebljivo. Njena srebrna kosa blista kao ratnička kaciga. Stavlja mi ruku na rame i zajedno se vraćamo ka kolima.

„Vreme je, Mila“, kaže žena tiho. „Vreme da mi ispričaš sve.“

Sedimo za stolom u sobi bez prozora. Gleda dole u notes pred sobom. Prazan je, čeka tragove njene olovke. Čeka reči koje sam se bojala da izgovorim.

„Sve sam vam rekla.“

„Mislim da nisi.“

„Svako pitanje koje pitate, ja sam odgovarala.“

„Da, mnogo si nam pomogla. Dala si nam ono što nam je trebalo. Karlton Vin *ide* u zatvor. Platiće. Sada čitav svet zna šta je uradio, i zbog toga smo ti zahvalni.“

„Ne znam šta još želite od mene.“

„Želim ono što je tu zaključano“ Pruža ruku preko stola i dodiruje moje srce. „Hoću da znam ono što se bojiš da mi kažeš. To će mi pomoći da shvatim kako oni deluju, pomoći će mi da se borim protiv tih ljudi. Pomoći će mi da spasem još devojaka kao što si ti. *Moraš*, Mila.“

Trepćući potiskujem suze.

„Ili ćete me poslati nazad.“

„Ne. Ne.“ Naginje se napred, a pogled joj je pun razumevanja. „Ovo je sada tvoj dom, ako želiš da ostaneš. Neće te deportovati, dajem ti reč.“

„Čak i ako...“ Zastajem. Ne mogu više da je gledam u oči. Sramota mi navire u lice i ja zurim u sto.

„Ti nisi kriva ni za šta što ti se desilo. Šta god da su ti oni ljudi radili šta god da si morala da činiš oni su te prisiljavali. To su radili tvom telu. To nema nikakve veze s tvojom dušom. Tvoja duša, Mila, još je čista.“

Ne mogu da podnesem da me gleda. Pogled mi je i dalje oboren, gledam svoje suze kako kaplju na sto i čini mi se da mi srce krvari, da je svaka suza još jedan deo mene koji ističe.

„Zašto se bojiš da me pogledaš?“, pita ona blago.

„Stidim se“, šapućem. „Sve to što želite da vam ispričam...“

„Da li bi pomoglo da ne budem u sobi? Da te ne gledam?“

I dalje ne dižem pogled ka njoj.

Ona uzdiše.

„Dobro, Mila, evo šta ću.“ Stavlja kasetofon na sto. „Uključiću ovu spravu i izaći iz sobe. Onda možeš da kažeš šta god želiš. Šta god se setiš. Pričaj na ruskom ako ti je lakše. Izgovori koju god hoćeš misao, koju god hoćeš uspomenu. Sve što ti se desilo. Ne razgovaraš s nekom osobom, razgovaraš samo s mašinom. Ona ti ništa ne može.“ Ustaje, pritiska dugme za snimanje i izlazi iz prostorije.

Ja zurim u crveno svetalice na uređaju. Kaseta se sporo okreće, čeka moje prve reči. Čeka moj bol. Duboko udišem, sklapam oči. I počinjem da pričam.

Zovem se Mila, i ovo je moje putovanje.

*Za vas: **BABAC***

O AUTORKI

Tes Geritsen je Amerikanka kineskog porekla rođena 1953. godine. Iako je odmalena pisala, na nagovor roditelja završila je studije antropologije na Univerzitetu Stanford, a zatim i medicinu na Univerzitetu Kalifornija u San Francisku. Kao lekar radila je u Honoluluu. U vreme porodijskog odsustva ponovo se vratila pisanju i odlučila da jednu od svojih priča pošalje na lokalni književni konkurs. Osvojila je prvu nagradu i stekla neophodno samopouzdanje da nastavi sa pisanjem. Godine 1996. posvetila se žanru forenzičkih i medicinskih kriminalističkih romana. Dobitnica je nagrade *Nero Wolfe* za roman *Nestala* i nagrade *Rita* za roman *Hirurg*. Kritičari širom sveta hvale njene romane, a *Publishers Weekly* proglasio ju je kraljicom medicinskog trileru. Njene knjige prevedene su na 31 jezik i širom sveta je prodato više od 15 miliona primeraka. Živi u Meju.